SZOLGATÁRS

BAPTISTA LELKÉSZTÁJÉKOZTATÓ



III/1.

1994. február



A TARTALOMBÓL:

HIRDESD AZ ÍGÉTI

Dr. Gerzsenyi László: Meghívás az összetört emberiségnek 2

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

Bayer György: Készülünk 1996. év eseményeire 4
A bizottságokról Híradás a Történelmi Bizottság munkájáról 5
A Tanügyi Bizottság munkájáról 8
Jelentkezés az IBLA-ra 8
Csuhai József: Beszámoló DAWN-Konferenciáról 11
A MEÖT Közgyűlés hírei 13

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1993-BAN

Kesjár Zsolt: Szolgálat a szenvedélybetegek körében 15

BIBLIATANULMÁNY

Waldemar Schmidt: Jób könyve és a szenvedés kérdése 18
Dr. Steve Booth: Máté és Lukács evangélisták, Jézus Krisztus születésének elbeszélői 21
Dorothy G. Krizmanic: Ének a szőlőskertről /Ézs 5:1-7/ 28

TANULMÁNYI SZEMLE

Dobner Béla: A keresztyén egyházak küldetése a szeretetszolgálatra 34

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Elisabeth Kübler-Ross: Ismerkedés a halállal 36
Lázi Sándor: A prédikátor és a szent élet 39

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Chaplar József: A bemerítés 41
Boros Gergely: A gyülekezeti fegyelem 44
John H. Armstrong: Mi az ébredés? 48
Fodor János: A megújultak forgolódása a gyülekezetben 52
Szebeni Olivér: Az evangélizálás reménysége 57

TALLÓZÓ

Ismételt figyelmeztetés (— Igen, 1991. I. 18.) 58
Szarka Miklós: A művi abortusz mint teológiai etika, a lelkigondozás és a misszió kérdése ma 61

SAJTÓFIGYELŐ

Rövid hírek 70
Terjed a halálba menekülés vágya 71
Értelmes sajtóhibák az egyházi sajtóból 72
Testvéri óvás 74
Hírek innen-onnan 75

"SZOLGATÁRS-NÉ"

H. A.: Mit tanít a Biblia a szépségről? 77
Gerő Sándorné: A nők helyzete különböző társadalmakban 78

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 80

VIDÁM ESETEK 83

ESEMÉNYNAPTÁR — 1994. 85

HIRDESD AZ IGÉT!

Meghívás az összetört emberiségnek

Máté 11:28-30

Kétezer év messzeségéből hangzik az Úr Jézus Krisztus hívogató szava; *"Jöjjetek énhozzám mindnyájan!"* Vajon odafigyelünk-e a nagy zajban, és értékeljük-e annyira, hogy türelmesen végighallgassuk? Érdemesítjük-e Jézust arra, hogy megálljunk a napnak ebben a szakában, amikor tele vagyunk munkával, vagy talán elhalmoznak a gondok, tépnek a fájdalmak, kilátástalannak látjuk jövőnket, és azt sem tudjuk, hogy holnap hogy lesz tovább? Annyian becsaptak már minket – sokan éppen Jézus nevében –, hogy legszívesebben kikapcsolnánk rádiónkat, és inkább hallgatnánk rockzenét vagy valamilyen muzsikát.

Ki ez a Jézus Krisztus, hogy érdemes rá hallgatni? Valamikor itt élt ugyan a földön, és ő volt a legnagyobb csodatevő, de már régen eltűnt közülünk. Hogy mehetnénk oda hozzá, és miként tudna rajtunk segíteni? Mi realisták vagyunk, és nem indulunk el illúziók nyomán. Vagy segítünk magunkon, ahogy tudunk, még ügyeskedés, ravaszság árán is, vagy pedig beletörődünk, hogy ha el kell vesznünk, hát vesszünk el. Az Úr Jézus Krisztus ezekre az aggodalmakra és emberi elképzelésekre újból azt mondja, hogy *"Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve"*. Azért hív mindenkit, mert tudja, hogy kivétel nélkül valamennyien terheket, összeroppantó, elviselhetetlen gondokat hordozunk.

Jézus Krisztus azért hív mindenkit, mert igényt tart e világra, mert meghalt értünk, és azóta is törődik velünk. Itt hagyta evangéliumát, hogy annak segítségével megismerjük szeretetét és jóságát. Most evangéliumának egy töredéke van előttünk. Hallgassuk figyelmesen ezeket a kétezer évvel ezelőtt elmondott és azóta is visszhangzó szavakat!

A teherhordozó Jézus üzen. Megérdemli Jézus, hogy figyeljünk szavára, mert tapasztalatból beszél. Kétezer évvel ezelőtt itt járt, nagyon mostoha körülmények között. Joggal mondta helyzetéről: *"A rókáknak van barlangjuk, az égi madaraknak fészkük, de az Emberfiának nincs hová fejét lehajtania."* Saját terhe mellett hordta tanítványainak, népének gondját és az egész világ bűnének terhét. Sok embert helyreállított, megszabadított és reménykedővé tett. A világot átalakította tanításával, és egy új korszakot vezetett be. Ismeri a terhet, ezért könnyíteni akar rajtunk. Már sokan odamentek hozzá, és nem bánták meg. Új életet kezdtek, mint Pál apostol, aki ezt írta Jézussal való kapcsolatáról: *"ami nekem nyereség volt, kárnak ítéltem a Krisztusért, sőt most is kárnak ítélek mindent Krisztus Jézus, az én Uram ismeretének páratlan nagyságáért. Őérte kárba veszni hagytam és szemétnek ítélek mindent, hogy Krisztust megnyerjem"* (Fil 3:8). Egyszer Jézushoz vonszoltak egy bűnös, tetten ért házasságtörő asszonyt, és Jézus megkönnyebbítette terhét ezzel a bátorítással: *"Én sem ítéllek téged, menj el és többé ne vétkezzél!"* (Jn 8:11) Zákeus vámszedő, a zsarolás sátáni terhével megterhelt ember volt, de Jézust befogadta magához, és még azon a napon üdvösséget nyert. Jézus a vele együtt keresztre feszített latornak mondta, hogy *"még ma velem leszel a paradicsomban"*, és ezzel könnyítette terhét az utolsó, legnehezebb órákban.

Nincs olyan nagy teher, amin Jézus ne tudna segíteni. Az emberi lehetőségek hamar kimerülnek. Krisztus lehetőségei éppen akkor a legnagyobbak, amikor már senki más nem tud rajtunk segíteni. Neki rendelkezésére áll az egész világ, a földi és mennyei erők. Ő egy az Atya Istennel, és neki semmi sem lehetetlen. Nincs olyan probléma és baj, ami megtorpantaná és gondolkodóba ejtené. Nála azonnal kész a segítség, és vállalja ígéretének teljesítését. A Bibliában dokumentálja szavainak igazságát és számonkérhetőségét. Krisztus élő Úr, a királyok Királya és az urak Ura. Tud parancsolni a természeti erőknek, hogy egyengessék utunkat, és rendet tud teremteni lelkünk zavart világában, hogy az ő szemével lássuk a világot és helyzetünket.

Jézus Krisztus önmagához hív. Azért kerülünk bajba és azért szakad ránk elhor-

dozhatatlan teher, mert elhagyjuk az Atya, Fiú és Szentlélek Istent. Úgy teszünk, mint a tékozló fiú, aki kikérte apja vagyonából a rá eső részt és elpocsékolta, míg eljutott a legmélyebb pontig. Krisztustól eltávolodva veszedelemben vagyunk és elkárhozunk. Közelében azonnal minden megváltozik, és a reménység napja ragyog reánk. Nem egyházhoz, nem hitvalláshoz hív, hanem önmagához. A vallás csak akkor tölti be szerepét, ha Jézus hívó hangját teszi hallhatóvá és elviszi a sikátorokba és legtávolabbi helyekre is.

Jézus nem pszichiáter, aki egy-két órára magához rendel és foglalkozik velünk, hanem ő a mi Urunk, aki úgy fogad mint gyermekeit és szolgáit. Örökre magához hív. Ez hívás az ő valóságos lényéhez, aki ugyan nem látható, de ténylegesen jelen van a világban Szentlelke által. Azt ígérte, hogy: *"Jobb nektek, ha én elmegyek, mert elküldöm a Szentlelket, hogy örökre veletek maradjon".* Hív minket tanításához, amely a Szentírásban van előttünk. Azt akarja, hogy annak keretébe illesszük gondolatainkat, munkánkat, kapcsolatainkat és szavainkat. Ha Jézushoz jövünk, jelenlétében egészen mássá lesz az életünk. Eleinte olyanok vagyunk, mint járni tanuló kisgyermekek, de később megerősödünk, futunk és nem fáradunk el, járunk és nem lankadunk meg, sőt szárnyra kelünk, mint a sasokeselyűk.

Jézus közelében már sokan vannak. Tehát amikor Jézus magához hív, akkor azokhoz is hív, akik őt már megtalálták. Ha Jézushoz jövök, akkor megtalálom embertársamat is, akire megharagudtam, akit otthagytam, akit gyűlölök, akit lenézek és alantasabb embernek tekintek magamnál. Jézus közelében nincs lehetetlen helyzet, hanem azonnal nyílnak a kapuk és kínálkoznak a megoldások, mert életünk legnagyobb kérdése rendeződik, amitől minden más függ. Rendeződik Istennel való kapcsolatunk, feloldódnak bűneink és új perspektíva nyílik meg előttünk. Jézus csak attól választ el minket, ami megfojt és kárhozatba dönt. Ha a cinkosaink húznak lefelé, akkor azoktól szakít el. Ha megrögzött szenvedélyeink kötöznek meg, akkor azokból emel ki. Talán már sok mindennel próbálkoztunk, hogy az egészségünket és lelkünket romboló káros szenvedélyektől szabaduljunk, de semmire sem jutottunk.

Jézus Krisztus nyugalmat ígér. Azt akarja adni az összetört embereknek, ami a legszükségesebb: lelki megnyugvást. Nem csodákat és jólétet. Nem elképzelt örömöket, hanem benső békét, mert a nyugtalanság felemészti az ember testi és lelki energiáját. Ha nyugalmat nyerünk, akkor helyesen tudunk mérlegelni, észrevesszük a kivezető utakat, és látjuk életünk célját. Mindenkinek ezt ígéri Jézus Krisztus. Tudósnak és analfabétának. Öregnek és fiatalnak. Magyarnak és nem magyarnak. Vallásosnak és vallás nélkülinek. Gazdagnak és koldusnak. Megszabadít az önmarcangolástól és a kilátástalanság rémületétől. Megbékéltet Istennel és önmagunkkal, aztán pedig segít megbékülni az emberekkel.



"Örök élet beszéde van nálad. És mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje."
Jn 6:68b-69

Ebben az eddig talán soha nem tapasztalt nyugalomban felragyogtatja előttünk az örök életet. A dicsőséges jövő meglátása erőt ad a jelenben való küzdelemhez és munkához. De többé nem ugyanúgy kell hordoznunk terheinket, mint addig, mert Krisztus az ő igáját adja eszközül. Az ő igája a szelídség és alázatosság. Ez is teher, de könnyű és elhordozható. Nem úgy, mint a bűn és nyugtalanság; lelkiismeretfurdalás és benső marcangolás; kilátástalanság és félelem terhe. Jézus ezáltal a zakatoló és dúló életben békeszigetet ad nekünk, hogy életünk az ő akarata szerint folyjék tovább.

Ha egyszer Jézushoz jöttünk hívása alapján. akkor mindig nála kell maradnunk, vele kell laknunk, sőt be kell fogadnunk őt a szívünkbe hit által. Hogy ki ez a Jézus Krisztus, aki ilyent ígér minden embernek, azt a Bibliából tudhatjuk meg. Talán nem nehéz Bibliához jutnunk, és hálából és tiszteletből naponta képesek lehetünk Jézus életének tanulmányozására. Mi nem tudjuk megoldani a szegénységet, az inflációt, a nacionalizmus, a népírtó háború, a levegő és környezet szennyeződés, a betegség és halál problémáját, de Jézus Krisztus Isten, és ő mindent megtehet. Először bennünk végzi el azt, amit ígér, ha hozzá jövünk, azután pedig eszközként használ minket is a megbékéltetés szolgálatára. Halljuk meg szavát még ma!

Magyar Rádió, Az Úr közel
Budapest, 1993. szeptember 17.

Dr. Gerzsenyi László

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

KÉSZÜLÜNK 1996. ÉV ESEMÉNYEIRE

Missziós programterv közösségünk 150. évfordulójáig, 1996-ig

Többször felmerült már annak az igénye, méghozzá joggal, hogy legyen közösségünknek missziós koncepciója, programja. Azt mindannyian tudjuk, hogy küldetésben kell lennünk. A jószándékú akaráson túl viszont jó, ha megfogalmazzuk missziós elképzelésünket, annak ütemét, és Isten segítségével körülményekhez képest igyekszünk is ezt megvalósítani. Ez a tervezet csak gondolatébresztő kíván lenni. Jó lenne, ha minden gyülekezet /körzet/, misszióker ület, bizottság és intézmény kidolgozná a rá vonatkozó részleteket, és megvalósítaná mindazt Isten nagyobb dicsőségére és környezetünk üdvére.

Bár a missziós tevékenységünk folyamatos, minden gyülekezetnek, körzetnek mégis megvan, talán ha nincs is leírva, kimondatlanul is, a missziós tevékenysége. Léteznek közösségünkben követésre méltó, biblikusan megalapozott, kialakulóban levő, hatásos missziós elképzelések. Ennek ellenére, ezek mellett lehetne a következő 3 éves misszió munkánk struktúrája, súlypontozása a következő:

1994 — a megalapozás és az evangélizálásra felkészülés éve
1995 — koncentrált gyülekezeti és területi evangélizációk éve
1996 — a beépítés, hitmélyítés, ünneplés éve

Ezt követően kezdődhetne egy újabb ciklus, mely az ezredfordulóig tartana.

1994

A megalapozás, az evangélizálásra felkészülés éve

– Bűnbánat, kapcsolatok rendezése, odaszánás
– Az egyén, a hívő család, gyülekezet, munkatársi közösség hitének mélyítése
– Biblicitás előtérbe helyezése, tanításra koncentrálás, hitvallásosság mélyítése
– Identitászavar kiküszöbölése, szakadások megszüntetése, fegyelmezéssel is
– Evangélizálásra kész lelkipásztorok, gyülekezeti munkások, gyülekezetek felkészítése
– Mindezeket segítő anyagok gyors kézbeadása

Ezt a tevékenységet a Szövetségünk minden szintjén, minden területén kellene munkálnia a vezetőknek – gondolok itt a gyermekek, ifjak (MOBISZ), férfiak, nők, idősek között végzett tevékenységre, de nem legutolsó sorban a Teológiai Akadémiára és a Missziói Főiskolára is.

1995

Az evangélizáció éve

Ezt az évet Egyházunk minden gyülekezetében szenteljük az evangélizációnak.
– Tavaszi, őszi egyhetes evangélizációk a gyülekezetekben
– Utcai evangélizációk

– Gyülekezetplántáló evangélizációk (fehérfolt-misszió)
– Missziókerületenként, területi evangélizációk (egész missziókerület összefogva egy helyre koncentráltan)
– Evangélizációs sátrak alkalmazása (kb. 3 hétig egy helyen)

A Magyarországon működő missziótársaságok bevonása (OM, Európai Keresztyén Misszió, országunkban működő misszionáriusok)
Egy evangélizációs bizottság koordinálása mellett fontos szerepe lesz a megújított Falu-város missziónak, valamint a MOBISZ-nak.

1996

Utógondozás, hitmélyítés, ünneplés éve

Az igazi evangélizáció nem fejeződik be az evangélium elmondásával. Szükséges a folytatás, az utógondozás, az újonnan megtértek tanítása, megalapozása, bemerítése és felkészítése a tanítványi küldetésre. E célból fokozott szükség lesz tanítványság tanfolyamok beindítására és hitmélyítő alkalmak meghirdetésére.
Az evangélizációra való felkészülés, valamint az evangélizálás éve után jobb lelkülettel ünnepelhetjük meg Isten közösségünk iránt gyakorolt kegyelmének 150. évfordulóját. Ezek az ünnepségek alkalmat kínálnak, történelmünk pozitívumait szemlélve, hitünk mélyítésére, de egyben evangélizálásra is,amennyiben a Milleneum ünnepét is megragadjuk az örömhír továbbítására.

Kérem Szolgatársaimat, hogy fontolják meg javaslatomat és határozzanak azok megvalósítását illetően, amennyiben – akár módosításokkal is – elfogadhatónak tartják azt.

Bayer György – missziótitkár,
a Misszióbizottság elnöke

A BIZOTTSÁGOKRÓL

Híradás az MBE Történelmi Bizottságában folyó munkáról

Hitem szerint nem szenzációs új ismereteket kell szolgálatunkról közölni, hanem a már ismert célkitűzések megvalósításához az olvasóim segítségét szeretném kérni. Ahogy erről jó néhány körlevélben megkerestük szolgatársainkat és a gyülekezeteket, sőt heti lapunk, a Békehírnök hasábjain erről többször is hírt adtunk olvasóinknak, bizonyára kitűnik, hogy bizottságunk dolgozik. Negyedévenként és szükség szerint munkaértekezletet tartunk, ezekről emlékeztető feljegyzéseket készítünk. Beszámolunk munkánk addigi állásáról, vagy éppen terveket készítünk, és ezekhez mérve dolgozunk a jövő feladatainak megoldásán.

Legsürgősebb dolgunk most, hogy feltett szándékunk és vállalt kötelezettségünk szerint a magyar baptista misszió 150. évfordulójára (1996) megírjuk közösségi életünk missziótörténetét. Ehhez feltétlenül alapos kutató munkára van szükség, hogy reális képet tudjunk alkotni és adni missziónk kibontakozása, expanzitása, ill. fejlődésének küzdelmes és eredményes útjáról. Mivel ezt a Bizottságunk tagjai egyedül képtelenek elvégezni, ezért kértük és kérjük szolgatársainkat, hogy a körlevelünkben (1993. július 20.) leírt kérésünk szerint segítsenek az anyaggyűjtés munkájában.

Tisztelettel hajtok fejet atyáink előtt, akik az effajta munkának már akkor nagy fontosságot tulajdonítottak. Annak ellenére, hogy bár az első világháború és annak következménye nem csak a nemzetünkre, hanem legalább ilyen mértékben a közösségünkre is nehéz terheket rótt, hisz gyülekezeteink szövetségének a háború végén még 24 000 tagot számláló testvérseregéből a határok szűkítése utánra csak 8 000 tagja maradt. Nagy lendülettel tisztázták helyzetüket, újjászervezték munkájukat, ennek eredménye lett, hogy másfél évtized alatt megduplázódott a közösség taglétszáma. És e hősies munka végzése közepette is visszhangra talált Csopják Attila testvér közösségünk akkori missziómunkásai között meghirdetett kérése, hogy vegyenek maguknak annyi időt, üljenek le és írják meg az általuk

végzett munkát és életrajzukat tanúságul a jövő érdekében. És a szemérmes atyák időt szenteltek, a kérésnek eleget tettek, és így állt össze a kezdetek történelme 70 évvel ezelőtt 135 oldalas műben, "Képek a magyarországi misszió történetéből" címen.

Tudom, hogy mi is szeretnénk az atyák nyomdokain járva veszteségeinket pótolni s az üdvözülendők számát baptista közösségünk missziómunkája folytán is megduplázni. Hiszek abban, ha alkalmas eszköznek bizonyulunk, a kegyelmes Isten most is megteheti ezt velünk. Emellett azonban a múltjukat is megbecsülték hitelődeink, mint akik tudják, hogy a múlt nélkül nincs jelen, s hogy a múlt tapasztalatai alapján építhetjük jelenünkben a jövőnket. Mi is ezért, most ebben is látjuk feladatunkat, amikor missziótörténetünk megírására törekszünk és ehhez minden kis gyülekezetünk adatait begyűjtve szeretnénk munkaasztalunkon látni szolgatársaink segítségével.

Nem jogosan, de hangzott már el olyan vélemény, hogy az eddigi történelmi munkáink jellege ún. "sztori gyűjtemény". Még ha ez igaz lenne is, hálásak vagyunk érte, hogy ez már a kezünkben van, használható anyagként. Mi továbbra is hálásak leszünk minden leírt adatért és gondolatért. Ha akkor Csopják Attila testvér a szükséget megérezve nem cselekszik, nem állt volna össze ez az alapokat adó monografikus összeállítás. Ebben olyan adatok vannak, amelyek nélkül ma nagyon szegényesen láthatnánk az egyébként hősies küzdelmeket megélt missziós múltunkat. Az első nyomoktól az akkori jelenig kb. 80 küzdelmes és történelmet formáló év 35 úttörőjének életútja és életük adata van rögzítve benne. Képet ad az akkori missziómunka keresztmetszetéről, küzdelmeiről és a munka eredményeiről. Arról, hogy van a magyar nyelvű misszió mellett német, szlovák és román nyelvűek közt végzett munka. Hogy az újjászervezés folytán van intézményes vasárnapi iskolai munka. Számot ad az árvaügyről, menházak és a misszióiskolában folyó két évtizedes munkáról.

Mai munkákhoz segítség minden azóta megírt memoár, gyülekezeti monográfia, esetleg brossúra, buletin és főleg a hitelesen megírt jegyzőkönyvek. Természetesen méginkább használhatók a már ezekre épülő emlékkönyvek. Ezeknek összegyűjtése segít abban, hogy hitelt érdemlő munkát tudjon végezni a Történelmi Bizottság. A lehető legtöbb és pontos adat birtokában lehet majd a kor követelményeinek és a szakma igényeinek megfelelően megírni múltunk missziótörténelmét úgy, hogy a felekezettörténet részévé válhasson az egyetemes egyház és a társadalom történetének.

Legutóbb 1993. november 10-én tartott hatékony értekezletet Bizottságunk a honi és erdélyi kutatókkal a Szövetségi Székház Tanácstermében. Ezt az őszi ülést az erdélyi testvéreink kérésére tartottuk, hogy felmerült kérdéseikre közösen keressünk választ. Ahogy a Békehírnök 39. sz. (1993. szept. 26.) Jubileumra készülünk c. tájékoztatóban közöltük, nemcsak a magyarországi baptista misszió történetét akarjuk megírni, hanem a magyar baptistákét, bárhol éljenek is e nagyvilágban. Ez pedig kiterjed határainkon kívülre, sőt túl a Kárpát-medencében élő szomszédországban levőkre, s a szétszórtságban, a tengereken túl található testvéreink életútjára is. Ezeket a területeket kérésünkre az ott élő testvéreink mérik fel, írják meg, hogy majd beépíthessük a nagy egészbe.

Ebből fakadóan voltak kérdéseik az erdélyi testvéreinknek. Egyébként már két éve minden hivatalos értekezletünkre meghívtuk az erdélyi baptista misszió szenvedélyes kutatóját, Kiss László testvért, mint az Aradi Gyülekezet lelkipásztorát. De alkalmanként a felvidéki, vajdasági és kárpátaljai testvérek képviseletét is. A Romániai Magyar Baptista Szövetség képviseletében most három szolgatársunk jelent meg. Mike Béla alelnök (Nagybánya), Bartha István ny. lelkipásztor (Szatmárnémeti) és Kiss László történelmi bizottsági elnök Aradról. Bejelentették testvéreink, hogy dr.Mészáros Kálmán T.B. elnök testvér többszöri javaslatára és a szükséget felmérve ők is megalakították a történelmi bizottságukat, 4-5 taggal. Ezt mi örömmel üdvözöljük, s megígértük, hogy kérésükre igyekszünk munkájukhoz minden segítséget megadni.

A megbeszélésen egyetértettünk abban, hogy az 1920 előtti történetet elsőrenden honi kutatók írják, – bár az közös – mivel a levéltárunkban itt van hozzáférhetően a leggazdagabb anyag. De az Alföld területén újabban talált anyagot a kutató nevét feltüntetve építjük be az akkori kor történetébe. Abban is egyetértettünk, hogy mivel Erdély területén él ma határainkon kívül a legnagyobb létszámú magyar nyelvű baptista közösség, ez fejeződjék ki arányosan a könyv terjedelmében is.

Továbbra is tervezzük a történelmet feldolgozó könyv mellett párhuzamosan egy fényképes album megjelentetését is. Ennek hogyanjáról körlevélben értesítjük majd a gyülekezeteket. Szeretnénk bel- és külföldön levő minden magyar baptista objektumról – imaház, lakás, székház, menház, üdülők és oktatási intézményeinkről – fényképeket készíttetni és kapni, hogy ezekből válogathassunk az album részére annyit, amennyit abban el tudunk helyezni. A megvalósításra jó példa előttünk jónéhány egyház hasonló jellegű kiadványa.

Már az 1993. május 25-én tartott történelmi bizottsági teljes munkaülésünkön döntöttünk arról, hogy a 150 éves múltat milyen korszak beosztással határozzuk meg. Abban is döntöttünk, hogy ezek megírására kiket kérjünk fel, hogy ez a Békehírnök (39. sz. 298. old. Jubileumra készülünk c.) cikkben már közöltük. Az alábbiakban közlöm a 150 éves múlt korszakokra bontását, annak megnevezését és a megírására, valamint a lektorálására felkért személyek neveit.

Történetírásunk korszakának beosztása

Ha ezek a szakaszok mint részfeladatok elkészülnek és a kezünkben lesznek, akkor azt egy szerkesztőbizottság készíti nyomdakész állapotra. A szerkesztőbizottság élére felkértük Bereczki Lajos testvért (Debrecen), aki korábban a TB titkára volt, most az Alkotmányozó Bizottságban tevékenykedik. A Debreceni Kollégiumban tanári munkája mellett több hasonló könyvkiadást előkészítő szerkesztő és lektori munkában nyert már gyakorlatot ahhoz, hogy ezt jól megoldja.

Végül megismétlem kérésünket, hogy a kikül-

dött körlevelünkre készítsék el válaszaikat Szolgatársaink. Gyűjtsék össze ügyes gyülekezeti tagok segítségével ill. bevonásával a kért adatokat a gyülekezet múltjáról, hogy majd fiaink ne hiába keressék készülő munkánkban a saját gyülekezetük múltját. Feldolgozni csak azt tudjuk, amivel rendelkezhetünk. Azért is hangsúlyozom a dolog fontosságát, hogy ébresztgessem a lelkiismereteket. Ugyanis e sorokat december közepén írom. És bár a jelzett határidő (dec. 31.) közeleg. Sajnos, ezt ezzel arányosan nem érezzük a levéltárba érkező válaszokból.

A munka segítségéhez itt is ide mellékelem azt a kérdőívet, amit korábban (1993. júl. 20.) körlevelünk mellékleteként már megküldtünk. A nemes és maradandó cél megvalósítása érdekében kérem újra szolgatársaimat és testvéreimet a gyors és hathatós segítségre közös nagy munkánkhoz.

Dr.Mészáros Kálmán teol. tanár
a Történelmi Bizottság elnöke

TÖRTÉNETÍRÁSUNK KORSZAK-BEOSZTÁSA

A magyar baptista misszió összefoglaló története a következőkben bemutatott korszak-beosztásban kerül megírásra. A felosztást a Történelmi Bizottság 1993. május 25-én tartott ülésén fogadta el a javasolt szerzőkkel együtt.

Bevezető: Anabaptizmus és az újkori baptizmus elindulása

I. A baptista misszió megjelenése: 1846-1873.
Szerző: Győri Kornél
Lektor: Bányai Jenő

II. A baptista misszió kibontakozása: 1873-1894
Szerző: Szebeni Olivér
Lektor: Kovács Géza

III. A magyar misszió önállósulása: 1894-1920
Szerző: dr. Gerzsenyi László
Lektor: dr. Mészáros Kálmán

IV. A fellendülés és újjászervezés: 1920-1939
Szerző: dr. Mészáros Kálmán
Lektor: dr. Gerzsenyi László

V. A háború és az újjáépítés ideje: 1939-1949
Szerző: dr. Somogyi Barnabás
Lektor: Szebeni Olivér

VI. Az önkényuralom árnyékában, ill. "Szabad államban szabad egyház?" 1949-1989
Szerzők: Győri Kornél és Kiss Emil
Lektor: Serafin József

VII. Körkép a jelenből 1989 után

A határon túliak misszlótörténeti feldolgozását vállalták:

1. Tengeren túliak a századfordulótól - Mészáros Kálmán		
2. Erdély /RMBGYSZ/	1920-tól	Kiss László, Arad
3. Szlovákia	1920-tól	Kondacs Pál, Pozsony
4. Vajdaság	1920-tól	Nyúl Zoltán, Pacsér
5. Kárpátalja	1920-tól	Stumf Jenő, Debrecen

A bevezető és befejező rész megírójának felkérése menetközben történik, vállalás alapján.

KÉRDŐÍV

Adatok a magyar baptista gyülekezetek története összeállításához.

I. – A gyülekezet neve
– Pontos címe /város, utca, irányítószám, ország/.
– Jelenlegi lelkipásztor /gyülekezetvezető/ neve és címe.

II. A gyülekezet alapítási éve
– Az alapító tagok neve /esetleges életrajzi adataik/ jelentősebb történetek leírása.
– Az egymást követő lelkipásztorok /gyülekezetvezetők/ nevei.
– A misszlómunkások nevei.
– Az imaház, templom építésének ideje és adatai. /A tervező neve, milyen alapokból /pénzből/ épült. Esetleg bérelt helyiségben vagy családi házban működik?
– Van-e benne harmónium, orgona, egyéb hangszer?
– A gyülekezet által végzett misszlómunka: konferenciák, országos és nemzetközi tanfolyamok, stb. ezek megnevezése, pld. zenei, ill. ifjúsági konf. Más misszlós tevékenységek: pld. börtön-, iszákosmentő misszió, teaklub, stb.

III. A gyülekezet jelenlegi helyzete
– A bemerített /úrvacsorázó/ tagok száma, 10 évenkénti ciklusokban.
– A gyülekezetbe járó barátok, családtagok /lelkigondozottak/ száma.
– Az aktív tagok és az egyebek összesen.
– A körzet. /Az anyagyülekezethez tartozó társgyülekezetek és filiák, községek, falvak felsorolása. Településenként a tagok és lelkigondozottak külön- és összlétszámban.
– Vasárnapiiskolai, ifjúsági-, férfi-, női bibliakörl tevékenység.
– Ének és zenei élet /Az ének és zenekari tagok száma is./
– Kapcsolat az intézményekkel – pl. Baptista Teol. Akadémia, Misszlói Főiskola, szeretet-intézmények.
– Fejt-e ki a gyülekezet kulturális vagy egyéb hatást az adott településen? Pl. egyházzenei áhítat, koncert.

IV. Irodalmi élet egykor és most
– Nyomda, sokszorosító, fénymásoló berendezés.
– A gyülekezet vagy körzet kiadványai időrendi sorrendben, pld. újság, folyóirat, hitébresztő/hitmélyítő traktátusok, könyvek, stb. Ezek pontos adatai.
– A vezetőség és tagok irodalmi munkássága.
– A gyülekezet és a körzet életével kapcsolatos hírlapi cikkek, tanulmányok címei, megjelenési adatai.
– A gyülekezet rövid története /összefoglaló/.
– Milyen teológiai irányzatok érvényesültek a gyülekezet története során.
– Fényképfelvételek /a gyülekezetről, elődökről/ egyéb dokumentumok, kéziratok, relikviák, emlékek megnevezése, begyűjtése.

A Történelmi Bizottság

A TANÜGYI BIZOTTSÁG MUNKÁJÁRÓL

Olvasóink többé-kevésbé rendszeresen olvashattak híradást Szövetségünk Tanügyi Bizottságának munkájáról. Az alábbiakban is találunk egy rövid tudósítást e területről.

A Tanügyi Bizottság 1993. december 19-én ülésezett,
melyen oktatási intézményeink napirenden levő legsürgősebb kérdéseivel foglalkozott.

Dr. Páth Géza dékán testvér bejelentette, hogy a SITE program keretében 1994-ben Kulcsár Ferenc és Kulcsár Tibor testvérek folytathatnak tanulmányokat. Oxfordi tanulmányokra – kinti ösztöndíj biztosítása mellett – Diményi Ervin testvér kapott lehetőséget.
Mindkét személyi jellegű kérdésben a TAB elfogadta a dékáni javaslatot.

Javaslatként hangzott el, és a Bizottság részéről teljes támogatást nyert az az új rend bevezetése, mely szerint a külföldi tanulmányokra készülő hallgatók kiutazásuk előtt határozzák meg tanulmányi programjuk célját, irányát.

Könyvtári ügyek

Dr. Mészáros Kálmán testvér bejelentette, hogy Sarkadi Nagy Pál – Spurgeon kutatásában eredményesen munkálkodó – teol. prof. nagy jelentőségű könyvadománnyal ajándékozta meg Akadémiánk könyvtárát. Az ajándékba adott könyvek mindegyikébe öntapadós szalagra írva feltüntetjük az adományozó nevét.

Ehhez kapcsolódóan javaslat hangzott el arra nézve, hogy elhunyt szolgatársaink könyvtári hagyatékait lehetőséghez mérten szükséges lenne az Akadémia Könyvtára számára besorolni. Dr. Gerzsenyi László testvér bejelentette, hogy dr. Udvarnoki Béla testvér is eljuttatta irodalmi hagyatékát, mely a Könyvtár helyreállítása után besorolásra fog kerülni.
Hetényi Attila testvér felkérést kapott a könyvtárbővítés megszervezésére.

Teológiai hallgatók házasodással kapcsolatos kérdései is napirendre kerültek. A megbeszélés személyes vonatkozásaitól eltekintve, egy meghatározó fontosságú, régi szabály felemlítéséről szólunk. A Tanügyi Bizottság annak a szabálynak érvényességét hangsúlyozta, mely szerint: MAGYARORSZÁGI BAPTISTA LELKIPÁSZTOR CSAK AZ LEHET, AKINEK A HÁZASTÁRSA SZINTÉN BAPTISTA.

A továbbiakban a Bizottság a két oktatási intézményt is érintő ingatlanügyekről értekezett, keresve a legmegfelelőbb megoldást, amelynek ajánlásával segítheti a Szövetségi Tanácsot a szükséges döntés meghozatalában.
A megbeszélést a Benczúr utcai ingatlan megtekintése, és az Akadémia házi karácsonyának ünnepe követte.

JELENTKEZÉS AZ IBLA-RA

Kedves Testvéreink a Krisztusban!

A norvégiai EBF Kongresszus miatt 1994 nyarán csak két kéthetes IBLA tanulmányt tervezünk. Nem lesz angol intenzív nyelvoktatás. Minden hallgatónak értenie és beszélnie kell az angol nyelvet legalább középszinten, hogy részt vehessen a tanfolyamokon. A bibliai-teológiai tanulmányokkal együtt hallgatóink tanulják az angol nyelvet is. Többen teljesítik az IBLA Végbizonyítványhoz szükséges követelményeket, mely legalább tizenkét hetes bibliai-teológiai tanulást követel meg a nyári, őszi vagy a tavaszi szemesztereken.
Tájékoztatásul közöljük, hogy 1994. nyarán a következő oktatók és tantárgyak szerepelnek a programban:
Június 26 – július 8-ig:

Dr. Oscar Brooks: Máté evangéliuma.
Dr. Kenneth Glass: Lelkigondozás.
Révész Árpád: Gyülekezeti evangélizálás.
Július 10 – 22-ig:
Dr. William Hendricks: A Szentlélekről szóló tanítás.
Harry Mánsus: Egyház a társadalomban.
Mrs.Willa Ruth Garlow: A Biblia tanítása gyermekeknek.

Sok jelentkezésre számítunk, tehát az érdeklődőket ösztönözzük, hogy korán jelentkezzenek, de legkésőbb 1994. március 31-ig. A jelentkezésekkel egyidejűleg 500- Ft. jelentkezési díjat is be kell fizetni. Kérjük a hallgatókat, hogy a lehető legtöbbet vállalják az IBLA-költségekből.

Tisztelettel:

Dr. O. Errol Simmons
igazgató

A következő lapon található JELENTKEZÉSI ÍV igény szerint sokszorosítható.

APPLICATION TO STUDY AT IBLA, SUMMER OF 1994

I wish to study at IBLA during the following summer sessions (check boxes):

	June 26 - July 8 Biblical-theological studies and Intermediate and Advanced English	[ ]	July 10 - 22 Biblical-theological studies and Intermediate and Advanced English

note: the minimum age for study at IBLA is 20 years

1. _____ (Family name) 2. _____ (First name) 3. _____ (Birth day/mo/yr)

2. Address (street, city, country, postal code): _____
_____

3. Citizen of: _____ Male:__ Female:__ Married:__ Single__

4. Passport number _____ issued at _____ expires _____

5. Member of what church? _____ Date of baptism _____

6. Positions of leadership in your church _____

7. My English level: None*__ Beginner__ Intermediate__ Advanced__

* *All students attending IBLA should have already had introductory English studies.*

8. Formal school education (specify kind of study and no. of years)
General/Primary school: _____
High School/Gymnasium/Upper School: _____
University/Seminary: _____
Previous studies at IBLA: _____

9. My $5.00 (or equivalent in Forints) non-refundable application fee is enclosed with this application: yes ___ no ___. If "no", please explain why not. This fee is now necessary for students from most countries.

10. Some of my spiritual gifts I can share while at IBLA include (i.e. testimony, vocal solo, piano, instrumental solo, lead fellowships): _____

11. Possibilities for study at IBLA:

[ ] I can pay the full $100.00 per session fee (or equivalent in Forints) for meals, room, and books.

[ ] I can pay half the fee for room and meals ($50.00 or equivalent in Forints per session), and am applying for a half work-study scholarship which allows me to work up to one hour each day to cover the additional cost.

[ ] I cannot pay half the fee, but can pay _____ per session and am applying for a work-study scholarship to help cover the additional cost of my room, books, and meals. I will also work up to two hours each day to help cover the additional cost of my studies at IBLA.

Note: The number of full scholarships is limited.

[ ] I will be a day student and will not need a dormitory room. I will pay 3000 Forints per session, which includes the cost of my lunch and my books.

12. Use the lower part of this side of the application or another sheet of paper to write in English, in 200 words or less, why you wish to study at IBLA. Please do not ask anyone to help you write this brief explanation.

13. I would like to request admission to study at IBLA and agree to follow all policies and rules set by the IBLA administration. I will not smoke, nor bring or consume alcoholic beverages on the IBLA campus.

_____ _____

applicant's signature date

RECOMMENDATION FROM BAPTIST CHURCH: "*I recommend my brother/sister in Christ to study at IBLA*"

_____ _____

signature of pastor or church official date

NOTE: This application form and $5.00 (or equivalent in HUF) should reach IBLA no later than March 31, 1994. Send to:

IBLA Admissions
Tapolcsányi u. 7
1022 Budapest, Hungary

Tel: 36-1-115-0296
Fax: 36-1-115-2686

Use the space below to explain why you wish to study at IBLA.

Csuhai József:

Beszámoló DAWN-Konferenciáról

1993. aug. 23-27-ig Pozsonyban volt a "DAWN-Konferencia", melyet közép és kelet európai testvéreknek tartottak.

Kedves Testvérek! Amikor az ember hazajön egy konferenciáról, úgy gondolja: "Megvan a misszió kulcsa!" – Aztán az is kísértheti a konferencián résztvevőket, hogy ebben a témában szakértőkké váltak. Ez sem igaz, hiszen egy hét nagyon rövid idő, és igazából a gyakorlat teszi mesterré és szakértővé a művelőjét. Így csupán arról szeretnék írni, milyen előadásokat hallgattunk, milyen missziói stratégiát kaptunk, milyen régi látások erősödtek meg bennem ill. bennünk. A Szentlélek munkájában és a testvérek kritikai érzékében bízva adom tehát közre ez írást, hogy ki-ki a számára hasznosítható gondolatokat, üzeneteket emelje ki és építse be szolgálatába!

Mit is jelent a DAWN? Szabadon így fordít-ható: "Tedd tanítvánnyá egész nemzetedet!" Ez a program szorosan kapcsolódik az 1974-ben, Lausanne-ban megtartott Nemzetközi Konferencia anyagához, ahol a Világ Evangélizációjáról volt szó, és elfogadtak egy határozatot, melynek 15 pontjában leírták a legfontosabbnak tartott teológiai kérdéseket ebben a témában. A mostani DAWN anyagot Wolfgang Fernández testvér állította össze.

Mi a Dawn stratégiája? "Mozgósítsuk Krisztus egész testét az egész nemzetért!" Olyan Bibliára épülő, evangéliumi gyülekezetek létrehozása minden faluban, minden fajta ember között, mely képes segítséget nyújtani tagjainak ill. környezetének Krisztusban élni. Manilában, 1989-ben könyvet írtak, mely feltárta, hogy 2000-ig, 7 millió ilyen gyülekezetre van szükség. Indiában például 600.000 faluban nincs gyülekezet - 800 millió ember várja az evangéliumot. E nemzet elérésére, tanítvánnyá tételére 1000 missziós csoport beindítását tervezik.

Mi Isten célja? Az, hogy minden ember megtérjen, mindenkihez eljusson az evangélium. Elsődlegesen tehát nem az, hogy nagy gyülekezetek legyenek, hanem inkább a kicsi, mozgékony közösségek kihívása. Ezek után beszámolókkal illusztrálták a helyzetüket ill. terveiket:

Szlovákia: – Imádkozva, böjtölve várják az ébredést.

Románia: – Szeretnék, ha sokkal inkább Krisztus-központú, mobilizálható, az egész országra kiterjeszthető szervezetet tudnának kialakítani. Ennek akadályát a vezetésben ill. az egység hiányában látják. Sokat tesznek azonban a helyes bibliai látás tanítása érdekében, melyet imádsággal kísérnek.

A volt Jugoszlávia képviselői: – Nehézséget jelent a közös munkában az információk hiánya, és az imaháttér elmaradása. Fontosnak tartják, hogy akiknek van látásuk egész népükre vonatkozólag, azok lássanak túl a felekezeti határokon! Mindazokkal készek dolgozni, akik ezt akarják. Fontosnak tartják, hogy a különböző evangéliumi közösségek vezetői találkozzanak.

Bulgária: – A helyzet itt is hasonló; nagy a felekezeti megosztottság, sok a "független gyülekezet", félnek a vezetők kiadni az információkat (adatokat, statisztikát, stb.) A megoldást abban látják, ha a DAWN tudna segíteni tényleges munkával ill. imádsággal.

Mi a kutatás szerepe az evangélizálásban? Testvérünk elmondta, hogy a kutatás is lehet Istennek egyik ajándéka; átlátni, felmérni, statisztikát készíteni mindarról, ami körülöttünk, gyülekezeteinkben történik. Különbség van a rápillantás – megvizsgálás – megértés között. Jézus, amikor szertejárt, akkor megértette az emberek problémáit, de ehhez nézni és vizsgálnia is kellett azokat. Olyan "szellemiszemüveget" kell felvenni, melyen keresztül jól érzékeljük az aratás szükségét, és így tudunk imádkozni: "Küldj, Uram, munkásokat!"

Hogyan kutassunk? Ez a helyi gyülekezet támogatását is jelentse. A kutatás az egész országra, minden felekezetre, minden gyülekezetre terjedjen ki. A Jn 13:35 alapján azt kell mondanunk, hogy a szeretet a legjobb bizonyítéka annak, hogy jó úton haladunk. Ez az egységet is munkálni fogja. Másodsorban fontos, hogy legyen a kutatónak felelősségérzete nemzete iránt. Harmadik fontos szempont; mindenhová tervezzünk gyülekezetet (minden nyelvhez, minden fajta emberhez). Fontos, hogy ezt a munkát is a fokozatosság elvével végezzük; először egy település, majd

egy terület, ezek után egy másik nép, majd az egész világ legyen a kutatásunk tárgya.

Észtországból jött testvérünk mondta el a tapasztalatait; nehéz helyzetben van, mert nincsenek adatai. Kérdőíveket kell kidolgoznia és mellette beszélgetni kell sokat az emberekkel. Ez a munkája teljes időt igényel és anyagi támogatást is. (Különös az, hogy testvérünk előtte is kutató volt, de a kémia tudományának területén, aztán Isten elhívta őt egy fontosabb területre.)

Milyen elvek szükségesek a felmérésben?

a) A gyülekezeteknek maguknak kell szembesülni a tényekkel, hogy tudatosan tudjanak továbbmenni.

b) megválaszolandó kérdések: – Miért kell új gyülekezet? – Hány új gyülekezet kell? – Hol legyenek ezek a gyülekezetek? – Mi a legjobb módszer a gyülekezet-plántálásban? (A múlt ismerete sokat segít.)

c) az adatok beszerzésének módjai: – kérdőívek; – beszélgetések útján.

Példát kaptunk a kutatásra dr. Kovács György testvértől, aki a Budafoki gyülekezet volt tagja – leánygyülekezetük vezetője. Testvérünk elmondta, hogy fontos megvizsgálni;

1. Milyen emberek élnek körülöttünk? (Csak ennek helyes ismeretében tudunk továbbmenni a tervezésben.)

2. Mik a szükségletek? (Pl. ha "kiégett" rendőrök vannak, akkor is egész speciális stratégia kell) – sok a munkanélküli?

3. Térképet kell készíteni a területről – gyülekezetek elhelyezkedését felrajzolva.

Felmérések szerint (a pontatlanság feltételezésével) hazánkban 150.000 tag van a különböző felekezetekben (15 felekezetet vizsgálva). Imádságunk tárgya kell hogy legyen:

– Nyugat-Magyarország missziós helyzete.
– A nagy gyülekezetek ébredése a misszió-munkára, indulásra.
– Új területek misszió ja.
– Az első plántált gyülekezetek (az utóbbi 2 évben kb. 20-25 gyülekezet jött létre).

Milyen szerepe van az imádságnak az evangélizálásban? Előadó testvérünk elmondta, hogy hívő élete elején szigorúan betartott reggeli, esti imádságai voltak (korán reggel és késő este), most inkább a folyamatos imaéletre teszi a hangsúlyt. Ez a készenléti állapotot biztosítja. Fontos, hogy minden pillanatban készen legyek Isten kijelentéseinek, információinak átvételére, megértésére. A valós szükségleteket kell, hogy észrevegyük – Isten segítségével.

Az imádság stratégiája: – dolgozzon együtt a kutatási eredményekkel (imádság – kutatás – imádság – felkészítés-kilépés)

— lehet "sétálva imádkozni" egy területért. A kapott "jelzéseket" át kell adni a gyülekezetnek (megérzések, ötletek, látások, stb. /Nehémiás) A gyülekezet megítéli a visszajelzést.
— imádkozás a térkép felett
— közös imádkozás a nehezebb esetekért (személyek, területek, stb.)

Megváltozik egy terület élete, ha imádkozó gyülekezet van jelen.

– Imacsoportok (Billy G. testvér mellett mindig vannak)
– iskolákban is el lehet kezdeni
– gyülekezeteken belül
– területenként kellenek imacsoportok
– imakártyák, imalisták
– a vezetőkért imádkozás

Hogyan kezdjük el? Munkaértekezleteket kell tartani, ahol elmondhatjuk terveinket. A kutatás és az imádkozás (Isten akaratának keresése) következtében kapott "prófétai üzenet" átadása dinamitszerűen robbanhat egy ilyen beszélgetés során, ezért alaposan fel kell készülni – a különböző felekezetekből jelenlévőket buzdítani kell a komolyabb imaéletre.

– Meg kell válaszolni a kérdést: "Hogyan tud még jobban használni engem Isten? Mit kell ehhez tennem? (vagy nem tennem?!)

– Írjam mindezeket fel, és hozzam Isten elé.

Befejező gondolatok: Az utolsó estén a Jel 7:9 kv. verseivel szolgáltak testvéreink: **Azután látám, és íme egy nagy sokaság, amelyet senki meg nem számlálhatott, minden nemzetből és ágazatból, és népből és nyelvből; és a királyi szék előtt és a Bárány előtt állnak vala, fehér ruhákba öltözve, és az ő kezeikben pálmaágak; és kiáltanak nagy szóval, mondván: Az üdvösség a mi Istenünké, aki a királyiszékben ül, és a Bárányé!"** A bábeli nyelvzavar következtében Isten szétszórta a népeket, az evangéliummal mindeneket össze akar gyűjteni a Bárány trónjához. Ahhoz, hogy mindenfajta embert el tudjunk fogadni (pl. cigányt), ahhoz kapcsolatokat kell kiépíteni velük. Híd kell a gyülekezet és az emberek közé. Missziós csoportok, házi csoportok, stb. Amit mindenki megtehet: imádkozzunk érettük!

Tudatosan kell arra törekednünk, hogy ahol hívők vannak, ott gyülekezet legyen, mert különben elvesznek! Tudatosan kell gondolnunk arra, hogy a körülöttünk lévő településeken legyenek evangéliumi gyülekezetek! Nem mások ellen, hanem Jézus Krisztus dicsőségére és az elveszettek megtalálására, megtartására.

Készen vagy erre? Induljunk!



A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK ÖKUMENIKUS TANÁCSÁNAK KÖZGYŰLÉSE

1993. december 7-én, a Fasori Gimnázium dísztermében tartotta éves közgyűlését az Ökumenikus Tanács.

Harmati Béla püspök elnöki megnyitója és igei köszöntője vezette be az értekezlet munkáját.
— Megnyitó beszédében visszatekintett a MEÖT elmúlt 50 éves működésére, amely – mint hangoztatta – visszatekintés alapjául szolgál a bölcs előretekintésnek.
— A mai magyar közéletet jellemezve rámutatott, hogy milyen nagy mértékben keresett a keresztyén élet és értékrend.
A társadalomban tapasztalható visszásságok felvetik a keresztyén egyházak felelősségét. Az egyháznak feladata, hogy politizáljon – a szó nemes értelmében: "Foglalkozzon a köz dolgával, de ne merüljön bele a pártok viszályaiba".
— A nyolc tagegyház és a tíz megfigyelői státusban levő egyház közös felelőssége a keresztyén értékrend felmutatása, a közjó munkálása, egy jobb társadalom és közélet létrejötte szolgálatában.

Dr. Bóna Zoltán főtitkár beszámolójában a főtitkári munkakörrel járó feladatokról szólt, hit, ígéret és feladat hármasságának egységbe hozatalának felelős szolgálatáról. Így említette meg tevékenységi körének néhány területét: a Theológiai Szemle Szerkesztő Bizottság felelős szerkesztője, részt vesz az ECLOF-Bizottság valamint a Kirchen-Tag munkájában. Az elmúlt évben is megrendezésre került az ökumenikus tanácsok főtitkárainak találkozója, valamint a Protestáns napok, melynek előkészítő munkái is jelentős erőt igényeltek.

Az 1992. évi pénzügyi beszámolóból csupán néhány adatot emelünk ki.

Nyitóegyenleg /ingatlan értékesítésből származó bevétellel együtt/:	10.933.607-
Bevételek:	11.285.491-
Összesen:	22.219.098-
Kiadások:	11.296.172-
Záróegyenleg:	10.922.925-

Álljon itt még egy közérdeklődésre számot tartó adathalmaz:

Tagegyházi hozzájárulások:

Református Egyház	47 %	235.000 -
Evangélikus Egyház	29 %	145.000 -
Baptista Egyház	12 %	60.000 -
Metodista Egyház	4 %	20.000 -
Magyar Orthodox Egyház	2 %	10.000 -
Román Orthodox Egyház	2 %	0
Bolgár Orthodox Egyház	1 %	5.000 -
Szerb Orthodox Egyház	2 %	10.000 -

Állami hozzájárulás 1.000.000 -

Segélyek külföldi egyházi szervezetektől: 2.876.877 -

A legjellemzőbb pénzügyi adatok mellett vessünk egy pillantást az Ökumenikus Tanács összetételére is.

Tagegyházak:

1. Magyarországi Református Egyház
2. Magyarországi Evangélikus Egyház
3. Magyarországi Baptista Egyház
4. Magyarországi Metodista Egyház
5. Magyar Orthodox Egyház
6. Magyarországi Román Orthodox Egyház
7. Magyarországi Bolgár Orthodox Egyház
8. Budai Szerb Orthodox Egyházmegye

Megfigyelői státusszal rendelkezők:

1. Magyar Katolikus Egyház
2. Magyarországi Unitárius Egyház
3. Isten Egyháza
4. Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat
5. Magyar Bibliatársulat Alapítvány
6. Ökumenikus Tanulmányi Központ
7. Keresztyén Ökumenikus Baráti Társaság
8. Keresztyén Orvosok Magyarországi Társasága
9. Magyar Cserkészszövetség
10. Budapest Nemzetközi Egyház

A MEÖT Közgyűlés által e napon megfigyelői státuszba felvett közösségek:

11. Jézus testvérei - Diakóniai Rend
12. Keresztyén Ifjúsági Egyesület /KIE/
13. Üdvhadsereg
14. Magyar Népfőiskolai Mozgalom

Révész Árpád, egyházunk elnöke javasolta, hogy a MEÖT egységesen lépjen fel a tagegyházait diszkriminatíven érintő fűtőolaj árának elszámolása terén. Határozat pillanatnyilag arra nézve született, hogy a tagegyházak készítsenek egy-egy felmérést saját felhasználásukra nézve, melyet összesítve fog az Ökumenikus Tanács megfelelő lépéseket kezdeményezni.

A Magyarországi Baptista Egyház az elmúlt évben javaslatot tett a MEÖT Alapszabályának módosítására. E javaslatot Lapunk az 1993. 1. számában részletesen közöltük. A mai Közgyűlés elfogadta e javaslatot és Alapszabályát eszerint módosította.

Dr. Bóna Zoltán főtitkár bejelentette, hogy az EXPO főbiztosának 1992-es felhívására válaszul megerősítést nyert, hogy a magyarországi keresztyénség egységesen kíván részt vállalni az EXPO biztosította lehetőségekből.

A Közgyűlés dr.Hecker Frigyes szuperintendens imádságával zárta munkáját.

Kelta imádságok az első évezredből

(Skócia)

A Te ügyes kezed borítja virágba a diófát, teszi aranysárgává a kukoricát, a Te Lelked komponálja a madarak dalát és a méhecskék dönglicsélését. Csodák Istene vagy. Teremtményed milliónyi pompás csoda, gyönyörködünk benne és nem győzünk csodálkozni rajta. Már csak a további csodáért könyörgünk: formáld lelkünket is ilyen széppé Urunk. Ámen.

Szívünk Ura, őrizz meg üres, megszokott dicsőítő szavaktól,
hogy Veled és Benned valóban dicsekedjünk,
- őrizz meg a világi gazdagságtól, hogy pillantásunkat a te mennyei gazdagságodra vessük
- őrizz meg attól, hogy emberi, katonai védelemre szoruljunk valaha is, hanem inkább mindig a Te védelmedben rejtőzzünk el
- őrizz meg fölösleges tudástól, hogy mindig Igédet kutassuk
- őrizz meg haszontalan megelégedéstől, gőgtől, hogy mindig gyermeki módon örülhessünk csodálatos teremtett világodnak. Ámen.

Szívünk Ura!

- adj nekünk olyan látást, ami ihlet arra, hogy mindig Rád gondoljunk, akár dolgozunk, akár pihenünk
- adj nekünk fényt, világosságot, ami vezet, hogy mindig a Te utadon járjunk, akár otthon vagyunk, akár idegen földön
- adj nekünk valódi bölcsességet, hogy meg tudjuk különböztetni az igazat a hamistól gondolatainkban és cselekedeteinkben
- adj bátorságot, hogy megerősödve mindig a Te igazságodat hirdessük, barátok és ellenségek között
- adj gyermeki bizalmat, hadd vigasztaljon, hogy mindig csak kegyelmedre hagyatkozhatunk, akkor is, ha éhesek vagyunk, akkor is, ha jóllaktunk
- Szívünk Ura, lendítsd előre és uralkodj gondolatainkon és érzéseinken, szavainkon és cselekedeteinken. Ámen.

Angol és német nyelvű fordításból: HK.

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1993-BAN

Kesjár Zsolt:

Szolgálat a szenvedélybetegek körében

I. Előszó

A dolgozat előszavában igyekszem kifejteni, hogy milyen motivációk hatására írtam ebben a témakörben a szakdolgozatom. Sajnos, jelen korunkban nem ritka azon eseteknek a száma, amikor az utcán, aluljárókban, tereken, pályaudvarokon, stb. olyan emberekkel találkozunk, akik az alkohol, a kábítószer hatása alatt támolyognak, vagy éppen fekszenek az utca porában.

Azok az esetek sem ritkák, amikor családokban, munkahelyeken, vagy más közösségekben élő szenvedélybeteg emberekkel és környezetükkel kerülünk kapcsolatba és segítenünk kellene. Igen, de hogyan? Dolgozatom fő kérdése: Hol tartunk ma a szenvedélybetegek körében végzett szolgálatban, és miben léphetnénk előbbre?

Teológiai éveim alatt egy utcai gang-el kerültem kapcsolatba. Először a bandával kapcsolatosan felmerülő kérdések, majd pedig – későbbi szolgálatomra gondolva, – ahol hasonló esetekkel találkozhatom – indítottak kutatásokra, további munkálkodásra.

Kettős motíváció vezetett:

1/ A társadalom perifériáján lévő emberek segélykiáltása;

2/ Az ige buzdítása, amely a társadalom és az élet kivetettjei, hajótöröttjei felé küld bennünket.

II. Bevezetés

A bevezetésben a mámor felfedezésének kezdeteiről és az ellene folytatott harc első próbálkozásairól írok.

Akár az alkohol, akár a kábítószer felfedezése és használata már évezredekkel ezelőttre nyúlik vissza. Már a Biblia első lapjain is olvashatunk a részegségről Nóé esetében.

Az ókori kultúrák társadalmában jelentős szerepet játszott az alkohol eufóriát okozó hatása a kultikus cselekményekben. A kábulat felfedezésével együtt elindult az ellenük folytatott harc is. Az általunk is jól ismert Hamurabbi törvények (Kr.e. 1870), már tartalmaznak korlátozásokat az alkoholizmus terjedése ellen. Más ókori és középkori rendeletek is hasonló fáradozásokról számolnak be.

A korabeli alkohol-ellenes küzdelemben az egyházak is részt vállaltak. Bár azt kell mondanunk, hogy a középkorban az egyházfegyelem hanyatlásával a papság körében is megfigyelhető a túlzott alkoholfogyasztás, mégis a reformok képviselői mindig is felemelték szavukat a józanság mellett. Megemlíthetjük a Cluny-i reformot, a karthauzi, ciszterci ta rendeket, albigensek, valdensek, stb. mozgalmát, de a későbbiekben a reformáció, az ellenreformáció vagy az anabaptista vezetők fellépését is az alkoholizmus ellen. Érdemes kiemelni a múlt században kezdődött, egyik legjelentősebb mozgalmat, a Kékkereszt Egyesületet, amely azóta is végzi szolgálatát az alkoholizmus visszaszorításáért.

III. Mi a szenvedélybetegség?

Akár a szenvedélyben élő, akár orvosi, vagy társadalmi szempontból vizsgáljuk a kérdést, találunk olyan motívumokat, amelyek alapján ki lehet mondani, hogy betegségről van szó.

Számunkra fontosabb a bibliai értékrend szerint megadni a választ. A Biblia számos helyen a test betegségeivel szemlélteti Izráel lelki hibáit, bűneit (És 1:5,6; 59:10). Ez feltételezi azt is, hogy aki bűnben él, lelkileg sérült, beteg és gyógyulásra van szüksége.

A lelki romlás annyira szörnyű munkát eredményez a szenvedélyben élő emberben, amelynek következtében a beteg szervezete is súlyos károsodásokat szenved.

A szenvedély szó vizsgálatában azonban nem csak a betegségről kell beszélnünk, hanem arról is, hogy ezek megkötözött, fogságban lévő emberek. A szenvedély erősebb náluk és legyőzi őket. *"...mert akit valaki legyőzött, az annak szolgájává lett"* (2Pt

2:19). Függőségben vannak a drogtól, azonban elsősorban a bűn tartja őket fogva.

Pillanatnyi megoldásokat keresve próbálnak kiútat keresni az élet útvesztőiben, de csak újabb és újabb megoldatlan problémák veszik körül őket. Egy destruktív körforgásba kerül az életük.

A romlás nem csak önmagukra nézve indul el, hanem súlyos sérüléseket okoznak a környezetükben élőknek is. A társadalomban kifejtett hatásokat a családban, a munkahelyen és a bűnözésben fellelhető problémákban vizsgáltam.

A megoldás nem kereshető a szenvedélybeteg elszigetelésében (válás, elbocsátás, bebörtönzés), hanem sokkal inkább a segítség megadásában, a tájékoztatásban kell segíteni a betegeket.

IV. Bibliai alapvetés

Bibliai alapvetés középpontjában a "bor a bibliai szóhasználatban" címmel szeretnék magyarázatot adni arra, hogy mi a véleménye az igének a részegességről, a mámorról, és milyen módon képviseli a józanságot a Biblia.

Az Ószövetségből három kifejezés vizsgálatával igyekszem ezt megtenni: a "yayin" – ami a bor összefoglaló nevét (generikus) jelenti –, a "tiros" – az élvezhető, de részegséget nem okozó ital (leginkább must) – valamint a "sékár" – a részegséget okozó bor – szavak elemzésével. Az Újszövetségben az "oinos" és a "methuó" szavak képezték a vizsgálat alapját.

A Biblia beszél a borról, mint a veszélyes csábítás eszközéről, annak veszedelmes voltáról. Az egyik legjellegzetesebb igevers: *"...ne nézd a bort, hogyan vöröslik, hogyan gyöngyözik a pohárban, bizony simán lecsúszik az. De végül megcsíp, mint a kígyó, megmar mint a vipera"*(Péld 23:29-35).

Utal az ige a bor gyógyító, fertőtlenítő hatásaira is (lásd.: irgalmas samaritánus). Az apostoli levelek rámutatnak arra, hogy a Szentlélek által újjáteremtett egyén életében nincsen helye a részegségnek. Érdemes figyelmet fordítani a Bibliában előforduló absztinenciára is.

A megtartóztatás megkövetelt volt a szent szolgálat végzése közben. Mások részleges időre tettek nazireusi fogadalmat, vagy a születendő gyermeket ajánlották ilyen fogadalomra (4Móz 10:8-10, 4Móz 6:1-4, 8, Bir 13:4). A rékábiták hagyományosan absztinens törzs voltak. A bor jelképes ábrázolása Krisztus bűnt eltörlő vérének és annak a teljes örömnek, amellyel Isten megajándékozza megváltottait. Aminek puszta illúzióját adja az alkohol mámora, annak valóságát nyújtja Isten a hit által.

A Szentírás üzenete summázva: az ember rabja a bűnnek, melynek csak egy kirívó formája a kábulattal való visszaélés. Az Isten Igéje rámutat a részegséggel járó veszélyekre és egyúttal megoldást kínál fel az ember számára Jézus szabadító hatalmában, amely az élet minden területére kiterjed, beleértve ebbe az alkohol, a kábítószer, a cigaretta... dependenciát is.

Isten nem kifosztja az embereket, hanem valóságosan meggazdagítja, s a "kábulat festett ege helyett", valóságos fényben és örömökben gazdagítja meg életüket Szentlelke által.

V. Hol tartunk ma?

A ma is működő rehabilitációs intézmények közül ötnek a szolgálatát vizsgálva szerettem volna képet kapni, hogyan szolgálunk ma a szenvedélybetegek körében. Felépítésükben, működésükben sok hasonlóságot fedezhetünk fel. Először is a szenvedélybetegek elérésében az intézményeknek segítségére vannak olyan klubok, irodák, gyülekezetek, amelyek nyitottak a szükségben lévő embereken segíteni.

A szolgálat első mozzanata tehát az elérésben és a becsatolásban jelenik meg. Ebben a kérdésben ki kell emelni azt, hogy a gyülekezetnek a szolgálat ezen szakaszában oroszlánrészt kell vállalnia, hiszen ha a konkrét terápiákban nem is, de a missziós nyitottságban és a lehajló szeretetben részt vállalhat a gyülekezet.

Sokszor az jelenti a legnagyobb hátráltató erőt e szolgálatban, hogy némely hívő, illetve gyülekezet nem tudja elfogadni a szenvedélybetegek személyét és a velük járó problémákat (piszkos, büdös, esetleg szellemileg már fogyatékos...).

Jézus élete és szolgálatai végig arról beszélnek, hogyan hajolt le a Mester értünk, bűnösökért és vállalta a meggyaláztatást. A szolgálatban nekünk is hasonlóan kell járnunk az alázat útján, gyakorolva a lehajló szeretetet. Nem nézve a társadalmi, külsőségi, etnikai hovatartozást. Ebben mindenképpen szükség volna a hívő emberek példamutatására a mai világunkban.

Néhány példa, hogyan kezeli az Ige a társadalom perifériáján lévő embereket:

– Samáriai asszony: bűnös, asszony, samáriai és Jézus mégis törődik vele.

– Irgalmas samaritánus: levetkezte az emberi gőgöt és gyakorolta az isteni irgalmat és szeretetet.

A Szentlélek kitöltetése is ezt az isteni kegyelmet érezteti velünk, hiszen a Lélek

mindenkire kiáradhat nemre, korra és társadalmi hovatartozásra való tekintet nélkül.

Az Isten szeretete tehát nem személyválogató. Ezért mi sem kerülhetjük ki azokat az embereket, akik a rajtunk keresztül kiáradó irgalmasságot várják.

A szolgálat második mozzanata az intézményekben végzett rehabilitációs munka.

A mentő szolgálat a keresztyén családmodellre épül fel, ahol is a közösségekben igyekeznek védelmet nyújtani a gyógyulni vágyóknak, a további elkallódással szemben. E nevelő hatású közösség jó táptalaj arra, hogy megteremtsék az újrakezdés lehetőségeit.

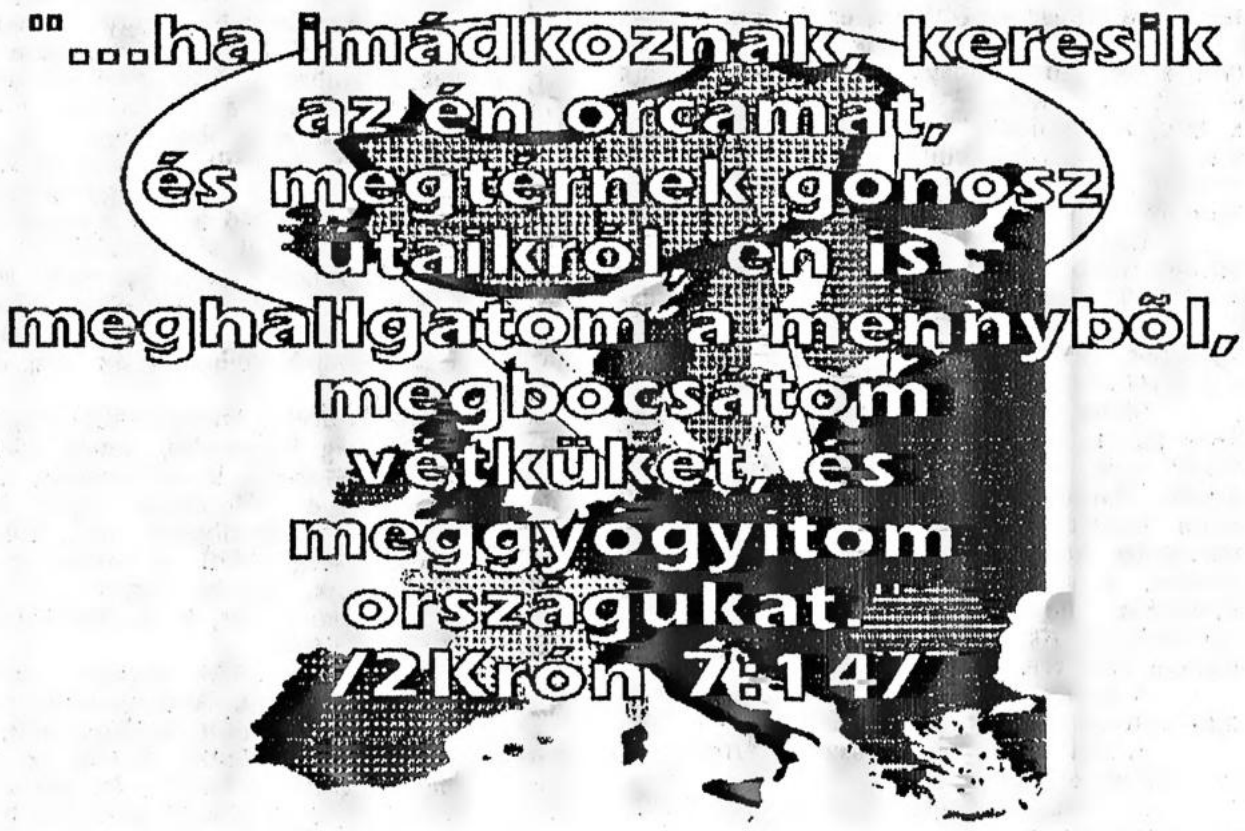
A nevelésben nagy szerepe van a tanácsadók és gondozottak példamutató együttélésének és a bibliai normákra épülő egyéni és társas foglalkozásoknak. A tanítás természetes része a gyülekezeti közösség megismertetése.

Mindenhol nagy hangsúlyt fektetnek a munkaterápiára, hiszen a későbbiekben nagy szükség lehet a már kifejlődött kreativitásra.

Az utógondozó munkában ismét nagy szerep jut a gyülekezetnek. Elsősorban a szeretetközösségre van szükség, amely elfogadja az újonnan érkező megtérőt. Ahogyan a gyermeknek szüksége van az első lépések megtételénél a szülői segítségre, úgy van szüksége a szenvedélyből szabadult embernek emelő, segítő szeretetre. A kezdeti időszakban nagy a veszélye az elesésnek, visszaesésnek. Ott kell lenni mellettük olyan embereknek, akik Krisztusra mutatnak.

Végezetül szólnunk kell a prevenció fontosságáról. A lelkipásztor először is az Ige kardjával veheti fel a harcot az egyre elhatalmasodó bűnnel szemben. A Biblia útmutatást ad arra, hogyan éljünk helyesen, tisztán, józanul. Egyúttal figyelmeztetésével meg akar óvni az alkoholizmus, a kábítószer és egyéb romboló szenvedélyek rabságától. Azonban nemcsak a szószék, a bibliaórák adnak lehetőséget arra, hogy az Ige útmutatásain keresztül felhívjuk a figyelmet az élet különböző buktatóira, hanem a személyes beszélgetésekben, lelkigondozásban, családgondozásban is feladatunk a megelőzés. A személyes beszélgetések hatékonyabban segítenek a problémák megoldásában, hiszen még a felmerülő nehézségek kezdetén lokalizálni lehet a bajt.

A gyülekezet elsősorban a hívők józan, mértékletes, vagy absztinens családi életükkel tudnak példát mutatni más emberek, családok számára.



BIBLIATANULMÁNY

Waldemar Schmidt:

Jób könyve és a szenvedés kérdése

Jób könyve az Ószövetségből Dante Isteni színjátéka és Goethe Faust-ja mellett a világirodalom legjelentősebb műveihez tartozik. Keletkezés-története elég bonyolult. Mondanivalója Jób nagy panaszán (3:29-31.f.) és a köztük megszólaló három párbeszédsoron alapul Jób és barátai között (4-27. f.), a harmadik párbeszéd töredékesen van előttünk. Ehhez az alapmondanivalóhoz tartozik még Istennek Jóbhoz intézett beszéde, amely eredetileg egyrészes volt, ma azonban több részből áll. (38-41.f.) Jób válasza is eredetileg egy részből állt, később lett két szakaszra választva (40:4-5, és 42:2-6.)

Teológiai ismereteink szerint, – melyet a ma élő írásmagyarázók is elfogadnak jórészt, – Jób könyvének keletkezési ideje Kr. e. 350, az ószövetségi kor legkésőbbi szakasza. A szerző a fent említett anyaghoz egy kerettörténetet illesztett, amely későbbi eredetű, s az 1-2. és a 42. fejezetben áll előttünk.

Egy további, későbbi betoldás, amely szintén fontos része a könyvnek, az un. Elihu-beszéd. További kiegészítés a 28.f. "bölcsesség" költeménye, valamint a csodaszép 39-41. fejezetek, melyek Isten dicsőségéről beszélnek a természetben.

Claus Westermann arra a következtetésre jutott, hogy Jób könyve nem a szenvedésről szól, hanem a szenvedő ember panaszáról. Pontosabban: a barátok beszédében Elihu beszédében és a kerettörténetben a szenvedés kérdése kerül elő. A szenvedés eredete, a szenvedés értelme, a szenvedés legyőzése, ha lehet, elhárítása. A Jób-beszédekben viszont a megtapasztalt szenvedésekre való reagálás kap hangot.

A szenvedés kérdésére Jób könyvéből négy választ fedezek fel:

1. Jób barátainak válasza és értelmezése a párbeszédekben.
2. Elihu válasza és magyarázata a 32-37. fejezetekben.
3. Az ősi keret-elbeszélés válasza.
4. Jób panasza az átélt szenvedések nyomán, beleértve Isten szavát és Jób válaszát is.

1. Jób barátainak válasza

A barátok azért jönnek Jóbhoz, hogy szenvedései közt és betegségében vigasztalják. A három barát más-más karakterű. Elifáz a tekintélyes, gazdag élettapasztalatú, Bildád, a bölcs, hagyománytiszteló, Cófár, a szenvedélyes, a mindentudó, a közhelyeket mondó. Egyben azonban a három barát egy: a szenvedés mindhármuk szerint Isten büntetése a bűnért, melyet az ember elkövetett. A bűnvallás után Isten megszünteti a szenvedést. Mindhármuk beszédeinek ez az alaphangja.

Ezt kérdik: Pusztult-e valaki ártatlanul? (4: 7.) Biztos a számukra, hogy az ember saját vétke miatt idézi elő a bajt a maga számára. (5:7.) Ha Jób fiai szerencsétlenül jártak, személyes bűneik okozták, mert Isten igazságos. (8:3-4.) akik büntetésüket minden esetben még életükben elnyerik (15:32), mint ahogy ma is mondják emberek: ez még meg fog bűnhődni!

Így Jób barátai a tradicionális (hagyományos) bölcsesség képviselői, amely iskolából Jób könyve szerzője is származott, mindaddig, míg ez a bölcsesség saját élettapasztalata nyomán darabjaira nem hullott szét. Ez a bölcsesség abból az emberi erőfeszítésből származik, amely figyeli a világ folyását és az ember életét, és az élet káoszában rendet akar találni.

Megfigyelték: valaki vermet ásott, hogy egy másik beleessen. De maga esett bele.

Ezt az egyszeri esetet megjegyezték, és általánosították. (Péld 26:27). Amely az egyszeri esetben megállta a helyét, általánosítva hamis, nem helytálló. A következő lépés, hogy a folyamatot visszafelé értelmezik: Ha valaki

egy verembe esett, az előzőleg valaki számára megásta a vermet. Tehát jogos, ami vele történt.

Ha ezt most Jób esetére alkalmazzuk: egy bűnös szerencsétlenül járt ember. Az egyszeri esetet általánosítjuk: egy bűnös minden esetben szerencsétlenül jár. Ezt a gondolkodást alátámasztja az Isten igazságosságáról szóló tanítás. A barátok végkövetkeztetése Jób szenvedésével kapcsolatban: Jób bűnös, ezért szenved. (22.f.). Jób súlyos szenvedése bizonyítja bűneinek nagyságát. Ha nem volnának bűnei ilyen nagyok, Isten nem hagyná őt így szenvedni. Ezért bűnvallás és bűnbánat által elérheti, hogy Isten elveszi róla a szenvedést. (11:13-15).

Jób nem küzd az ellen, hogy ő bűnös, de nincs arányban szenvedése nagysága a bűneivel.

Le kell szögeznünk: egyes esetekben lehetséges, hogy a szenvedés a bűn következménye. De ha ebből törvényszerűséget csinálunk, amit minden esetre alkalmazunk, minden hamissá válik. Az is lehet, hogy a kegyes áldást nyer, a gonosz bűnhődik, de lehet fordítva is! (9:22, 21:7.)

2. Elihu válasza

Az Elihu-beszédek későbbiek, tehát Kr.e. 350 után keletkeztek, mintegy korrigálva a mondanivalót. Elihu a szenvedést így értelmezi: Isten nevel bennünket a szenvedés által. Nála is megáll a barátok véleménye: az istentelenek büntetést kapnak, a kegyesek áldást (36, 6-7.) De: Isten nem akarja a bűnös halálát, hanem megtérését és életét. Ezért beszél Isten a bűnös emberrel: álomban (33,15), a másikkal úgy, hogy szenvedést küld rá (33:19).

Fájdalmakon, testi szenvedéseken, betegségeken keresztül beszél Isten a bűnös emberhez. A beteg betegsége alatt Isten iskolájában van. Ha az ember elfogadja ezt a fajta nevelést, és bűnbánatra ébred, Isten véget vet a szenvedésnek, meggyógyul és így megkegyelmez neki. Két-háromszor cselekszik így Isten minden emberrel (33:29). Ezért nem szabad Istent vádolni (34:12). Éppen a nyomorúságán keresztül menti meg Isten a bűnöst, az által, hogy a szenvedésein keresztül szól hozzá. (36:15). Azután kivezet a nyomorúságból (36:16).

Az Elihu-beszéd (35:9-11) Isten pedagógiai, lélektani cselekvésén alapul, mellyel a szenvedőt formálja. A beteg szenvedése nem Isten büntetése, de mégis a bűn következménye. A Zsidó levél a bölcsesség irodalomnak ezt a gondolatát, hogy a szenvedés nevelőeszköz, átveszi az Újszövetségbe (Zsid 12).

A szenvedőnek Elihu szerint ezt kell kérdeznie: mit akar Isten mondani nekem szenvedésemen, betegségemen, a csapáson keresztül? Nem kérdés, hogy sok szenvedő számára Elihunak ez a látása segítséget jelenthet. Valaki, akit egy súlyos betegség az ágyhoz kötött, ezt mondta: Isten nagyon szerethet engem, azelőtt sokszor elszaladtam tőle, most erősen tart. Csak tisztelni lehet az ilyen véleményt.

Így az Elihu-beszéd, bár közel van a barátokéhoz, mégis egy új vonást tartalmaz. A helytelen az, hogy Elihu az egyes esetekben segítő látást Jóbra alkalmazza, és az ő helyzetét nem veszi komolyan.

3. A régi keret-elbeszélés válasza

A keret-elbeszélés adja a könyv címét. A viszonylag rövid elbeszélésnek két hangsúlyos pontja van: 1:21 és 2:10. Itt a szenvedésnek az okát nem az emberben (ti. a bűnében) találja fel, hanem az teljesen és kizárólag Istentől függ, és feltárja az ember hitének erejét és mélységét. A továbbiakban a kerettörténet 1:6-12 és 2:1-6 úgy értelmezik a szenvedést, mint a hit próbáját: valóságos-e, nem kötődik-e érdekekhez? Jób nem azért hisz, mert megéri, tehát nem számításból.

Az eredeti keret-történet az 1:21-ben csúcsosodik ki: Az Úr adta... Hibásan értelmezzük ezt a mondatot, ha azt tételezzük fel, hogy egy lélekzettel tudta mondani Jób. Volt ott szünet! Jób elvesztette gyermekeit, vagyonát, javait. Mindezt Jób Isten adományának tartotta: számára átadott javak, melyek sohasem válhattak tulajdonává, nem birtokolhatta azokat. Amint Isten Jóbnak egy időre átadott, rábízott, azt vette el tőle. Az vette el, akié volt, és szabadsága volt arra, hogy a maga idejében ismét elvegye. Ezért tudta elmondani a mondat harmadik részét: áldott legyen az Úr neve. Isten nem zsarnok, nem kényúr, hanem minden élet földi jó gazdája. Amit az ember kap, az elvétetik tőle. A folytatás 2:10-ben ezt egészíti ki: Ha a jót elvettük... (betegség: a rosszat is el kell...) Mély, szilárd, tudatos hit tükröződik ezekből az igékből.

Jób könyvének ezek az igéi is sok ember számára jelentettek döntő segítséget. Egy asszony, aki a II. világháborúban három fiát veszítette el, a továbbéléshez ebből az igéből kapott erőt.

4. Jób válasza, mely panaszain keresztül hangzik, Istennel való párbeszédében

Jób panaszaiban és beszédeiben a könyv írója is szóhoz jut. Itt mondja el, amit saját élettapasztalataiból közölni akar. Abból

a tradicionális iskolából jön, amelynek bölcsességét a barátok is képviselik. (12-13 és 29:12-20.) De saját élettapasztalatai, szenvedése széttörték számára ezt a tanítást: hogy Isten a kegyest láthatóan megáldja, és az istentelen bűnöst láthatóan megbüntetni.

A megélt súlyos szenvedés nyomán kitör Jóbból a panasz, megátkozza születését (3). Ez a kétségbeesett kitörés valami egészen újat, eddig nem hallottat jelentett Izráelben. Jób tudja, hogy bűnös ember, de az őt megtörő és elpusztító szenvedés nincs arányban bűneivel. Jób szenvedései olyan hatalmasak, hogy itt már nem lehet a miért kérdést, a szenvedés értelmének a kérdését feltenni. Már nem tud úgy beszélni, mint 1:21-ben, mert a szenvedés hitének jóhiszeműségét összetörte.

Csak konstatálni tudja: "Isten összetört engem" (19:10). Ez a betegség által meggyötört ember (mint egy rákos beteg ma) nem kíváncsi a barátok teológiájára, az Elihu tanítása sem tudott rajta segíteni. Istent szörnyűnek ismerte meg (30:21), aki mint egy vad állat, a fogait csikorgatja (16:9), megnyomorította őt (19:6).

Ebben a mélységben Jób Istenhez kiált. Istent hívja Isten ellen (16:19-21), az igazat a megsemmisítő ellen. Az Istenben való bizalom merészséggé válik Jób számára.

A feszültség a 19. fejezetben tetőpontjára ér! 10. vers: "Kitépte reménységemet... letördelt körőskörül" és a 25-ben: Mert én tudom... hogy él! Isten az ember számára önmagát elrejtő, távoli és érthetetlen.

De a hívő tudhatja, hogy eljön az óra, amikor a magát elrejtő kinyilatkoztatja magát, a távoli közelivé lesz, az ismeretlen ismerőssé. Mikor lesz ez? Nyitott kérdés marad. Jób bízik Istenben, bár biztos a halál felől. Az másodrendű, hogy Isten Jóbbal mikor ismerteti meg magát: halála előtt, vagy után. (14:13) Elrejtenél a holtak hazájában.

Isten válaszol az őt provokáló Jóbnak a 38-41. fejezetben. Kérdései: hol voltál (38: 4), kicsoda írhat elő valamit Istennek (40:2), Kicsoda állhat meg előttem? (41:2) a legdöntőbbek. Jób elfogadja Isten válaszát. Isten kinyilatkoztatta magát neki, és nem semmisítette meg őt. A hitvallás független a kerettörténet befejezésétől. (42,10-17)

Így a Jób elbeszélés arról az emberről szól, aki az őt felemésztő és elpusztító szenvedésnek sem az okát, sem a célját (értelmét) nem tudja felismerni. Aki gyógyíthatatlan betegségének tehetetlenségében és halálában is tudja: Isten összetört engem... de tudom, hogy Megváltóm él... Ez a feszültség nincs feloldva Jób könyvében. "Ha ez a Jób hiányozna a Bibliából, valami döntően fontos hiányoznal" (Westermann)

A megtapasztalt szenvedésre való reagálás, amely Jób panaszaiban előttünk van, segítheti a lelkigondozót akkor, amikor emberek szenvedésük értelmét és célját keresik. A legrosszabb az volna, ha valaminek, mely emberileg értelmetlen, értelmet akarnánk adni. Itt a Jób könyve útmutató tud lenni.

Nem szabad a Jób könyvében található kisértéseket egyszerűen hamisnak, tévesnek kimondani. Nem szabad pl. a szenvedés hitpróba voltát hamisnak megjelölni, minden általánosítás téves.

A lelkigondozónak fel kell ismernie, hogy egy bizonyos helyzetben, egy bizonyos ember számára melyik út járható, mi jelenthet segítséget.

Ford.: Keveházíné Czégény Klára
Lelkipásztor, 1993/1. 68.sz.



Az Úr jóra fordította Jób sorsát, miután Jób imádkozott barátaiért, és kétszeresen visszaadta az Úr Jóbnak mindazt, amije volt. /Jób 42:10/

Dr. Steve Booth:

Máté és Lukács evangélisták,

Jézus Krisztus születésének elbeszélői

Bevezetés

János apostol evangéliuma prológusában kijelenti "*kezdetben volt az Ige, és az Ige az Istennél volt, és Isten volt az Ige... Az Ige testté lett, itt élt közöttünk és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal*". Isten revelációja a názáreti Jézus Krisztus emberi életében, alapvető keresztyén hittétel. Az "Inkarnáció" kifejezés Jn 1:14 latin szövegéből származik, és a 4. századtól gyakran található a latin keresztyén szerzők írásaiban. (1) Jézus Krisztus, aki Palesztinában, körülbelül Kr.E. 6-tól Kr. u. 30-ig élt, nem egyszerűen galileai vagy zsidó, Ő a testet öltött (inkarnálódott) Isten. A Zsidókhoz írt levél szerzője úgy nyitja meg írását, hogy Isten a múltban többféleképpen szólt a próféták által, de "*ezekben a végső időkben a Fiú által szól hozzánk, akit örökösévé tett, aki által a világot teremtette. Ő Isten dicsőségének kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget...* " (Zsid 1:2-3a).

Az inkarnáció a revelációs végső formája. A megismerés végső célja, hogy az embert Isten elérje Jézus Krisztusnak az emberek közötti szolgálata által. Ez tehát akkor kezdődött, amikor Jézus Krisztus a Föld bolygóra érkezett, emberi formában. "*Amikor eljött az idő teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született a törvénynek alávetve, hogy a törvény alatt levőket meg-váltsa, hogy Isten fiaivá legyünk*" (Gal 4:4-5). Máté és Lukács evangéliuma adja a születési elbeszélés kizárólagos tudósítását, ami bizonyítja, hogy bár az Úr Jézus Krisztus születése természetes volt (és következésképpen embersége is); a származása inkább isteni, mint emberi.

E dolgozat fókuszában a két evangélium születéstörténetének kritikai és exegétikai elemzése áll. Az I.rész Mt evangéliuma szerinti születéstörténete, a bölcsek látogatása és az Egyiptomba menekülés eseményeiről ad számot. A II. rész közelebbről vizsgálja Mária angyali üdvözletét, Jézus Krisztus születését és a Lukács szerinti a bemutatást a templomban.

Fontos kritikai eredményeket tárgyalunk, amint azokat maga a szöveg is érinti.

I. rész

Jézus Krisztus születése (Mt 1:18-25)

Ez a bekezdés szorosan kapcsolódik az előző 17 vers rendjéhez. Az első bekezdés – úgy tűnik – felelet arra a kérdésre "Kicsoda a názáreti Jézus?" Most kezdődik a válasz arra, "honnan jött"(2). A 18. versben xxxxxxxxxx xxxxxxxxxx szövege mindkét bekezdésben kapcsolódik(3). Az előbbi bekez-

---

A fordító megjegyzése:

• Az angol szerző itt "mágusok látogatásáról" ír, az amerikai kiadású, mai bibliák kifejezésével élve. Hazai olvasóink "bölcsekhez", esetleg a római katolikus ünnepek nyomán a "három királyokhoz" szoktak. A görög "mágus" xx xxxxxxxx xx szóhasználat másodjelentéseivel = bölcs, csillagjós, sőt csaló (Daxer-Kiss: Újszövetségi görög-magyar szótár, Sopron, 1935., 124. oldal). Luther Márton ezek közül a "bölcseket" választotta, és a magyar protestáns bibliai tradícióhoz máig ragaszkodunk.

désben már föl van sorolva az egész generáció, "de" Jézus Krisztus születése most kerül csak sorra(4).

Van egy textuális evidencia két eltérő görög szóra, amit a 18. versben születésnek fordítanak; az egyik a γενέσις (ami jelenthet "teremtést, "generációt" és "geneológiát"), a másik a γέννησις (ami csupán "nemzést" jelent). Sok szövegtípus az előbbi forma mellett van, de a másodikat szokásosan alkalmazza a patrisztikus irodalom, a születésre hivatkozva. Érthető, hogy a szerzők e két szót nagyon sokszor összetévesztik, mivel hasonló a helyesírásuk és a fonetikájuk(5). Mária és József jegyesek voltak, de még nem voltak házasok. Ez a megígért házasság jogszerűen kötelező volt, és csak válólevéllel lehetett bontani. A hűtlenség minden fokozatát paráznaságnak tekintették; és a jegyes nő, ha vőlegénye meghalt, özveggyé vált, még ha előbb nem is költöztek össze (6). Συνελθεῖν a szexuális egyesülést is magába foglalja, ha megtörtént a formális házasság előtt, esetleg amikor a "feleség" beköltözött a "férjhez". Az, hogy Mária gyermeket várt, nem indokolta azt, hogy a terhességét titkolnia kellene, csak annyit, hogy idővel ez nyilvánvaló lett. A messiási korban elfogadott volt, hogy az Úr az ő hatalmát manifesztálja a Szentlélek által, csodálatos módon hozva létre fogamzást (7).

Sok lehetséges magyarázata van annak, hogy József szándéka volt jegyese elbocsátása titkon, a 19. vers szerint. Az egyik lehetőség, hogy Mária elmondta Józsefnek a látomását, József pedig úgy érezte, értelmetlen feleségül vennie őt, ha ennyire különös. Tehát eldöntötte, hogy visszalép házassági tervével, de ezt nem akarta nyilvánosságra hozni (8). A 20. versből visszont fel lehet tételezni, hogy József nem tudott a csodálatos fogantatásról. A két melléknévi igenév (participium) összekapcsolása καὶ szóval párhuzamosságot jelent – "igaz ember volt", (irgalmas, nem ad szenvedélyének hevesen elégtételt) "és nem akarja őt megszégyeníteni". – Ez vezet a csendes elváláshoz (9). E magyarázatok egyik variációja, hogy József – mivel igaz volt – nem házasodhatott olyannal, aki nem hű, nehogy magát is bűnbe keverje (10).

Mielőtt József véghez vitte volna elgondolt szándékát, meglátta az ÚR angyalát(11), aki álmában jelent meg neki (20.v.). Máté evangéliumában 62-szer előforduló Ἰδοὺ szó itt jön szóba először. Gyakran vezet be meglepő eseményeket, vagy arra szolgál, hogy felkeltse az érdeklődést, de itt oly egyszerű, hogy szinte egyáltalán nem tűnik különösnek. József, Dávid fia fűzi ezt a perikópát az előző nemzetségi felsoroláshoz, továbbá fenntartja a dávidi messiás gondolatot, és Józsefet jelentős szerepére ébreszti(12). Eredeti elhatározásának megtartására utasítja, és meggyőzi arról, hogy Mária nem vált hűtlenné. Az angyal jelenti ki Józsefnek a terhesség eredetét és a gyermek nevét *'Nevezd annak nevét* (καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ) olyan semitizmus, ami angolul rossznak tűnik (You shall call his name). Az ige jövő idejű indicativus-ban parancsoló kényszert hordoz. Jézus név görög forma, a héber Jósuából ered, ami azt jelenti: "Jahve az üdvösség", vagy "Jahve megszabadít). A születendő gyermek célja tehát, hogy "megszabadítsa népét a bűneiből", és ez visszavezet a 130. zsoltár 8. veréséhez (LXX-ban 129:8); ugyanakkor kiemeli a megváltás szellemi szolgálatát a politikai, nemzeti vezető szereppel szemben, ami inkább a származásából ered(13). Gundry kiemeli: A vers át van alakítva ["meg lesz váltva" (λυτρῶσεται) "meg lesz mentve" (σώσει) szavakkal], hogy jobban kapcsolódjék Jézus Krisztus jelentéséhez, hozzáfűzve még az "Izrael" (τὸν Ἰσραήλ) kifejezést "az ő népéhez" (τὸν λαὸν αὐτοῦ) kifejezéshez (14).

Néhányan úgy gondolják a 22. és 23. versben az angyal szavát találjuk. A mostani beteljesülési formulát Máté 21:4-ben és 26:56-ban is megtalálhatjuk. A textuális tradíció egyik változata "Ésaiást" illeszti be a próféta szó elé. Metzger azt mondja, hogy ez világos, literális magyarázat, "a görög eredeti szövegből való hiánya indoklására azonban nem kellő ok, hogy előbb az eredetiben benne volt" (15). Ésaiás 7:14 alkalmazása Jézus Krisztus születésére évszázadokon át vitákat váltott ki(16). Az eredeti szöveg elfogadhatósága előli módfelett húzódoztak; hogy Ézsaiás kizárólagosan Jézus Krisztusról szól. Az lát-

---

A fordító megjegyzése:

● Ezek az 1975 előtti magyar fordítás szavai, és jobban közelítenek az említett hebraizmushoz.

szik, hogy ez gyenge magyarázat egy megfelelő idő előtt, Jézus Krisztus fogantatása és megérkezése között, egyenlő értékkel Áház király ellenségeinek legyőzésére, a megítélés korára. Sokkal valószínűbben elfogadható, hogy Máté, mint inspirált szerző, látta Krisztusban a beteljesülést (talán az "Immánuel" cím által), aki teljesen bűntelen volt (17).

Másik fő téma ebben az idézetben még hátra van, ez a héber és görög szűz szó. A massoréta szövegben lévő szó ('alma) nem pontosan azt jelenti, mint az angol "szűz" szó, (amely elsősorban egy nőnek arra a korára vonatkozik, amikor nincs szexuális tapasztalata, nem azt jelenti tehát, hogy "fiatal asszony" (szexuális tapasztalat nélkül). A LXX, melyet Máté itt követ, a παρθένος -t használja, ami viszont jelenthet szűzt /inkább mint a νεότης = fiatal lány/. Ésaiás is használhatta volna a héber בְּתוּלָה -t, ha a szüzességet akarta volna jelezni. A lingvisztikai érvelés egyszerűen nem ad világos információt, és szinte minden irányból támadható felületet hagy (18).

József engedelmességének és az Úrtól kapott üzenet előtti meghajlása történetének egyszerűen ennyi az értelme, de Máriára nézve, bizonyos értelemben, bajosan egyértelmű mindez. Máté viszont egyértelművé teszi a szűzi fogantatást.

A szexuális egyesülés késedelme József korábbi tétovázásának felel meg, és állandósítja a születésig a szűzi állapotot. Azt viszont nem feltétlenül mondja a szöveg, hogy József teljesen visszavonult volna Jézus Krisztus születése után a normális szexuális kapcsolattól, viszont hivatkozik Jézus Krisztus testvéreire és nővéreire később (12:46, 47, 13:55-56)(19). József nyilvánosan elismeri családja törvényes tagjának Jézus Krisztust, amikor nevet adnak neki. Tehát József nemzetségi táblázata nem irrelevánsoo. Jézus Krisztus helye a dávidi leszármazásban bizonyos egy "Dávid fia" általi adoptáció vagy elismerés által (20).

A bölcsek látogatása (Mt 2:1-12)

A bölcsekooo látogatása semmiképpen nem tekinthető a Bibliánkban nem hiteles adatnak. Az egyetlen fennmaradó monda, hogy a csillag Jeruzsálemtől Betlehembe vezette őket, és megállt a hely fölött, ahol a gyermek volt. Plummer azt állítja, hogy ez orientalisztikus retorika lehet, vagy valamilyen csillagászati esemény, netán egyszerűen valami varázsszavakat ismétel meg Máté információja. Semmi kétség, Máté a születéstörténeti elmondásában ezt történelminek tekinti (21).

Betlehem az a hely, ahol Jákób eltemette Rákhelt (1Móz 35:19), Rúth találkozott Boázzal (Rúth 1:27-2:6-ig), ahol Dávid született és felnevelkedett (Józs 19:15), hogy hangsúlyozzák Jézus Krisztus királyi státusát. Heródes, aki Kr.e. 73-ban született, a római szenátustól Kr.e. 40-ben kapta "Júdea királya" címét. A gazdag idumeai politikai érdemelért kapott jutalmat, mint aktív lojalista és kitűnő kormányférfi. Élete utolsó éveiben, paranoiával kapcsolódó betegsége űzte feleségét és végül két fiát megölésébe (22).

Akkoriban, valamikor mágusok(μάγοι) jöttek Keletről Jeruzsálembe, hogy kutassanak a zsidók újszülött királya után. Talán asztrológusok voltak Perzsiából, Babilonból vagy Arábiából. Tertullianus óta tartják őket királyoknak, akire talán az ószövetségi részek gyakoroltak hatást (Zsolt 68:29, 31, 72:10, És 60:3), aztán a 10. század végén a nevüket is megadták, előbb Melkon (később Menyhért), Baltazár és Gáspár (23) Létszámukat háromnak tételezték föl, mivel az általuk hozott ajándékok (11.v.) száma is annyi volt, amit korábban valahol megszereztek. Gandry úgy magyarázza, hogy a mágusok előképei a nemzetségi táblázatban szereplő négy nőnek, akik a templomba jönnek a nem zsidók közül(24). Gondolták, Kr.e.7-ben a csillagot (ἀστέρα) a Jupiter és a Saturnus a Halak csillagképben (Pisces) együttállásban láthatták; vagy szupernova volt, egy üstökös (Halley üstökös Kr.e.12-ből), de lehetett valamilyen természetfeletti esemény(25). Az ἀνατολῶν szót az 1. versben "napkeletről" fordították, a 2. és 9-ikben pedig "napkelet"-nek(ἀνατολῇ)oooo. A szó

A fordító megjegyzései:

o ...vagy a magyar szó.

oo Talán abban az értelemben, hogy irreverent, nem tisztelhető, illetve kétszeres tagadás miatt éppen hogy tisztelni való.

ooo Az itt használt "mágus" szóra vonatkozólag már szóltunk az előzőekben.

oooo Az ἀπὸ prepozíció birtokos esettel, az ἐν pedig részes esettel jár, és ez indokolja a változást. /L.: The Greek New Testament... a jelzett helyen./

fordítható úgy is, hogy "naptámadat". Többen így is teszik, különösen az utóbbi két esetben. A mágusok eldöntötték, hogy tisztelik az új királyt, ami viszont nem jelent feltétlenül isteni tiszteletet, csak reményt, hogy majd tiszteletben részesítik.

Heródes zavara teljesen érthető, de az egész Jeruzsálem zavarának csak két ok közül az egyike lehet; zavarba jöhettek Heródes jól ismert gyanakvása, haragja és paranoiája miatt (26), vagy mert egyesültek Heródessel az ellenségeskedésben, a hatalom bitorlása közben érzett rémületben (27). Heródes sok főpapot leváltott, mind akkor, mind előtte, akiket az írástudókkal meg a törvénytanítókkal együtt említenek. Az a tény, hogy e két csoport soha nem volt együtt semmiben, ennek a résznek a megbízhatósága felőli kétséghez vezetett (28). Heródes módszerét azonban el tudták hárítani, hiszen őrültségében félrevezethető volt. Egyes kéziratok az 5. versbe az ottan egyesszámú próféta elé beszúrták Mikeás, sőt Ésaiás nevét, bár az idézet egybeolvaszt egy régebbi (2Sám 5:1) és egy utóbbi próféciát (Mikeás 5:2) (29) /V.ö. 27:9 és Mk 1:2-3/.

Máté nem követi sem a LXX-t, sem az MT-t, hanem bizonyos változtatást hajt végre. Az "Efrata" egy ősi szóhasználat, amiből Júdea földje lesz, megmásítva az eredeti jelentést, amivel Betlehemből, a Mikeás jövendölte jelentéktelen faluból, a Dávid házából származó messiás király rendkívül fontos születési helyét alakítja ki. A héber konszonális szövegbe Máté különböző magánhangzókat visz be, és a "törzsek" helyett (MT, LXX) most vezetőket olvas (30).

Ekkor (τότε)•. Szokásos, laza kapcsolatot jelző kötőszó, amit Máté 99-szer használ (szemben Márkkal, aki hatszor és Lukáccsal, aki 14-szer). Heródes megkérte a mágusokat, hogy határozzák meg, mikor jelent meg először a csillag. Nem küldött velük a rövid, hat kis mérföldes•• útra őrséget, hogy a gyermek elpusztításában biztos legyen. Schwetzer ezt annyira csodálatosnak tartja, hogy az egész történetben nem hihet, de Heródes tévedése a mágusok iránti bizalom megnyerésén nyugszik (31). A mágusok megtalálták a gyermeket a házban, ahol akkor a család tartózkodott, a csillag segítségével, amit már Keleten láttak. Ajándékoztak aranyat, tömjént (csillogó, illatos mézga, amit különleges fák kérgén ejtett metszéssel nyernek), és mirhát (nagyon értékes fűszer és illatszer, ami főleg Arábiában található, balzsamozásra használják, miután kivonták szintén fákból); mindezek régóta szimbolizálják Jézus Krisztus királyi, isteni lényét, illetve szenvedését és temetését (32). Ezek a drága, de nem rendkívüli ajándékok valószínűleg fedezték az egyiptomi utazás költségeit. A mágusok álomban figyelmeztetést kaptak (nincs angyal említve), hogy ne térjenek vissza Heródeshez, ezért aztán elkerülve Jeruzsálemet, megkerülték a Holt-tenger északi vagy déli végét.

Menekülés Egyiptomba és visszatérés
Mt 2:13-23

Másodszor is kapott József álomban isteni instrukciót. A 13. és 14. versekben található "a gyermeket és anyját" szavak sorrendje jelzi, hogy a különleges gyermek születésétől minden más emberi lényt felülmúl, beleértve azt az asszonyt is, aki világra hozta(33). Egyiptomba, biztosan a menekülés természetes helyére utal. Kívül voltak Heródes jurisdictiójánoo• (úgy 75 mérföldnyire a határtól), és ahol jól szervezett római provincia volt, nagy zsidó populációval (34). Máté ki akarja emelni, hogy a zsidók királya, mint maga a zsidó nép is, elhagyta Palesztinát, Egyiptomba menekült, és ismét visszatért Palesztinába (35). Hóseás 1:11 nem prófécia, de történelmi tény, hogy a zsidó nép történetét gyakran tekintették tipikus előképnek a Messiással kapcsolatban (36).

A felbőszített Heródes megpróbálta leküzdeni, hogy túljártak az eszén, és Betlehemben az összes fiúgyermeket lemészároltatta, amelyek kétévesek vagy attól fiatalabbak voltak (16.v.). Tehát a gyermeket kétévesnek tekinthetjük, éppen elérhette a második évét, és Heródes már egyre hanyatlott egészségileg (37). Schweizer sürgősen kiemeli, hogy Josephus, aki megfontoltan

---

A fordító megjegyzései:

• L. Mt 2:7
•• Körülbelül 20 km-nyi távolság
••• Uralma területén, joghatóságán, úgy 120 km-nyi távolságra.

állítja össze Heródes kegyetlen tetteit, említést sem tesz a gyermekek meggyilkolásáról (38). Betlehem lakossága azonban, abban az időben körülbelül csak 300 volt. Az ilyen korú gyermekek számát mindössze 15-30-ra tehetjük. Miközben a tragédia lezajlott, nem nagy dolog észrevenni, hogy Josephusnak ez a viszonylag kisebb incidens tudomására sem juthatott (39).

Máté ismét alkalmazza az Ószövetséget, most Jeremiás 31:15-öt /illetve 16:14 és 27:9-et/. Ráma hat mérföldre van Jeruzsálemtől, miközben Betlehem ugyanannyira épp ellenkező irányban. A két helyet már régebben együtt azonosították, mivel Rákhelt a betlehemi úton temették el, de helyileg még Rámában. Kr.e. 587-586-ban a deportálással Jeremiás is foglalkozik, valószínűleg Júda és Benjámin területén. Rákhel sírja a közelben van, ahol a zsidókat a deportálás előtt összegyűjtötték, és Jeremiás képe Rákhel gyászát idézi, az exilium pusztulásában, amint a nép a sírjától gyalog távozik (40). Máté talán azért idézi ezt a részletet, mivel a reménység kontextusába helyezi. A könnyek ellenére visszatérnek az elhurcoltak, a betlehemi anyák könnyei ellenére is van remény, hogy a Messiás megmenekülve Heródestől örökké fog uralkodni (41). A bevezető formulából hiányzik a ἵνα vagy ὅπος. Az esemény, ami beteljesedett, annyira borzasztó, hogy ösztönös a vonakodása, hogy másnak tulajdonítsa, mint Isten ügyének (42).

Isten Józsefet harmadszorra is instruálja álom által. Már meghalt Heródes (Kr.e. 4-ben), de semmi sem jelzi, hogy addig mennyi idő telt el. Apokrifus tradíció tartja, hogy Egyiptomban a család 1-től 7 évig tartózkodott. Zsidó tradíciót ismerve, Origenes állítja, hogy Jézus Krisztus, miközben Egyiptomba növekedett, munkásként dolgozott, különböző csodákat is tett, ennek alapján visszatért Palesztinába és Istennek szentelte magát (43). Kelj fel... és menj a földre /v.ö.: Jeremiás 31:6/. Azok /egy általánosító vagy kategorikus többesszám; – v.ö.: 2Móz 4:19/, "akik a gyermek életére törtek".

Heródes később megváltoztatta akaratát, felosztva a királyságát három részre. Heródes Antipás, aki Galileában és Pereában uralkodott, nyilvánvalóan nem tekinthető olyan fenyegetőnek, mint Archelaus Judeában, Jézus Krisztus biztonságára nézve (44). Tehát József a fiúnak és Máriának Názáretet választotta új lakóhelyül, amit most említ először az Újszövetség. Erre nézve kapott még egy álmot, de azt, hogy a várost minek alapján választotta József, nem mondja meg a szöveg. Máté bizonytalan szövegezése, "hogy beteljesedjék, amit a próféták mondtak", talán szándékos, de az ezt követő szavak nincsenek meg az Ószövetségben (45). "Názáretinek fogják őt nevezni", – sok kérdést felvet. Nyelvészetileg a "Ναζαρέτ"-ből való" fogalmat levezetni (valaki, aki Názáretből jött) Ναζωπαῖος -ra nehéz (46). Két lehetőséget kínálkozik. A szó eredete jelenthet megvetést és gúnyt /v.ö.: Jn 1:46/, ami kielégíthette azokat az ószövetségi elvárásokat, amelyek a Messiás megvetett helyzetére vonatkoztak (Zsolt 22:69, Ésaiás 11:1, 49:7, 52:2-3, 8, Dán 9:26). Mások kapcsolatba hozzák a "נֵצֶר" héber szóval, ami azt jelenti "ág". Ez utalhat Ésa 11:1-re, amelynek a rabbik írásaiban, a Targumokban messiási magyarázatai vannak, és a Holt-tengeri tekercsekben is. Jézus Krisztus a királyi család egyik ága, de levágták a törzsről, míg a környezetében felnevelkedve biztosan meg fogják vetni. Nem külsőségesen vezette be királyságát, vagy nem mutatkozott egy földi király pompájában. A próféciával párhuzamosan az ÚR megvetett szolgájává lett (47).

Irodalmi utalások

1. Interpreter's Dictionary of the Bible, lásd "Incarnation". E.C.Blackman, 691 oldal. Ezentúl rövidítve: IDB

2. René Laurentin, Les Evangiles de l'Enfance du Christ. Paris: Desclee de Brower, 1982. 303. oldal, kommentárként használja a részt a genealogiáról, míg Walter Grundmann, das Evangelium nach Matthäus (Berlin: Evangelische Verlagsanstalt, 1971/6. oldal, annyira megy, hogy egy alkalmazott lábjegyzetnek nevezi a genealógiához.

3. Bruce Metzger megjegyzi, hogy rendkívül nehéz dönteni e szólásmód eredeti olvasatáról. A külső bizonyíték a Ἰησοῦ Χριστοῦ mellett meggyőzőnőnek tűnik, míg számolhatnánk azzal, hogy lehet egyik írás akár Ἰησοῦ, akár Χριστοῦ. Korai latin és szír szövegek tradícióiból hiányzik

a Ἰσοῦ. A του határozott névelő is igen ritka. Talán "ez" Jézuson van a hangsúly. A Textual Commentary on the Greek New Testament (Stuttgart: Német Bibila Társaság, 1971/7. oldal,

4. D.A. Garson: Matthew (Grand Rapids, Mich., Zondervan, 1984./81. oldal.

5. Metzger. 8. oldal. Laurentin hálás Mátének, hogy foglalkozik a teremtési motívummal, párhuzamosan a γένεσεως alkalmazásával Máté 1:1-ben, 304. oldal.

6. Carson, 74. old. Lásd még Alan Hugh M'Neile: The Gospel According to St.Matthew. (London, Macmillan and Co., 1915), 6., 7. oldal.

7. U.ott. A Szentlélek Lukács születési elbeszélésében mind feltűnőbb.

8. Robert H.Gundry: Matthew: A commentary on His Literary and Theological Art (Grand Rapids, Mich., Eerdmans, 1982), 22. oldal. Gundry is amellett van, József még nem döntött semmiképpen a válásról, ezért függesztette föl az elvált feleségre vonatkozó lépését, visszautasítva a válást.

9. Gundry kiemeli, hogy kőkemény a törvény azokra, akik hűtlenek voltak a házasságban (5Móz 22:23, 24), de ez már nem volt hatályban, és egy magán válást lebonyolítottak két tanúval is.

10. Lásd: Raymond E.Brown: The Birth of the Messiah (Garden City, N.Y.: Doubleday and Co., 1977), 126, 127. oldal további tárgyalásokhoz.

11. "Az ÚR angyala" négyszer fordul elő Máté születéstörténetében. 1:20, 24, 2:13 és 19. v. W.F. Albright az ἀγγελος-t Máté evangéliumában "hírnöknek" fordítja. The Anchor Bible, (Garden City, N.Y.: Doubleday and Co., Inc., 1971= 8. oldal. Az esetek többségében, ha angyalokról van szó, férfiakat említ a Biblia, akiknek emberi létet tételez föl a szemlélő.

12. Carson, 75. old.

13. Floyd V. Filson. A Commentary on the Gospel of St Matthew (London: Adam and Charles Black, 1980). 54. oldal.

14. Gundry, 23. oldal.

15. Metzger, 8. oldal.

16. Francis Wright Beare készségesen leírja a vers kontextusának eredetét. "És 7:14 Áház király számára ígéret, aki fél egy északi invázió fenyegetésétől, hogy ez a veszély elhanyagolható. A két ellenséges királyt megvetően írja le, mint ‚két parázsló rönköt' (És 7:4, RSV), kiknek pózolása Izráel királyát nem fenyegeti. Áházak jelként egy orákulum adatik: gyermek fogan és születik – nyilvánvalóan a közeli jövőben – és mielőtt a gyermek kinőne a gyermekszobából, a két fenyegető királyság már elveszítette hatalmát (16. v.). Ez az egész rész a Kr.e. 8-ik század végén lévő gondok jegyében keletkezett, és nem szól egyáltalán a jövő messiási korról. Az Immánuel név nem hordoz olyan tartalmat, hogy a gyermek születése isteni eredetű. Az eredeti jóslatban adva van a hálás köszönet, amiért Isten jelen van népe között, és az őket fenyegető veszélyt eloszlatja..." The Gospel According to Matthew: A Commentary (Oxford, Balis Blackwell Publisher, 1981), 71-71.

17. A magyarázat és védő javaslatok teljesebb megtárgyalásához lásd Carson írását, 78-79-ik oldal. "A megvilágosodottság bizonyos esetei közben a hegyláncok sorozatát talán egyszerű domboknak látják, és észre sem veszik,mennyi völgy fekszik az első lejtő és a legmagasabb, még látható hegygerinc között; hasonlóképpen a próféták is Isten megmentő munkáját közvetlenül látják maguk előtt, együtt a távoli jövő egyes eseményeivel. Ha Máté úgy látja, hogy ez a prófécia Jézus Krisztus születésével teljesedett be, neki igaza van, nem abban az értelemben, ahogy Ésaiás arra pontban számított, Ésaiás talán valamit hamarabb várt, de az ő esetében Isten gondviselésének folyamatossága következetesen működött a múlttól egészen jövőig". Eduard Schweizer: The Good News According to Matthew. (Atlanta, John Knox Press, 1975), 32. oldal.

18. Lásd: Brown idézett műve 143-153. old., M'Neile l.m. 10-től 13. oldalig.

19. Gundry, l.m. 25. old. Ha Máté tudott volna Mária örökös szüzességéről, bizonyosan jobban kifejtette volna. David Hill: The Gospel of Matthew (London, Oliphants, 1972.80. old)

20. Beare, 67. old., Gundry, 19. old., Jack Dean Kingsbury: Matthew as Story. (Philadelphia, Fortress Press, 1986.) 45. o.

21. Alfred Plummer: A Critical and Exegetical Commentary on the Gospel According to s. Matthew. (London, Robert Scott, 1911.) 11. oldal. R.V.G. Tasker: The Gospel According to St.Matthew. An Introduction and Commentary (Grand Rapids: Eerdmans, 1961.) 38.

old. Gundry, Hill és Schweizer feltételezi, hogy az Ószövetség idéz egy gyűjteményt bizonyságtételekből, amit Jézus Krisztus még az evangélisták előtt tartott, színezve a Midrás történeteivel. Lásd Carson, i.m. 82. old.

22. Carson, 84. old. Lásd még a Heródes uralmáról szóló tárgyalást. A harc Heródes és az újszülött király között, emlékeztet a fáraó és a gyermek Mózes közötti küzdelemre. Schweizer, 36. oldal. Beare (82.old.) szerint Augustus valamikor kijelentett egy elkeseredett szójátékot, hogy Heródes disznójának (ὗς) jobb, mint a fiának (υἱός).

23. Carson, 85. oldal

24. Gundry, 26. oldal: "...a pogányok, akiknek semmijük sem volt, ami őket irányította volna, sőt a felületes tudományukkal keveredett babonáik sohasem lobbantottak bennük oly nagy buzgóságot, mint a jelek, amelyeket Isten adott azokkal a kezdetleges eszközökkel nekik, hogy ők hosszú utazás és megfontolt kísérletezésekkel adózzanak tisztelettel az új uralkodó előtt, aki már elküldetett a világra. A zsidó hierarchia azonban, kezében Mózes öt könyvével és a prófétákkal, soha nem volt annyira megmámorosodva, a teljesedésnek ettől a bejelentésétől, meg a próféciáktól, hogy ők rágondoltak volna, bár annyiszor elemezték", Plummer, 13-14. oldal. Carson összehasonlítja a mágusokat Ninive férfiaival, akik az ítéletkor föl fognak támadni és kárhoztatják őket, akik a sokkal nagyobb világosság privilégiuma ellenére sem fogadták be a Messiást, és nem hajoltak uralma alá, ... 83. oldal.

25. Lásd Brown idézett művének 171-173. old. V.ö.: 4Móz 24:17-19. versek.

26. Carson, 86. old.

27. Beare, 77. old.

28. Schweizer, 39. oldal.

29. A 2Sám-ban Dávidnak mondott ígéretet tették át Mikeás jövendölésében lévő "uralkodó herceg"-hez, ami most már világosan a Messiásra vonatkozik. Gundry, 30. oldal.

30. Gundry, 29. old. Schweizer, 38. old. véleménye szerint a szöveget Máté rosszul olvasta.

31. Schweizer ezzel ellentétben, 39. old., és Carson, 88. o. Gundry (31. old.) nem meggyőzően érvel, Heródes állításában a Mátéizmus nagy száma arra a tényre mutat, hogy ezt az epizódot Máté a pásztorok látogatásából alakította ki.

32. Lásd a vonatkozó cikkeket az IDB-ben

33. Tasker, 42. old., 2:20 és 21 is.

34. Carson, 90-ik oldal. Philo azt jelenti, hogy Egyiptomban úgy Kr. u. 40 körül, körülbelül egy millió zsidó volt.

35. Plummer, 16. old. V.ö.: 2Móz 4:13. Gundry, 33. old. "Az Újszövetségben József és családja egyiptomi tartózkodása megfelel József pátriarka és családja egyiptomi tartózkodásának.

36. Plummer, 17. old. Máté az MT-t követi, nem a LXX-t. Brown, 219., 220. old. mondja, hogy az itteni idézet a 21-ik versig nincs ugyan említve a visszatérés, mint cél. Máté föl akarta használni a tényleges visszatérésnél a názáreti letelepedéshez.

37. John A. Broadus: Commentary on th Gospel of Matthew (Valley Forge, Penn.: American Baptist Publ. Society, 1886), Filson is, 61. old. Ez jelezné, hogy a csillag sokkal hamarabb megjelenhetett két évnél.

38. 44. oldal.

39. Albright, 19. oldal, M'Neile, 19. old., Broadus, 23. od., Filson, 61. oldal.

40. Carson, 94. oldal, Tasker, 43. oldal.

41. Carson, 95. oldal, Más értelmezés szerint a sírás Jeremiás által megígért új szövetséget (26:28) meg fogja valósítani.

42. Schweizer, 41. old., Carson, 95. old. Gundry úgy érti, hogy a gyermekek anyjának a szomorúsága megfelel a Mária szívét átjáró tőrnek (Lk 1:35, Mt 2:18).

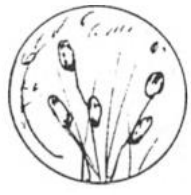
43. M'Neile, 18-19. old.

44. Filson, 62. old.

45. Hill, 87. old. Ebben az értelemben Máténál nincs külön idézet, de lehetséges számos idézet.

46. Walter Bauer: A Greek-English Lexicon of the New Testament. (Chichago: The University of Chicago Press, 1979), 532. oldal. Lásd külön bibliográfiát.

47. Hill, 88. old.



Dorothy G. Krizmanic:
/Mississauga, ONTARIO/

Ének a szőlőskertről

Szerepe és értéke Ézsaiás könyvében

Ézs 5:1-7

VÁZLAT

BEVEZETÉS

I. A korábbi tudományos magyarázatok rövid összefoglalása

II. A szakasz bővebb elemzése
a/ Irodalmi és formakritikai kérdések
b/ Szerkesztési megjegyzések

III. A fejezet miként illeszkedik és járul hozzá
a/ a közvetlen szövegkörnyezethez
b/ Ézsaiás könyvének egységéhez és üzenetéhez

KÖVETKEZTETÉS

BEVEZETÉS

A szőlőskertről szóló ének /5:1-7/ az egyik legismertebb beszéd Ézsaiás könyvében. Azonban a szöveg összetettségének és sok dimenziós jellegének megfelelően, a szakasz művészi érdemén túl is sokkal több figyelmet érdemel. E dolgozat célja nem magának a szövegnek részletes elemzése, hanem inkább törekvés arra, hogy e kulcsfontosságú fejezet gazdagságából feltárjunk valamit azáltal, hogy túltekintünk szigorú értelemben vett keretein, hogy megtaláljuk az összefüggést a beszéd tartalma és szélesebb összefüggése között.

I. A korábbi tudományos magyarázatok rövid összefoglalása

Úgy tűnik, hogy eddig tudományos szempontból csupán a szakasz egységét nem vonták kétségbe, jóllehet ez utóbbi évtizedekben erőteljesen igyekeznek bizonyítani, hogy a szőlőskertről szóló ének jelenlegi formája hiányos a szerkesztői átrendezés(1) következtében. Talán részben ebből ered, hogy nincs teljes megegyezés költészeti szerkezetét(2), irodalmi formáját, műfaját(3) és a könyvön belüli szerepét(4) illetően, és a fejezet hermeneutikai

(1) R.E. Clements, Ézsaiás 1-39. NCBC (Grand Rapids: W. B. Eerdmans Publ. Co., 1980) 5-6. Gerald T. Sheppard, "Az Asszíria-ellenes szerkesztés és Ézsaiás 1-39 kánoni összefüggése." JBL 104/2 (1985) 193-216.

(2) A beszéd költészeti szerkezetét tekintve általában nem adtak elfogadható elemzést egyrészt azért, mert a héber költészeti ritmus ősi hagyománya elveszett, másrészt eddig nem nyújtottak kimerítő magyarázatot a héber szónoklattanról és költészetről, jóllehet a századforduló óta H. Gunkeltől L. A. Schöckelig nagy érdeklődéssel foglalkoztak a témával.

(3) A magyarázatok sokszínűségét lásd pl. Kosmala, H. "Az ősi héber költészet formája és szerkezete", című munkában VT 16 (1966) 152-180. Willis, J. T. "Ézsaiás 5:1-7 műfaja#." JBL 96 (1977) 337-362). Sheppard, G. T. "Ézsaiás 5:1-7 mint törvényszéki példázat". CBQ 44 (1982) 45-47. Schöckel, L. A. A héber költészet kézikönyve. Subsidia Biblica - 11. Roma: Editrice Pontificio Instituto Biblico, 1988. G. A. Yee, "Ézsaiás 5:12-7 irodalmi műfaja", Bib 60 (1979) 400-409.

(4) R. E. Clements részére (Ézsaiás 1-39, NCBC sorozat [Grand Rapids, Mi.: W. B. Eerdmans Publ. Co., 1980] 55-60) a szőlőskertről szóló ének új szerkesztői egységet nyit meg az ézsaiási gyűjteményen belül. Mások, mint például J. D. W. Watts (Ézsaiás 1-33. WBC 24 kötet [Waco, TX: Word Books, 1985] 57) és J. N. Oswalt (Ézsaiás könyve: 1-39. fejezet. NIC sorozat, R. K. Harrison, általános kiadásában. [Grand Rapids, MI.: W. B. Eerdmans Publishing Co., 1986] 149-155), jelenetindítónak tekinti a többi fejezet számára, ami aztán **közelebb** hozza a bevezető beszédeket. A legkielégítőbb **elmélet** ehhez és az Ézsaiás könyvében levő hasonló "énekeknek" kapcsolja a "jelzés értékű átmeneteket a **próféták** algyűjtemények között" (Vö. G. T. Sheppard, "Ézsaiás 1-39" az NHC-ben, 552.l.), amikor összegezi a prófétai hagyománynak vagy a megelőző vagy az utána következő egységének üzenetét.

történetéből(5) sem hiányzik a változatosság. A beszéd általános üzenete azonban nagyon világos: Isten népet választott ki magának, amelyet nevelt, amelyről éppúgy gondoskodott, mint ahogy egy szenvedélyes szőlőtermelő törődik szőlőskertjével. És mint ahogy egy kiábrándult földműves otthagyná a földjét, Isten türelme is kiapad, és a következmény ugyanilyen elfordulás, a védelem megvonása. Ez az alapüzenet mintává lett a későbbi nemzedékek szerkesztőinek kezében, akik különleges értéket tulajdonítottak Ézsaiás beszédeinek; Tórának, vagyis kinyilatkoztatott bölcsességnek és valódi próféciának tekintve azokat. E minta fontossága aztán túlnyúlik a történelmi és időhöz kötött körülményen, és lehetővé teszi az újbóli alkalmazást és újbóli magyarázatot.

II. A szakasz bővebb elemzése

a/ Irodalmi és formakritikai kérdések

Az 5:1 felirat, amely énekkel azonosítja az irodalmilag összefüggő szakaszt. Az "ének"(6) általános héber kifejezése (sir/sira), amikor nincs korlátozó felirata, nagyon általános jelentésű. A szőlőskertről szóló éneket nem lehet besorolni sehova sem, mivel eltérő irodalmi formákra jellemző elemekkel van tele. Például hajlamosak szerelmi éneknek tekinteni, a fő hasonlatban észrevehető szexuális felhangra alapozva. Schöckel(7) az úgynevezett "munkadal"(8)-lal való rokonságot mutatja ki, Scott "kész példázatnak"(9) nevezi, ami több az egyszerű összehasonlításánál, és inkább valamilyen rejtett igazság "mintája". A mai kutatások a bölcsességirodalommal(10) való hasonlóságok még több mozzanatát világították meg, mint például a természetest és természetellenest elemző megfigyelésre alapozott összegezés alkalmazását, vagy a tartalom(11) törvényszéki szempontját, amely a "törvényszéki példázat"-ból származhat /vö. 2Sám 12:1-10/. Ezek a közös hagyományok (vagy kölcsönös befolyások) a szöveg szerkesztési történetével együtt jól illusztrálják az Ószövetségben levő bölcsesség és prófécia közti kapcsolat összetettségét és az általuk létrehozott vegyes formákat.

A szőlőskertről szóló ének jelenlegi formájában(12) úgy jelenik meg, mint ami a "nyilvános beszédek"(13) szerkezetére emlékeztet. A "bevezetés" /1a.v./, "panasz" /1b-2/, "összegezés" /3/ "meggyőző kérdés" /4/ után jön az "ítélet" /5-6/, természetfölötti mélységet érzékeltetve ("megparancsolom a felhőknek is, hogy ne adjanak rá esőt"), és végül a hasonlat

(5) A szöveg Krüzosztomosz, Irenaeus, Bengel, Grotius által alkalmazott allegorikus magyarázatával kapcsolatban lásd Milton S. Terry, Biblical Hermeneutics című művét (Grand Rapids, Mi.: Zondervan Publishing House, 1974) 286c, 304a, 287a. Ebbe a kategóriába tartozik a Targumi magyarázat valamint Luther megközelítése és kisebb mértékben Kálviné is (Vö. Oswalt, The Book of Isaiah, 152.l.)

(6) A legvalószínűbb, hogy a felirat eredetileg is megvolt, jóllehet feltételezték (G. T. Sheppard "Szerkesztés és összefüggés", 209.l.), hogy "talán a 16:10 inspirációja alapján egy szerkesztő döntött úgy, hogy 'éneknek' nevezi".

(7) L. A. Schöckel, A Manual of Hebrew Poetics, 12, 28.l.

(8) Ahogy azt először J. Hempel meghatározta (Die althebräische Literatur und ihr hellenistisch-jüdisches Nachleben. HLW, Lieferung 145 [Wildpark-Potsdam, 1930]); néha a munkadalt átalakítják, utánozzák vagy egyszerűen sejtetik. (Példák: 4Móz 21:17; Ézs 27:2-4; 16:9 Jer 49:33). A "hangutánzás" irodalmi eszköz, amit Ézs 5:2-ben alkalmaz, hogy a kemény munkát jelezze a mássalhangzók megkettőzésével.

(9) R. B. Y. Scott, The Way of Wisdom, 79.

(10) Vö. O. Loretz, "Weinberglied und prophetische Deutung im Protest-Song Jes. 5:1-7." UF 7 (1975) 573-576. W. Zimmerli, "Az ószövetségi teológia keretében levő bölcsesség helye és határa". SJTh 17: 146-158. J. W. Whedbee, Ézsaiás és a bölcsesség. Nashville: Abingdon Press, 1971.

(11)Vö. R. E. Murphy, "Bevezetés a bölcsességirodalomba", NJBC 27:5. (447). G. A. Yee, "Ézsaiás 5:1-7 mint ének és törvényszéki példázat formakritikai tanulmánya." CBQ43 (1981) 30-40. G. T. Sheppard, "Még valamit Ézsaiás 5:1-7-ről, mint törvényszéki példázatról". CBQ 44 (1982) 45-47.

(12) Az ismét összeállított "törvényszéki példázati" forma ajánlott szerkezetére vonatkozóan lásd G. T. Sheppard, "Ézsaiás 1-39 szerkesztése és összefüggése", 207-209.l.

(13) Az irodalmi szerkezet alapvonásaira nézve lásd R. B. Y. Scott, "Ézsaiás beszédeinek irodalmi szerkezete". Studies in Old Testament Prophecy. H. H. Rowley kiadásában (New York: Charles Scribner's Sons, 1950) 175-186.

kicsúcsosodó értelmezése /7/. A hasonlat erősségének, az irodalmi eszközök eredményességének, a kinyilatkoztatási igény és a fő üzenet időtlen jelentőségének egyesítése olyan irodalmi egységet hoz létre, amely Ézsaiás könyvén belül sarokpontként áll, és ugyanakkor feltételez egy szövegösszefüggés szerinti jelentőséget a kánoni Szentíráson belül.

b/ Szerkesztési megjegyzések

A szőlőskertről szóló ének két szerkesztési alegység között áll. Az 1. fejezetben levő prófétai üzenet bevezető összegezését követően a Júdára vonatkozó beszédsorozat /2:1–4:6/, amelyben a remény lehetősége az ítélet valóságával váltakozik, megfelelő szélesebb bevezetésül szolgál a könyvhöz, amely ugyanezekre a témákra épül. A második, a keresztbe rendszerezett egység /5:8–10:4/, Ézsaiás emlékiratait /6:1–8:18/ középpontba helyezve és Júda elleni jajszavas üzeneteket tartalmazva, valamint Izráel ellen irányuló ítéletes fenyegetéseivel, amit aztán egy másik ének követ /12. fejezet/, funkciója hasonló a szőlőskertről szóló énekhez.

Ez éneknek mind a tartalma, mind lényeges pontjainak képszerűsége(14) utalásul szolgál a szerkesztő szándékainak fölfedezésére, ami a gyűjtemény belső rendjét és egységét illeti. Az összegezésnek és ugyanakkor az előremutatásnak ez a "hídépítő" funkciója világosan felismerhető a szőlőskertről szóló énekben. Az első beszédsorozat Jahvé-nak népére vonatkozó nem tetszését írja le részletesen, ami az énekben csúcsosodik ki, és ami a bölcsességirodalomból kölcsönzi a törvényszéki hasonlatvonásait, és megalapozza a jogilag megérdemelt büntetés okát. A hallgatókat úgy azonosítja, mint "Jeruzsálem lakóit" és "Júda férfiait", és a vádlottakat mint "Izráelnek házát" és "Júda férfiait". Clements(15) szokatlannak találja ebben az összefüggésben a párhuzamot "Izráelnek háza" és "Júda férfiai" között, és ezeket kiegészítő kifejezésekként kezeli, azt feltételezve, hogy Ézsaiás "Izráel" nevét vallásos értelemben alkalmazza. Ezért az ének egész Izráel ellen, mint Isten szőlőskertje elleni vádként szolgál. Watts(16) viszont a fejezetet utolsónak tekinti a három ciklusból álló sorozatban, amely az "Izráel háza" elleni nyilatkozattal kezdődik. A "Jeruzsálem" és "Júda háza" kihagyása alapján azzal érvel, hogy az ítélet csak Izráelre utal. "Jahve Jeruzsálemmel való kapcsolata más." Wildberger(17) hangoztatja, hogy az "Izráel háza" és "Júda férfiai" címet egymás melletti párhuzamként és nem ellentétként(18) kell értelmezni. Azonban a legutóbbi kutatások fényében világossá vált, hogy a 7a. vers magyarázatának furcsasága szerkesztői tevékenységhez(19) vezethető vissza. Valószínűbb, hogy az eredeti hallgatóság (a példázatszerű törvénykezésben vádoltak) "népe vénei és vezérei", amelyet a 5:14-től kezdve említ. Az "Izráel háza" elnevezés tehát egy arra irányuló korábbi kísérlet bizonyítéka, hogy a beszédet saját történelmi keretein túl értelmezzék, és átlalánosítsák hallgatóságát mind Júdára, mind az északi Izráelre(20) vonatkoztatva.

---

(14) A szőlőskert a könyvben Isten népére vonatkozó visszatérő hasonlat, mint ahogy a "tövis és gaz" hasonlata, amely egyedülálló Ésaiás könyvére nézve és Isten ítéletének következményét szimbolizálja /Vö. 7:23-25; 9:17; 10:17; 27:4; 32:13; 33:12; 34:13/.

(15) R. E. Clements, Ézsaiás 1-39, 58.l.

(16) J. D. W. Watts, Ézsaiás 1-33, 54.l.

(17) H. Wildberger, Jesaja, BKAT. 3 kötet. (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener, 1965-1982).

(18) Úgy látszik, tudományos egyetértés van abban a tekintetben, hogy az Izráel és Júda kettős királysága elleni asszíriai fenyegetésre vonatkozik, míg a középrész /6:1- 8:18/ a próféta saját emlékirata a szíriai-efraimita háború idejéből.

(19) B. Childs Ézsaiás könyvében mutatja ki az "összegező-kiértékelő" formula hagyományos bölcsességformájú alkalmazását (Ézsaiás és az asszíriai krízis, Tanulmányok a Bibliai teológiában, 2. sorozat, a3. kötet [Naperville, Ill.: Alec R. Allenson, Inc., 1967] 128-136). Következtetése azonban, amelyben Ézsaiásnak a bölcsesség héber iskolájától való függőségét véli fölfedezni, meggyőző erővel vonta kétségbe G. T. Sheppard ("Szerkesztés és Összefüggés", 209-211), aki az ősibb szónoki anyag bölcselkedési tónusát az írástudók iskoláinak, legvalószínűbben az "asszíriai szerkesztésnek" tulajdonítja.

(20) Clements /Ézsaiás 1-39, 5-6./ kedveli a "jósiási szerkesztés" kifejezést az asszíriai szerkesztéssel szemben, főként azért az eltérésért, ami az ajánlott szerkesztési anyag feliratát illeti. De még ha Clements egyetért is azzal, hogy az 5:1-től kezdődő szakasz része a jósiási szerkesztésnek, a 3:13-15 és 5:1-től kezdődő szakasz nem megfelelő elhelyezése elkerüli a figyelmét.

Azonkívül, hogy az ének összegezi Jahve panaszait népe ellen és meghirdeti az ítélet végrehajtását, a szőlőskertről szóló ének előre is mutat, előrevetítve a "nemzet temetésének" jelenetét, amelyet a jajszavas beszédek szimbolizálnak /itt a gyászdal vagy siralom formáját utánozva/(21). Ezen a szakaszon belül a próféta tovább fejtegeti a "rossz gyümölcs" gondolatát, melyet a szőlőskertről szóló énekben úgy említett, mint kapzsiságot, tobzódást, elbizakodottságot, önkényességet és igazságtalanságot. Ézsaiás világról alkotott "teopolitikai" elképzelését elutasította Aház király. A próféta nem látta, hogy a vezetők szíve megváltoznék, ezért feltétel nélküli és teljes nemzeti pusztulást hirdetett meg. Ézsaiás úgy értette ezt, hogy a Júda és Izráel elleni külső fenyegetés közvetlen következménye belső gyengeségüknek, amelynek szociális bűncselekményeik, erkölcsi romlottságuk és lelki érzéketlenségük adnak kifejezést. A magasfokú erkölcsi mérték és a prófétának a hagyományos vallásos értékek iránti elkötelezettsége együttjárt azzal, hogy feltétel nélkül hitt Jahve minden nép iránti igazságosságában, és ezzel nemcsak követők vagy "tanítványok" seregét vonzotta, hanem az úgynevezett "ézsaiási hagyomány folyamának" a magjává lett, és a következő generációk magyarázói az eredeti beszédekben levő minimális reményt megragadták és kifejlesztették.

Az utóbbi néhány évtizedben két nagyobb tanulmány(22) közül, ami Ézsaiás könyvének szerkesztési történetére irányul, Hermann Barth cikke bizonyult befolyásosabb műnek. A Jósiás korában végbemenő nagyobb szerkesztői tevékenységgel kapcsolatban, beleértve számos ézsaiási beszédet is, általánosságban elfogadták az alaptételt, jóllehet megfelelő kritikával. Barth az 5:1-7-et /5:1-13; 18-19/ az úgynevezett "asszíriai szerkesztés"-hez tartozó beszédek közé sorolja. Szerkesztési eljárást fedezett föl Barth abban, hogy Ézs 9:7-20 és 5:25-30 más helyre került, melyet G. T. Sheppard(23) fejtett ki bővebben, aki aztán meggyőzően érvelt 3:13-15-nek az 5:1-7-hez hasonló áthelyezésére nézve, az alapforma, tartalom, képkészlet és nyelvi bizonyítékok(24) alapján.

III. A fejezet miként illeszkedik be és járul hozzá

a/ a közvetlen szövegkörnyezethez?

A szőlőskertről szóló ének és közvetlen szövegösszefüggése közti kapcsolat kérdését már érzékeltettük. Jóllehet jelen funkcióját úgy írhatjuk le, mint hidat vagy átvezető eszközt a két gyűjtemény között. Az anyag nagy részének eredete nem szükségszerűen szerkesztési(25) eredetű.

b/ A fejezet miként illeszkedik be és járul hozzá Ézsaiás könyvének egységéhez és üzenetéhez?

Számos utalási pont van, amely bizonyítja az 5:1-7 és Ézsaiás könyvének többi része, de főként az 1-39. fejezetek közti kapcsolatot. Ezek a kapcsolatok és kiegészítések mindennél jobban jelzik (jóllehet nem bizonyíthatják) az 5:1-től kezdődő szakasz ézsaiási szerzőségét, mert bizonyos kulcsszavakat, vagy kifejezéseket, valamint egyedülálló hasonlatokat a legvalószínűbben későbbi korszak szerzői ragadtak ki és alkalmaztak, akiknek célja az volt, hogy az eredeti hagyomány és annak magyarázata egységes gyűjteményét hozzák létre. (Másrészt, alkalmilag úgy érték el az összekapcsolást, hogy kulcs-kifejezéseket, címeket, stb. szúrtak be [5:7a]). E szerkesztési eszközök azonosítása a célja a szerkesztéstörténeti kutatásnak.

---

(21) J. Lindblom ("Die prophetische Orakelformel", Die literatische Gattung der prophetischen Literatur, Appendix [Uppsala, 1924]) úgy véli, hogy Ézs 5:7-ben אֱלֹהִים-nak az első helyen kellene állnia, hogy "megadja a 3 jajszavas kinyilatkoztatás sorozatát" az 5. fejezetben. Vö. úgyszintén V. Maag, Text, Wortschatz und Begriffswelt des Propheten Amos [Leiden, 1951].

(22) Vö. H. Barth, "Die Jesaja-Worte in der Josiazeit." WMANT 48 (Neukirchen-Vluyn, 1977) és J. Vermeylen, Du prophete Isaia a l'apocalyptique. Études bibliques, 2 kötet. (Párizs, 1977).

(23) Gerald T. Sheppard, "Az Asszíria-ellenes szerkesztés, és Ézsaiás 1-39 kánoni összefüggése." JBL 104/2 (185) 193-216.

(24) Vö. különösen a 3:14 és 5:5 közti szójátékot.

(25) Hogy pusztán szövegi alapon semmilyen határozott időpontot nem lehet megállapítani, azt illusztrálja annak a szélsőséges álláspontnak a léte, amelyet J. Vermeylen tett magáévá.
(Du prophete Isaie a l'apocalyptique. Études bibliques, 2 kötet. [Párizs, 1977] I. 168). Főként szerkesztési elhelyezésére alapozva, Vermeylen a fejezetet a fogság kora deuteronomikus szerkezetének tekinti.

A szőlőskert hasonlata nem szokatlan az Ószövetségben, mégis Izráel és Júda népére való alkalmazása egyedülinek tűnik Ézsaiás könyvében. Amikor azon kívül említik pl. Jer 12:10-ben, világosan az ézsaiási képkészletből veszik kölcsön. Az elhagyatott szőlőskert szóképe emlékeztet a Péld 24:30-34-ben levő szőlőskert-hasonlatra, mely megjelenik az Énekek Énekének 8. részében is, de mindkét esetben más az összefüggés és a jelentés. Másrészt, ugyanaz az ézsaiási jelentés vonatkozik az Ézs 32:10-13-ban levő hasonlatra, és ez továbbfejlődik a "szőlőskertről szóló új énekben" /27:2-6/, ebben az eszkatológiai fejezetben(26). Az "új ének" a korábbi próféciáról és üzenetéről szóló későbbi teológiai elmélkedés része, amelyet alapjában véve kifejt, és végül visszafordítja Ézs 5:6 ítéletét. Ott Jahve szükségesnek találta, hogy megbüntesse szőlőskertjét amiatt, hogy nem termett hasznos gyümölcsöt. Most ez a fenyegetés válik kérdésessé és végül visszavonásra is kerül /6.v./. Ha a 6. vers az eredeti szerkezethez tartozott volna, akkor a 27:2-6 úgy jelennék meg, mint a korábbi beszéd visszaidézése talán hasonló körülmények között, de pozitív megjegyzéssel zárva.

A párhuzamos szópár: tövis és gaz egy másik példája annak, hogy egy jellegzetes és ismétlődő elem található Ézsaiás könyvében. Összesen hétszer kerül elő /5:6; 7:23, 24, 25; 9:17; 10:17; 27:4/, valamennyi az 1-39-ig terjedő első gyűjteményben, és mindegyik az ítélet képkészlete. A 7:23-25-ben háromszor fordul elő, "a magyarázatok összekapcsolódó trilógiáját formálva, amely kifejezi a figyelmeztetés és ítélet üzenetét, tekintettel arra a sorsra, amely Izráel országára(27) szakad." A 23-25-ben levő mindhárom magyarázat utalás a "tövisekre és gazra", amelyet az Ézsaiás példázatában /5:6/ levő szőlőskert szőlőjének a felváltásaként említ. Az eredeti példázati értelem átalakul továbbvezetett exegézissé. A 23. versben az ország minden gazdag szőlőskertjét az fenyegeti, hogy tövissé és gazzá válik. A 24. versben levő főneveket "nyíllal és íjjal" fölszerelt emberek hasonlatainak kell tekinteni, és a 25. versben az összes fennmaradó mezőgazdasági terület pusztulásnak néz elébe.

Nagyon valószínűen mindhárom vers egyetlen szerkesztőtől ered, aki illusztrálni akarta az 5:6 fényében, hogy a 6:12-ben említett "ország" elleni fenyegetés megvalósult. A 9:17-ben és 10:17-ben való előfordulások összekapcsolódnak az emésztő és mindent elnyelő tűz erőteljes képkészletével, amely érdekes példája a különböző életmotívumok kombinációjának, valószínűleg egy asszíriai szerkesztés szerkesztője jóvoltából.

Egy másik ismételten előforduló témát találhatunk a 7a. versben, ahol Izráel és Júda elnevezése a "gyönyörű ültetvény". Ugyanez a kifejezés jelenik meg a könyv végén a 60:21-ben és 61:3-ban. Ismét kijelentjük, hogy itt szándékos szerkesztést gyaníthatunk. A "gyönyörűség" kifejezés gyakori előfordulása (mind igei, mind főnévi formában) a könyv harmadik részében úgy tűnik, hogy az 5:7 alapján nemcsak egy, hanem több szerkesztő is közreműködött.

Az igazságért és törvényességért való kiáltás /5:7/ összekapcsolódik az 1:17-ben található felhívással. Ez megint alátámasztja azt a gondolatot, hogy az 5:7-ben egy későbbi szerkesztő vehet részt, mert az 1. és 66. fejezetet előszónak és összegezésnek tekinti egy már meglevő gyűjteményhez, ezért ez a szerkesztés végső fázisát mutatja be.

A "Seregek URa" cím /5:7/ szintén kiemelkedő és gyakran előforduló vonása a könyvnek, amelyet a szent háború kifejezéstárából kölcsönöznek, és ennek deuteronomisztikus felhangja egy későbbi szerkesztői beszúrás feltételezését sejteti.

A szakasz alapüzenete és teológiája szintén tükrözi az egész könyv üzenetét és hangulatát. Ugyanilyen gondosságot tulajdonít Istennek, akinek elvárásai nem változtak, és az ítéletet hasonló eszközökkel viszi véghez, vagyis elfordulással, a védelem megvonásával a kegyelem és türelem bizonyos időszaka után /vö. "várt" 5:2, 4, 7/. Ez az Isten alapvető jóakaratú magatartására való utalás az egyik mögöttes tényező lehet a későbbi magyarázatok reményteljesebb hangulata hátterében.

KÖVETKEZTETÉS

A szőlőskertről szóló ének jelentős szakasz Ézsaiás könyvén belül. Még az előzetes vizsgálat is illusztrálhatja ennek lényeges szerepét, mint híd vagy átvezető útjelző a szöveg szerkezeti alegységei között. A szakasz közelebbi elemzéséből fölfedezhető a következő szerkesztési tevékenység mind a tárgya, mind a forrásanyaga szempontjából. Mint tárgy, az átrendezések, beszúrások és az eredeti beszéd elhelyezése válik a szerkesztő eszközévé, hogy

(26) Vö. E. Jacob a "Wort-Gebor-Glaube. W. Eichrodt Festschrift zum 80. Geburtstag" c. munkáját. (Zürich, 1970, 325-330.l.

(27) Clements, Ézsaiás 1-39, 91.l.

TANULMÁNYI SZEMLE

Dobner Béla:

A keresztyén egyházak küldetése a szeretetszolgálatra

Bizonyos, hogy mondandóm "kilóg a sorból". Egyszerű hívő keresztyén lelkész vagyok, aki tudatos fejjel, gyermekként éltem át a II. világháborút, Erdély északi részén, Szatmárnémetiben, ahol mint protestáns baptista lelkész fia a Szatmárnémeti Katolikus Főgimnáziumba jártam, amelynek utóda a háború után a Liceul Mihail Eminescu lett. Ezzel már történelmet mondtam. 1949-ben repatriáltunk.

Örömmel vállaltam, mint lelkész, minden korlátozás nélkül elmondani – az Atya, Fiú, Szentlélek – Szentháromság, egy örök igaz Istenben vetett hitem szerint, a Szentírás alapján keresztyén tapasztalatom számbavételével a rámbízottakat. Rövid referátumom címét a felkéréskor magam határozhattam meg. Mivel közel egy percem volt a telefonbeli felkérésre válaszolnom, és címet adnom jelen előadásomnak, mondandóm magán viseli a rögtönzés bélyegét, a kellő tárgybani előismeretek híján adott cím tanuskodik erről. Amikor azután megkaptam az egész rendezvényt összegező címet: "Hatalom, demokrácia és civil társadalom" – akkor döbbentem rá, hogy noha benne élek, ebben a változó világban és két lábbal a földön járok, minden körülmények között megelégedetten, kiegyensúlyozottan, sőt reménységgel élek, mégsem vagyok egészen "e világból és e világba való". Köszönöm, hogy befogadtatok, majd kiderül, hogy elfogadtok-e.

Sok mindent végzett a keresztény vagy keresztyén egyház az elmúlt közel 2000 esztendő alatt. Az "egyház" kifejezésen az összes keresztény és keresztyén egyházat értjük. Nagyegyházakat és kisegyházakat, történelmi egyházakat és az újabb korban létesülőket. Minden keresztyén egyházat és felekezetet, amelyik Jézus Krisztust Isten Fiának, e földre az "időnek teljességében" eljött Megváltónak hiszi és vallja.

Nagyon sok olyan tevékenysége volt és van a történelmi időben az Egyháznak, amelyet mélyen szégyellnie kellene és őszinte bűnbánattal kellene a mindenható Isten előtt megvallania és elhagynia. Az Egyház mindig rossz úton jár, amikor nem az Isten szerint és nem a Szentírás által meghatározott küldetését végzi.

Minden kétséget kizáróan azonban az Egyháznak: a Krisztus Jézus fősége alatt élő láthatatlan Egyháznak küldetése van a földön mindenütt. Küldetése van felekezetre való tekintet nélkül minden népnek, minden nemzetnek az életében. Vannak alapvető feladatai, amelyek egyértelműek, félremagyarázhatatlanok.

Az elsőrendű küldetése az Egyháznak az evangélium hirdetése. Ebben az örömüzenetben hirdetni, átélve vallani és megvallani Istennek Krisztusban adott megváltó szeretetét, amely a Biblia szerint teremtett földünk minden emberének szóló jó hír. Hirdetni a szotériológiában, a megváltástanban kifejtett mentő szeretetet. Nevezetesen azt, hogy Jézus Isten Fia, Megváltó, aki nagypénteken meghalt a mi bűneinkért és húsvétkor feltámadt a mi megigazulásunkért. Hirdetni a feltámadást és az örök életet, mert ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél szánandóbbak vagyunk!"

Másrészt az egyházaknak küldetése van a szeretetszolgálatra e világban. Így tehát kissé bővítve a címet, hozzáteszem ezt a szót: "a világban" – vagy a földön. Mert itt – egyre kiáltóbb szükség van a szeretetre és a szolgálatra, szemben a leggyakrabban kemény, embertelen, kegyetlen hatalommal, amely az ún. demokráciában is elszívtelenülhet.

Három szó van referátumom címében, amelyből legalább kettőt hangsúlyossá kell tennem.

Elsőnek csupán megemlítem a "küldetés" szót, egyházi szóhasználatban, egyéni megközelítésből. A bibliai kinyilatkoztatásban a küldetés eseményének igen különböző koordinátái vannak. A küldetés teljes egészében az üdvösség történetével kapcsolatos. Feltételezi Isten részéről az elhívást és elküldést, amely minden alkalommal megnyilatkozik. A közösség éppen úgy kaphat küldetést, mint az egyén.

Mindenki előtt ismert, és talán kedves szó az angelos, /angyal/ szó. Nem természetüket, hanem feladatukat jelezve, jelentése: hírnök, küldött. Az angyalok szolgáló lelkek. Nekünk keresztyén embereknek, Krisztus követőknek (krisztiánoszoknak), mint "szolgáló lelkeknek", s Istentől vett küldetésünk van ezen a földön, embertársaink földi és örök javára.

Most pedig szíves megértő türelmüket kérve,

Ének a szőlőskertről — folytatás

magyarázatát továbbítsa, az adott társadalmi-történelmi helyzetnek megfelelően. Mint forrásanyag, a beszéd nemcsak megadja a magyarázónak az alapgondolatot vagy mintát, hanem ugyanakkor megadja az eszközöket is, a "hagyomány folyama" folytatólagosságán belüli összefüggés megteremtésére.

Ford: dr. Gerzsenyi László

bontsuk fel a címből ezt az összetett szót: "szeretetszolgálat". Természetesen a bibliai jelentés értelmében értelmezzük külön-külön mint krisztusi küldetésünknek tartalmát a "szolgálat"-ot és a "szeretetet"-et. A diakonosz szolgát, jelent, a diakonéo felszolgálni, gondoskodni valamiről, szolgálatot teljesíteni, a diakónia pedig magának a szolgálatnak, a küldetésnek a betöltését.

A szeretetre két görög szót említek meg, amelyek szintén ismertek Önök előtt, fileo és agapé. A fileo a testvérszeretet, kedvesség, az agapé Istennek, Krisztusnak irántunk való szeretete. Ha ebben az "agapéban" – Isten szeretetében élünk, akkor, kizárólag csak akkor tudjuk önzetlenül szeretni embertársainkat, sőt szeretni ellenségeinket is. Szükségesnek láttam ezeket elmondani, mert meggyőződésem (tapasztalati!), hogy önzésünk, irigységünk jóval nagyobb annál, hogy érdek nélkül engedne szeretni. Az agapéra az ember önmagában képtelen. Isten szeretetének gazdagon kell bennünk laknia ahhoz, hogy mint Krisztus egyetemes egyházának tagjai, be tudjuk tölteni küldetésünket a világban, végezve a szeretetszolgálatot.

Összekapcsolva a két görög szót: agapé és diakónia, a kettőből születik meg az Egyház szeretetszolgálata, mint küldetés. Az egyház tevékenységének a földön (mert ide szól a küldetésünk!) agapéban végbemenő diakóniának kell lennie. A konkrét önzetlen segítő szeretet gyakorlása diakónia. A szolgáló szeretetnek az emberek testi és lelki bajaiból való kiszabadítására kell irányulnia. Tehát a szolgálat csak az (agapé) szeretet útján gyakorolható.

Amikor Pál apostol az 1Korinthus 12-ben felsorolja a különböző lelkiajándékokat, amelyek némelyike megvan kiváló emberekben, esetleg több lelkiajándék is, ezeken felül egy "kiváltképpen való utat" mond el az 1Kor 13-ban. Ez "a kiváltképpen való út" az agapé (= szeretet). Ebből a csodálatos útmutatásból világos, hogy minden szolgálatunknak szeretetben kell végbemennie, mert különben célját téveszti. A szolgáló szeretetet, vagy a szeretetszolgálatot csak úgy lehet gyakorolni, hogy aki végzi, nem önmagára tekint, hanem a másik emberre, a felebarátra.

Tudom, hogy meredek dolgot mondok, az én "óemberem" is berzenkedik szavaim ellen – ha szóhoz hagyom jutni –, a szeretetszolgálat nemcsak a felebarátra tekint, hanem annak alá is rendeli magát. Minden tevékenységét annak érdekében és javára végzi. Nem tudom, hogy van-e sok ilyen erős ember – vagy talán bolond? Ahol önmaga nem számít többé, csak a felebarát; színre, fajra való tekintet nélkül.

Pál apostol azt írja a Római levélben, hogy "Tartozunk pedig mi, erősek, hogy az erőtlenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk. Mindegyikünk ugyanis az ő felebarátjának kedveskedjék, annak javára, épülésére. Mert Krisztus sem önmagának kedvezett..." (Róm 15:1-3)

Mindezek után igyekszem rövidre zárni, ezzel határok közé szorítani a témát, hogy "hol lehet, illetve hol kell az egyháznak elkezdenie ezt a küldetését, a szeretetszolgálatot?

A családban, az otthonokban. Ehhez azonban Istenbe vetett hit szükséges. Nem nagy hit, hanem elégséges hit. Töretlen, folyamatos, mindennapra elegendő hit abban, hogy Istennek a Krisztusban adott kegyelme által önző, szeretetlen, bűnös természetem megtagadásával megkezdem otthon az agape-diakoniát, a szeretetszolgálat küldetését.

Ha bárki is, a legműveltebb fő, a jó természettel született békés ember elhatározza, hogy megfeszítve akaraterejét, szeretetben szolgálni kezd és ezt végezni kívánja élete folyamán – elég hamar megbukik. Nem fog menni. Kiderül, hogy nem vagyunk elég jók és erősek szeretetben szolgálni még annak és azoknak sem, akik legközelebb állnak hozzánk. A férj nem tud folyamatos önzetlen szeretettel szolgálni a feleségének, hasonlóan képtelen erre a feleség is férje iránt. Nem képesek erre a gyermeküket őszintén szerető édesanyák, szülők sem. Pedig el kellene kezdeni otthon, kicsiben. Úgy, hogy ahogyan elkezdte ezt Isten Fia, a názáreti Jézus... Ahogyan továbbvitte az őskeresztyénség. A keresztyén egyház közel kétezer éve – az Úr Jézus földönjárta óta – keresi jól-rosszul a küldetésének betöltése útját. Igyekezete akkor és annyiban eredményes, amennyiben az emberi élet minden területén önzetlen – krisztusi – szeretetben végzi szolgálatát, mert a szeretet mindent egybefog, a szeretet, a tökéletesség kötele.

A küldetés betöltéséhez a világot legyőző hit ereje szükséges. Pál apostol mondja: "Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít".

Megújulásnak, gyakorlat- és szemléletváltozásnak kell jönnie a Szentlélek által Krisztus egyházába. A darabokra szakadt keresztyénség minden felekezetébe. Az Alap: maga Krisztus, "mert más fundamentumot senki sem vethet azon kívül, amely vettetett, mely a Jézus Krisztus". Nem evilági hatalom gyakorlására hívatott az Egyház, hanem szeretetszolgálatra. Erre a küldetésére kell megújulva ujjászerveződnie, "lüktető életet élnie".

Korunk értékrendszere alapjaiban megingott és elbizonytalanodott. Képtelenek ugyanis megteremteni a békét és biztonságot. A boldogabb, szebb, tisztább emberi életnek a Krisztusban hívő keresztyén családokból kell kiáradnia. Erre szeretnék rámutatni, mint Istennek Krisztusban adott lehetőségére, az egyetlen reménysugárra.

Ismételten hangsúlyozom: az Egyháznak alázattal, bűnbánattal vissza kell mennie a megváltó Krisztushoz – az Alaphoz, és amit évszázadokon át emberi gyarlóságból, hatalom-törésből, önzésből stb. rosszat és rosszul épített,amelyet megítélt és elsodort a történelem vihara, mert "fát, szénát, pozdorját épített az alapra". Krisztus – egyetlen jó alap, Őreá kell újból építeni, a Kinyilatkoztatásban meghatározott módon. Más szóval a Szentírás útmutatása szerint.

Tudom, hogy ehhez a keresztyén egyházban – az egyetemes egyházban világméretű lelki megújulásnak kellene történnie. De ez nem lehetetlen, hiszen Istennél semmi nem lehetetlen, még az sem, hogy nálunk, bennünk, emberekben győzelemre vigye a JÓT – a szeretetszolgálatot. Ez nem utópia, hanem alázatban, szeretetben végzendő szolgálat, amelyet a hívő családokban el kell kezdeni, meg kell élni. Ha őszinte és valóságos, nem hazug és képmutató ez a szeretetszolgálat, akkor kihatása elkezdődik és küldetéssé lesz a beteg világ felé.

Illyefalva, 1993. ápr. 22.

VÁLASZTÁSRA KÉSZÜL AZ ORSZÁG

Több gyülekezeti tag is kérte az elvi eligazítást az 1994 évi parlamenti választás előtt. E szövegtervezet ilyen célból készült. Erről most még nem tanácskozunk, de írásos észrevételeiteket a beterjesztés előtt szívesen veszem. — Győri Kornél főtitkár

MIRE FIGYELJEN A HÍVŐ EMBER

a parlamenti választáskor?

Nem tisztünk, hogy bármely párt mellett, vagy ellen szóljunk, de segíteni szeretnénk testvéreinknek, hogy a pártok színeiben induló, vagy független jelölteket hozzánk illő szempontok alapján tudjuk megvizsgálni, mielőtt szavaznánk.

Most pedig jöjjenek a tanácsok!

1. Forduljunk el a gyors javulással kecsegtetőktől. Tisztességtelen, vagy tudatlan jelölt az, aki elkendőzi azt a tényt, hogy gazdaságilag még több nehéz év vár ránk.

2. Kísérjük figyelemmel - lehetőleg visszamenőleg is - :
a/ hogyan foglal állást a jelölt /és az őt támogató párt/ a vallásgyakorlatot érintő kérdésekkel kapcsolatosan /pl. az elvett egyházi ingatlanok átadásáról; felekezeti iskolák létesítése, fenntartása ügyében; a hitoktatásról; a négy évtizeden át nyomorgatott egyházak anyagilag talpraállító költségvetési támogatásról, stb./
b/ mint vélekedik a házasság és az elválás, a család, a gyermekáldás, az abortusz kérdéseiről;
c/ mit tesz a határainkon kívül élő többmillió magyar ügyében;
d/ hogyan kezeli élő szóban pl. parlamenti vitában és írásban /a sajtóban/ a tőle eltérő véleményen lévőket, a más párthoz tartozókat.

3. Lehetőség szerint tájékozódjunk:
a/ milyen a jelölt családi élete /kapcsolata házastársával, gyermekeivel/;
b/ mértéktelenség jellemzi-e;
c/ egyénileg hogyan viszonyul az istenhithez;
d/ hogyan forgolódik a munkájában, anyagi ügyekben megbízható-e;
e/ ért-e ahhoz, amire vállalkozik;
f/ a szereplés és a hatalomvágya, vagy az emberekért érzett felelősség a hajtóereje politikai tényked ésében.

●

Egy demokráciában milyen vezetőket érdemel a nép?
Amilyeneket magának választott.

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Elisabeth Kübler-Ross:

Ismerkedés a halállal

Dr. Elisabeth Kübler-Ross Lausanne-ból származik. Évekig vidéki orvos volt Svájcban, míg meg nem ismerte férjét, és vele együtt át nem települt az Egyesült Államokba. Tíz éve pszichiáterként dolgozik Chicago-ban, ahol kezdetben vakokat és szellemileg visszamaradottakat, végül pedig haldoklókat gondozott. Az élet utolsó napjairól és óráiról szóló munkái és előadásai világszerte felrázták a közvéleményt, és új beállítottságot kezdenek el kialakítani a halál iránt.

Az alábbi beszélgetést Sam Keen folytatta New York-ban Kübler-Ross-szal a népszerű "Family Circle Magazin" számára. Innen vette át a bécsi "Entschluss" és német fordításban közölte ezt. Most a Szolgatárs olvasója is megismerheti a jeles orvosnő főbb gondolatait.

***

Family Circle Magazin: Udvarias beszélgetésekben nem fordul elő a halál szó. Miért szakítunk ezzel a gyakorlattal?

Kübler-Ross: Mert addig nem élhetünk teljes életet, amíg nem tudatosítjuk magunkban korlátozottságunkat. Azok az emberek, akik megfeledkeznek a halálról, felfuvalkodottak, mintha mindenhatók és halhatatlanok lennének. Legázolják az embereket. Úgy hiszem, hogy a legtöbb háborút és kegyetlenséget olyan emberek okozzák, akik megfeledkeztek a halálról. Az élet akkor a leggazdagabb, ha beláttuk, hogy mindnyájan hópelyhek vagyunk. Mindegyikünk teljesen egyedülálló, és csak rövid ideig vagyunk a földön.

FMC: Paradoxul hangzik: Fogadd el a halált és élvezd ki az életet! Az ön munkájának több köze van az élethez, mint a halál művészetéhez.

Kübler-Ross: Ez igaz. Akkor kezdtem el megérteni a halandókat, akik a halállal ismerkedve több szakaszon mennek át, amikor a vakokkal foglalkoztam. Ha valaki megvakul, akkor először a letagadás és elszigetelődés szakaszát éli át. Ezt követi a harag. Majd "alkudozni" kezd sorsával. Ekkor jön a mély lehangoltság időszaka, majd ezután a sorsa elfogadása. Mindegyikünk átmegy ezeken a szakaszokon, amikor valamilyen súlyos veszteség ér bennünket, pl. a koncentrációs táborok rabjai, elváltak, szülők, akiknek gyermekük halt meg.
Hogy teljesen élhessünk, meg kell tanulnunk az elvesztést, a gyászt és a múlttól való elszakadást.

FMC: Egyszer hallottam, hogy azok az emberek, akik elfogadják közeli halálukat, mélyebben élik életüket, mint annak előtte. Igaz ez?

Kübler-Ross: Igen. Ha az emberek szívükben elfogadják végességüket és halálukat, akkor többet látnak, éreznek és élnek át. Szerencsétlenségükre ez problémákat von maga után. Sok asszony például, aki ilyen életre jut, azoknak az embereknek a közelében akar lenni, akiket különösen szeret. Ennek az igénynek azonban a családok és főleg a férjek nem tudnak eleget tenni. Ez nagyon tragikus. Éppen akkor, amikor valakire emócionálisan nagyon rászorulnak, elhagyja őket a közvetlen környezetük. Sok férj kiköltözik a közös hálószobából, ha észreveszi, hogy felesége súlyos beteg. Már a közelsége is megijeszti, mintha érintkezés útján rákot kaphatna tőle. Orvosok és ápolók ülhetnek aztán a betegágynál, hogy a közelség és az érintés örömét nyújtsák. Mindez persze alig kárpótol a hozzátartozókért.

FMC: Milyen tanácsot tud adni itt a haldoklók családtagjainak?

Kübler-Ross: A legfontosabb, hogy ne színészkedjünk a beteggel. Az őszinteség hiányával és bizonytalankodó beszédmódjával csak azt érjük el, hogy a beteg valamiféle bűntudat és szomorúság szakaszában marad elintézetlen ügyek közepette, amelyeket előbb rendeznie kellene, hogy méltón halhasson meg. A családtagok a betegszobán kívül sokszor egészen másként beszélnek, mint bent.
A komoly betegek tudják, hogy mi van velük; gyakran jobban, mint orvosaik. Nekik valóban szükségük van valakire, aki meghallgatja őket, és nem színészkedik velük.

FMC: Hogyan beszél ön a haldoklókkal?

Kübler-Ross: Először megmondom, hogy szerintem miként ne beszéljünk a haldoklókkal. Ne mutassunk álvidámságot és hamis optimizmust! Ne fecserésszünk! Ez csak azt mutatná, hogy nagyon nyugtalanok vagyunk és nincs bátorságunk őszintén beszélni.
A legfontosabb: odafigyelni, hallgatni. Talán segít, ha így kezdjük a beszélgetést: "Papa, ez nagyon nehéz lehet neked. El akarod mondani nekem?" Néha pedig az a legjobb, ha csak ülünk a beteg mellett és fogjuk a kezét.

FMC: Hogyan különböznek ebben a gyermekek és a felnőttek?

Kübler-Ross: A gyermekek legtöbbször jobban tudják, hogy a halálukon vannak. Egyesek megmondják, hogy a mennyországba mennek, mások szimbolikusan fejezik ki magukat. Amíg még nem fogadták el a halált, fenyegető képeket, puskákat és lövedékeket rajzolnak. Egy kisfiú jut eszembe, aki óriási, félelmetes páncélost rajzolt, és az elé egy parányi alakot, amelyik az ágyúcsőnek állj-jelet mutat. Így közölte, hogy tud halála közeledtéről. Van másfajta szimbolikus kifejezési mód is. Egy vidéki kislány súlyos betegen nagyvárosi kórházba került. Nappal ágya mellett ült az anyja, de sohasem beszélt vele a betegségéről. Éjszaka egyedül volt az oxigén-sátor alatt. Egyik éjjel kedvenc ápolónőjét hívta és megkérdezte, hogy mi történik tűz esetén. A tűztől való félelmével szimbolikusan utalni tudott a halál csapására.
A nővér azt mondta neki: "Ne félj, senki sem cigarettázik itt." A kislányt ez teljesen összetörte; utoljára kísérelte meg, hogy önmagáról beszéljen, melyre csak ilyen felszínes választ kapott. Szerencséjére azonban az ápolónő megértette, hogy valami még sincs rendben, és értesítette a főnővért, aki kicsit jártas volt a szimbolikus beszédben. Megismételtette a kislánnyal a kérdést, felnyitotta a sátrat, karjába vette a kislányt és megkérdezte: "Így jobb neked?" - A lány elkezdett sírni és bevallotta: "Tudom, hamarosan meghalok, de beszélnem kell erről valakivel!" És aztán mindent elmesélt, ami a szívét nyomta. Végül a nővér kérdésére, hogy mit tehetne érte, így válaszolt: "Bárcsak beszélhetnék az édesanyámmal is így!" Másnap az ápolónő mindenről beszámolt az édesanyjának. Amikor azt javasolta neki a főnővér, hogy beszéljen a lányával a halálról, felugrott és zokogva kirohant a szobából. Ebből is láthatjuk, hogy a gyermekek pontosan érzik, ha a felnőttek nem mernek szembenézni a halállal. Ilyenkor nekik nincs bátorságuk megpendíteni ezt a témát, mert attól félnek, hogy visszautasítják őket.

FMC: Nem nehezítik meg a társadalomban más tényezők is a haldoklást?

Kübler-Ross: Lényegében két tényező. Először is az orvosok. Az orvosok kiképzésüknél fogva hajlanak arra, hogy az életet, ameddig csak lehet, nyújtsák, még akkor is, ha a páciens eljutott a halál elfogadásának szakaszához. Másodszor a házastársak. Az asszonyok nehezebben mondanak le társukról, mint a férfiak. Ha egy férfi összeszedte a bátorságát arra, hogy meghaljon, és felesége ráhajolva könyörög neki: "Nem szabad itt hagynod minket!" - akkor miként haljon meg békében? Gyakran ez a munkám: az orvosokat és a házastársakat ösztönzöm, hogy hagyják elhunyni a haldoklót.

FCM: Másként halnak meg a férfiak, mint a nők?

Kübler-Ross: A férfiak többet szenvednek a testi kínok miatt. Az asszonyok könnyebben elviselik a szenvedéseket, ha már szültek. De ha kis gyermekeik vannak, akkor borzalmasan nehezen adják fel az életüket. Annyiféle stílusban halnak meg, ahány féle stílusban élnek. Nem hiszem, hogy mindnyájunknak megfelelő cél: nyugalomban és egykedvűségben meghalni. Egyesek egész életükben lázongtak és harcoltak, ők így is halnak meg. Nem szabad a haldoklókra értékeléseket és normákat ráerőszakolnunk. Idős eszkimók, ha utolsó órájuk közeledtét érezték, és ha már elbúcsúztak családjuktól, egyszerűen kimentek a jégre.

FCM: Mindez amellett szól, hogy legjobb – ha ezt itt egyáltalán mondhatjuk – otthon meghalni?

Kübler-Ross: Nem dolgozom már olyan gyakran kórházban, mint régebben. Inkább falusi orvoséhoz hasonlít a praxisom. Ha beteghez

hívnak, akkor megyek a betegágyhoz. Arra törekszem, hogy mindenki, aki akarja, és mindenki, akinél elfogadható, otthon halhasson meg. Orvosoknak és ápolónőknek lenne a kötelességük, hogy a hozzátartozóknak megmagyarázzák a szükséges ápolási módot. Akiknek több ápolásra van szükségük, azokat az egyre szaporodó "hoszpiciumokban" helyezzük el, ahol a teljes fájdalomcsillapítás a vezérelv, ahova a hozzátartozók bármikor bemehetnek, és ahol az embereket addig segítik élni, amíg csak lehetséges.

FCM: Az átlagcsaládtól milyen ápolást várhatunk el?

Kübler-Ross: Ha a beteg otthon marad, akkor általában huszonnégy órára van szükségem a család betanítására, /fájdalomcsillapító injekciók beadása, a beteg mozgatása, szállítása terén/. A betegeimnél ott van a telefonszámom, bármikor hívhatnak, és én minden időben elmegyek hozzájuk. Ha a haldoklás hónapokig tart, akkor a családnak külső segítségre van szüksége. Különben túl nagy a lelki megterhelés. A családnak gyakran lelkiismeretfurdalása van, hogy ügyeket intéz, amikor haldokló van a házban.

FMC: Milyen korán kell elkezdenünk a "halálra történő felkészítést?"

Kübler-Ross: Gyermekkorban. Jelenlegi lakóhelyemen – jómódú fehér emberek lakta elővárosban – nagyon elszomorít, hogy a gyermekek itt nem nőhetnek fel normálisan. Mindent megkapnak, amit csak akarnak. Éhségtől, betegségtől és haláltól elzárják őket. Semmiféle nehézséget nem tapasztalnak, ami pedig előkészítené őket az életre.

FMC: A legtöbb gyermek akkor találkozik először a halállal, amikor a kutya az autó elé szalad, vagy amikor az aranyhörcsög átköltözik az "örök vadászmezőkre". Kell lennie más lehetőségnek is, hogy megismerkedjenek egy olyan eseménnyel, amely egyaránt érint gazdagot és szegényt.

Kübler-Ross: Egyáltalán nem találom rossznak, ha a gyerekek szertartásosan temetik el a szeretett állatjukat. Sokkal jobb, mintha a szülők szó nélkül új állatot vesznek az állatkereskedőtől. Mindenekelőtt ismertessük meg a gyermekeket az idős emberek életével, és ne tartsuk őket távol tőlük.

FMC: Van-e a temetésnek nevelési értéke?

Kübler-Ross: Igen. Az első ilyen élmény mégse a szeretett vonatkozási személy temetése legyen, hanem másvalakié. Ami a halottól való elbúcsúzást illeti, úgy hiszem, hogy a család különösen a baleset következtében elhunytat nézze meg még akkor is, ha csak csonka holttestet láthat. Ez igazán megrázó élmény, de ha az életben maradottak a holttestet nem tekintik meg, akkor évekre a letagadás állapotában maradnak, ami súlyos pszichológiai problémát okozhat. A fel nem dolgozott fájdalom elnyomoríthatja életünket.

FCM: Mitől félnek az emberek leginkább a halálnál?

Kübler-Ross: Egyesek a fájdalmaktól. De ezt a gyakorlatban mindig enyhíteni lehet vagy meg is lehet szüntetni. Sok az elszigetelődés és a magányosság. Ezért a vallásos emberek könnyebben halnak meg. Hitük megerősíti őket abban, hogy a világmindenségben nincsenek elveszve.



Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől... /1Thessz 4:13/

FCM: Ön a halál minisztériumának a közelében él. Vall-e egyénileg valami vallási hitet a halál végső értelméről? Hisz abban, hogy az emberi személyiségből valami túléli a halált?

Kübler-Ross: Egyházi értelemben én sohasem voltam vallásos ember. Az utóbbi években azonban megváltozott a halálról alkotott nézetem. Korábban úgy hittem, hogy a halál mindennek vége van. Most biztosan tudom, hogy nincsen így. Szívem mélyén érzem: nincsen halál. Csak a test pusztul el. Még túl korainak tartom, hogy erről sokat beszéljek. Talán egy év múltán többet mondok. Sok emberrel beszéltem, akik klinikailag meghaltak, de szívmasszázs vagy más eszközök alkalmazása után visszatértek az életbe. Úgy látszik, hogy mindnyájan a testtől független jellegzetes tudatosságról számolnak be. Vannak más tapasztalatok is, amelyeket nem tudok értelmezni. Bármennyire különösen is hangzik, hiszek abban, hogy a halál nagyon szép tapasztalat lehet. /Ford.?/

Lázi Sándor:

A prédikátor és a szent élet

1Thessz 4:1-9

Múlt év decemberében a lelkipásztor-értekezleten központi gondolatként a lelkipásztor megszentelődése állott. Ez az írás, – mely kissé hamarabb született, – ugyanazt a gondolatsort boncolgatja, és így mutat a szükséges változások irányába.

Isten elgondolása a pásztori szolgálatra elhívottról: megszentelődött szolgáló élet; *"Akik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetnem, és az egész nép előtt megdicsőíttetnem!"* /3Móz 10:3/. A megszentelődésben való előrejutás a lelkipásztoroknak Istentől rendelt kiváltsága, erkölcsi és lelki végcélja... Nem egy alkalmi dolog, hanem teljes életünkben megnyilvánuló valóság: *"Mivel Ő, a Szent hívott el titeket, magatok is szentek legyetek egész magatartásotokban!"* /1Pt 1:15/.

Urunkkal való kapcsolatunkban és szolgálataink eredményessége terén nagyon fontos, hogy elevenen éljen bennünk annak a ténynek a tudata, hogy Isten minket – elsősorban – szent életre hívott el /7.v./, és csak azután a szószékre. Mindenekelőtt megtért, újjászületett hívő emberek legyünk, és aztán pásztorok!

A megszentelődés az a magasabbrendű életforma, amely megtermi a lélek igazi gyümölcsét a prédikátor és a gyülekezet életében egyaránt.

Az idézett részben olvashatjuk: *"Istennek tetszenetek..."* /1./, *"Isten akarata..."* /3./, *"szentségre hívott el az Isten"* /7./, *"aki azért megveti ezeket, nem embert vet meg, hanem az Istent, aki Szentlelkét is közié velünk"* /8./, *"Isten maga tanított meg arra, hogy egymást szeressétek!"* /9./. Mindezekből kitűnik Isten elrendelő akarata, és felelősségünk komolysága.
A prédikátor vigyázzon a nyájra, de még jobban önmagára! Mi annyira vagyunk jó prédikátorok, amennyire megfelelünk Isten akaratának, amely nem más, mint a mi szentté lételünk /3./.
Feladatunk: Istent adni, Istent képviselni a gyülekezetben. Mi viszont csak annyit tudunk Istentől venni és továbbadni, amennyit önmagunkból neki tudunk adni. Bármiről is beszél az ajkunk, csak azt tudjuk tovább adni, ami a szívünkben van.

A szent élet egyik gyümölcse a lelkipásztorok egymás iránt tanúsított szeretete, és Isten akarata szerinti viszonyulása.
Az egymással való kapcsolatról szólva, az Ige két üzenetére hivatkozom: *"...senki túl ne lépjen, és meg ne károsítsa valamely dologban az ő atyjafiát..."* /6./; *"...egymást szeressétek!"* /9./. Meg ne károsítsuk egymást! A lelkipásztorok nem annyira anyagiakban, mint inkább lelkiekben tehetnek kárt egymásban. Ez pedig a legsúlyosabb veszély. Ezért vigyázzunk, hogy sem szóval, sem indulattal, sem rágalommal, sem cselekedetekkel ne ártsunk egymásnak! Szeressük egymást! Legyen fémjelzője életünknek az egymás iránti szeretet! Azt mondják, hogy a szeretet az emberekből angyalokat formál. Olyan, mint Mózes pálcája, melynek érintésére még a kősziklából is víz fakadt. Ha egy lelkipásztorban nincsen – még az ellensége iránt is – valóságos szeretet, olyan, mint egy kiégett meteor; nincs fénye, melege, sem hatóereje. Egyetlen kincsünk, mely örökre a mienk marad: a szeretet. Ez a leghatalmasabb formáló erőnk.

Van a lelkipásztor szent életének több próbája. Megtörténhet, hogy az anyagiakban való érdekeltség elsőbbséget nyer a szent hivatással szemben. Talán fontosabbá válik az életszínvonal, mint a lelki életünk színvonala. Ez az anyagias lelkület aztán érezteti hatását életünk és hivatásunk minden területén: szolgálatainkban, a tagok gondozásában, látogatásában, még szolgálati helyeink megválasztásában is. Kérdezhetné valaki ezek után: mit kell hát tenni? El kell jutnunk arra a páli magaslatra, melyen igaz őszinteséggel mond-

hatjuk: *"Tudok megaláztatni is, tudok bővölködni is, mindenben és mindenekben ismerős vagyok a jóllakással is, az éhezéssel is, a bővölködéssel is, a szűkölködéssel is."* /Fil 4:12/.

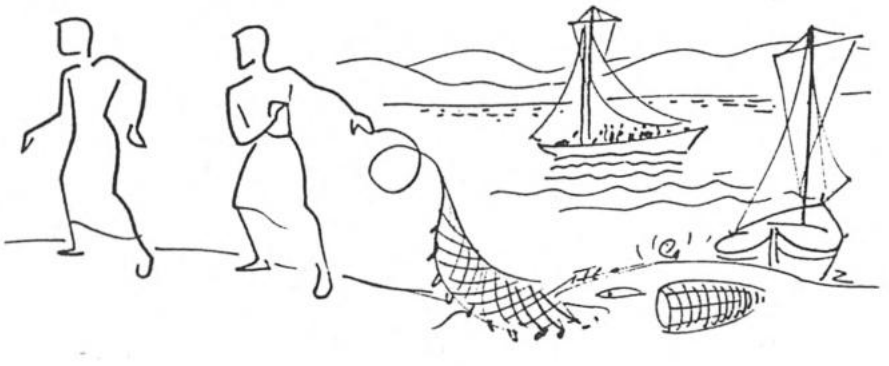
Visszafeljődünk, ha hiányoznak életünkből az imakamra csendes alkalmai. Ennek különböző okai lehetnek: gyenge anyagi támogatás miatt a kenyérkereset és a család szolgálata tölti ki időnket, vagy valamilyen felesleges dologgal foglaljuk le magunkat, és olyasmibe hajszoljuk bele magunkat, amit egyébként mellőzhetnénk. Az érdeklődés kényszere vagy a nagyobb falat kenyér utáni vágyódás ural bennünket. Mindent megteszünk, csak el ne kelljen csendesednünk Isten előtt.

A lelkipásztor sehol sem tud olyan szellemi tőkére szert tenni, nincs jobb lehetősége gyarapodásra, mint az Úr előtti csendességben. Olyan ez, mint egy szent műhely vagy mint egy iskola, ahol új erőt, új látást és új lelki értékeket kapunk. A prédikátor nem akkor veszíti a legtöbbet, ha elvonják a fizetését, hanem amikor a Sátán ellopja tőle az elcsendesedés alkalmait. Nyilvános munkálkodásunk csak annyira érvényesülhet, amennyire csendességünkben behatolunk Isten titkaiba állhatatos könyörgéseinkkel. A titkos kamrából ered a megvilágosodás. Akik nem engedik magukat a Szentlélek által az Istennel való egyedüllétbe belemeríteni, az egyedüllét lelki nyomorúságát kapják. Rajtunk nagyon meglátszik, hogy mennyit vagyunk egyedül Istennel. Annyi lelkierőt leszünk képesek kifejteni, amennyit a Szenttel való egyedüllétből merítettünk.

Ha uralkodik rajtunk a test, ha túlteng nálunk a hatalma, ez akadályozza tökéletesedésünket. A test túl sokat követel, akár az érzékiségre, akár a kényelemszeretetre, vagy az élelem körüli dolgokra vetíti hatásait. Ezért az apostol így figyelmeztet bennünket: *"Ne uralkodjék tehát a bűn a ti halandó testetekben, hogy engedjetek neki az ő kívánságaiban...!"* /Róm 6:12/. Persze nem valamiféle önsanyargató aszkézisre kell itt gondolnunk, hanem csak arról van szó, hogy a mi testünk is legyen a Szentlélek uralma alatt. Ha a Lélek uralja a testet, akkor megvalósul a tisztaság és a szentség.

A szent élet kezdete a megtérés és újjászületés. A hajtóereje a reménységben munkálkodó hit. Megvalósulása Isten és emberek iránti szeretettel karöltve történik. A szent élet gyakorlatilag azt jelenti, hogy Isten erői érvényesülnek, dolgoznak bennünk. Így fokozatosan kivetkőzünk a bűnre hajló természetünkből, és felöltözzük az új embert, *"mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben* /Ef 4:24/.

Budapest, 1993. november 30.



... és így szólt hozzájuk Jézus: "Jöjjetek utánam, és emberhalászokká teszlek benneteket." Erre azok a hálókat otthagyva azonnal követték őt.

/Mk 1: 17-18/

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Chaplar József:

A BEMERÍTÉS

BEVEZETŐ GONDOLATOK

Messze áll tőlem az a szándék, hogy tanult teológusokkal vitába szálljak a bemerítés lelki jellegéről, gyakorlatáról vagy értelmezéséről.
A következő sorokban leírt gondolatok saját kérdéseimből fakadnak, melyek felmerültek bennem különféle beszélgetések, megfigyelések során.

Sajnálom, hogy életem nagy részét Jézusnak hátat fordítva éltem, Jézus Krisztus személyes ismerete nélkül, a bemerítkezés jelentőségének ismerete nélkül.
Igaz, hogy mint csecsemőt, szüleim engem is szokás szerint megkeresztteltettek, de ez jelenlegi ismereteim szerint nem használt nekem későbbi életem során.
Azért mondom, hogy "jelenlegi ismereteim szerint", mert reménység szerint a szívből jövő jó, mint tudatos felajánlás, Isten elé jut (1Sm 1:28). Ha a felajánló később nem tesz semmit az ajánlat érdekében, úgy hiszem, az akkor is megmarad Isten előtt. Ami pedig az övé, az nem veszhet el.

Henry Matthew (Puritán bibliai magyarázatok írója) így írt: "Én nem tudok mást tenni, mint megköszönni Istennek az én gyermekkori keresztségemet. Nem csak azért, mert korai belépőt adott Krisztus gyülekezetébe, hanem azért is, mert a szüleimet arra buzdította, hogy Istennek felajánlva neveljenek. Isten jó munkát végzett a lelkemben, ezért alázattal szeretném megköszönni neki a keresztelésem általi befolyását életemben."

Angliai gyülekezetemben az újszülöttet elhozzák hitben járó szülei bemutatásra. A lelkipásztor vagy egy másik gyülekezeti tag a gyermeket az álló gyülekezetnek bemutatja, és a gyülekezet a szülők mellett ünnepélyesen felelősséget vállal a csecsemő Isten előtti nevelésében, s egyben a szülők lelki támogatásában is.

A csecsemőkeresztséget gyakorló egyházakban a szülők, keresztszülők és az egész gyülekezet Isten előtt hasonló, ha még nem messzebb terjedő felelősséget vállalnak.
Hány ember élt már, és fog élni a következő időkben is abban a hamis tudatban, hogy Isten előtt ő teljesen rendben van, mert megkeresztelték, mint csecsemőt. Hány fiatal vész el, mert "bemerített" szülei nem Elkána és Anna, és lelkipásztora nem hívő pásztor módjára visel felelősséget a rábízottakért (1Sám 1:2.3.). Hányan lesznek, akiktől az Úr számon fogja kérni a félrevezetett, hanyagságuk miatt elveszett lelkeket?

Vajon mennyire figyelünk gyermekeink lelki állapotára? (Itt nem a gyülekezeti gyermekórákat akarnám vizsgálni, sem azt, milyen jól tudnak már szavalni).
Megtörténhet-e az, hogy nem is látjuk őket addig, amíg fejük el nem éri azt a magasságot, amely mellett a bemerítő-medence vize már nem lepi el őket; és ekkor egy gyors "tanítás" után büszke szüleik előtt pozitív gyülekezeti statisztikává válnak? "Gyarapodás: bemerítettek száma: ....."
Az angol gyülekezetek valamelyikében a lelkipásztor először látogatta meg a gyülekezet egyik tagját, aki farmerként dolgozott (gazdálkodó), úgy, hogy mindig volt ideje a farm dolgaira. A pásztor csodálkozva látta a rendet, a gondozott földeket és szépen tartott jószágot. Álmélkodott a juhnyájon is. Látott ő már olyan fajta birkákat, de még soha nem látott ennyire jó állapotban levőket. Minden állat kiállításra vihető kondícióban volt.
– Mi a titka e meglepően szép birkanyájnak? – kérdezte a lelkész a farmert.
– Gondját viselem a bárányoknak! – jött az egyszerű és rövid felelet.

Vannak olyan "keresztyén" gyülekezetek a világ minden részén, akik azt mondják magukról, hogy ők a hit gyülekezetei, szabad gyülekezetek, missziós gyülekezetek, sehová sem tartozók, és még sok más, ezekhez hasonló módon nyilatkozó.

Olyanokról is hallottam, akik azt mondják magukról, hogy ők szabad baptisták. Én meg azt hittem, minden hívő szabad (Gal 5:1).
Mindezek a "gyülekezetek", egyének bemerítését, "hívők" bemerítését gyakorolják. Nem mondhatom, hogy nem jó szándékból gyakorolják. Azt sem merném mondani, hogy csak a baptisták gyakorlata érvényes. Nem, ebben a részben csak a neszkávé bemerítésekről szeretnék egy-két személyes megfigyelést megemlíteni.

Neszkávé: instant kávé. Egy kávéskanálnyi kávépor egy csésze vízben, a kávéhoz hasonló barna folyadékot ad. A gyártók azt állítják, hogy egyszer kávé volt, de megszárították, vagy megfagyasztották, amíg más nem maradt belőle, mint barna por. Ha sokat teszel belőle kevés vízben – mint a magyar büfékben – akkor savanykás ízű iszappá válik, amit bátor emberek sok cukorral isznak, becsapva a gyomrukat és az eszüket. A gyártók vegyészei újabb és újabb trükkökkel próbálják ízét az igazihoz hasonlóvá tenni, miközben marketing szakemberek milliókat költenek reklámokra, hogy a fogyasztót megnyerjék.

A neszkávé bemerítés gyakorlói azt állítják, hogy az ő gyakorlatuk nem csak jó, de jobb is, mint az eddig elfogadott gyakorlatok. Legtöbben az etióp főember bemerítésére hivatkoznak.
A neszkávé bemerítés áldozatai semmiben sem hasonlítanak az etióphoz. Az áldozatok legnagyobb része még nem is gondolt Istenre "megtérése" előtt.
Az etióp ember esetében pedig látnunk kell, hogy hazatérőben volt Jeruzsálemből, ahova Istent imádni ment el.
Ha megnézed a térképet, láthatod, milyen messze ment el, milyen veszélyeknek tette ki magát az etióp, hogy találkozhasson Istennel. Ezt az embert az Istennel való találkozás vágya késztette utazásra.
A "megtérteknek" legnagyobb része semmiféle tanításban nem részesült. Talán igényük sem volt rá. Az etióp főember viszont olvasta a szent iratokat. Magyarázatot keresett igeéhségében, és tanult Fülöptől. *"Fülöp beszélni kezdett, és az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust."* (ApCsel 8:35).
Fülöp nem egy pogánnyal beszélt, hanem egy tanult hívő emberrel, aki ismerte a próféták írásait, és hitt Istenben.
Mikor meríti be kérésére és hitvallására Fülöp az etiópot? Ismeretlen hosszúságú idő elteltével. Miután befejezte tanítását.
Még nem találkoztam olyan neszkávé bemerítettel, akiről el lehetett volna mondani: "örvendezve haladt tovább az útján." (ApCsel 8:39c).

"A megtérőt azonnal be kell meríteni, hogy ne legyen ideje az ördögnek arra, hogy eltérítse." – mondogatják sokan.
Ez a gondolkodásmód a bemerítést mint talizmánt ajánlja, anélkül, hogy bizonyítékát keresné a megtérésnek és az Ige megértésének. Az így bemerített áldozat legtöbbször nem is tartozik élő gyülekezethez, tanítás (táplálék) nélkül abban a gondolatban hal meg, hogy vele már minden rendben van.

CSERBENHAGYÓ EVANGÉLISTÁK

A statisztika-szépítő bemerítések, a neszkávé bemerítettek után a sehova nem tartozó "evangélisták" áldozatai következnek. Sajnálni valók ezek a megcsalt, szerencsétlen emberek.

Hit and run (üt és szalad) kifejezést Angliában azokra a balesetekre használják, ahol a jármű vezetője nem áll meg, miután elgázolt valakit.
– Hit and run vezető, hit and run áldozat. –
Az ilyen felelősség viselése nélküli misszió-nak az áldozatai nagyon sajnálatra méltó emberek. Egyedül, segítség nélkül, szenvedéseik között, elhagyatottságban, sokszor lassan "elvérezve" halnak meg.
A "hit and run" vezető megvetésre méltó, hitvány ember. Mint evangélista, amolyan statisztikát figyelő ember, siker-orientált, és áldozatai szerencsétlenek.
Isten óvjon meg minket, baptista hívőket attól, hogy ilyen bemerítési gyakorlat meghonosodjon, helyet találjon közöttünk.

A BEMERÍTÉS

Az első és utolsó elhatározás, melyet a hívő teljesen egyedül hoz meg (Róm 6.).

"De hála az Istennek, hogy csak voltatok a bűn szolgái, de szívetek szerint engedelmeskedtetek annak a tanításnak, amelynek követésére adattatok" (Róm 6:17).

1. Bemerítés előtt

Az ember, akit az írás a bűn szolgájának nevez, tanítás részesévé lesz, mert szíve szerint engedelmeskedett Jézus Krisztusnak, hogy kövesse Őt a kiválasztás szerint.
Az az ember, aki Jézus követését választja, és neki adja életét, az bűnbocsánatban részesül, és megtisztultan áll Megváltója előtt.
De valaki alighogy kimondja Jézusért fohászkodó imáját és szívét alighogy kinyitja Ura befogadására, a bűn máris az ajtónak veti magát, hogy bezárja előtte a továbbhaladás útját.

Nemrég egy faluban voltam, ahol az egyik ottani pásztor megkért, hogy tolmácsoljak egy hollandiai embernek.
A hollandiai vett egy házat a faluban. Az egész birtokot mindenestől kifizette, rendesen, szerződés szerint járt el. A probléma ott kezdődött, hogy az eladó egy kulcsot meg akart tartani magának. Azt a kedvezményt igényelte magának, hogy az eladott birtokból a kertet és a pincét tovább használhassa.
A Sátán ugyanígy van a megtérővel. "Jó, te már nem vagy az enyém, ez igaz, de egy kis szobát azért hadd tartsak meg!" – kéri ravaszkodva. (Lásd: Tóbiás edényei a jeruzsálemi templom egyik kamrájában – Neh 13:7-9).
Az új hívő küzdelme itt kezdődik. A Sátán minden erejét, cselfogását beveti a harcban.
Ekkor úgy kell a hitélet útján induló léleknek minden hívő imája, mint a katonának kellett a pajzs. Ilyenkor kimondhatatlanul fontos számára a közösség szeretetéből épült menedék. Minden erőt megfeszítve kell megtanulnia a szív szerinti engedelmességet az őt kiválasztó Ura iránt.
Ekkor kell megtalálnia a megfelelő alkalmat, melyben az Úr tanítása alá tudja vetni magát. Ezeket a tanításokat más helyen Pál hagyományoknak nevezi (1Kor 11:2, 2Thessz 2:15, 3:6). Egyesek szerint a tanítás kérdés-felelet formájában volt, mint káté, katekizmus. Úgy tűnik, előre megtervezett tanítás volt ez.

BEMERÍTÉS ÁLTAL

A bemerítés által "Jézus Krisztusba kereszteltettünk" bele, "hogy többé ne szolgáljunk a bűnnek."
"Ez meghozta nektek a gyümölcsét, a szent életet, amelynek a vége az örökélet."
A hívő az Úr Jézus tanítása szerint tudatosan, nagy belső vággyal megy a bemerítésre. Más ok miatt vállalni ezt értelmetlen. Nem lehet másért, csak Jézusért. A hívő Jézust követi, meghal a bűnnek és Jézussal feltámad Istennek.
A bemerített hívő életnek Jézusban elrejtettnek kell lennie, a kegyelem uralma alatt állva, győzelmesen.
"Mert, aki meghalt, az meghalt a bűnnek egyszer és mindenkorra, aki pedig él, az az Istennek él."

A BEMERÍTETT EMBER

Jellemzői:

- Meghalt a bűnnek.
- Új életben jár.
- Istennek él.
- Igazság fegyvere Istennek.
- A kegyelem uralma alatt áll.
- Engedelmesség szolgája.
- Isten szolgája.
- Szent életet él.
- Örök élete van Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

Ha nem csecsemőkeresztség részese, ha nem neszkávé hívő, akkor milyen a megváltott ember? Meggyőződéssel állítjuk, hogy látható különbség van a csecsemőkorban megkeresztelt emberek, a felelőtlen evangélisták áldozataiként – megtéretlenül, éretlenül – bemerített, hívők gyülekezetébe felvett emberek, és az érett hívők mindennapi élete között.
Vannak, akik így teszik fel a kérdést: "Ha a gyülekezetekből kimaradnak bemerített emberek, akkor mi értelme van a bemerítkezésnek?"

Én hálával köszönöm az Úrnak a bemerítkezésemet. Számomra kimondhatatlanul nagy értéket jelent a mindennapi harcaimban. Isten óvjon meg bennünket a bemerítkezés leértékelésétől! Ámen.

KEGYELEM

A lélek Isten kegyelme nélkül olyan, mint a kert kerítés nélkül, az ostoba megértés nélkül, a ló gyeplő nélkül, a szoba butor nélkül, a katona fegyver nélkül, a felhő eső nélkül, a test lélek nélkül, a gyümölcsfa gyümölcs nélkül, az utazó irány nélkül.

ADAKOZÁS

Bion, egy neves filozófus azt mondta a fukarnak: "Ember, te nem birtokolod a te vagyonodat, a vagyonod birtokol téged".
Mikor búzádat őrölteted, ne a Sátánnak add a lisztet és Istennek a korpát.

SZABADSÁG

Az ember soha sincs olyan szabad, mint mikor a Szentlélek vezeti.
Az igazi szabadság az, amikor Isten szolgája teljesen Urán függ, és ezért minden mástól szabad.

/Chaplar József gyűjteményéből/

Boros Gergely:

A gyülekezeti fegyelem

Minden közösség – így Isten egyházai is – egy-egy meghatározott cél érdekében jönnek létre. A bizonyos cél eléréséért különböző szabályokat, viselkedési formákat állapítanak meg, fogadnak el kötelező erővel. A szabályok megsértői ellen szankciókat alkalmaznak. Részint, hogy távol tartsák őket a szabálysértésektől, részint, hogy megfegyelmezzék azokat, akik vétettek a meghatározott rend ellen. Így állított fel egy szabályrendszert közösségünk is. Lényegéből áradóan ez a rendszer Isten szent Igéjének tételeire épül és a fegyelmezés tételeit is abból veszi.

E tételek szükségességének és helyességének kérdése egyértelmű és támadhatatlan, jók, és alkalmazni kell ezeket. Az alkalmazás kérdése, miként je a gyakorlatban azonban nem mindig egyértelmű. Pedig ennek a bibliai alapja világos eligazítást ad. Még is vannak gyülekezetek ma is, ahol egészen a vasfegyelemig igyekeznek a szabályokat megtartani. Vannak gyülekezetek, ahol csak a cégéres bűnöket ítélik meg. Nagyon sok gyülekezetben ma már egyáltalán nincs fegyelmezés, mindenki saját lelkiismerete szerint teszi dolgait. Hiszem azt is, hogy vannak még olyan gyülekezeteink is, ahol komoly, a bibliára épülő, szeretetteljes, igei mértékű fegyelmezés van. Itt azonnal egy igen fontos szabályt kell rögzítenünk: Fegyelmezni csak rendezett életű, jó lelkületű gyülekezetekben lehet. Ilyen helyzetekben a fegyelmezés könnyű, és a legtöbb esetben el is éri célját. Rendezetlen életű, összevisszaságban élő közösségben a fegyelmezés a legtöbb esetben még nagyobb zavart és bajokat eredményez. Nem egy esetben nagyobbat, mint a fegyelmezést kiváltó vétek vagy bűn. Jaj, ha a gyülekezeti fegyelem gyakorlása közben tért nyer a szeretetlenség, az irigység, könyörtelenség, farizeusi lelkület, bosszú és egyéb ördögi sugalmazás. Persze akkor is jaj, ha a gyülekezetben elszabadult érzelmeket, kívánságokat és a bűn más területeit nem korlátozza senki, és nem igyekszenek a bűn hódításainak gátat vetni. Tudomásul kell vennünk, hogy olyan "elnézés" a bűn felett, mely a bűnpártolás és a bűnrészesség problémáját veti fel, meg nem tűrhető.

A fegyelem közvetlenül egy-egy gyülekezet ügye, de végsősoron Isten egyetemes egyházának ügye. Éppen ezért nem maradhatunk közömbösek, felelőtlenek a fegyelmezés kérdésében. Persze a fegyelmezés egy szerteágazó probléma alapkérdése is. Felvetődik itt pl. az érettség kérdése is. Egy érett közösség nem tűrheti meg a fegyelmezetlenséget. A történelmi egyházak ezt az érettséget vesztették el azzal, hogy lemondtak a gyülekezeti fegyelem gyakorlásáról.

A vétségek három területe

1. Személyek ellen elkövetett bűnök. Itt gondolhatunk a családban, egymás ellen elkövetett bűnökre és személyi súrlódásokra. Ide tartoznak a gyülekezeti életben előforduló, személyi vonatkozású sérelmek, bűnök. Vagy éppen társadalmi helyzetünkből adódóan az anyagiakkal való visszaélés és ugyancsak a személyi jellegű bűnök. Bár a gyakorlati életben nem mindig különülnek el így elkövetett bűneink, de nagyon sokszor igen. Nagyjából azonban ezen az úton járva vétünk embertársaink ellen.

2. A súlyosabb természetű bűnök már nem csak a személyeket bántják meg. A legtöbbször szégyent hoznak az Isten népére, a gyülekezetre is. Tehát amikor a gyülekezeti fegyelmet alkalmazzuk, nem csak az egyént védelmezzük, vagy éppen fegyelmezzük, de ugyanakkor óvjuk és védelmezzük a gyülekezet tisztaságát és tekintélyét is. Azoknak a bűnöknek, melyeket a gyülekezet tagjai követnek el, előbb-utóbb hírét veszik a nem hitben élő emberek is. Így a vétkező most már nem csak a saját személyét beárnyékoló bűnért felelős, de felelős a gyülekezet tekintélyét ért csorbáért is.

3. Az egymás ellen és a gyülekezet ellen elkövetett bűnök Istent is sértik és a legnagyobb bűn ez. Nem helyes az az alapállás, amit némelyek képviselnek, hogy csak a nagy, cégéres bűnök elkövetőire kerítenek sort, hogy fenyítsék őket. Hiszen a "Tízparancsolatban" minden e földön fellelhető bűn, Istenellenes bűn. Jegyezzük meg, hogy jól tudta a tékozló fiú is, hogy bár vétkezett önmaga ellen, amikor felelőtlen életet élt; megbántotta édesapját is viselkedésével, de ugyanakkor azt is tudta, hogy az ég ellen is vétkezett (Lk

15:21). A Sátán úgy befolyásolja dolgainkat, hogy minden elkövetett bűnünk Isten ellen irányul. S míg az Atya vagy a Fiú ellen vétettekre van bocsánat, a Szentlélek ellen elkövetett bűnre a bűnös ember ne reméljen bocsánatot. (Mt 12:31, Mk 3:20).

A fegyelmezés különböző módjai

A fegyelmezés gyakorlásának az egyik, legeredményesebb és legméltóságosabb alkalma az, amikor Isten Igéje végezheti el ezt az embert megjobbító, szent munkát. Az igehirdetésben újítja fel Isten azokat a normákat és erősíti meg újból azokat, amelyeknek be nem tartása fegyelmezést vonhat maga után. Ha ezeket a normákat betartjuk, lesz megtérés, létrejön a gyülekezet és a gyülekezeten belül létrejön a fejlődés, a gyülekezet fennmaradása. Az Ige azt is elmondja nekünk: a bűn elkövetése és megvallása után megadatik a bűnbocsánat, a folyamatos megmaradás feltétele. Megkeményedett szívű az az ember, az a hívő, akinek életében a fegyelmezés szent munkáját a hirdetett Ige már nem tudja elvégezni. Leginkább a szív keménysége miatt. Az ige nem csak akkor hordoz magában fegyelmezési üzenetet, amikor először hallja az ember, de akkor is, amikor eltérünk tanításának szellemétől és gyakorlatától. Mindenképpen fegyelmezés; az Ige akár kegyelemről szól, akár az ítéletről. Bűnbánatra hív mindenképpen, ha egy szégyenteljes eseményről szól, vagy ha kívánatos életet mutat be.

Általános fegyelmezési lehetőségek

Az Ige tehát magában hordozza azt az erőt, mely a fegyelmezés erejével hat. A gyakorlat is azt mutatja, hogy mindaddig, míg egy ember komolyan veszi Isten Igéjét, olvassa, hallgatja, szorgalmasan részt vesz a közösségi élet gyakorlásában, addig általában van ereje szembeszállni a bűnnel, és győzelmet is vesz felette. A bajok ott és akkor kezdődnek, amikor egy ember vagy egy közösség életében nem hat és nem tud győzni az Ige a szentség megtartó erejével. Ezért fontos szempont legyen mindig az Ige hirdetője előtt a Bibliához való hűség és az Ige tiszta értelmezése és hirdetése. Alkalmazkodás minden időben a Szentlélek vezetéséhez.

A tiszta Ige hirdetése ellenére lehetnek olyanok a gyülekezetben, akik megtévedve vagy vakmerően bűnben élnek, és nem is hajlandók a változásra. Iránttuk másként kell a Biblia fegyelmező erejét érvényesíteni.

Őrködjünk továbbra is azon, hogy fegyelmező erőt jelenthessenek a gyülekezetben a tagfelvételi alkalmaink. Akkor, amikor a tagságra törekvő bizonyságát adja megtérésének, hangoztassuk továbbra is előttük a fegyelmezés biblikusságát és jelenlétét. A gyülekezetek pedig éljenek ezzel a kiváltságos, de felelősségteljes jogukkal. Hiszen a jelölt ilyenkor természetesnek veszi és elfogadja gyakorlatunkat, vállalva, hogy ez reá nézve is kötelező.

Minden tagfelvétel idején a gyülekezet előtt is megújul, kiben-kiben saját fogadalma. A fegyelmezés gyakorlata közben megújulnak a fogadalmak és sokszor nem csak az kap figyelmeztetést, akinek akkor szánják, hanem az is kap indirekt módon, aki éppen az időben nem jó helyen van. Tagfelvétel idején jó a dolgot visszaforgatni és szólni a gyülekezet tagjaihoz is, hogy nem csak az új tagoktól várjuk el a fegyelmezett életet, de mutassanak példát az "öregek" a fiataloknak. Emlékezzünk ilyenkor saját fogadalmainkra is.

A fegyelmezés állomásai

Helyreigazítás (Gal 6:1). Ezt a sok szeretetet és önfegyelmet igénylő szolgálatot akkor kell és lehet végezni, amikor még végzetes bajok nem történnek. A bajok csak éppenhogy elkezdődtek. Amikor éppen megbillent valaki lelki egyensúlyában. Talán el sem esett még, törés, zúzódás nem is történt. Csak valami ficam, félrelépés, esetleg tévedés. Ez az idevonatkozó, görög szó jelentése is. Természetesen a kificamodott testrészek helyreigazításához szakértelem is kell. Avatatlan ember beavatkozása nagyobb bajt okozhat az előbbinél és mérhetetlen fájdalommal jár. Az elhanyagoltság pedig krónikus bajokat okoz. Jó, ha a pásztor és segítői veszik észre az ilyen sérülteket. A bajok korai felismerése megkönnyíti a gyógyulást. A kificamodott életek helyreigazításához értő, érző, megértő lélek szükséges. Durva, lélektelen beavatkozások csak nagyobb fájdalmakat hoznak. Jó, ha a gyülekezetekben éles szemű és finom kezű emberek vannak, akik észreveszik, számon tartják és gyógyítják a megsérülteket. Ám ha nem érzik magukat alkalmasnak erre, jó szolgálatot tesznek, ha orvoshoz eljuttatják a beteget, úgy mint a testi betegségek idején. Bárcsak egyetlen sérült lélek sem maradna egyedül!

Intés (1Thess 5:14). Vannak olyan eseményei az életnek, amelyek a helyreigazítás után néhány testvéri, jó szót követelnek. Kificamodott kéz-láb esete,amely egy kis hozzáértéssel, figyelemmel, lemondással elkerülhető lett volna.. Ilyenkor jó szívből jövő, eligazítást jelentő gondolat vele jár a helyreigazítással. Minden intés együttal szeretetteljes óvás is kell hogy legyen. Az intelem a szavak védelme azok felé, akiknek segítségére

sietünk. Nem kárhoztatjuk őket! Nem törünk pálcát felettük. De az intés kell! Előfordulhat, hogy az a lélek, aki egy-egy nehéz próbába, esetleg bűnbe jutott, nem méri fel azt az utat, mely őt ide juttatta. Csak az eredményt látja. A bölcs, szerető szívű ember intelmei gondolkozásra, elemzésre, felmérésre késztetik a bajba jutott embert. Az a tapasztalatom, hogy nagyon kevés ilyen intelem hangzik el testvéri ajkakról, a megtévedt testvér felé. Pedig az intelem a jövőnek szól. Biztonságossá próbálja tenni az életet. Nem csak a már elkövetett bűnök, tévedések korrigálására szolgál, de azok elkerülésének lehetőségéről is beszél.

A dorgálás (Mt 18:15). Az intés inkább a jövőnek szól. A dorgálás pedig visszautal elkövetett, rossz cselekedeteinkre. A dorgálásban már van emlékeztetés, némi felelősségrevonás, talán már szeretetteljes feddés is. Sajnos, sokan vannak gyülekezeteinkben olyan egyének még mindig, akik azt tartják önmaguk felől, hogy a dorgálásra predesztináltak. Mivel nem így van, nagyon sok bajt okoznak a lelkekben. Sokszor nem hálás feladat a fegyelmezésnek akármelyik módszerét is alkalmazni. A fegyelmezés eredményességét szem előtt tartva, nagyon fontos a Biblia szellemét képviselő, egészséges lelkületű gyülekezet. Ahol ez megvan, hamar feltűnő lesz a tévedés, a bűn, és lesz is valaki hamar, aki a fegyelmezés nagyon fontos szolgálatát eredményesen fogja elvégezni. Ahol viszont sok bűn telepedhet meg, ott a lélek eldurvul, nem fegyelmezhet és nem fogadja el a fegyelmezés munkálóját.

Eltiltás *az Úr asztalától* (1Kor 10:21). Közösségünk léte kezdetétől fogva gyakorolta. Ennek kétféle módját ismerjük. Van olyan helyzet, amelyben valaki kibillen megszokott, jó lelkiállapotából. Talán úgy, hogy saját maga az oka ennek. Érezve méltatlanságát, nem akarja felelőtlenül bűneit még azzal is szaporítani, hogy "nem becsüli meg az Úrnak testét..." (1Kor 11:28). Jó és nemes gyakorlat ez. Becsüljük meg ezeket a testvéreket. Előfordulhat itt is, hogy nem ilyen nemes indítéktól vezérelve nem vesz valaki úrvacsorát. Például tiltakozásul valami, vagy valaki ellen. Itt nagyon nagy bajok lehetnek. Gőg, beképzeltség, harag. Nagyon nagy bölcsességet kérjünk ilyenkor, és ha lehetséges, a bajok gyökerét keressük meg náluk. Óvjuk és védjük azokat a testvéreket, akik ez út felé mennek vagy már itt tartanak, mert nagyon eldurvulhat a lélek. Ők azok, akik fegyverként próbálják használni e szent, kegyelmi aktust, hogy akaratukat mindenáron érvényesítsék.

Van, hogy a gyülekezet helyzekedik olyan álláspontra, hogy valakit vagy valakiket határozott időre vagy határozatlan időre eltilt az úrvacsorai közösség gyakorlásától. Ha ezt megtette a gyülekezet, ne felejtsük el soha, ezzel több gondja lehet a gyülekezetnek. Több munka van egy beteg ember gyógyítása érdekében, mint amennyi volt vele, míg egészséges volt. Az a feladatunk, hogy betegségéből meggyógyítsuk. Azon kell munkálkodnunk, hogy gyülekezetünknek újra egészséges lelkületű, úrvacsorázó tagja legyen. Ha még a bűn nem tette keménnyé az ilyen testvéreket, maguk is keresni és munkálni fogják a visszavezető utat. A nehezebb eseteknél igyekezzünk mi hatni a lélekre valamilyen formában, hogy visszataláljon a közösségbe. Sok embert ma is megállítana a hanyatlás útján, ha alkalmaznánk e gyakorlatot.

Kiközösítés vagy kizárás (1Kor 5:11). "Ne társalkodjatok vele". Itt némely gyakorlatot tisztáznunk kell. Némelyek felvetik, hogy van-e a gyülekezeteknek joguk arra, hogy valakit is kiközösítsenek? Már az ószövetségi időkben is maga Isten gyakoroltatta e módszert. Kettős céllal. Az egyik az volt, hogy védje a népet a tisztátalanságtól. Elkülönítette a bűnösöket. A másik cél a vétkesek megbüntetése. Így szerzett igazságot törvényeinek. (Lásd Kóréh és családja története, stb.). Ugyanez a gondolat vonul végig a páli tanításokon. "Ne társalkodjatok vele". Ő is elmegy a fegyelmezés dolgában azonban odáig, hogy "átadjuk az ilyet a sátánnak". Ez már az ítélet.

A kizárással szerintem a lelkigondozás azonban nem szűnhet meg, csak ha akár a bűn tekintetében vagy akár megkeményedés beállta miatt teljesen reménytelen lett a helyzet. Én ilyenkor is Isten kezére ajánlanám az ilyen szerencsétlen embert. Ahelyett, hogy az ítéletet kimondva állnék el mellőle.

A gyülekezeti fegyelem tekintetében ilyenkor szokott előállni az a helyzet, hogy némelyek a bűnös mellé állva, azzal a zengzetes szándékkal lépnek elő, hogy "mentsük a bűnös embert", megosztják a gyülekezetet, békétlenséget szítva.

Vannak olyan esetek is, hogy némelyek a bűn elkövetése után egyszerűen kimaradnak a gyülekezetből. Ekkor a gyülekezet figyelembe veszi a kialakult helyzetet, és az illető kizárását ennek tudatában teszi, de végrehajtja papíron is. A gyakorlat azt mutatja, hogy vannak olyan testvérek, akik nem képesek szakítani a bűnnel, de nem akarnak szakítani a gyülekezettel sem. Mivel azonban méltatlanokká lettek a közösségi életre, némelyeket úgy kell, szinte eltávolítani majdnem erőszakkal. Ezek a gyülekezetnek a legfájdalmasabb ügyei. Csak reménykedhetünk abban, hogy a kizárt tag nem lesz sem a fenyítésnek, sem bűneinek áldozata.

Átadtam a Sátánnak (1Tim 1:20). Első pillanatban vakmerő és könyörtelen cselekedetnek látszik. Ha azonban belegondolunk a

folyamatba, megállapíthatjuk, hogy csak a történteket vettük tudomásul. Reménytelen és méltatlan volt valakinek az élete, mert úgy élt, ahogy nem lett volna szabad, s nem is akart és nem is tudott változtatni, annyira a Sátán befolyása alatt élt, és ezért útjára engedtük, kezét nem fogjuk tovább. Számára ez úgy is nagyon kellemetlen volt. A védelmet, mely körülötte adva volt, nem fogadta el, most már védtelenül áll. Természetes, ebben az esetben sem mondunk le végleg az ilyen testvérről. Ott vagyunk a közelben, és vergődéseiben többször próbálunk rajta segíteni, hátha végveszélyben elfogadja majd a mentő kezet. Talán majd, mint a tékozló fiú, különbséget tesz az atyai háznál tapasztalt életforma és a szolgaságban megélt nyomorúság között. A Sátán kezébe úgy bocsássuk, hogy mentő szeretettel állunk mellett, és Jézus segítségével ki is szabadítjuk onnan. A legtöbb esetben, mikor már mi is úgy látjuk, hogy végleg elveszett valaki, Isten még megbocsátó kegyelmével mellette áll. Az is előfordulhat ugyan, hogy mi még tűrünk valakinek, elnézőek vagyunk iránta, de Isten már rég lemondott róla, mint ahogy ez Saul esetében is történt.

Ki végezze a fegyelmezés szolgálatát?

Általában az intés, dorgálás a pásztor feladata szokott lenni. Legalábbis így lenne a jó. A pásztornak az elhívása és napi munkájából adódó, szent feladata ez. Ha ez az ajándék nincs meg nála – kétségbe vonható a küldetése. Ő maga jön majd rá, hogy ezen ajándék birása nélkül nagyon hiányos lesz a szolgálata. Sőt egy idő után arra is rá kell jönnie, hogy a pásztori szolgálatot nem tudja ellátni. Ha van erre alkalmas egyén, aki meleg szívű, segítő szándékú a gyülekezetben, akár valaki a gyülekezet vezetői közül, akár egy ilyen szolgálatra alkalmas tag, egy ideig viheti még a szolgálatot, de nem sokáig.

A pásztornak ott kell állnia "őrállóként". "Menj el hozzá..." (Mt 18:15). A gyülekezetben élő emberek vétkeznek. Akarva vagy akaratlanul. Egymás ellen is. Nincs értelme, hogy felsoroljam a különböző területeit ennek. A lényege: ha ellenem vétett valaki – azt mondja az Íge –, menjek el hozzá. Azért is, mert lehet, hogy ő nem is tud róla. Meg azért is, mert én – lehetséges, hogy – hamarabb megbántottam őt. Tehát az én kötelességem. Ő csak visszaadta. Ez így magától a legritkábban szokott végződni. Ha ilyen esetben én elmegyek a testvéremhez, szinte azonnal létrejön a béke. Sokszor csak félreértést kell tisztázni. Máskor egy "őszinte" Bocsáss meg! – elég. Nincs tehát semmi jogalapja annak, hogy a sértett várja a sértő megjelenését. Ez is csak emberi dolog, vagy éppen sátáni.

A leggyakoribb "testvéri" igény és gyakorlat, hogy a sértő megy el a sértetthez. A leggyakoribb eset, hogy nem egyedül. Ritkán sikerül a dolgot úgy elintézni, hogy ők ketten mindent elrendeznek. Ám ez a legszebb. Nagy többségében itt is kell a pásztori ráhatás. Sokkal kevesebb bajjal, lelki szenvedéssel menne a rendezés, ha így lehetne. (Mt 18:15).

A sorrend azt ajánlja, hogy ha egyedül nem ment a rendezés, menj el hozzá tanukkal (Mt 18:16). Még mindig nekem kell a kezdeményezőnek lennem. Nekem, a sértettnek. Hogy megnyugodjam és kiengesztelődjem. Menj tanukkal, hogy igazolva légy megjelenésed és jószándékod miatt. Igen fontos szerep jut a megjelenteknek is. Megjelenésüknek, igazságérzetüknek, bibliai ismereteiknek, állásfoglalásaiknak. Tulajdonképpen ennél a fórumnál nem kellene, nem szabadna a legtöbb esetben továbbjutnia az ügyeknek. Itt minden rendezésnek megvan a helye. Elégtétel, fenyítés, dorgálás, eligazítás, kibéküles, minden megtörténhet. És te is, én is, aki sértett vagyok, mindent tegyünk meg annak érdekében, hogy a békesség helyreálljon, mindkettő kötelességem; békét kérni is, megbocsátani is.

Ha nem... — "Vidd a gyülekezet elé..." (Mt 18:17) Ilyenkor, ha eddig jut el egy ügy vagy bűneihez ragaszkodó; megátalkodott emberről van szó, vagy pedig rosszakaratú, ártó szándékú emberről. Ha ő nem akar változni, megbocsátani, mit tud vele kezdeni a gyülekezet? A legtöbbször semmit. Amint a gyülekezet meggyőződésre jut a felelősség kérdésében, igyekezzék az ügy végére igazságosan pontot tenni. Ne engedjük sokáig húzni egy ügy lezárását. Annál több seb esik, minél tovább tart egy ügy. A gyülekezet elé kerülő ügyeknél már csak arról lehet szó, miután meggyőződtünk valakinek a felelősségéről, hogy még egy lehetőséget kapjon a rendezésre. Mulasztásait, tévedéseit jóvá tegye. Ha erre nem képes, vagy nem hajlandó, következzék a szankció. Ha eredménytelenül zárul a békéltetés, vagy másfajta rendezés, akkor következzék valamilyen határozat. Valamilyen gyülekezeti formától, gyakorlattól való eltiltás. Határozott vagy meghatározatlan időre. Ide tartozna a sok gyülekezetünkben gyakorlott forma, melyben különbséget teszünk a gyülekezetben megtartott egybekelési ünnepélyeknél a gyülekezeti tagok és nem gyülekezeti tagok között alkalmazott megkülönböztetések módja. Gyakorlati értékei e megkülönböztető formáknak is csak akkor mérhetők, ha a gyülekezet egyébként más eseményeknél is gyakorolja a gyülekezeti fegyelmet.

A fegyelmezés célja

Elsődleges cél **a bűnös ember megmentése**. Ezt soha nem szabad elfelejtenil Minden tényked̈ésünk, így ez is, ennek érdekében történik. Bármifajta gyülekezeti határozataink is ennek szolgálatában születnek. Nem fordulhat az elő nálunk, hogy azért hozunk fegyelmező határozatokat, hogy valakit megbüntessünk, hogy vezekeljen vagy, hogy megalázzunk valakit.

Az ítélettétel és a szenvedés előidézése nem a mi feladatunk. Amit nekünk szabad itt tennünk, az csak annyit jelenthet, mint a közlekedésben a veszélyt jelző táblák jelentenek, vagy mint egy helyszíni bírságolás. Ami figyelmetlenségünk vagy vétségünk miatt következett be.

A fegyelem alkalmazásának másik célja: **védekezés a bűn térhódítása ellen.** Így állunk útjába a különböző sátáni befolyásoknak. Nem bűnöket kizáró lehetőségünk ez. De segíthet megfékezni a bűn térhódítását. Szomorú szívvel azt kell megállapítani, hogy a fenyíték, ez a védekezési forma ma már elgyengült vagy teljesen megszűnt a gyülekezeteinkben. Pedig nem nyugodhatunk bele, hogy közösségünkben megtalálható ma már a bűnnek minden fajtája. Védekezzünk hát ellene minden módszerrel, mely rendelkezésünkre áll. A fegyelem gyakorlatával is. Ne felejt-sük el azonban, hogy nem ez a leghatásosabb fegyver a bűn ellen.

Végül a gyülekezeti fegyelem alkalmazásának egy következő célja: **őrködés a gyülekezet tisztasága felett,** és a jelentkező bűntől való tisztítása. Kegyetlen dolog, bár mégis hasznos, hogy különböző bűnök felszínre kerülnek a gyülekezetekben. Az lehet hasznos, hogy miután felszínre jöttek, különböző módon kezelni tudjuk ezeket. A fenyítés gyakorlatával is tudunk ellene védekezni. Őrködnünk is kell gyülekezeteink tisztasága felett még személyi veszteségek árán is. Úgy sincs haszna sem Istennek, sem a gyülekezetnek az olyan, bűneikben megtűrt tagoknak, akik végső soron mint bacillusgazdák, magukban hordozzák és terjesztik a bűnök különböző fajtáit. Amikor tehát a közösség tagjai közül kirekeszt, fegyelmez egyet, azon fárad, hogy a gyülekezet tisztább legyen.

A fegyelem gyakorlásának írott törvénye az, hogy egy gyülekezetben meghozott fegyelmi határozatot más, bármelyik baptista gyülekezet is köteles tudomásul venni, és az arra vonatkozó szankciót a nevezett személynél betartani. A fegyelmi retorziót csak a fegyelmet meghozó gyülekezettel egyetértésben oldhatja fel. Ne forduljon elő, hogy egy gyülekezet olyan testvért fogad be, aki más gyülekezetben fegyelem alatt áll. Ezt csak úgy tegye meg, ha ezzel a fegyelmet gyakorló gyülekezet egyetért.

Egész fegyelmezési rendszerünknek alapja és magyarázata: ***"Mindenek ékesen és jórenddel legyenek..."*** (1Kor 14:40)

John H. Armstrong

»Nem akarsz új életet adni nekünk, és örömöt szerezni népednek?«

(Zsolt 85:7)

Mi az ébredés?

Alig néhány évvel ezelőtt mondta egy híres skót teológus: "Az első világháború után születettek közül még senki sem volt tanúja egy igazi ébredésnek." Nos, vitathatjuk, hogy ez teljesen igaz-e, de már az ébredés témájának fölvetésekor szükségünk van arra, hogy helyes megvilágításban lássuk az ébredés kérdését.

Úgy vélem, az elinduláskor meg kell értenünk, hogy ez a generáció több ok miatt sem ismeri az ébredés természetét és témáját. Persze kritikátlanul fogalmaztuk meg magát a kifejezést, amit remélem, majd bemutatok. De manapság afféle "evangélikál szubkultúrát" teremtettünk, mert azt hisszük, hogy az Istenért vállalt bármilyen nagyobb tevékenység, legyen az tömegevangélizációs hadjárat, fontos új szociális vállalkozás Krisztus ügyéért, vagy pedig nagyobb és költségesebb televíziós és rádiós szolgálatok beindítása, mind hozzátartozik a megújult, felébredt és erőteljes gyülekezethez.

Egy olyan kultúrában, amelyben 35-40 millió "hivatásos" újjászületett keresztyén

van, és több mint 70 millió felnőtt számít rá, hogy mennybe jut, nem kell meglepődnünk azon, hogy az ilyen egyháztagok nagy száma el sem tudja képzelni, hogy igazi megújulásra van szüksége, mert e "hivatásosok" életstílusa radikálisan eltér ettől, amikor azt komolyabban áttekintjük. Úgy tűnik, hogy az evangélikál keresztyénség sohasem volt külsőleg virágzóbb, de belsőleg gyengébb, mint most. A laodiceai gyülekezetnek a Jelenések 3:14-22 szerinti leírása bizonyára ráillik korunk gyülekezeteire Észak-Amerikában. Az Úr dorgálta a történelmi egyházat, amikor ezt mondta: "*Gazdag vagyok; meggazdagodtam, és nincs szükségem semmire.*" Jézus egészen másként értékelte ki őket, mint ők saját magukat. Ezt mondta: "*nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, a szánalmas és a szegény, a vak és a mezítelen.*" Mindez azon az egyszerű tényen alapult, hogy a gyülekezet "*lágymeleg*" volt Krisztus iránti szeretetében és Krisztus munkájában! Ezért az Úr azt tanácsolja ennek a "hivatásos" keresztyénekből álló gyülekezetnek, hogy "*igyekezz tehát és térj meg.*" Így szólt: "*Légy meleg, és kezdd el a megtérést!*" Amikor a legtöbb észak-amerikai keresztyént szembeállítjuk más korokban vagy esetleg a világ más részein ma élő keresztyénekkel, látni kezdjük, hogy valóban mennyire "lágymelegek" lettünk. És amikor megfigyeljük az egyház történetét ez ország előző generációkban tapasztalt ébredési időszakaiban, még inkább átérezzük, mennyire beleestünk a lágymelegségbe.

Hogy az ébredés témáját megfelelően közelítsük meg, először is meg kell értenünk, hogy valójában mi az ébredés. Habakuk próféta írja: "*URam, hallottam, amit hirdettél, félelem fog el attól, amit teszel, URam*" (3:2). Azt hiszem, semmi más nem készteti Isten népét egyik generációban sem határozottan arra, hogy "félelem fogja el", mint amikor hall Isten fenséges műveiről, amelyekkel hatalmasan felébresztette népét. Hozzátehetem, semmi sem űzi el az Isten iránti félelmet és ámulatot annyira, mint korunk "egészség és jólét" evangéliuma, amely az emberre irányítja a figyelmet és arra, hogy miként működhetünk együtt Isten úgynevezett "jólét-törvényeivel".

Jó, ha már az elején értjük, hogy mit nem lehet ébredésnek tekinteni. Az ébredés nem nagy izgalom, önmagában véve. És nem jelenti azt sem, hogy a vallásos érdeklődésű emberek nagy tömegei összejönnek. Még a Krisztusban való hit megvallóinak nagy száma sem azonos az ébredéssel. Észak-Amerikának vannak egyes területei, ahol a nyilvános, Krisztus melletti döntések puszta számát tekintve, már minden gyülekezet többszörösen megtölthetné a templomokat, de a templomok félig vagy csaknem teljesen üresek. Még a létszámban állandóan növekvő szupergyülekezetek sem bizonyítják az ébredést! Lényegében véve, az ilyen mentalitás útjában állhat, olykor útjában is áll az igazi ébredésért való imádkozásnak. Az ilyen gyülekezetnövekedésben elért "siker" gyakran a legnagyobb botrányt és kudarcot rejti maga mögött. Vajon a gyülekezetek vezetőit Krisztus kegyelmi javainak a bizonysága és a Lélek gyümölcse alapján ismerik? Ha nem, akkor Isten igéje fényében hogyan nevezhetjük az ilyen szolgálatot ébredésnek?

Továbbá, az ébredés nem egy összefogott vagy városméretű evangélizációs hadjárat. Ez lehet hasznos erőfeszítés, és eredményeket érhet el az emberek Krisztushoz vezetésében, de nem ébredés.

Ezenkívül ki kell jelentenünk, hogy az ébredés nem az összejövetelek hosszú sorozata a helyi gyülekezetben, amit "őszi ébredésnek" vagy bármi másnak neveznek. Meg kell értenünk, hogy az ébredést Isten végzi értünk és nem mi végezzük Istenért. Ezért nem "programozhatjuk be az ébredést". Az váratlan "beözönlés".

Még hozzátehetek egy további negatív megjegyzést. Az ébredés nem szinonim valamilyen "lelki ajándék" bemutatásával. Csaknem egy évszázad óta, az egyházban egyre növekvő egyik mozgalom hangsúlyozza, hogy ha bizonyos ajándékok jelen vannak, akkor ébredés történik. Mégis, ugyanabból a mozgalomból a legnagyobb botrányok remegtették meg időközönként az egyházat , egyre növekvő rendszerességben. Még abban a mozgalomban levők is megkérdezik, hogy állandó ébredés tanúi-e vagy nem, hiszen ez a feltevés súlyos tévedést takar.

Akkor mi az ébredés? William B. Sprague, aki az egyik legjobb könyvet írta e témáról, így fogalmazta meg: "***Ez a Szentírás ismeretének, az elengedhetetlen istenfélelemnek és gyakorlati engedelmességnek az ébredése.***" Richard Owen Roberts mondja: "***Az ébredés a Szentlélek rendkívüli mozgalma, rendkívüli eredményekkel.***" Stephen F. Olford, a híres evangélikál prédikátor így írja le: "***Az ébredés nem bizonyos érzelem, vagy felszított izgalom; ez a mennyből jövő invázió, amely Isten jelenlétének tudatához vezet.***" Később dr. Olford a Heart Cry for Revival című hasznos könyvében írja, hogy az ébredés "***Isten különös és szuverén műve, amellyel meglátogatja népét, helyreállítva, felfrissítve és***

feloldva őket Isten áldásának a teljességére. Egy másik mai író előremutató megjegyzést tesz: ***"Az ébredés a tettre kész egyház megújulása és reformációja."*** Mindezekben megfigyelhetjük, hogy valami rendkívüliség jelentkezik, és ez nyilvánvalóan Isten munkája, amely felülmúlja az ember terveit. És ahogy majd látni fogjuk, az ilyen ébredés eredményei mindig rendkívüliek.

Szeretném, ha ezt a témát bibliailag és történelmileg is áttekintenénk, hogy jobban megértsük napjainkra vonatkozó jelentését és fontosságát.

Először bibliai értelemben a "megújulás" a héber "haya" és a görög "anadzaó" szóból származik, ami szó szerint azt jelenti, hogy "a halálból életre kelni". Dr. F. Carlton Booth, a Baker's Dictionary of Practical Theology-ban ezt írja:

"Még ha nem is ez a jelentése, a szó nagyobb erőt képvisel, mint amit napjainkban hordoz, mert összezavartuk az ébredést az evangélizálással. Az evangélizálás az örömhír prédikálása; az ébredés új élet. Az evangélizálás az ember munkája Istenért, az ébredés Isten szuverén műve az ember érdekében. Arról beszélni, hogy "ébredést tartunk", fogalomzavar. Senki sem lobbanthatja lángra az emberek érdeklődését, nem támaszthatja fel a lelkiismeretet, és nem gerjeszthet lelki éhséget, amely az ébredést jellemzi. Minden lelki élet, akár az egyéné , akár a közösségé, az egyházban vagy az emberekben, Isten Lelke által valósul meg. Egyetlen ember sem programozhatja be az ébredést, mert egyedül Isten adja az életet. Amikor azonban mélyül a sötétség, amikor az erkölcsi hanyatlás eléri a legmélyebb pontot, amikor az egyház hideggé, lágymeleggé, halottá válik; amikor az »idő teljessége« eljön és ilyen imák szállnak föl néhány őszinte szívből: »Nem akarsz új életet adni nekünk, és örömöt szerezni népednek?« (Zsolt 85:7), akkor a történelem tanúsága alapján kimondhatjuk, hogy itt az ideje az ébredés dagályának, hogy ismét végigsöpörjön."

Később dr. Booth hozzáteszi: "Az ébredés nem tart örökké, de az ébredés hatásai mindig megmaradnak." Azt hiszem, sok bölcs tanács van ezekben a rövid szavakban. Mind a történelem, mind Isten igéje tanúskodik ezek igazságáról.

A történelem is sokat elmond nekünk az ébredéssel és az igazi megújulási mozgalmakkal kapcsolatban. Ezt az országot a legelső napokban isteni látogatás érte a magasból. E magazin némelyik cikke majd érzékelteti Isten egyik-másik hatalmas munkáját. A bibliográfia segít megtalálnunk a múlt ébredéseinek népszerű és tudományos leírásait. Elég azt mondanunk, hogy az ébredés rendkívüli eredményeket hozott létre eddigi pályafutása alatt. Richard Owen Roberts egyik értékes könyvében, a Revival-ben (1982), több oldalt szentel az ébredés rendkívüli eredményeinek. Az általa felsorolt vonások a következők:

1) a bűntudat erősödő lelkülete válik általánossá és ismertté;

2) feltámad a bűn miatti mélységes elkeseredettség;

3) meggyengyülnek az élvhajhászás megrögzött szokásai;

4) komolyan veszik a rég elfelejtett bűnök elrendezését;

5) a bűnök megvallása mindennapi gyakorlattá válik;

6) az Isten igéje iránt megújult érdeklődés lesz nyilvánvalóvá;

7) az imádkozás gyönyörűséget okoz;

8) az elveszett lelkekért való imaküzdelem természetes lesz;

9) a felébredt ember életének elsődleges céljává válik a szentség;

10) a felébredt emberek az ébredés eszközeiként ténykednek;

11) és a legcsodálatosabb mindenek fölött az, hogy a beavatkozás és az átalakítás Istentől jön – ez az ő cselekedete!

Az igazi ébredés valódi szentírási eszközöket alkalmaz, anélkül, hogy trükkökhöz, manipulációkhoz vagy emberközpontú növekedési sémákhoz folyamodnék. Isten igéjének komoly tanulmányozása elmélkedéshez vezet, és a rég magunk mögött hagyott, alapvető bibliai igazságokat új fényben látjuk. Az ítélet, a pokol és a menny új jelentéssel telik meg. Az ébredés gyümölcse, ha az Istentől ered, maradandó és valóságos. Ez természetesen a benne részvevőket arra készteti, hogy ha bölcsek, ne mondjanak idő előtti véleményeket. Gondos megfontolás szükséges az ébredés idején.

Ha ez az igazi ébredés, akkor melyek az ébredés egyes akadályai? Sprague első akadályként említi a tudatlanságot és félreértést az igazi ébredés természetét illetően. Ha ez így van, akkor elmaradhatatlan, hogy e témával kapcsolatosan új nézetet alakítsunk ki, hiszen látjuk, hogy országunkban új érdeklődés támad az ébredésért való imádkozás területén. Sprague aztán számos egyéb akadályt is felsorol, amelyek a következők:

(1) a világiasság szelleme a keresztyének között,

(2) a felelősségérzet hiánya a keresztyének körében,

(3) a súlyos bűnök megtűrése a gyülekezetben,

(4) a testvéri szeretet hiánya a keresztyének között, és

(5) a keresztyén igazság téves vagy hiányos ismertetése.

Cikkek hosszú sorozatát lehetne írni minden egyes akadályról, de – itt, e helyen közölt írás elfogadása által – az olvasó jegyezze meg, hogy törekednünk kell az átalakulásra és az ébredésre, ha meg akarjuk látni a kegyelem munkáját, amely hatalmasan megváltoztatja az egyházat e késői időben. Az igazság alapján történő építésre hosszútávú odaszánás szükséges, és ez nem rövid ideig tartó "siker"-történetek keresése, amelyek az egyre több és több utáni kielégíthetetlen szomjúságot elégítik ki.

Azonban ennél a pontnál talán azt mondhatod, hogy ha a Szentlélek az ébredés szerzője, és mi nem gerjeszthetünk ébredést, akkor mit tehetünk vagy mit kell tennünk? Vajon pusztán várjunk Istenre, semmit sem téve az ébredésért? Erre a kérdésre két választ adok.

Először, pontosan azt kell tennünk, amit Isten parancsolt, tekintet nélkül arra, hogy látunk-e nagyobb felébredést országunkban vagy gyülekezeteinkben. Engedelmesnek kell lennünk. Az Úr köztünk jár szent erővel, hatalommal és erkölcsi meggyőzéssel. Így kell imádkoznom: "Uram, küldj ébredést, és azt kezd rajtam!" Keresnem kell Istent teljes szívemmel, és szeretnem kell az Urat teljes elmémmel, és elmélkednem kell igéjén éjjel és nappal, ha igazán eredményes akarok lenni.

Másodszor, használnom kell minden rendelkezésre álló befolyást, hogy más hitvalló keresztyént is sürgessek Isten keresésére az együttes imádkozásban az ébredésért, amelynek meg kell érkeznie. Továbbá tudnunk kell, hogy mivel Isten szuverén, ő nem önkényes az intézkedéseiben. Eszközöket használ. Az Isten által adott némelyik eszköz, amit a történelem folyamán már alkalmazott, a következő:

(1) Isten igéjének, teljes tanácsának hűséges prédikálása, beleértve azokat az igazságokat is, amelyek elindítják az ébredést és jelzik az ébredés szükségességét;

(2) egyéni és közös imádkozás, különösen böjtöléssel összekötve és Isten keresése az ébredés érdekében;

(3) Isten igéje alapigazságainak rendszeres, hűséges tanítása, különösen azokon a területeken, ahol a titokzatosság homálya veszi körül üdvösségünket és Isten nagy kegyelmét, és

(4) minden szülői kötelesség hűséges teljesítése az otthonban és a gyülekezetben, vagyis az apák és az anyák állítsák helyre otthonaikban az istenfélelmet és a hűséget.

Közömbösség, lágymelegség, letargia, lustaság és imádság nélküli életek jelzik a valódi állapotot. Arra bátorítlak, hogy olvasd el imádkozó szívvel a 119. zsoltárt. Figyeld meg a 25., 37., 40., 88., 107., 149., 154. és 159. verset. A zsoltáríró ismételten Istenhez kiált, hogy elevenítse meg őt az ő igéje szerint. Legyen ez a Te imádságod is, amint olvasod. És halld meg néhai A. W. Tozer tanácsát, aki egy kis traktátust írt az egyéni ébredésről. Ezt mondta elsősorban és mindenek felett:
"Egyáltalán ne légy elégedett önmagaddal." Ámen.

Ford.: dr. Gerzsenyi László



"...menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!" /Jn 8:11b/

Fodor János:

A megújultak forgolódása a gyülekezetben

Isten iránti hálával, és nagy örömmel tapasztaljuk, hogy a Szentlélek ismét megújító munkát kezdett (nem először) közösségünkben. Isten kaput nyitott abból az állapotból, amely évtizedek óta sok gondot okozott. Fájt a hívők látszatkegyessége, még jobban fájt misszión pangása, súlyos bűnök betörése a gyülekezetbe, a lelki közömbösség, amely úrrá lett rajtunk. Sokan, akik úgy érezték, hogy nem mehet ez így tovább, fokozódó vággyal fordították az Úr felé tekintetüket, azzal az imádsággal, vajha a Lélek megelevenítő szele fújna végig életükön, bár eljönne a felüdülés ideje az Úrnak színétől. Hála az Úrnak, eljött! Mivel egymástól távol levő gyülekezetekben, szórványosan gyulladt fel a tűz, és mivel ugyanazon gyülekezeten belül is nem mindenkit érintett egyszerre, ez a tény nagyon sok kérdést támasztott, amelyekben tisztán kell látnunk, hogy a kapott kegyelemmel jól sáfárkodjunk.

I. A megújulással kapcsolatos általános tudnivalók

1. A megújulás üdvtörténeti megvilágításban:

A megújulás nem új, hanem állandóan ismétlődő és szükséges folyamat a hívők életében. Isten népének minden időben nagy kísértése volt, hogy csak látszatra szolgáljon Urának. Fél szívvel az egész szív helyett (5Móz 8:5), vallásos cselekedetekkel a szent élet helyett (És 1:10-17), ruhák megszaggatásával a bűnbánat helyett (Jóel 2:13), áldozatokkal az alázat helyett (Mik 6:6-8), hitvánnyal az értékes helyett (Mal 1), bemerítéssel a valódi megtérés helyett (Lk 3:7, 8), rendezett gyülekezeti élettel az első szeretet helyett (Jel 2:1-4), kegyességnek látszatával, kánaáni nyelven való beszéddel a Lélek ereje helyett (2Tim 3:5; 1Kor 4:20). Lehetne tovább folytatni ezt a szembeállítást, de szükségtelen. Ennyiből is világos, hogy Isten egészen mást akar, mint amivel az Őt kereső ember sokszor szívesen beérné.

Isten ószövetségi népét, Izráelt a Sátán némelykor durva bűnökkel, törvénysértésekkel rontotta meg (például bálványimádással a bírák idejében, pogányokkal való összekeveredéssel Bálám /4Móz 23/ és Ezsdrás idejében), máskor meg éppen a jóléttel, a külső békességgel fordította el, tette hűtlenné őket Istenük iránt /5Móz 32:15, Hós 13:6/. Beteljesedett Izráelben, amit a próféta Moábról mondott /Jer 48:11/.

Mivel a szívünk megátalkodottan hajlandó elfordulni az Úrtól (Hós 11:7), újból és újból különböző formában ki akar bontakozni Isten szerető öleléséből. Ha ez így van az egyén életében, természetesen így van a gyülekezet életében is. Nemcsak az ószövetségi, hanem az újszövetségi gyülekezetben is. Jó példa erre az efézusi gyülekezet (Jel 2:1-7), ahol minden jól ment, mint egy olajozott gépezetben, s közben az első szeretet tűze kialudt. Laodíceában az önelégültséggel lágymelegség lett úrrá (Jel 3:14-22). Még a Krisztusban újjá lett ember sem mentes attól, hogy észrevétlenül elszakadjon Istentől.

A megújítás munkáját Isten végzi hűtlenné vált népe életében. Ő a Biblia bizonysága szerint nem nézi tétlenül a fent vázolt folyamatot. A próféták szolgálataival és fenyítéssel hívogatja bűnbánatra, visszatérésre, szövetség-megújításra népét. Ha a hűtlenné vált gyülekezet szívére (Hós 2:13) beszélni már hiábavaló volt, akkor Isten keményebb eszközöket alkalmazott (Dán 9; Zsolt 106), mert mindenképpen meg akarta menteni népét. Ha szelíd szóval ez nem ment, akkor rettentéssel is (Júd 23). Mind az egyén, mind a gyülekezet életére ránehezedő próbák eszközök Isten kezében, hogy késszé tegyék övéit a hűtlenségre rádöbbentő Ige fogadására.

2. A megújulás igei megvilágítása:

Amikor a hívő egyént, vagy Isten népét utol éri a bűne (Zsolt 40:13), és beképzeltségéből ráébred valóságos állapotára, hűtlenségére, ezt felébredésnek nevezzük.

Amikor a felébredt ember Istenhez menekül, Ahhoz, akit megszomorított, akkor megtérésről, szövetség-megújításról beszélünk.

Az Ószövetség több ilyen megrendítő eseményről – az elhagyott Jahve-hoz való visszatérésről – tudósít:

Sámuel idejében 1Sám 7,
Illés idejében 1Kir 18,
Jósafát idejében 2Krón 17,
Ezékiás idejében 2Kir 18,
Jósiás idejében 2Kir 22, 23,
Ezsdrás idejében Ezsd 9,
Nehémiás idejében Neh 9, 10.

Mondhatná valaki, hogy "a megújulás csak nemzedékek kérdése volt. Minden új nemzedéknek szüksége volt az Istennel való találkozás élményére, de ha valaki egyszer, egy ilyen esemény során Isten népéhez csatlakozott, annál egyszer s mindenkorra rendeződött minden, de egy újabb nemzedéknek természetesen megint személyesen kellett megragadnia az Istennel és népével való közösséget." Hogy mennyire helytelen és önáltató ez a felfogás, azt a Szentírás másik fő része bizonyítja a legjobban.

Az Újszövetség lépten-nyomon buzdító felhívásokat intéz az alábbi szavakkal olyanokhoz, akik kétség nélkül újjászületett, Istenhez tartozó emberek voltak. Buzdít

felserkenésre (egeiró)
Róm 13:11, Ef 5:14,

kijózanodásra (eknéfó)
1Kor 15:34,

megtérésre (metanoeó)
Jel 2:5,16,21,22, 3:3-19,

(Lásd még hívők megtéréséhez:
Róm 2:4, 2Kor 7:9-10, 2Tim 2:25, Zsolt 6:16, 12:17, 2Kor 12:21),

megújulásra (ananeoó)
Ef 4:23,

átváltozásra (metamorfoó)
Róm 12:2.

A Szentléleknek ezzel az ébresztgető, megújító munkájával kapcsolatban szükséges minden kétséget kizáróan nyilvánvalóvá tenni, hogy megtért emberek új megtéréséről, alvásból való felébredéséről van szó. Ezt az eseményt (a fentiekben láttuk) joggal nevezhetnénk felserkenésnek, megtérésnek, mi mégis a "megújulás" szót fogjuk használni. Ha ugyanis az "ébredés", vagy "megtérés" szavakat használjuk, akkor valaki még azt hihetné, hogy a még soha megtérést át nem élt bűnösök életmegváltozásáról beszélünk, és nem a hívő gyülekezetekben szükséges ébredésről, megtérésről, azaz MEGÚJULÁSRÓL.

3. A megújulás napjainkban:

Gyülekezeteink túlnyomó többségében tapasztalható a lelki alvás, az élőknek halálhoz hasonló állapota, Közömbösség, magunk jóságának, beérkezettségünknek tudata, élettelen imaórák, Ige nélküli egyéni életek, a trónon ülő "én" kiskirálykodása és uralma a gyülekezetben. Sértődések, versengések, az első szeretet elhagyása.

Ezen a sötét háttéren ragyog fel a megújult állapot. Nem tökéletességben, de az előbbinek mégis ellenkezőjében. Őszinte egymás iránti szeretet, egészen az intésig, és az intés elfogadásáig, lobogó missziói tűz, élő kapcsolat az Igével, rövid, buzgó, friss, és az alapigéhez alkalmazkodó imák az imaórákon, stb...

Az Úr Jézus üzeneteiből úgy látszik (Jel 2:3), hogy már az első gyülekezeteket is fenyegette az a kísértés, amely a Tíz szűz példázata szereplőinek egyik felét legyőzte (Mt 25:5). Ezekben az igékben nem csak a jelen szomorú állapota van leírva, hanem azt is tudtunkra adja az Úr, hogy nem akarja ebben a helyzetben látni az övéit. Ezért mondja: térjetek meg, serkenjetek fel, újuljatok meg!

Amekkora különbség van a testi életben az alvás és az ébrenlét állapota között, éppen akkora a lelki életben is. Ebből adódik aztán sok súrlódás a gyülekezet megújult és meg nem újult tagjai között. Erre is érvényes Lk 12:49-53! A megújultak szolgálatának a gyülekezeti élet lendítőjének kell lennie. Sajnos ide is beférkőzik a Sátán, hogy megrontson bennünket.

II. Amit a megújultaknak látniuk kell

(hogy a gyülekezeti szolgálatban helyesen forgolódjanak)

1. A megújultaknak látniuk kell a feszültség alapokát.

A meg nem újult testvérek gyanakvása, bizalmatlansága, vádaskodása érthető, hiszen mindnyájan tapasztaltuk, hogy ha valaki közelünkben jobban ismeri az Urat, mint mi, ez megítél bennünket. Ez az érzés kellemetlen! A másik testvér nagyobb buzgóságának észrevételéből az következik, hogy megkívánom én is azt, vagy pedig a Sátán munkája nyomán kétségbe vonom, letagadom önmagam előtt – saját megnyugtatásomra – az észrevett komolyabb

hívő élet többletét. Esetleg azt mondom, hogy túlzás (Mt 26:6-8).

A megújulás nyomán támadt viszályoknak többnyire ez a gyökere. Ezt látniuk kell a megújultaknak, és megértéssel tudomásul kell venniük, mert ez természetes. Az vesse az első követ a másikra, aki nem vétkes ebben, aki még soha nem kérdőjelezte meg másoknak az övénél is gyümölcsözőbb életét. Aki minden alkalommal tudott örülni maradéktalanul a mások növekedésének.

"Ha látod embertársadat, ki gyógyulást talált, örvendj, imádd az irgalmat, hogy mást is így megáld!" /A hit hangjai 214, 3./

2. A megújultaknak látniuk kell a gyülekezet meg nem újult tagjainak helyzetét is, ahogyan azt az Úr látja.

Elmondhatjuk, hogy a gyülekezetek tagjainak nagy része újjászületett, hívő ember. Minden közömbösségük és megfáradtságuk ellenére is kötelességünk ezekre a testvérekre úgy néznünk, ahogy Pál nézett a korintusiakra: "elhívott szentek, a Krisztus Jézusban megszenteltek" (1Kor 1:2). Mondja ezt a gyülekezet egészéről, pedig mindnyájukat testieknek nevezi levele későbbi soraiban (3:1-3). Tudomásul kell tehát vennünk, hogy nem csak megújult, felébredt hívő élet van, hanem pl. alvó is (1Thess 5:5-10), vagy testi hívő élet (lásd korintusiak), amely pozdorját épít a fundamentumra, munkája megég, de önmaga megmenekül (1Kor 3:15). Elhívott szentekként nézni a gyülekezet valamikor megtért tagjaira azt jelenti, hogy kellő tisztelettel (Róm 12:10), és Isten eddig bennük elvégzett munkájának elismerésével és megbecsülésével szolgálunk nekik, hogy többre jussanak: megújuljanak.

3. A megújultak szolgálatát segíti, ha látják saját helyzetüket az Ige fényében.

Tudnunk kell, hogy nem érdemből újított és elevenített meg, állított szolgálatba az Úr, hanem kegyelemből (Ef 2:8-9). Azért tette ezt, mert utolsó vagyok, mások mögötti (1Kor, 1:26-28, 4:9,10), mert bennem akarja megmutatni legteljesebb hosszútűrését (1Tim 1:16). Az a Szeretet, amely nem gyengül meg velem bajlódva sem, az biztosan elégséges bárki másnak az életét elhordozni is. Azért újított meg Isten embereket, hogy ezt megmutassa egy-egy gyülekezetben. Istennek ebből az érthetetlen kegyelméből sohasem lehet tőkét csinálni.

Szolgálatunk miértjét az Úr Jézus szolgálata mutatja meg. Ahogyan Ő úttá lett a számunkra az Atyához (Jn 14:6), úgy kell nekünk is úttá lennünk mások számára a Fiúhoz (Jn 17:19). Hallja meg azért mindenki, akit illet: "Hajolj meg, hogy átmenjünk terajtad" (És 51:23)! (Modersohn irodája előtt a lábtörlőre volt beírva: "Modersohn Ernő")

Szolgálatunk tehát, engedni, hogy rajtunk járjanak, esetleg még "lábtörlők" is legyünk. Úgy, ahogyan a mi Urunkkal is történt.

A gyümölcsöző élet titka a gabonamag sorsának vállalása (Jn 12:24). Jézus Krisztus bennünk való növekedésének feltétele a mi alábbszállásunk (Jn 3:30). A megújultak ilyen magatartásából fognak következni olyan szolgálatok, melyeknek gyümölcse sokak megtérése, és a gyülekezet megújulása lesz.

Mivel a megújulás Isten Lelkének munkája, feltétele csak az elfogadás. Ezt a munkát az ember csak elronthatja, ezért tudnunk kell, hogy miként lehet a jót jól képviselniük a gyülekezetben azoknak, akik ezt a feladatot kapták az Úrtól, akiknek szívét először gyújtotta lángra.

Egészen aprólékosan nem lehet meghatározni, hogy mi a helyes, és mi helytelen a megújultak szolgálatában. Ha azonban a szükséges szelíd jellemmel bírunk, akkor tudni fogjuk, hogy esetről esetre mit tegyünk. Ennek ellenére mutassunk rá néhány olyan konkrét helytelenségre, amely rossz propagandát csinál a megújulásnak. Tegyük ezt elgondokodtatás végett.

III. Helytelenségek a megújultak szolgálatában

1. Előbbi hívő életüket Isten munkájával együtt semminek állítják

Ha Isten érintését, új csodáját, amit bennünk tett, nagyra értékeljük, az természetes. Nem tudjuk ezt olyan nagyra értékelni, mint amilyen. Talán ebből fakad az, hogy a megújultak bizonyságtételeikben úgy segítenek magukon, hogy ilyen kijelentéseket tesznek: "Az eddigi életem nem volt hívő élet". "Nem ismertem az Urat! Képmutatóskodtam csupán..." Ez olyan beszéd, amellyel megbotránkoztatjuk hallgatóinkat. Egyáltalán nincs szükség arra, hogy Isten jelenlegi munkájának méltatása érdekében a múltban elvett áldásokat lebecsüljük, még akkor sem, ha a "Babilonból való szabadulás nagy csodája elhomályosítja is az Egyiptomból való szabadulás csodáját" (Jer 23:7,8).

2. Beszélgetéseikben, gyülekezeti szolgálataikban unos-untalan a megújulást emlegetik.

Ez is felesleges, és bosszantó lehet. Torrey szerint: "nem beszélni kell az ébredésről, hanem úgy kell prédikálni, hogy az emberek felébredjenek". Nem bizonyos terminustechnikusok elkoptatásig való hangoztatása a lényeges, hanem a Lélek megnyilatkozó ereje

(1Kor 4:20), mely talán egyszerű, figyelembe is alig vett szolgálatokon keresztül árad a gyülekezetek, vagy egyének életébe.

3. Más gyülekezetek, esetleg más felekezetek megújultjaival megkülönböztető módon ápolják lelki kapcsolataikat.

Ez jogosan botránkoztató lehet. Természetes, hogy egy más gyülekezetben felébredthez közelebb érezzük magunkat, mint a sajátunkban egy önigazhoz, de ez nem ok arra, hogy a magunk gyülekezetét elhagyva (Zsid 10:25), állandóan csemegézni járjunk másokhoz. Minden megújult testvér lelki édesanyját tisztelje abban a gyülekezetben, amelyben elhívta őt az Úr. Sok imádság után itt keressünk először lelki testvéreket, akikkel ápolhatjuk az őszinte lelki kapcsolatot. Ez életszükséglet. Ha ezt megtaláltuk, akkor elsőrendű feladatunk a gyülekezetben a gyülekezetért való szolgálatunk, és nem az egység jelszava alatt más testvéreket keresgélni, saját gyülekezeti alkalmaink mulasztása árán is. Csak szolgálati lehetőség miatt hiányozhatunk a gyülekezeti alkalmakról! Lehetetlen, hogy a gyülekezeteinkből való gyakori hiányzásaink lejárassák a szolgálatunk iránti bizalmat. Isten nem kívánja azt, hogy annak árán is kötözzük "ott" a szálakat, hogy azok "itt" elszakadjanak. Teljes képtelenség, hogy míg a szomszédunkkal barátkozunk, addig a saját családunkban emiatt teljesen felboruljon a békesség. Becsüljük meg nagyon a gyülekezetünket, azt a családot, amelyben születtünk. Ha észrevesszük, hogy meghidegült a szeretetünk iránta, akkor nagyon alázzuk meg magunkat az Úr előtt, és kérjük, hogy nyissa meg szemünket olyannak látni Isten népét, amilyennek Bálám látta (4Móz 24:5-7)!

IV. Néhány megszívlelendő tanács

1. "...de jaj nektek, farizeusok, mert megadjátok a tizedet a mentából, kaporból, és minden kerti növényből, de elhanyagoljátok az igazságosságot és az Isten iránt való szeretetet, pedig ezeket kellene cselekedni, és azokat sem elhagyni!" (Lk 11:42).

Emberi rendelésekre mondja itt az Úr, hogy "azokat sem elhagyni". Nem az a megoldás, hogy mindazt, ami nem látszik bibliainak, azt feltúrjuk. Gyülekezeti rendünkben, életgyakorlatunkban vannak olyan dolgok, amelyek közvetlenül nincsenek kapcsolatban az Igével! Nem az a feladatunk, hogy ezeket forradalmi úton megváltoztassuk.

2. "Nem erővel és hatalommal, hanem az én Lelkemmel!" (Zak 4:7)

A megújultak legszélesebb munkaterülete a lelkigondozás. Ezt gyakorolják beteg- és családlátogatással, valamint beszélgetésekkel. A fenti ige alapján ki kell jelentenünk, hogy az ilyen irányú szolgálatunk nem lehet erőszakos. Komolyan kell vennünk azt az igazságot, amelyet egy pásztorember mondott: "jószágainkat megtéríthetjük (futásból visszatérésre kényszeríthetjük), de egymást soha". "Mert nem erővel és hatalommal". Nyerjük meg előbb a testvér bizalmát, akivel beszélgetünk, hogy hitele legyen szavunknak. Kedélyes, hétköznapi témával férkőzzünk hozzá, hogy aztán a lényegre térhessünk. Ne essünk neki az embereknek, ne vagdalkozzunk az Igével, mert csak azt érhetjük el, hogy elvágjuk további szolgálatunk útját. Semmilyen döntést ne erőszakoljunk senkire. Hallgassuk meg az embereket (erre nagyon vágynak), és tegyünk bizonyságot.

Ne feledjük el, hogy nem a völgyben szemtől szembe dől el a harc, hanem a hegyen... imádságban (2Móz 17:11). Egy-egy lélekért folytatott mentőszolgálatunk legdöntőbb része az ima. Az érte való közelharcra (bizonyságtételre) csak a szelídség lelkülete lehet a jellemző (Gal 6:1).

Úgy foglalom össze az elmondottakat, hogy szívünkbe feszüljön szinte elviselhetetlenül (Jer 20:9, 1Kor 9:16) egy nagy mindenáron elérni akarás, nagy erőszakosság, de ez soha ne legyen észrevehető szavainkból, esetleg csak könnyeinkből. Ha ez disszonánsan hangzik is, így van, mert "nem erővel..." /Zsolt 126:5-6, ApCsel 20:31/.

3. "Ezért nincs mentséged, te ítélkező ember, mert amikor más felett ítélkezel, magadat ítéled el, hiszen ugyanazt cselekszed, miközben ítélkezel!" (Róm 2:1).

Ezen ige alapján kimondhatjuk, hogy szabad beszélgetnünk őszintén bűneinkről személyes bizonyságtételeinkben. Ne féljünk attól, hogy megújult mivoltunkat lejáratjuk. Ne akarjunk szentek képében tetszelegni! Sőt, a tapasztalat azt mutatja, hogy senkit sem lehet biztosabban rávezetni a bűneire, mintha jelenlétében a magunkéról (nem az övéről!) beszélünk. Ha ezt megértjük, akkor bizonyságtételünk bizonyságtétel lesz küzdelmeinkről, tapasztalatainkról és szabadító Urunkról; ítélet a magunk élete felett, és nem önigaz prédikáció, amelynél elfogadhatatlanabb nincsen.

4. "...alázattal különbnek tartsátok egymást magatoknál" (Fil 2:3b)

Vizsgáljuk meg alaposan azokat a jelenségeket, amelyek miatt gőgöseknek, kevélyek-

nek tartanak bennünket, hátha igazuk van a meg nem újultaknak! Imádkozzunk azért, hogy ne a nyelvünk mondja csupán, hanem a szívünk érezzen együtt Agurral: "Minden embernél tudatlanabb vagyok én, és nincs emberi értelem bennem" (Péld 30:2).

5. A megújultak imaközössége

Különös, hogy akik bevallottan, vagy be nem vallottan sokallják a gyülekezeti alkalmakat, és gyéren látogatják azokat, éppen azok botránkoznak meg a legjobban az imaközösségi alkalmakon. Ezekre a véleményekre természetesen nincs mit adni. Ezek a közösségi imádkozások, nyíltszívű beszélgetések, ige feletti elcsendesedések a megújultak továbbjutásának feltételei.

Szükséges, hogy a megújultak, a többre vágyók megkeressék és segítsék egymást, hogy közöttük bibliai értelemben vett szeretetközösség, intő, imádkozó közösség alakuljon ki. Ez nem szervezés dolga, hanem annak felismerése, hogy közük van egymáshoz.

Az ilyen imaórák soha ne ütközzenek gyülekezeti alkalmakkal. Akik ezen részt vesznek, vegyenek részt a gyülekezeti alkalmakon is, hogy szolgálatuk ne szidalmaztassék! Azoknak, akik gyülekezeti alkalmakról elmaradoznak, mert ott nincs olyan légkör, mint az imaközösségekben, nincs joguk részt venni az imaközösségi alkalmakon! Ezek az imaórák nem helyettesíthetik a gyülekezeti istentiszteleteket. Ezek a gyülekezeti szolgálatra való megerősödés, a gyülekezetért, annak tagjaiért, közösségünkért és a misszióért való könyörgés alkalmai. Ezekre az alkalmakra hozhatjuk imatémáinkat, valamint bűneinket, hogy szabadítást találjunk. Itt keményebb eledellel is táplálkozhatunk, örömeinket is elmondhatjuk egymás buzdítására.

Áldásos így együtt lenni a rokonérzelmű testvéreknek, mégis legyenek ezek teljesen nyitottak. Úgy értem ezt, hogy bárki részt vehessen ezeken. Ne titkoljuk el, ne tartsunk senkit vissza a részvételtől, se el ne imádkozzunk onnan senkit, hanem egyedül a Szent Isten jelenléte legyen ott a fegyelmező erő, mint a jeruzsálemi gyülekezetben (ApCs 5:1-14). Ne féljünk attól, hogy egymással folytatott őszinte beszélgetésünk szóbeszéd tárgya lesz, hanem csak azt tudják meg rólunk, ami igaz. Nyíltságunk ítélje meg a hitetleneket és a közömbösöket (1Kor 14:24-25). Legyen ott olyan légkör, hogy aki egyszer részt vesz rajta, az vagy térjen meg, illetőleg újuljon meg és ragadjon ott, vagy pedig, ha megkeményedett a szíve, kíváncsiságból be ne merje tenni a lábát, még hívás esetén sem (ApCs 5:13).

+++

Azzal a kívánsággal fejezem be, hogy vajha a megújultak szolgálata egészségesen beilleszkedne gyülekezeti életünkbe! Vajha a megújultak nem kritikusai, hanem legjobb segítőtársai lennének a megújult lelkipásztoroknak a misszió szolgálatban! Vajha a megújultak mindenütt alkalmas eszközök lennének a Szentlélek szolgálatában a további ébresztgetésre (2Pt 1:13), az egész test építésére, míg eljutunk mindnyájan, nemcsak a megújultak, hanem az újszövetségi gyülekezet minden, ma még alvó tagja is a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére, hogy majd önmaga elé állíthassa az Úr a gyülekezetet, úgy, hogy azon ne legyen szeplő, vagy sömörgőzés, hanem legyen szent és feddhetetlen (Ef 4:12-13, 5:27)!

„Nem beszélni kell az ébredésről, hanem úgy kell prédikálni, hogy az emberek felébredjenek". *Torrey*

Szebeni Olivér:

AZ EVANGÉLIZÁLÁS REMÉNYSÉGE II

Úgy száz éve, hogy Dwight L. Moody /1837-1899/ – a missziótörténelem lapjain talán a legismertebbek egyike – nagyszerű feladatra vállalkozott. Az eredetileg chicagoi cipőkereskedő 19 éves korában megtért, előbb vasárnapi iskolásokat tanított, majd üzleti tapasztalatait felhasználva,tömegevangélizációkat tartott az Egyesült Államokban és Nagy-Britanniában.

Társaival evangélizáló "keresztes-hadjáratokat" hirdetett a huszadik század fordulójára, pontosabban 1885-ben kezdte azokat szervezni. Felekezetközi szövetséget alapított a világ nem keresztyén népeinek felébresztésére. Az úgynevezett "Northfield /Mass./ Szerződést" 5 protestáns felekezet képviselője /anglikán, baptista, kongregacionalista, metodista, presbiteriánus/ és több külmissziónárius írta alá. Evangélizációs céljuk három pontban foglalható össze:

1. Szabadulás a bűntől
2. Megváltás Jézus Krisztusban
3. Újjászületés a Szentlélek által

A szövetség elnöke, Arthur T. Pierson, philadelphiai presbiteriánus lelkész volt. Kiáltványt írtak "A világon minden felekezetben élő hívőkhöz", hogy valamennyien fokozzák erőfeszítéseiket 1900-ig az evangélium terjesztésére. A Föld lakossága akkor talán egy milliárd volt. A hívők száma ebből csupán 1 %. A vállalkozásról sok rangos egyházi személyiség - némi kárörvendő éllel – évtizedekig így nyilatkozott: "Megbukott a világ megtérítésének terve".

Újra el kell buknia az evangélizációs terveknek? – kérdi sok keresztyén hívő manapság.

Ma Föld lakossága körülbelül 5,5 milliárd, és a hívők – beleértve a hitben gyenge keresztyéneket is – ennek 10 %-át képezik. Az utóbbi két évben a külmissziónáriusok 150-200 ezer fővel vannak többen, mert az úgynevezett "Harmadik Világ"-ból sokan vállalták a szent munkát. Javultak a gazdasági és a technikai feltételek. Vagyis a közelgő ezredfordulóra jobb kilátással vállalható a világ evangélizációja. Az addig hátra lévő hat év munkája hitünk és engedelmességünk próbája lesz. Az evangélium eljuthat 2000-ig a világ minden tájára, valamennyi néphez és nyelvhez. – állítja a Mission Frontiers c. lap /1993. aug. szám, 15. oldal/.

Semmi szín alatt nincs kudarcra ítélve az evangélizációs vállalkozás. Ha ismét összefognak a hívő keresztyének, hogy felderítsék azokat a népeket, akikhez eddig bármely okból nem jutott el Isten Igéje; teszik ezt abban a reményben, hogy 2000-ig Jézus Krisztus és az evangélium minden ember szívébe bevonul. Ez segítene az emberiség súlyos, közös gondjain is. A fenti evangélizációs mozgalom egyik tiszteletbeli elnöke, Billy Graham testvér ezt a reményét fejezte ki.

Annak bizonyítására, hogy Isten népe hajlandó összefogni szent célokért, felhozható az 1993. októberében lebonyolított ima-program, melyet 20 millió hívő vállalt világszerte. Minden nap imádkoztak olyan népekért, akik közül legfeljebb 2 % hallott Istenről. Több gyülekezetünkben könyörögtek naponként a hívő férfiak az egyik ázsiai nép megtéréséért, ahol a döntést Jézus Krisztus mellett még ma is halállal büntetik a helyi hatóságok.



Pál: "... a rajtatok túleső területeken is hirdetjük az evangéliumot..." /2Kor 10:16/

TALLÓZÓ

Ismételt figyelmeztetés

(Levéltári anyagból)

Kelt Jeruzsálem, Tibérius császár uralkodásának tizenhatodik évében.
Tárgy: Ismételt figyelmeztetés Názáreti Jézus ácsmesternek

Kedves Mester!

Már hónapok óta egyébbel sem tömik a fejünket, mint a rólad szóló legkülönbözőbb hírekkel, hogy igy a Názáreti meg úgy a Názáreti. Teljesen ki akarsz borítani bennünket?

Mi nagyra értékeljük buzgalmadat, melyet a szegények és gyógyíthatatlan betegek sorsa iránt tanúsítasz. Az a körülmény pedig, miszerint a vakok ismét látnak, a süketek újra hallanak, a bénák járni kezdenek, kiváltképp hasznára válik társadalmunknak. Hisz nemcsak az ápoló személyzet szabadul fel, de maga a beteg is – köztük számos egykori cselédünk – visszaállhat a termelő munkába. Mindezekért köszönetet mond neked a főpapi tanács, és alkalomadtán kifejezi háláját apádnak, Józsefnek, akiről mindenki tudja, hogy öreg kora ellenére milyen kitűnő szakember. Néha bizonyára sajnálja, hogy elhagytad az atyai házat, s nem maradtál meg a mesterségben. Talán jobban jártál volna. Manapság a jó szakembert mindenütt megbecsülik. Végül te bármikor visszatérhetsz a világ zajától mentes Názáretbe...

De mi megértjük, hogy fiatalság bolondság, s az ifjú természet mindig az újra vágyik, meg akarja váltani a világot. Valamikor mi is ilyenek voltunk. Miért lennél te más?

Egyesek azonban nem tudnak mértéket tartani. Ilyen volt nemrégiben Zakariás kollégánk fia, János, aki keresztelőnek nevezte magát, és a te neveddel is példálózgatott. Magad is tudod, milyen sorsra jutott. – Sohasem visz jóra a meggondolatlan szókimondás. Az embereket úgy kell elfogadni, amilyenek. Volt értelme, hogy beavatkozott Heródiás magánéletébe? Semmi. Na, látod! Ebből te is tanulhatnál. Vagy az ő sorsára akarsz jutni?

Ezért most mi, a papi főtanács néhány tagja, jóindulatúan figyelmeztetünk; próbáld kissé mérsékelni magad, amikor mások előtt beszélsz. Minden belső nyugtalanság a rómaiak malmára hajtja a vizet. Tudomásul kell vennünk, hogy ideiglenes itt-tartózkodásuk évszázadokig eltarthat, s nekünk erre kell berendezkednünk, ha élni akarunk. Nem akarjuk miattad elveszíteni azt a kevés kedvezményt is, amit eddig sikerült kicsikarni tőlük. Veszélyes időket élünk. Nem érdemes ma prófétának lenni.

Ne tégy tehát a nyilvánosság előtt olyan kijelentéseket, melyeket többféleképpen lehet értelmezni. Mint besúgóink által hozzánk eljutott, gyakran idézgeted Izajást, miszerint a rabok és az elnyomottak hamarosan meg fognak szabadulni, és hogy elérkezett az Úr kegyelmének esztendeje és bosszújának napja. Ráadásul még hozzáfűzöd, hogy "...ma teljesedett az írás, amit az imént hallottatok." – Éppen az hiányzik, hogy ez a rómaiak fülébe jusson! Hisz egész birodalmuk tele van rabszolgával, aki mind fel akar szabadulni! Meg olyan kijelentéseket is teszel, hogy "Boldogok, akiket üldöznek az igazságért, mert övék a mennyek országa!" – Azért ez már túlzás! Mi akkor vagyunk boldogok, ha sikerül behajtani az adót, beszedni a vámot. Te pedig azt prédikálod, hogy akkor vagyunk boldogok, ha üldöznek bennünket. Ezt nem gondolhatod komolyan! A vége az lesz, hogy az elnyomott nép majd boldognak érzi magát, és szemébe röhög üldözőinek.

De hogy lásd jószándékunkat, teszünk néhány javaslatot, mely "hittérítő" munkádat megkönnyíti, és a rómaiak gyanakvását is eloszlatja:

1.) Mint hírszerzőinktől értesülünk, hallgatóságod réteken, domboldalakon, tavak partján gyűlik össze alkalomszerűen, előre meg nem beszélt időben. Nagy a tülekedés, mindenki közeledbe akar

férkőzni, az emberek lökdösik, taposssák egymást. A gyülés végén a környék tele szeméttel. Ezért javasoljuk, hogy nyilvános fellépéseid helyét, időpontját legalább negyvennyolc órával előbb jelentsd be minálunk. Mi biztosíthatunk neked megfelelő helyiséget, egy jól elkerített rétet is, ha úgy kívánod. Természetesen kiküldjük a karhatalmat, mely nemcsak a rendre, de a te épségedre is vigyázni fog. Felkínálhatjuk jeruzsálemi zsinagógánkat, mert akkor nem kell messze mennünk ahhoz, hogy saját fülünkkel hallhassunk téged.

2.) Az őrség igénybevétele, a terembér, a hulladék (maradék étel, eldobott mankók stb.) eltakarítása természetesen némi költséget jelent. De mert tudjuk, hogy jelenleg nem dolgozol a szakmádban, és sem állandó munkahelyed, sem állandó bejelentett lakásod nincsen, a számla kiegyenlítésétől eltekintünk. Cserébe csupán annyit kérünk, hogy elmondandó beszéded szövegét előzőleg küldd be a főtanácsnak írásban. De behozhatod személyesen is, hogy az esetleges kisebb-nagyobb módosításokat azonnal megbeszélhessük. Ezután mi ráütjük a pecsétet, és ebbe már a római belügyesek sem szólhatnak bele. Ha mégis, a többit bízd ránk. Mi értünk a nyelvükön.

3.) Igyekezzél mielőbb felszámolni azt a tizenkét főből álló kis közösséget, mely mindenüvé elkísér. Konspiratív jellege van. Keresztelő János is ilyen báziscsoporttal kezdte, s mire vitte? Azért légy körültekintő! Ne mindjárt ereszd szélnek mindannyiukat! Egy-két barátot tarts meg magad mellett! Olyat, akiben feltétlenül megbízol, aki alkalomadtán okos tapintattal képviselheti nálunk ügyedet. (Gondolunk itt például Iskarióti Júdásra, akivel jelen levelünket is küldjük.)

Tehát: semmi hősködés! Meglapulni, csendben maradni, hallgatni és a dolgokat kivárni. Látod, az új helytartó, Valerius Gratus első intézkedése az volt, hogy elcsapatta Annás főpapot. Éppen ideje volt! Kaifás a mi emberünk! Igazi diplomata. Túlélni; ez most a fontos, a Tóra betűjénél is fontosabb. S a történelem Kaifást fogja igazolni. Ne zavard meg hát az egyház és az állam között kialakult jó viszonyt világmegváltó eszméiddel, ne taposs bele a kis lépések politikájába! Hajtsd meg fejed engedelmesen a vének tanácsa előtt, akik neked és kedves szüleidnek (bár ott maradtál volna velük Názáretben!) csak a javát akarják.

Végezetül néhány apróság, amit eddig igyekeztünk érdekedben elsimítani abban a reményben, hogy te is tehetsz még nekünk szívességet:

Kánából a borkereskedők panaszt tettek ellened. Egy lakodalom alkalmával nagy nyereségtől estek el, amikor te hat korsó vízből bort varázsoltál. A kereskedők előre tudták, hogy kevés lesz a násznépnek az ital, és felkészültek a jó üzletre. Erre te mindent keresztülhúzol bűvészkedéseiddel.

Felháborodva vádoltak be a pékek és a halárusok. Egy alkalommal ugyanis tudomásukra jutott, hogy ötezer ember részére lehetne ropogós cipót és sült halat eladni; ám mire odaértek az árúval, te már jóllakattad a tömeget.

Engedély nélküli borfogalmazás valamint iparengedély nélküli kenyér- és halkereskedés címén eljárást kellene indítanunk ellened. Hisz eddig még adót sem fizettél. Ügyedet egyelőre mégis függőben hagyjuk. Aztán majd meglátjuk, a továbbiakban hogyan viselkedsz. – Még foglalkozni akarunk az orvosok ellened benyújtott panaszával is, de úgy véljük, mára elég lesz ennyi is. Azt azonban igazán beláthatod: igen sok hálapénztől fosztasz meg egy orvost, aki évekig gyógykezel egy bélpoklost vagy egyéb leprást, amikor te egyszerű kézrátétellel pillanatok alatt makkegészségessé teszed betegeit.

Értsd meg végre, hogy te egy Názáretből fölvergődött ácslegény vagy akkor is, ha százszor okosabb és százszor bölcsebb vagy nálunk. Te akkor is csak egy egyszerű iparos maradsz, ha vakokat, bénákat gyógyítasz, vagy akár halottakat támasztasz fel sírjukból. Mert nálunk a hatalom – és a nép, mely ma rajong érted, királyává akar tenni; holnap egy szavunkra halálodat kívánja.

De tételezzük föl a lehetetlent, hogy a történelem mégse Kaifást igazolja, és tanításod valaminő csoda folytán eljut Tibérius császár füléig. A nagy uralkodó elálmélkodik bölcsességeden, s rádöbben: birodalmát csak a te eszméid menthetik meg a közeli széthullástól. – Mit gondolsz, mit tesz akkor Kaifás, hacsak addigra nem juttat már keresztre? Egy pillanatra sem jön zavarba! A császár színe elé járul, és bebizonyítja; már akkor ott ült melletted, amikor te tizenkét éves korodban a jeruzsálemi templomban a bölcseket oktattad, és ő tartotta neked a tóratekercset. Sőt, akkor álltál szívéhez legközelebb, amikor kimondta rád a halálos ítéletet. Mert hát a történelmi szükségszerűség ezt pillanatnyilag éppen így kívánta, s ő nem tehetett másként.Ha pedig Pilátus történetesen nem hagyja jóvá az ítéletet, akkor is feltalálja magát. Eltávolít Jeruzsálemből valahova vidékre, egy Ábrahám háta mögötti kis zsinagógába segédrabbinak. Aztán elhiteti Pilátussal és az egész császári udvarral, hogy tanításod tulajdonképpen egy óriási plágium, amit tőle lestél el. Ő azonban megbocsát, mert alapjában véve nemes lélek. Azért megengedné, hogy Jeruzsálemben – az ő előszavával – kiadd emlékirataidat, s halálod után Betlehemben vagy Názáretben elnevezzenek rólad egy teret vagy utcát. Ezzel az ügyet végleg lezárná.

Mert ne feledd, hogy ahol a hatalom van, mindig ott az igazság is. És ahol az igazság, ott találod a cenzori hivatalt. Az igazságot pedig mindig a cenzor dönti el, s ezzel a kör bezárult. Hallottál te már olyat, hogy egy főpap beismerte tévedését, és bocsánatot kért a sekrestyéstől? Na látod! S ha mégis akad köztünk egy, aki a szíve mélyén sejti, hogy talán mégis te lennél az, akit az Atya hozzánk küldött, az is csak lopva mert találkozni veled. Mi mindent tudunk, s már régóta figyeljük Arimatiai József irántad érzett rokonszenvét. De nyíltan mégsem áll ki melletted. Mert gazdag, van veszíteni valója, mert hozzászokott a jóléthez, és semmi kedve szétosztani vagyonát, ahogy te ezt követőidnek tanácsolod.

De ha bekövetkeznék a másik lehetetlen, hogy tanításod diadalmaskodnék a Római Birodalomban és minden tartományában, Kaifás akkor is talpon maradna. Téged és tanítványaidat szép sorjában szuszpendálna, áthelyezne, s hagyná, hogy újabb és újabb Tibériusok tömlöceiben elrothadjatok. Vagy ami ennél is szomorúbb: agyonhallgatna benneteket. Mert a te egyházadnak is meglennének a maga Kaifásai, akik nem tűrnék el, hogy holmi báziscsoportok és "bokrok" felbőszítsék ellene a császárt, például katonai szolgálat megtagadásával meg hasonlókkal. De Kaifás, a hatalom örök kiszolgálója és az igazság örök letéteményese akkor sem jönne zavarba, ha egy szép napon maga a császár is elismerné a fegyveres szolgálat megtagadásának jogát. A Kaifások mindent be tudnak bizonyítani, és mindennek az ellenkezőjét is. Ha egyszer kivonulnának innen a rómaiak, Kaifás bebizonyítaná, hogy ő, aki a rómaiak kegyeiből lehetett főpap, sohasem szerette azokat a fránya taljánokat. Maga köré gyűjtené a báziscsoportokat – amelyeket korábban hivatalból üldözött –, de a csoportok vezetőinek sohasem bocsátaná meg, hogy előbb ismerték föl a történelmi igazságot, mint ő. (Mint ahogy neked se fogja soha ezt megbocsátani.) Tanuld meg végre, hogy a Kaifások sohasem a senkiházi nyomorultakkal, hanem a hatalommal keresik a szövetséget. Majd bolondok lennének főpapi székbe engedni akárcsak egyet is azok közül, akik tíz-tizenöt évet sínylődtek börtönben nevedért, akiknek leverték mindkét veséjét, akiknek kiverték fogait, talpukat véresre gumibotozták, akiket gúzsba kötve kínoztak, mert nem voltak hajlandók arra, amire ők: kiszolgálni a mindenkori hatalmat. És a történetírók mindig a Kaifások, az uralkodók nevét vésik márványba, akárcsak a háborúk történészei: mindig a hadvezéreket dicsőítik. A lövészárkokban lefagyott lábú közkatonákról, az állásukból hitük miatt elbocsátott pedagógusokról általában megfeledkeznek...

Szerintünk az lenne a legjobb, ha leutaznál Názáretbe, és beállnál a műhelybe. Még sokat tehetnél szűkebb pátriád kulturális föllendülése érdekében is. Beléphetnél a honismereti szakkörbe, megírhatnád Názáret flóráját vagy akár az egész település történetét Ádám-Évától kezdődően. Ha levéltári anyagra lenne szükséged, bármikor szívesen látunk itt fenn Jeruzsálemben. Az ÁEH-tól sem kell külön kutatási engedélyt kérni, mi mindent elintézünk. Csak most minél előbb menj el Jeruzsálemből. Hallottuk, jó szakember vagy. Ajánljuk, faragj szép Mózes és Illés-szobrokat, s küldj belőlük egy-egy példányt Kaifásnak. Faraghatnál neki egy Tiberius-t is. Hadd büszkélkedjen vele a rómaiak előtt! Meglátod, kegyeibe férkőzöl, s elintézi, hogy öreg korodra egy szerény nyugdíjat is kiutaljanak részedre a templom pénztárából. Látod, van neked jövőd, és öregkorod is biztosítva van, csak semmi hebehurgyaságl

Levelünkben kissé összekevertünk múltat jelennel, jelent jövővel, de bízunk abban, hogy te kihámozod belőle, ami neked szól, amitől téged a legjobban féltünk. Nevezetesen, hogy egyszer Kaifás elé kerülj, és ő efféle kérdéseket tegyen föl, hogy te vagy-e a Messiás, az Isten fia, meg ehhez hasonlókat. Mert akkor Ábrahám Atyánk irgalmazzon neked.

Maradunk hozzád atyafiságos üdvözlettel:
Izmael, Eleazár és Simon,
a főpapi tanács tagjai

Utóirat: A múltkor Kaifás elgondolkodva megjegyzi: csodálkozik, hogy te egyáltalában élsz. Tudomása szerint a te korosztályodat Heródes annak idején maradék nélkül kiirtotta. Kaifást láthatólag igen felizgatta a kérdés. – Annás viszont azt üzeni neked, küldenél neki egy kis bögrével abból a sárból, amellyel a vak embert meggyógyítottad, mert nagyon romlik a felesége látása, és főzéskor összekeveri az olajbogyót a madárberkenyével. Hacsak lehet, tégy eleget kérésének, mert ő még mindig nagyon befolyásos ember. Sohasem ~~lehet tudni, mikor kell valamilyen ügyben a segítségét~~ kérni.

Ajánlom írásomat mindazon lelkészeinknek, akiket az elmúlt fél évszázad során ártatlanul meghurcoltak, bebörtönöztek, megkínoztak, és akik szenvedésükért soha elégtételt nem kaptak és nem vártak, akiktől soha senki sem kért bocsánatot, de akik mindenkinek megbocsátottak...

(Igen, 1991. I. 18.)
Heténvi Varga Károly

Szarka Miklós:

A művi abortusz mint a teológiai etika, a lelkigondozás és a misszió kérdése ma

– Kísérlet a kérdés komplex megközelítésére –

Az elmúlt év során a társadalomban kibontakozó abortuszvita, majd az ezt követő parlamenti döntéshozatal, illetve az 1993. január 1-től érvényes új abortusztörvény új helyzetet teremtett, mely az egyház és a teológiai etika új állásfoglalását és a pásztoráció új tennivalóit kívánja meg. Az abortusztörvényt megelőző társadalmi-politikai-szakmai vita két negatív következménnyel zárult. az egyik negatív következmény az volt, hogy ebben a társadalmat mélyen érintő kérdésben nem sikerült az egész társadalmat érdekeltté tenni közös nevezőre jutva afelett, hogy a művi abortuszok drámaian magas száma miatt az abortusz kérdés súlyos demográfiai helyzetet teremt. A társadalom széles rétegei közönyösek maradtak a téma iránt. A másik negatív következmény az lett, hogy különféle politikai frontokhoz tartozó, más és más filozófiai-etikai háttérrel rendelkezők "vita-koncává" lett ez a téma. Szenvedélyes vita folyt ugyan, de nem azért, mert a vitában résztvevők szenvedélyesen keresték az ember érdekeit. A vita azért volt szenvedélyes, mert jó ürügyül szolgált a politikai pártok és szellem irányzatok közötti már meglévő feszültségek fenntartásában és mélyítésében. A vitát lezáró parlamenti döntés, és az ennek nyomán megszületett "új" abortusztörvény pedig immár jelzés értékű lett. Az új abortusztörvény figyelmeztet bennünket arra, hogy a magyar társadalom sokkal szekulárisabb, a keresztyén értékrendet sokkal megállóbb, mint gondolnánk. De figyelmeztet arra is, hogy a parlament kevésbé dönt a társadalmi-etikai szempontok figyelembevételével a jövő érdekében, inkább a jelen liberális-társadalmi igényeinek dagályában sodortatik. Végül az "új" abortusztörvénynek van egy közvetlenül az egyháznak szóló figyelmeztetése is. Bár az egyházak és ezen belül egyházi csoportok immár nem féltek a hatodik parancsolatra hivatkozással megszólalni minden művi abortusz gyakorlata ellen; de most nyilvánvaló lett, hogy mennyire nincs társadalmi kisugárzása az egyházak meggyőződésének. Azok az egyházi csoportok, akik "benn" az egyházban hangosak, következetesek, "kinn" a társadalomban nem hatékonyak és rájuk sem figyelnek. Bár a magyarországi művi abortusz-gyakorlatot bemutató statisztikák és demográfiai következtetések drámai jelent és még drámaibb jövőt mutatnak, – a statisztikákat az egyes ideológiai-politikai közegek vagy önkényesen a maguk álláspontját erősítve idézték, vagy egyáltalán nem vették figyelembe. Akik az egész művi abortusz kérdést csupán a várható demográfiai nemzeti tragédia felől nézték, hajlamosak voltak arra, hogy egyet bizonyítsanak: népességünk évről-évre tapasztalható csökkenését. Ugyanakkor azok a liberális ihletésű politikai csoportok, akik arra koncentráltak, hogy a leendő anyának joga van a magzati életet visszautasítani, illetve joguk van a terhesség 10. vagy 12. hetétől datálni az embrionális élet emberi életté minősülését – nos ezek a csoportok a statisztikai adatokra kevésbé figyeltek. Ők az anyák jogát tartották fontosabbnak a magzati ember életre való jogánál. Ugyanakkor, ahol bénító adatok sejtetik a sötét demográfiai jövőt, nem lépnek annak érdekében, hogy a tragikus folyamatok lassítása céljából operatív terveket készítenek. Mindent egybevetve, társadalmunk szakmai műhelyei, a mentális és egészségvédelem szektorai egy ponton hasonlítanak egymáshoz. Nem sikerült olyan átfogó, a művi abortuszt lassan kiszorító, mentálhigiénés – orvosi koncepciót kidolgozni, amely koncepciót széles rétegekhez igyekeznének közel vinni és amely koncepció prevenciós megoldásokkal igyekezne megelőzni a nem kívánt terhességeket. Ugyanakkor nem sikerült eddig olyan átfogó mentálhigiénés programot sem kidolgozni, melynek segítségével a családi együttélés kultúráját, az anyaságot, és általában az élet igenlését életformaként, életelvként hirdetnék meg. Ugyanakkor nem sikerült az egész abortuszkérdést olyan komplex módon megközelíteni, hogy annak mentális, orvosi, szociális vonatkozásait egyszerre szemlélnék a szakemberek és a törvényhozók. Adódik a kérdés, hogy vajon az egyház és az egyház teológiai etikai műhelyei, missziója mit vállalhat fel ezeknek az eddig meg nem valósult programoknak a megvalósításából. Meg kell jegyeznünk, hogy az igehirdetés és a pásztoráció hagyományos csatornáin keresztül végül is szünet nélkül folyt a missziónak ez a prevenciós tevékenysége. De ebben a mai, drámai helyzetben az erők

> Az új AB-törvény teremtette új helyzet új állásfoglalást és pásztori munkát kíván az egyháztól

összefogása szükséges. Az egyház és a teológia szakemberei vizsgálhatják az abortuszok oki tényezőit a demográfia a szociológia és az orvostudomány szakembereinek segítségül hívása mellett. Ugyanakkor állást foglalhatnak az abortusz kérdésében etikai szempontból. A lelkigondozás és az igehirdetés csatornáin keresztül segítő szolgálatot nyújthatnak a kijelentés mérlegén annak érdekében, hogy a családi nevelés, a közösségi élet krisztusi normái érvényesüljenek. De nyilvánvaló, hogy az egyház és missziója ezen a ponton sem lehet különb, mint amilyen önmagában. Ez pedig azt jelenti, hogy a zsinati állásfoglalások – legyenek a legbiblikusabbak, teológiailag a legigényesebbek – bizonyos jelzésértékkel rendelkeznek a társadalom protokolláris gyakorlatában, de vegyük tudomásul, hogy ezek a hivatalos egyházi állásfoglalások a legjobb esetben tetszést vagy nemtetszést váltanak ki, viszont többet nem eredményeznek. Az egyház szolgálata az abortusz kérdésben csakis akkor lehet konstruktív, ha a biblikus elvek és a pásztorális preventív gyakorlat beépül az egyház életének hétköznapjaiba, és a hitoktatás, konfirmációi oktatás, jegyes oktatás szerves részévé válik, sőt a személyes lelkigondozás témájává lesz. Az egyház politikai "rendszerváltás" utáni állapota, a kegyességi irányzatok feszültségei, parókiális rendszerünk horizontálisan leterhelt volta nem sok jóval kecsegtet. Kérdés, hogy ilyen állapotban mennyire lehet az egyház bizonyságtétele egységes, átütő és hiteles. Azaz: ilyen állapotban mennyire lehet a református egyház hegyen épített város?

E szerény tanulmány azt a célt szeretné szolgálni, hogy az egyház ilyenné legyen.

1. A művi abortuszok oki tényezőinek vizsgálata

Az abortuszkutatás – ha egyáltalán van ilyen – adós a művi abortusz nevű drámai járványbetegség oki tényezőinek kutatásával. Az oki tényezők feltárása nélkül preventív stratégiák nem készíthetők. Az abortuszkérdés eddigi vizsgálata inkább a drámai következmények demográfiai apokalipszisét eredményezte. Ha pedig ezt a demográfiai apokalipszist a politikai retorika szintjén hallja vissza a társadalom – ez inkább bénítólag hat rá, semhogy értelmét látná a megoldások keresésének. Az okok feltárása tehát azért elengedhetetlen, mert így tudunk lehatolni azokig a gyökerekig, melyeken keresztül ez a drámai esemény a társadalom "élet-fájába" a párkapcsolat, a család szállítósejtjein keresztül felhúzódott. Ha az abortusz járványbetegség okait próbáljuk meghatározni, akkor következőképpen csoportosíthatók az okok: a/ tradicionális, b/ politikai, c/ gazdasági, d/ mentális. Nagyon hangsúlyozom, hogy ebben a felsorolásban fontossági sorrendet nem fejezek ki.

a/ Az abortuszdráma történetének tradicionális oka mélyen benne rejlik népünk történeti szövetállományában, és mint gazdasági helyzetet befolyásoló tényező nem egyszer bevett forgatókönyvvé vált: ez pedig az egyke volt. Tisztán kell látni, hogy amikor a művi abortusz törvényileg legalizált, orvosilag garantált lehetősége megjelent, népünk széles rétege számára adott volt a terhesség elleni védekezés módszerének legális lehetősége. Így a tiltott illegális abortuszok okozta halálfélelem komplexusai teljesen feloldódtak és a félelem helyére belépett a "szabadság" érzése. E sorok írója több református gyülekezet halotti anyakönyvét vizsgálta végig 1900-1944-ig. Ezeknek a dokumentumoknak a bizonysága szerint feltűnően sokszor fordult elő fiatal asszonyok rejtélyes "hirtelen" váratlan halála. Az egyik anyakönyv szerint 1900 és 1944 között 29 ilyen haláleset történt az egyik faluban, ahol évente 20-25 halálesetet regisztráltak. A falu közvéleménye jól tudta a halál okát. A "gyilkos" nem egyszer a falu illegális bábaasszonya ott élt a faluban. Az érdektelenség vagy a cinkosság és a bűnrészesség rossz szelleme úgy uralkodott a lelkek felett, hogy senki sem merte a bűnöst és a bűnt néven nevezni. Nyilvánvaló, hogy az abortusz-gyakorlat tradicionális oka lényegileg gazdasági oknak nevezhető. Jóllehet egészen más anyagi szempontok motiválták a két világháború közötti időszak illegális művi abortusz gyakorlatát, mint az 1950-90 közötti abortusz gyakorlatot. Az előb-bit a "nadrágszíj parcellás" földtulajdon további aprózódásának rémképe, az utóbbit pedig egy konzumtársadalom álomképe motiválta.

b/ Az abortuszdráma következő oka feltétlenül a politikai oka. (E sorok írója több okból nem szereti csak az 1950-90 között eltelt időszakot szerepeltetni politikai bűnbakként, mert amilyen mértékben az elmúlt 40 évet tesszük bűnbakká, olyan mértékben válunk hajlamossá arra, hogy az elmúlt 3 évben elkövetett tévedések miatt felmentsük önmagunkat.) De most e ponton mégis szembe kell nézni az 1950-90 közötti időszak etatizmusával a "politikai pallosjog" gyakorlásának tényével, mely oly gyakran érvényesült az elmúlt 40 év drámai pillanataiban. Több mint feltűnő, hogy a népesedési folyamat jellegzetes szakaszai és állomásai az elmúlt 40 év magyar történelmének fordulópontjaihoz igazodtak /1/. 1950-1956-ig nőtt népességünk, miközben a politikai közélet robbanásig pergett fel 1956-ra. 1956-ban és 1956-tól a magyar népesedés szempontjából két esemény emelkedik ki: tanúi lehettünk a legújabbkori kivándorlási-menekülési hullámnak és a "lecsendesedő" ország felett megjelenik a totális etatista pallosjog: kiadják az új abortusztörvényt, illetve a szinte totális abortusz liberalizációt. 1955-80 között a népesség növekedése burkoltan ugyan, de egyenletesen

Kilenc év alatt Székesfehérvár méretű "magyar Holocaust"

mérséklődik, majd 1980-tól megkezdődik az ország lélekszámának tényleges csökkenése is. 1980-89 között egy Székesfehérvár méretű város lakossága tűnik el a magyar valóságból. A művi abortuszok száma hirtelen 1956 után hatalmasodik el. 1957-66 között 1 642 417 abortuszt végeztek, miközben a művi abortuszok évenkénti átlagos száma 140-180 000 között van. 1967-73 között némiképpen állandósult az abortuszok száma, 1970-től pedig a hormonális fogamzásgátló terjedé-

sével nemileg csökkent. 1967-76 között az abortuszok száma 1 616 787 volt. Ebben az időszakban voltak évek, amikor az abortuszok száma évenként 200 000 fölé emelkedett, majd 1974-től 100 000 alatt maradt: 902 286 volt. Időközben pedig az etatista pallosjog jogalkotása és propagandája működött /2/. Ezen belül az emberi jogok hazai megvalósulását az abortusztörvény liberalizálásán mérték. 1962-64-ben a sajtó gyakran kiabált nacionalizmust, ha egy író vagy demográfus felemelte szavát a művi abortuszok növekvő száma miatt. A diktatúra hatalmának rejtett zugaiban egy kis számú extracsoport fejében megszületett törvények és manipulatív demagógiák nem kis mértékben járultak tehát hozzá ahhoz, amit "magyar Holocaust"-nak nevezünk.

c/ A művi abortusz jelenségének harmadik kóroka feltétlenül a gazdasági ok. Nyilvánvaló, hogy a gyermek nem kívánásának a gazdasági tervezésben van egy gazdasági oka, ugyanakkor van egy gazdasági következménye. A gazdasági meggondolás a családtervezésben az volt, hogy az átlagos család nagysága és az életszínvonal alakulásának összefüggésében az előző csökkenésétől, az utóbbi növekedését remélte a közvélemény. Az utólagos számítások a gazdasági tervezésnek ezt a felismerését fényesen igazolják a meg nem született gyermekek tényének következtében az élők többet költhettek magukra. A gyermekszám és a jövedelem szint csökkenése és növekedése közötti összefüggést ugyancsak dr. Molnárfi Tibor demográfus – közgazdász – tette közzé 1990-ben /3/. 1950-89 között a családok számának csökkenése és a fogyasztási szint (jövedelem szint) emelkedése következtében Magyarországon az ügyeskedők fogyasztói vágyódás hatására 900 000-nél több család életszínvonala átlagosan 85-109 %-kal lett magasabb. Az abortusz engedélyezése révén nagy mértékben csökkenteni lehetett az életszínvonal romlást, vagyis az országos családnagyság illetve – családlétszám csökkenése – képezte a családok életszínvonal-emelkedésének egyik döntő gazdasági forrását. A családok létszáma 1/3-dal - 1/4-del csökkent, míg a kisebbedő családok életszínvonala 85-109 %-kal növekedett. Ez azt jelentette, hogy 1955-ben öttel, 1989-ben kettővel, hárommal kellett a családi jövedelmet elosztani. Sőt, azt is kimondhatjuk, hogy az 1980-as évekre az átlagos család nagyságának további csökkenési lehetősége megszűnt, a gazdasági problémák ilyen irányú megoldása, illetve az életszínvonal növekedésének ilyen áldozatokat követelő módja teljesen lehetetlenné vált. A fenti összefüggések igazolására, illetve más oldalról történő megközelítésére lásd még egy 1983-ban napvilágot látott tanulmány tényszerű adatait: "a kétgyermekes családok jövedelmi színvonala egy fogyasztási egységre mintegy 3/4-4/5-e, a három gyermekeseké 2/3-a, a négy- és többgyermekeseké pedig a fele azoknak a családoknak, ahol nincs eltartott gyermek" /4/. A magyar családok a nem megfelelő család- és szociálpolitika következtében a gyermekszámtól függő életszínvonal-különbséget tekintették annak az anyagi bázisnak, melynek tudatos választásával meghatározhatták életszínvonalukat. Ez a döntés pedig a gyermekszám függvényében romló életszínvonal miatt egyértelmű lehetett: az egyke, vagy az egy se.

d/ Végül pedig az abortuszdráma negyedik kórokaként a mentális ok nevezendő meg. A mentális ok alatt elsősorban anyagi materiális okot értünk. Ugyanakkor be kell vallanunk, hogy a mentális jelző némiképpen általánosság: sokkal inkább családszociológiai, házasságlélektani okot kellene itt mondanunk. De e megjegyzéssel rögtön pontosíthatunk. A mentális szempontokra figyelve nagyon nehéz kettéválasztani az okokat és a következményeket, ugyanis úgy tűnik, hogy a rejtett ok egyben drámai következmény is. A rejtett ok a párkapcsolat, illetve a családi mikroklima olyan válsága, mely válságban nagyon nehezen történik tudatos döntés a gyermek vagy különösen gyermekek vállalása mellett. Az okozat pedig a család, a kis család válsága. De nézzük a szigorúan vett okot: milyen mértékben csökkentette a gyermekvállalási kedvet a párkapcsolat valamilyen válsága? Mivel a párkapcsolat válságát leginkább a válási statisztikák tükrében szemlélhetjük, ezért nyilván a válási statisztikák mutatnak rá leginkább a párkapcsolat válságára. A válási statisztikák az elmúlt 40 év során egyértelműen növekvő tendenciát mutatnak. 1950-ben 11 263, 1956-ban 17 000, 1964-től évi 20 000 körüli válás történt az országban. Ettől kezdve a válások száma fokozatosan nő: 1976-ban 27 000, 1978-ban 28 000, 1986-tól több, mint 30000 válás történik évente /5/. Jellemzőnek tűnik az is, hogy az 1960-ban kötött házasságok 36 %-a 1980-ig jogilag megszűnt. Arról pedig, hogy a jogilag nem perfektuált válás, különélés az "üres kagyló" házasság mennyi, erről statisztikai adat nem áll rendelkezésre. Gondoljuk el, hogy az évi átlagban 28-30 000 válás milyen meghatározó népünk depresszív állapotára. Gondoljuk el, hogy az elmúlt években egy magyar átlag dolgozó depresszió miatt töltötte a legtöbb táppénzes órát. Gondoljuk el, hogy ez a válások miatt a társadalomra sugárzó depresszió milyen mértékben csökkentette a gyermekvállalási kedvet. Szerény becslés szerint kimondhatjuk azt, hogy mivel a 80-as években nőtt a válások száma, nyilvánvalóan nőtt a párkapcsolati válságok száma is. Ugyanakkor az 1970-es évek közepétől növekszik a jogilag nem perfektuált együttélések száma. Mindebből következik, hogy a párkapcsolati válságok jelentős tényezők a gyermekvállalási kedv csökkenésében. – A gyermektelen házaspár, az együttélő, de nem házaspárként élő pár, vagy a nukleáris kis család, mind olyan társadalmi modellt képez, mely döntő hatással van a gyermekvállalási kedv csökkenésére. Az a kérdés, hogy a párkapcsolati válságnak milyen rejtett okai vannak, nehezen válaszolható meg, de óvatosan gyanítható: a nők az 1950-es évektől történő munkába állítása egy időközben kifejlődött hedonista létszemlélet, a keresztyén értékrendre épülő házasság-családmodell szekularizálódása egyaránt megnevezhető rejtett okként.

A válások száma (évi 20-30 ezer) és a gyermekvállalási kedv összefügg

A fenti négy ok: a tradicionális, a politikai, a gazdasági és mentális okok végiggondolása nyilván-

valóvá teszi: olyan mélyen rejlő és modellé váló társadalmi gyakorlatról van szó, melynek megváltoztatására csakis jogi, gazdasági, medicinális, lelkigondozói "komplex-megközelítéssel" vállalkozhatunk hosszú évek kitartó jogalkotó, gazdasági, egészségügyi-felvilágosító és mentálhigiénés preventív lelkigondozói erőfeszítések nyomán. Az elmúlt 40 év tapasztalata szerint mindig a jogalkotás, illetve a törvényalkotás ügye volt az egyre liberalizáltabb (egyszer-egyszer módosított) abortusztörvény. Az elmúlt évek legnagyobb naivitása volt azt gondolni, hogy a társadalom izolált etikai műhelyeiben megfogalmazott abortusz ellenes nemek a parlamentális jogalkotást odáig fogják kényszeríteni, hogy végül is nemet mondjon az abortuszra, vagy szigorító elemeket építsen be a magyar törvényrendszerbe, s ráadásul mindezt néhány hét leforgása alatt, sőt mi több, a politikai szellemi erők mai polarizációja mellett. Ez a fenti szerteágazó, mélyen gyökerező okok miatt meg sem történhetne.

2. Az abortusz, mint teológiai etikai kérdés

Az abortusz nem direkt kérdése a Szentírásnak, de nem kérdése a protestáns etikáknak sem. Mind a Szentírás, mind a protestáns etikák más szinten foglalnak állást az abortusz ügyben: úgy, hogy a Biblia a terhes asszony védelméről és így indirekten a magzat védelméről beszél. Sőt: a magzati életre is kiterjeszti a kijelentő Isten a maga védelmét, oltalmát és közli vele kapcsolatos szándékát is (1Móz 25:21-23). Ahol pedig Isten az életet akarja, ott ember nem ölhet és gyilkolhat, sőt ezen túl az ember egyáltalán nem ölhet. (2Móz 20:13). A művi abortusz tehát nem más, mint Isten életet adó szándékának, szeretetének gyilkossági úton való keresztülhúzása, tehát: bűn. Az már feltűnő, hogy a klasszikus protestáns etikák (lásd: Sebestyén Jenő, Török István) direkt az abortusz kérdéssel, annak etikai minősítésével nem foglalkoznak. Jóllehet a két világháború között nem volt a művi abortusz kérdése akut, ugyanakkor Török István Etikájában az egyke, és az egy se kérdését taglalja. E fenti művek megkülönböztetik az eredendő és az aktuális bűnt (peccatum originale, et actuale). De nem rendelkeznek azzal a prófétai érzékenységgel, hogy egy adott korban az aktualizálódó bűnök között felfedezzék a magzat elvételének bűnét /6/. Ez annál feltűnőbb, mivel a 30-as években Ormánsági Kiss Géza tolla és prófétai kiáltása nyomán nyilvánvaló lett az ormánsági magyar népesség bűne, az akármilyen áron gyakorolt egykézés. Bár Brunner vallja, hogy a nemi közösség és a nemzés összetartoznak, tehát hozzá tartozik az egészséges házassághoz, hogy termékeny legyen.

A házasság akart terméketlensége fundamentális ellentmondás a házasság értelmével szemben." – írja Sebestyén Jenő /7/. A klasszikus etikában más helyen indirekte fordul elő ez a kérdés. Az elmúlt év néhol szenvedélyes, az abortusszal kapcsolatos vitái során a protestáns és katolikus állásfoglalásoknak egyetlen biblikus refrénje volt a "ne ölj!" parancsolat sztereotip emlegetése. Kérdés, hogy vajon a Dekalógus e parancsolatára való hivatkozás önmagában elégséges-e arra, hogy a ma feszült kihívásaira e ponton differenciált etikai állásfoglalás hangozzék el a keresztyén egyház részéről. Hiszen egyrészt vannak, akiknek a kezét radikálisan le kell fogni, hogy az emberi élet magzati formája ellen ne kövessenek el gyilkosságot. Ugyanakkor vannak, akik nem elvétetni akarják a magzatot radikálisan, hanem tudatlanságból felelőtlenül pusztítják a magzati életet. Ne felejtsük el, hogy Magyarországon minden 100 terhességre 4 ún. "magzati alkoholizmus" esik /8/. Ugyanakkor van egy másik kérdés, melynek megválaszolásánál túl kell mennünk a hagyományos etikai válaszadáson, ugyanis az orvosi gyakorlat és az orvosetika késztet bennünket ilyen irányú állásfoglalásra. A kérdés az, hogy mikor kezdődik az a folyamat, amit immár magzati szinten, de emberi életnek nevezünk. Avval a ténnyel állunk szemben, hogy van a művi abortusz kérdése, melyre nyilvánvaló, hogy a 6. parancsolatra hivatkozással a református etika határozott nemmel kell, hogy válaszoljon. A művi abortusz bűn, mert bűn a magzati szintű emberi élet kioltása. Ugyanakkor van magzatvédelem is, mely ugyanolyan fontos, mint az abortusszal szembeni állásfoglalás. E ponton nyilvánvalóan azokról a magzatvédő sőt a magzati életnek immanens és transzcendens értelmet adó locusairól van szó, mely locusokban nem az a kérdés, hogy "elvétessem, vagy megtartsam". Rebeka, Manuah felesége, Ruth, Anna, Erzsébet terhessége kapcsán a következőkre derül fény: a/ a terhesség Isten oltalma alatt áll. b/ a terhesség titkát, transzcendens értelmét Isten kijelenti. c/ az embert - sokszor a házaspárt – Isten maga iktatja be a terhesség misztériumába. d/ Isten a terhesség, mint áldott állapot felelős hordozására és a magzati élettel való sáfárságra tanít. Mindebből nyilvánvaló, hogy az abortusz kérdéssel kapcsolatban a törvénynek nemcsak egyirányban, vagyis a gyilkosságra nemet mondás irányában kell megszólalnia: a törvény mint usus politicus sive civilis kell, hogy megszólaljon annak érdekében, hogy a magzati szintű embergyilkosság ne váljék a családtervezés eszközévé. Így a törvény egyetemes, az egész emberi társadalomra kiható hasznáról van szó. Így lesz a törvény tilalmi jellé, mely korlátozza, fékezi a bűnt és az emberben félelmet ébreszt a büntetés iránt. Ugyanakkor a törvénynek érvényesülnie kell úgy is, mint usus normativus, azaz mint az emberi cselekedetek zsinórmértéke. Hiszen, mivel Isten védi a magzati életet és értelmet ad annak, ezért nekünk is úgy kell védeni a magzati életet, hogy annak immanens és transzcendens értelmét egyaránt meglássuk. Sőt meg merem kockáztatni, hogy az abortusz tilalom vagy a magzati élet védelme nemcsak az etikai monoteizmus törvényrendszeréből következik, hanem az Istentől ,öröktől fogva tartó tanácsvégzéséből, mint az Ő ordinanciája (És 28:26) Nyilvánvaló, hogy az usus normativus csak úgy válhat részévé az emberi életnek, ha a törvény valóban belső normává lesz. Így a törvény nemcsak kívülről lép fel az emberrel szemben, melytől félnie kell, hanem belülről is megszólal mint isteni utasítás, feladat, vagy egyenesen evangéliumi parancs. Ez azért fontos, mert amellett, hogy az egyház prófétai küldetésének keretein belül figyelmeztetheti az államot akár az usus politicus civilisre, akár Isten örök ordinanciáira. Emellett az egyháznak pásztori szolgálatot is

kell végeznie és vállalnia: igehirdetésével és pásztorális szolgálatával segítenie kell abban, hogy a törvény az emberi szívekben is normává legyen. Ez pedig csakis a megtérés és az újjászületés katarktikus folyamatain át lehetséges. Így az ember nemcsak arról szerez tudomást, hogy van törvény, hanem arról is, hogy van evangélium, mely által a törvény az új ember, a "homo krisztiánusz" belső magatartásává lesz. Az az egyház, mely diktálni akar a törvényhozásnak és elvárja a törvényhozástól, hogy keresztyén biblikus törvényeket hozzon, hitelét veszti. Az az egyház viszont, mely prófétikusan, ébresztőleg prédikál és empátikusan, de kérügmatikusan lelkigondoz, az az egyház sóvá, kovásszá válik a társadalomban.

Ilyen etikai alapállás és fogalmi tisztázás után kell konkrét kérdésekben állást foglalnunk. Kérdés most már az, hogy az egyházra bízott üzenet hogyan adaptálódik azon medicinális, biológiai kérdések között, melyeket a ma napról-napra felvet. Mely pillanattól beszélhetünk olyan magzati életről, melyet immár mint emberi életet kell védelmeznünk? Hogyan foglaljunk állást a művi abortusszal kapcsolatos indikációk kérdésében?

Az 1827. év fordulópontot jelentett nemcsak a tudomány történetében, hanem a teológiai értékelés szempontjából is. A német von Baer ekkor fedezte fel a női petesejtet. Mai ismereteink alappillére ez: azóta a férfinak és nőnek a tudományos megközelítésben is egyenrangú szerep jut a megtermékenyítés kezdetén, de a magzat felelős hordozásában is. A férfi és a női ivarsejt egyesülésével indul meg az a folyamat, melyet hominizációnak nevezünk. Nem minden megtermékenyített petesejt jut el a méhbe való beágyazódásig, illetve a továbbfejlődésig, ugyanis a megtermékenyülés utáni max. 10-12. napon a zygótának mintegy 30-35 %-os esélye van arra, hogy a méh falába beágyazódva immár a méhben fejlődjék tovább. A többi zygóta, mely nem ágyazódik be, elhal. A beágyazódás mozzanatától beszélhetünk az individuáció folyamatáról. A következő fázis immár az emberi szervezet kialakulásának jegyében zajlik – kifejlődik az agykéreg és a fogamzás után 6-8 héttel működő szívvel, működő aggyal, kamrákkal, tekervényekkel, és idegrendszerrel rendelkezik a magzat. Ezt az időszakot perszonalizációnak nevezik. A kérdés az, hogy e folyamaton belül mikortól beszélhetünk védelemre méltó, emberi joggal rendelkező magzati szintű emberi életről. A teológiai etika és az orvostudomány véleménye ezen a ponton nyilvánvalóan megoszlik. Sőt, a konfliktus is nyilvánvaló a tudomány és a teológia művelői között /9/. Első megközelítésben a védelemre érdemes emberi élet kezdetének meghatározásánál két "tájékozódási pont"-tal rendelkezünk. Az egyik, a megtermékenyülés folyamata, illetve ennek a folyamatnak a kezdete: ennek a folyamatnak eredményeképpen a kromoszómák rendeződése folytán genetikailag végérvényesül az új élet egyedisége. A másik pont: a beágyazódás eseménye, melytől a magzati fejlődés számítható, annál is inkább, hiszen a beágyazódás az anya hormonszintjében mérhető változásokat eredményez, és a mérhetőség pillanata jogosultnak tűnik arra, hogy innen számítsuk az "emberi élet" kezdetét. Az emberi élet kezdetét racionális meggondolások szerint bemérő tudomány hajlamos arra, hogy az intellektuális én-fejlődés feltételeképpen bekövetkező agyi fejlettség bizonyos fokától számoljon az "emberrel", akinek immár kijár a jogi, mentális és orvosi védelem. Köztudomású a katolikus erkölcsteológia tomista hagyománya a szukcesszív animáció elmélete, mely lehetőséget ad arra, hogy "kialakult" és "ki nem alakult" magzat között különbség tétessék. Így nyilvánvaló ebből az etikai következtetés: a nem animált magzat megölése bűn, de nem emberölés, az animált magzat megölése emberölés, és ezért bűn. E sorok írója számára megtermékenyülés során végbement "genetikai végérvényesülés" ténye döntő, és e tény az, ami leginkább segít meghatározni az immár védendő emberélet kezdetét. De e ponton a Szentírás döntsön, és ne a tudomány. Ha pedig a Szentírás dönt, akkor az nem lesz diszkrepáns a természettudománnyal, hanem a természettudomány fogja illusztrálni a Kijelentést. Legyen tehát zsinórmértékünk a Szentírás: ..."Így szól az Úr, Megváltód és alkotód, anyád méhétől fogva: én vagyok az Úr, aki mindent cselekszem"... (És 44:24). Nyilván, hogy ez juttatja eszébe a zsoltárosnak: "Te hoztál ki engem anyám méhéből, és biztattál engem anyámnak emlőin. Születésem óta a Te gondod voltam, anyám méhétől fogva Te vagy Istenem"...(Zsolt 22:10-11). Mivel a Biblia embere nem rendelkezhetett differenciált anatómiai ismeretanyaggal, ezért nem tudott különbséget tenni a méh, és a genitáliákat alkotó többi szerv között – petevezeték, petefészek, méhszáj. Ugyanakkor a kijelentést adó Isten nem tartotta fontosnak azt, hogy anatómiailag "pontosítson". Mindezért nyilvánvaló, hogy a Szentírás Ura, és emberei a fogamzószerveket, a genitáliákat a legáltalánosabban értelmezték. Ez konkrétan azt jelenti, hogy végül is szükségtelen különbséget tennünk a megtermékenyülés utáni és a beágyazódás előtti, illetve a beágyazódás utáni bármely szakasz között. Az emberi élet keletkezésének pillanata titok. Helye a méh, nem mai, lokális anatómiai értelemben. Mivel Isten a méhtől fogva Istene az embernek, s mivel az ember élete, sőt annak legkezdetlegesebb állapota a méhben kezdődik, ezért a megtermékenyülés pillanatától, a zygóta lététől beszélhetünk védendő emberi életről. Ennek kimondása azért fontos, hogy etikailag, ugyanakkor jogilag tisztábban lássunk. A bölcs és a holnap kenyeréért felelősséget érző mezőgazdász nemcsak a magvetés és a mag szárbaszökkenésének korai pillanataitól felel a holnap kenyeréért, hanem jóval a magok földbekerülése előtt gondol a magok állapotára, a tárolásra, a megfelelő tárolóhelyiségek nedvességtartalmának szintjére, hogy egészséges magok kerüljenek vetésre. A felelős ember nem csupán a megtermékenyülés

"Így szól... az Úr: Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek..." /Jer 1:4-5/
– Mikortól ember tehát a magzat?

után hordozza az emberi életet az anya szíve alatti anyaméhben. Ugyanúgy kell felelősen vigyáznia egészségére mentálisan, szomatikusan egyaránt. Valószínű, hogy testileg felelőtlen, szenvedélybetegségben szenvedő ifjúság és ember esetében mind a nemző, mind a fogamzószervek, de ugyanúgy a spermaállomány kerülhet olyan "hátrányos helyzetbe", hogy nemcsak öröklött, hanem szerzett gén-ártalomról is beszélhetünk. Valószínű, hogy még a klinikai szakberkekben sem, csupán a kutatóműhelyekben ismertek, vagy gyanítottak ezek a felismerések. A felvilágosító preventív munkában pedig még kevésbé foglalkoznak ezekkel a kérdésekkel. Tehát nemcsak azt kell radikálisan kimondanunk, hogy a megtermékenyülés folyamatától felelősek vagyunk fogamzó- és nemzőszerveink egészségéért, illetve felelősek vagyunk a sperma-anyag egészségéért is. Mert felelősségre nem azáltal nevelünk, hogyha kimondjuk: mikortól ölhetünk emberéletet, hanem ha tisztázzuk azt is, hogy már a serdülőkorban a nem rendeltetésszerűen használt nemiszervek állapota: bűn, közvetett emberölés.

Már a megtermékenyülés előtt felelősek vagyunk

A másik kérdés, mely etikai állásfoglalást igényel az, hogy az abortusz indoklásai a világi törvényhozásban, de különösen a teológiai etikában mennyiben legalizálhatók, és legalizálhatók-e egyáltalán. A világi törvénykezelés előbb az orvosi, gyógyászati indikációt fogadta el, majd a szociális, etikai s végül az eugenikai indikációt. Az utóbbit nyilván annak nyomán, hogy a magzati diagnosztika képes volt feltárni a magzati megbetegedéseket és be tudta mérni a magzati, majd ennek nyomán a csecsemőkori-emberi sérültség súlyosságát.

Az eugenikai indikáció esetére nézve a szekuláris ember logikusnak véli az ilyen magzati élet művi úton történő megszüntetését. A keresztyén élet- és ember-felfogás nyilván elutasítja a fogyatékos magzati élet megszüntetésének gyakorlatát. Egyrészt nincs olyan intellektuálisan értéktelen élet, melynek ne lenne értelme Isten rendjében és amely mint feladat, ne válhatna szeretetben emberi életünk részévé, nemesítő programjává. Mivel egyházunk sok évtizedes szellemi fogyatékos gondozási múlttal rendelkezik – ezért mindennapi tapasztalatunk és szívből jövő bizonyságtételünk ez.

Az etikai indikáció kérdésében, mikor erőszakos nemi közösülés eredménye a terhesség, valóban nehéz az emberi logika szerint garantálni azt, hogy az erőszakos módon fogant élet szeretetben való befogadása biztosítva lesz. De a mi megközelítésünk más: ha ember nem akarja – Isten akkor is akarhatja. Ugyanis "nem azé, aki fut, sem nem azé, aki akarja, hanem a könyörülő Istené". Ha kivennénk az emberiség történetéből azokat, akik erőszak következtében vagy nem kívánt gyermekként jöttek a világra és áldássá lett az életük, akkor megszegényednénk. Istennek tetszhet, hogy az utált kedvessé legyen, és az ember által megvetett, kiválasztottá, sőt a nem várt – ajándékká legyen.

Az abortuszt liberalizálni szándékozók leggyakrabban hangoztatott "bizonyítéka" az orvosi-vitális indikáció fontossága. Ugyanakkor azok a szülészeti-nőgyógyászati esetek, melyekben krízisállapot következik be a szülés előtt vagy alatt, és az orvosnak döntenie kell, hogy "megszüntesse" a terhességet az anya élete védelmében – tulajdonképpen igen ritkán fordulnak elő. E tanulmány írása közben egyik konzultánsom a SOTE I. sz. Női Klinikájának adjunktusa (dr. Szinnyai Attila) személyes statisztikája szerint az elmúlt tíz év alatt az ő praxisában 4 krízishelyzet fordult elő. Idevágó dr. Gresz Miklós szülész-nőgyógyász által közzétett statisztika: a genetikai-eugenikai-egészségügyi okokból elvégzett művi abortuszok százalékarányához képest, és ennek a 14 %-nak 0,5 (!) százalékát végezték az anya életének veszélyeztetettsége miatt (lásd: dr.Gresz: Az abortusz 1990. Magzatvédő Társaság. Szent Gellért Egyházi Kiadó kiadása.) Tehát nem az a súlyos gond, hogy az orvosoknak gyakran dönteniük kell "a magzat ellen, és az anya mellett". A súlyos gond az, hogy nagyon sokszor nem alaposan diagnosztizált esetekben, elhamarkodottan jelentik ki az anya veszélyeztetettségének tényét, és döntenek felületesen a terhesség megszüntetése mellett – azaz a magzat ellen. A másik súlyos gond az, hogy olyan esetekben, mikor egy belgyógyászati, vagy nőgyógyászati kórkép esetén az anya felkészíthető lenne a szülésre úgy, hogy veszélyeztetettségének ténye messzemenően csökkenthető lenne, és így lehetőség nyílna a krízismentes szülésre – nos akkor ez a felkészítés nem történik meg, hanem "egyszerűbb" megoldás gyanánt a terhesség megszüntetésével, azaz művi abortusszal történik az anya életének védelme. Természetesen itt nem azokra az esetekre gondolunk, mikor a terhesség utolsó napjaiban-fázisában kerül először szakember elé a társadalom perifériájáról származó, terhességi szűrésekben nem részesülő olyan terhes asszony, aki néhány nap alatt valóban nem erősíthető fel, vagy gyógyítható meg a szülésre. Ilyen esetben a klinikus szakemberre valóban nagy súlyként nehezedik az erkölcsi dilemma: a gyermek életét biztosítsa akár az anya élete árán is, vagy az anya életét, a magzati élet megszüntetésével. Vagyis nagyon sokszor, mikor az orvosnak etikusan döntenie kellene egy szülésre alternatívan felkészítő bel- és nőgyógyászati kezelés mellett, akkor ő inkább manuális sebészeti beavatkozást végez – a terhesség megszüntetésével védve az anya életét. Nyilvánvaló, hogy magasszínvonalú klinikai munka mellett a fenti esetek nem történhetnek meg. Summa-summárum, az orvosnak nemcsak úgy kell etikusnak lennie, hogy vagy az anya, vagy a magzat dilemmát vállalja fel, hanem úgy is, hogy egyrészt etikusan gyógyít, felkészít a szülésre, másrészt etikusan, ahol nincs komoly súlyos indikációs eset, ott nem mondja ki könnyedén, hogy az anya élete csakis a terhesség megszüntetésével menthető meg.

Megoldható-e a "kötelességek ütközésének" dilemmája?

De természetesen elkerülhetetlen a klasszikus döntés kényszere is. Ilyenkor a "kötelességek ütközéséről" – collisio officiorum – beszélhetünk. Ilyenkor nyilvánvaló, hogy az etikai döntéshez az etika hierarchikus szabályai hívhatók segítségül: ahogy adott esetben a család előbbvaló, mint az "én", vagy ahogy a "hivatás" lehet előbbvaló, minta a "család", vagy éppen a "család" előbbvaló, mint a "hivatás". Ahogy a "haza" lehet előbbvaló, mint az "én" – ugyanúgy az anya élete – akinek már több gyermeke, és egy férje van – lehet előbbvaló a magzat életénél. Az etikus, Istenre figyelő orvos – akinek legtöbbször nincs is alkalma mindig arra, hogy döntését a hozzátartozóval megkonzultálja (esetleg a szakmai kollégával, konziliárussal) fordulhat Istenhez ilyen esetekben, aki szempontot, látást ad a döntés meghozatalához. Isten nemcsak manuális készséggel, nemcsak tudománnyal, műszeres háttérrel ajándékozhatja meg a döntéskényszerben lévő orvost, hanem ihletett vezetéssel is. Akinek van füle a hallásra – hallja meg. Sapienti sat! A szociális indikáció esetében mindenekelőtt azt kell mondanunk, hogy egyfajta farizeizmussal állunk szemben. Az elmúlt évtizedekben a szociális indikációra elsősorban olyanok hivatkoztak, akik a kelet-európai, szolidan fogyasztói társadalom javait szerették volna megszerezni maguknak. Akár többszörös művi abortusz árán is. Viszont az a sokgyermekes réteg, mely hivatkozhatott volna szociális indikációra, ezt soha nem tette. Kérdés tehát, hogy a szociális indikáció emlegetése indokolt-e? Nem beszélve arról, hogy ha lehetőség volna egy hatalmas számadás elkészítésére, melynek egyik oldalán azt a veszteséget sorolnánk fel, mely financiálisan kimutatható a többmillió abortusz miatt... a művi abortusz elvégzése illetve az adódó szövődmények miatti táppénzes órák száma, a mindennek nyomán a társadalomra szakadt jelen és távlati tragédiák: az utóbbiak financiálisan nem is mutathatók ki. Ugyanakkor a számadás másik oldalán a gyermekszülések, illetve szövődményeinek állami költségvetésre nehezedő kiadásai szerepelnek, de emellett mindaz a kimondhatatlan humán – genetikai és társadalmi érték, mely a gyermek vállalása nyomán a társadalomban felszabadul... az utóbbi financiálisan ki nem mutatható, de eszmei értéke felmérhetetlen. Nos, egy ilyen számadás kapcsán bizonyára kiderülne, hogy sokkal többet nyerne a magyar társadalom, a művi abortusz szűkítésével és a gyermekvállalási kedv "gerjesztésével". Mindezt egybevetve ki kell mondanunk, hogy miközben a szociális indikációra való hivatkozással költségesnek tartjuk a gyermek vállalását, aközben elfelejtjük, hogy mibe kerül a gyermek nem vállalása. Nyilvánvaló, hogy a keresztyén értékrendben élő keresztyén család a szociális indikációra való hivatkozással nem dönthet a művi abortusz mellett. Mint a fentiekből kiderül, Magyarországon különösen azok a rétegek utasították el a több gyermek vállalását, akár művi abortusz árán is, melyek anyagilag megengedhették volna maguknak a gyermekáldást. Az is nyilvánvaló, hogy az állam csak abban az esetben engedheti meg magának a szociális indikációra való hivatkozás kikapcsolását, ha szociálisan segíti a nagyobb család vállalását. Nem is annyira a különféle indikáció teológiai etikai kezelése az izgalmas kérdés: sokkal inkább az, hogy a különböző indikációkkal kapcsolatos keresztyén állásfoglalást mennyire várhatja el az egyház a szekuláris államtól, jogalkotástól, sőt mennyire várhatja el a szekuláris egyéntől. Mit tehet az egyház? Az egyház prófétai szavával és prófétai szabadságában figyelmeztetheti az államot és a törvényalkotást, hogy a 6. parancsolat mértékén a művi abortusz, de ugyanakkor a fentiek értelmében az egyes indikációk is a bűn kategóriájába tartoznak. Ezt az egyház az usus politikus sive civilis értelmében teheti. Ugyanakkor pásztori igehirdetése, szolgálata nyomán elsegítheti az egyént arra, hogy az usus pedagogicus, usus normativussá legyen. Ez alatt az egyház hitre jutott tagjai életük bizonyságtételével válhatnak jellé a társadalom számára úgy, hogy vállalják a károsodott beteg magzat világrajövetelét nehezebb szociális körülmények között is; illetve az egyház diakóniai – karitatív szervezetei részt vállalnak a nem kívánt terhességből származó, szüleik által nem vállalt gyermekek befogadásában. Ha pedig ezek után a jogalkotás beépíti e fenti indikációkkal kapcsolatos egyéni döntés jogát, ez esetben azt az egyháznak tudomásul kell vennie. Tisztán kell látnunk, hogy az állam és a társadalom ma Magyarországon post christianus – post kommunista szekuláris demokrácia, melynek jogalkotásától nem várható a keresztyén etikai értékrend következetes képviselete. Az egyház viszont élhet a társadalmi szabadság adta jogával, az egyház Ura által ráruházott prófétai kötelességével, illetve pásztori felelősségével a társadalomért.

Mivel nyer többet egy ország? Mi kerül többe?

3. Az abortuszkérdés radikalizálása mint prevenciós tevékenység

Ha az egyház prófétai szolgálata nem realizálódik lelkipásztori-segítő szolgálatban, akkor az egyház prófétai szolgálata hitelvesztetté válik, és erőtlen vasárnapi prédikációk erejével fog hatni. Ezért égetően szükséges, hogy a prevenció kérdésében legyen biblikus, korszerű, tehát etikai szempontból legitim, szakmai szempontból korszerű és szakszerű ajánlata az egyháznak. Nyilvánvaló, hogy a primér prevenció nagy kerete az, melyen belül az egyház idevágó szolgálata megvalósulhat. A következő területeken valósulhat ez meg:

a/ Mindenekelőtt egy keresztyén-krisztusi modell felmutatásában! A világnak szóló bizonyságtételünk megalapozottsága, hitelessége, átütő ereje attól függ, hogy mennyiben jelenik meg szavaink nyomán szavaink aranyfedezete, a követhető, és a követésre serkentő tett! Követésre serkentő tetté pedig akkor válik a bizonyságtételünk, ha megjelenik a boldog, harmonikus párkapcsolati háttérrel, és krisztusi vertikummal rendelkező keresztyén nagycsalád modellje a társadalomban. A keresztyén házasság, és az erre épülő nagycsalád Isten kegyelmes tette, melyet önkényesen megteremteni nem lehet, de elfogadni annál inkább!

b/ A keresztyén – református – tanításban az alapfokú hittanképzéstől, a konfirmációs oktatáson keresztül a jegyesoktatáson, egészen a terhes- és házassággondozásig meg kell jelennie a házasságra-, családi életre nevelés, a gyermek felelős vállalására segítő tanításnak. Ezen belül szakmissziós segítséggel speciális tanítói alkalmakat kell teremteni arra, hogy a párkapcsolat, a pszichoszexuális kapcsolat, illetve a családi együttélés kultúrája, mentálhigiénéje, mint a keresztyén hívő élet szerves része mindenütt terjesztésre kerüljön.

c/ Az egyház evangélizációs szolgálatában külön teret kell szentelni arra, hogy a törvény mint "usus pedagogicus" hirdettessék meg annak érdekében, hogy "usus normativus"-szá legyen. Kálvin szerint a "krisztianizált dekalógus" az új életnek is törvénye és normája. Ha az evangélium indikativusza megelőzi a törvény imperatívuszát, akkor lesz esély arra, hogy a törvény - ami elhordozhatatlan egyébként - normává legyen, amely már szeretetben betölthető és Krisztusban megélhető.

d/ Ha az egyház kezd látható jellé válni a világban, akkor válhat részévé egy nagy átfogó programnak, melynek célja a szociálispolitikai-egészségügyi szektor összefogásával az abortusz kérdés komplex megközelítése, kezelése annak érdekében, hogy az abortusz kérdés évről-évre egyre inkább zárassék ki a magyar társadalom gyakorlatából annak érdekében, hogy egyszer minimálisra csökkenjen a művi abortuszok száma. Hogy ez mennyire lehetséges, erre példát ad Finnország esete, az úgynevezett finn antiabortusz modell /11/.

e/ A "pozitív családtervezés" modelljének ismertetése... A társadalom és az emberi közösség nem elégíthető ki egy határozott NEM-mel! A NEM, melynek tartalma a "ne ölj!" parancsolat életeket menthet meg, de az igazságnak – ha egy hegyhez hasonlítjuk, csak az egyik oldala: az igazság másik oldalát a lehetőségek és tennivalók képezik: az, hogy mit cselekedjék az ember. Nem az egyik vagy másik oldal felfedezése, hanem a hegy csúcsának az elérése a cél. A hegy csúcsa pedig nem más, mint az, hogy Isten akarata szerint éljünk, hogy elhangozzék felénk is: "Jól van jó és hű szolgám, kevésen voltál hű, többre bízlak ezután" (Mt 25:29). De kérdés, hogy mi képezi a tennivalók körét? Nyilván a felelős családtervezés.

A "pozitív családtervezés" modellje

Ha van "negatív családtervezés", akkor van "pozitív családtervezés" is. Nyilvánvaló, hogy a kérdés nem érint minden Isten előtt felelősen élő házaspárt, ugyanis sok házaspár van, akiknek nem tervezni kell, hanem imádkozni kell a gyermekért, mert sokkal több a vállalási és teherhordozási kedv a szívükben, mint ahány gyermekkel megajándékozta őket a teremtő Isten. Ugyanakkor vannak házaspárok, akiknél a gyermekvállalási készség és teherbíró kedv szinkronban van bioritmusuk részeként számontartott nemző- és fogamzóképességük szintjével. De vannak házaspárok, akik Isten kezéből fogadják a gyermekáldást, viszont nemzőfogamzóképességük maximuma, illetve teherbíróképességük véges volta belső feszültséget okoz. Mindebből következik a kérdés differenciált megközelítésének szükségessége. Nyilvánvaló, hogy egy valamivel szembe kell néznünk: kultúránk emberének egyetemes nyomorúsága elsősorban nem az, hogy a fogamzóképesség maximuma vagy minimuma mellett a fogadó- és tehervállaló készség maximális. A tragédiánk az, hogy legtöbb esetben egészséges bioritmus alapozottságú nemző- és fogamzókészség mellett a gyermekáldás fogadásának készsége minimális. Ezért hangsúlyozandó, hogy a "pozitív családtervezés" koncepciója nem szolgálhat senkinek sem technikai módszerül, sem pedig szentesítő ideológia gyanánt az 1-2 gyermek vállalásához! A gyermek, mint már említettem, a keresztyén etika szerint Isten ajándéka.

A gyermek felelős fogadása a házasság olyan feladata, melynek visszautasítása két ember intézményes önzésévé tehet egy házasságot! Mi a "pozitív családtervezés"? A "negatív családtervezés" ellentéte! A "negatív családtervezés" abból az autonóm etikai téveszméből indul ki, hogy a gyermeket mi – az ember – alkotjuk, tehát mi döntünk, hogy mikor szülessen, vagy ne szülessen gyermekünk. Így a családtervezés a mi jogunk és a terhességet akkor zárjuk ki, amikor nekünk tetszik. Ezért úgy döntünk, hogy a gyermekvállalási kedvünk gazdasági terheinek és házasságunk – kapcsolatunk állapotának függvénye. Mindezek után az előttünk álló tennivalókat így summázzuk egy kérdés formájában: Mit tegyünk, hogy csak akkor szülessen gyermekünk, amikor mi akarjuk? A választ így adjuk meg erre az utolsó kérdésre: gyakorlatilag legegyszerűbben használható, e cél elérését leginkább garantáló fogamzásgátló módszerhez folyamodunk. A "pozitív családtervezés" teremtés-teológiai kiindulópontja az, hogy: a gyermek Isten ajándéka, mi pedig sáfárai vagyunk a gyermeknek, annak életrehívásától, fogantatásától fogva.

Így a gyermek fogantatásának ideje Isten szuverén tette, mely szuverén jogot Isten gyakorol, hogy egyrészt a fogamzást a nő bioritmusának részévé teszi a termékenységi és terméketlenségi ciklusok váltakozásának rendjében, ugyanakkor a Teremtő az embert intellektuálisan az értelem, erkölcsileg a döntés jogával felruházván, lehetőséget biztosít a házaspárnak ahhoz, hogy minden-

A gyermek Isten ajándéka, a szülők pedig a rájuk bízott életnek sáfárai

nek nyomán tervezheti az áldott állapot idejét. Ezért mi az Isten által adott anyagi, szociális és egészségi helyzetünkre figyelve a boldog családért, jövőért felelősen kívánhatunk gyermeket. Mindezek után az előttünk álló tennivalókat így summázzuk egy kérdés formájában: Mit tegyünk, hogy annyi gyermekünk legyen, ahányat felelősen nevelni, tanítani és taníttatni tudunk? A válasz így hangzik: Élünk az Isten által rendelkezésünkre bocsátott termékenységi és terméketlenségi ciklusok ritmusos vagy esetleg aritmusos lehetőségével, avval a megjegyzéssel, hogy a gyermekeink életrehívásának joga Istené lévén, ha neki tetszik

beleszólni a ciklusok váltakozásának bioritmikus rendjébe – akkor legyen meg az Ő akarata. Egyébként teológiai-etikai megalapozottsággal a fogamzásgátlásnak csak az a módja lehet legitim, melynek használatakor három tényező biztosítva van. Teológiai tényező: az életet adó Isten szuverenitása, és ezen életért felelős ember döntési szabadsága. Orvosi-nőgyógyászati tényező: a hormonális nőgyógyászati mellékhatások, károsodások kizárása. Párkapcsolati (pszichoszexuális) tényező pedig a kölcsönös átadás és boldogítás zavartalanságának biztosítása. (E rövid tanulmány kereteit túlléptük volna, ha itt kezdünk foglalkozni a gyógyszeres fogamzásgátlás problémáival. Külön tanulmányt igényel a kérdés! A művi abortuszok katasztrófális elterjedése mellett az elmúlt éveknek még egy népbetegsége is megjelent: a fogamzásgátló tabletták használatának olyan elterjedése, mely eddig fel nem mért és ugyancsak beláthatatlan következményekkel járt.)

Nyilvánvaló, hogy a "pozitív családtervezés" teológiai etikája és higiéniás technikája csakis az Isten által adott új teremtés rendjében részesülő ember számára lehet járható út. Elsőrenden annak, akire már nemcsak érvényességét, de létét tekintve is áll: "aki Krisztusban van, új teremtés az..." Éppen ezért is, újra hangsúlyozandó: az egyház evangélizáló-ébresztő tevékenysége, és az ennek nyomán történő hit ébredése minden emberi tevékenységnek előfeltétele, ha jónak tartjuk, hogy éltünk a Teremtő akaratával szinkronban jó rendben történjék. Már pedig csakis így történhet! "A keresztyén ember állapota szabadság és megkötöttség is egyszerre. Ez a keresztyén ember teológiai szabadsága, ami azt jelenti, hogy a keresztyén ember számára a legnagyobb szabadságot az Isten által való legnagyobb megkötöttség hozza létre, mint ahogy az expresszvonat legnagyobb gyorsaságát és célhoz jutását a lokomotívnak a sínpárhoz való legprecízebb odakötöttsége biztosítja." – írja Sebestyén Jenő /12/. Mindez azt jelenti, hogy azon a területen, ahol a legmélyebben vonja bele Isten az embert a teremtés titkába, az ember csakis úgy tud felelősen, a Teremtő akarata szerint helytállni, ha az Istenhez és az Ő igéihez köttetik az élete. Így biztosíttatik az a szabadság, mely nem vezet sem a törvényeskedés börtönébe, de nem torkollik káoszba és felelőtlenségbe sem. Mindez a Krisztusban új embertől várható el igazán. (Nem várható el mindenkitől.)

Mind a krisztusi modell, mind a keresztyén tanítás, nevelés, az evangélizáció eseménye, csakis élő gyülekezetben, vagy élő gyülekezeti háttér előtt történhet. A krisztusi modell gyülekezetben jelenhet meg úgy, hogy egyben közösségi együttélés viszonyai között is modell marad. A keresztyén tanítás csakis gyülekezetben történhet, ha pedig iskolában szólal meg, akkor "szárnyaszegett madár" minden hitoktatói tevékenység, ha nem épít be a gyülekezetbe. Az evangélizáció csakis gyülekezeti háttérrel történhet úgy, hogy a hirdetett evangélium nyomán a megszólított ember gyülekezetbe beépített emberré válik. Belmissziós csoportok, ekkleziolák osztódással szaporodhatnak, az ekklézsia bármennyire is hasonlít a csontok völgyéhez, Lélek által újulhat. Minden missziói tevékenységnek, tanítás-evangélizációnak előfeltétele, de egyben gyümölcse is az élő gyülekezet.

Mindebből következik, hogy az egyház még az abortusz kérdésében sem tehet hiteles bizonyságot, ha az ekklézsia nem élő jel a világ számára. Mielőtt bármit mondunk, tanítunk, szólunk, az egyház Urának szóló imádságunk csak ez lehet: VENI CREATOR SPRITUS – hogy helyesen tanítsunk, szóljunk és éljünk.

Jegyzetek

1. "Nemzeti létünk és az abortusz" c. cikk. Dr. Molnárfi T. előadása. Elhangzott: 1990. május 11. Megjegyzés: Együtt az életért fenntartások nélkül c. kötet 27-39. oldalán

2. "Születésszabályozás" c. könyv (1958) idézet: "Sok a gyerek. Hát kell ez az államnak? Magyarország népsűrűsége tízszer akkora, mint a SZU-é. Érdeke tehát az országnak a mai anyagi lehetőségek között, hogy mértéktelenül növekedjék a szaporodási szám? Aligha!"

3. Dr. Molnárfi Tibor előadása: lásd 1. pont.

4. "A népesedés és a népesedéspolitika" (tanulmányok). Szerkesztette Kulcsár Kálmán. Kossuth Kiadó Budapest, 1983. 96-97. old.

5. Magyar Statisztikai Évkönyv – 1987. Népesedési adatok.

6. Sebestyén Jenő: Református etika 124-125. old. Iránytű Kiadó Budapest-Gödöllő, 1993.

7. Sebestyén Jenő: Református etika 279. old.

8. Dr. Kiss Péter: "A magzati alkoholizmus Magyarországon" "Magyar Pediáter" c. szakfolyóirat.

9. E témához lásd: Korzenszky Osb-Somorjai Osb: "Magyar sorskérdések" 116-118. old. Továbbá: K. Hörmann: Lexicon der Christlichen Moral". Insbruck - Wien - München 1976. 3. 17. old. W. Ruff: "Individualität, und Personalität im embrionalen Werden." In: Theologie und Philosophie 45 (1970) 24-59.

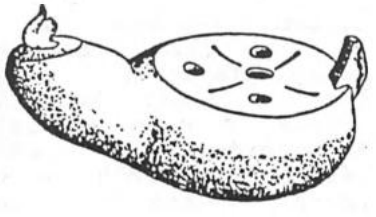
10. John-Sheila Kippley: "A természetes családtervezés művészete. Szent István Társulat kiadása. 102. old. Továbbá lásd: "The Facts of Life" Human Development Resource Council Inc. 1992.

11. A "Finn modell" lásd: Magyar Nőgyógyászok lapja, 1992/1.

12. Sebestyén Jenő: Református etika 85. old.

/Budapest-Vértestarcsa/

Református Egyház,
XLV. évf. 7-8. sz.
1993. júl.-aug.



SAJTÓFIGYELŐ

RÖVID HÍREK

A Hit és Egyházszervezet 5. világkonferenciája

Világméretű egyházi esemény volt augusztus 3. és 14. között Spanyolországban. Harminc év után most tartotta 5. világtalálkozóját az Egyházak Világtanácsa Hit és Egyházszervezet Bizottsága, az ökumenikus mozgalom "motorja". Kettős célja az volt, hogy egyfelől megvizsgálja az elmúlt három évtized ökumenikus eredményeit; de másfelől őszintén feltárja az ökumenikus mozgalom kudarcait, a keresztyén egység meglevő fő akadályait is, és számba vegye a világ egyházai előtt álló legsürgetőbb feladatokat a keresztyének egysége olyannyira fontos céljának elérésére. Külön is alkalmat adott erre az Egyházak Világtanácsa közelgő félévszázados jubileuma /1998/ és belépésünk közeledése a harmadik keresztyén évezredbe.

Ezen az ötödik ökumenikus világgyűlésen az Egyházak Világtanácsa 323 protestáns, anglikán, ortodox és más tagegyháza, mintegy 400 millió hívő képviseletében 350 hivatalos delegátus volt jelen a világ minden részéből. De ez volt az első ökumenikus világkonferencia, amelyen a római katolikus egyház 30 tagú hivatalos delegációval aktív résztvevője volt a tanácskozásoknak. A megelőző találkozón, Montrealban 1963-ban, a Vatikán képviselői még csak vendégként vettek részt.

epd - lwi de ref forum

•

Európa ökumenikus egyházszervezete négyhetes tanfolyamot szervezett a nyár végén a Bensheimi Felekezettudományi Intézetben. Résztvevője nyolc közép- és keleteurópai egyház húsz delegátusa volt. A tanfolyam fő témái: egyfelől a közép- és keleteurópai térségben tömegesen megjelent szekták és vallásos mozgalmak /New Age, Krisna-hívők, stb./, másfelől az egyházak közösségét romboló "prozelitizmus".

- cec news -

•

Az Oktatás és Nevelés Szövetsége Baden-Württemberg tartományban azzal a javaslattal fordult az oktatási minisztériumhoz, hogy rendelje el az etika mint tantárgy kötelező bevezetését minden iskolában és minden osztályban azoknak a tanulóknak, akik nem vesznek részt hitoktatásban. A világi szervezet azzal indokolja javaslatát, hogy az erkölcsi értékek mai súlyos krízise és az ifjúsági bűnözés rohamos terjedése idején elengedhetetlenül szükség van az etikai oktatásra és nevelésre ahhoz, hogy a gyermekek és fiatalok eligazodhassanak a mai élet útvesztőiben.

- epd -

•

A Budapest Nap utcai gyülekezet 1994. április 23-24-én jubileumi ünnepet tart, melyben hálaadással tekint vissza a gyülekezet száz esztendős múltjára.

A külföldi missziói társulatok tevékenységének korlátozásáról szóló és az orosz parlament által már elfogadott új vallásügyi törvény aláírását Jelcin elnök elutasította és átdolgozásra visszaküldte azt a parlamentnek. A missziói tevékenységek korlátozása ellen - ezt megelőzően - a Vatikán, az Egyházak Világtanácsa és más nemzetközi egyházi szervezetek is kifejezték tiltakozásukat.

Az új törvény azóta is viharos vitákat váltott ki Oroszországban és külföldön is. Oroszországban a lakosság jelentős része, együtt az Orosz Ortodox Egyházzal, támogatja a törvényt, mert szerintük számos nyugati vallásos szekta és missziói társulat tevékenysége, módszerei súlyosan veszélyeztetik "az ezeréves orosz értékeket és tradíciókat". Ugyanakkor újabb külföldi, főleg szabadegyházi és zsidó szervezetek, valamint az amerikai szenátorok egy jelentős csoportja, Clinton elnök és Kohl kancellár is kifejezték tiltakozásukat, illetve aggodalmukat, a teljes vallásszabadság veszélyeztetése miatt.

A vitatott vallásügyi törvény ügye sokat szerepelt az EVT augusztusi ökumenikus világkonferenciáján is. Vitaly Borovoy professzor, az Orosz Ortodox Egyház delegátusa, felszólalásában eltúlzottnak nevezte a külföldi tiltakozásokat, mivel egyáltalán nem érintette sem a római katolikusokat, sem a protestánsokat. Viszont elviselhetetlennek mondta egyháza számára azt, hogy mindenféle szekta, főleg az Egyesült Államokból, Elsősorban a Jehova Tanúi, a mormonok és a Krisna-vallás "betörtek országába" és megengedhetetlen módszerekkel próbálnak híveket toborozni. "Oroszország nem pogány missziói terület; keresztyén tradíciók nélkül" - mondta. Felpanaszolta a hiányzó nyugati egyházi támogatást is egyháza részére. Visszautasította a vádakat, hogy az Orosz Ortodox Egyház az új törvény segítségével akar újra államegyházzá len-ni.

- lwi de -

•

A német protestáns egyházak – hasonlóan Nagybritannia anglikán államegyházához – élni kívánnak a jövőben a modern tömegkommunikáció segítségével is szolgálatuk során. A hannoveri evangélikus tartományi egyház például a nyáron plakátokat, televíziós és újsághirdetésekkel hívta meg találkozásra, beszélgetésre az egyháztól elidegenedetteket. "... és mit tesz ön a lelkéért? Beszéljünk erről, beszéljünk Istenről! Az ön egyházi gyülekezete" - hangzik az egyik hirdetésben. Egy utcai plakáton a testedző-futó alakja mellett ez a mondat olvasható: "... és mit tesz ön a lelki egészségéért?"

•

*Július elején tartották második országos ifjúsági találkozójukat Kassán a szlovákiai protestáns egyházak, mintegy nyolcszáz résztvevővel. A fő téma ez volt: "Engedelmesen Isten, nem a világ iránt". Az ifjúsági tanácskozás legtöbbet vitatott témái ezek voltak: **egész életre szóló társválasztás, a szexualitás, a szülő-gyermek viszony, az új keleti vallások terjedése és a pop-zene szerepe a fiatalok között***

- lwi de -

Az északamerikai egyházak évkönyve közzétette a legújabb adatokat az USA és Kanada egyházairól. Az USA legnagyobb egyháza változatlanul a római katolikus egyház, 58,3 millió hívővel. A tradicionális protestáns egyházak között első helyen a Déli Baptista Egyházszövetség áll; híveinek száma 15,2 millió. - Az evangélikus eredetű hírforrás elhagyta a többi, ugyancsak jelentős nagyságú baptista szövetség megemlítését. A korrekt tájékoztatás megkövetelné a baptista szövetségek összesített létszámának a közlését is. - A Szerk. - Ezután következnek a metodisták 8,8 milliós táborral, az Egyesült Evangélikus Egyház (ELCA) 5,2 millió hívővel, majd a presbiteriánusok 2,8 millió, az episzkopális-anglikán egyház 2,4 millió és Krisztus Egyesült Egyháza 2 millió hívővel. Ezek a protestáns egyházak alkotják az "élvonalat" és szerepük a legjelentősebb az amerikai társadalomban. A legutóbbi három évtizedben azonban híveik létszáma állandóan csökkent: a metodistáké 2,2 millióval, az episzkopális /anglikán/ egyházé 1,2 millióval, a presbiteriánusoké 1,4 millióval. Az ELCA létszáma is fél millióval kevesebb, mint az ezt alkotó három evangélikus egyházé volt 1965-ben. Ezek a hagyományos protestáns egyházak jórészt a liberálisabb irányú teológiát, a szociális társadalmi elkötelezettséget és a centralista egyházszervezetet képviselik Amerikában.

Az egyházak harmadik csoportját a katolikusok és a tradicionális protestánsok mellett az evangélikáliskarizmatikus egyházak alkotják. Ezek száma és lélekszáma a legutóbbi három évtizedben jelentősen megnövekedett. Így például az "Isten Egyháza Krisztusban", egy főleg fekete pünkösdista közösség, 1982 óta évente átlagosan 600 gyülekezettel és 200 ezer hívővel gyarapodott. Lélekszáma jelenleg 5,5 millió, tehát a negyedik legnagyobb egyház az USA területén.

- epd -

Lelkipásztor, 1993/10.

Terjed a halálba menekülés vágya

Világszerte egyre többet hallunk, olvasunk az eutanáziáról. Mindnyájan tudjuk, hogy előbb utóbb meg kell halnunk, de ma egyre többen siettetni akarják a halál bekövetkeztét. Nekünk orvosoknak az a feladatunk, hogy harcoljunk az életért.

Mit hoznak fel általában az eutanázia mellett?

Minden ember legfőbb vágya a halál közeledtével, hogy ne szenvedjen. A halál elkerülhetetlen, de "haljunk meg méltósággal". A katona a csizmájában, kiki akkor, amikor még emberként tud viselkedni, amikor még nem szorul senkire, nincs kiszolgáltatva, nem érzi magát fölöslegesnek. Mindenki érthetően el akarja kerülni a testi-lelki szenvedést, megaláztatást. Kapcsolódik ehhez, hogy baleset, betegség súlyosan befolyásolja életünk további folyását, alacsonyabb életminőséget kényszeríthet ránk. El kell ezt fogadnunk?

A lelki szenvedés lehet olyan mértékű, hogy a beteg inkább meg akar halni, mint tovább viselni a megaláztatást, kiszolgáltatottságot, a feleslegesség érzését. Megöljük tehát a beteget? Segítsünk hozzá öngyilkosságához? Mi lenne, ha úgy segítenénk valakin, akit ütnek-vernek, hogy agyonlőjük?

Milyenek az ismeretek az élet végének alapvető kérdéseiről? Kik és hogyan tájékoztatnak? Általában a legelemibb tájékozottság hiányával találkozunk sokszor még hívő körökben is. Súlyos feladatok ezek, mind a közélet felelős irányítói, mind az egyházak vezetői számára. Sem az "istenadta nép", sem Isten nevében nem lehet félreérthetően beszélni, de nekünk keresztyéneknek abba sem szabad belenyugodni, hogy nem ér el elég messzire a szavunk. Be-

folyásolnunk kell a közvéleményt irányítókat, de ha kell, az egyházi vezetőket is. Az abortusz kérdésében a krisztusi egyházak körültekintően, helyesen és bátran nyilatkoztak. Reménlhetjük, hogy az eutanázia rövidesen központivá váló kérdésében is hasonló lesz a helyzet. A Magyar Orvosi Kamara Etikai Kollégiuma már állást foglalt e kérdésben, minden egyházi vezetőnek ajánlhatom, hogy nyilatkozatuk előtt tanulmányozzák át. A nyilatkozat lényege, hogy tilos minden aktív és passzív eutanázia. Ez utóbbi alatt azt értik, hogy ha a beteg a halálát aktív beavatkozással nem segítik ugyan elő, de a szükséges intézkedéseket sem teszik meg életének fenntartására. Előfordulhat, hogy a beteg fájdalmának csillapítására használt gyógyszer mellékhatásaként a beteg életét esetleg megrövidíti. Ilyenkor a szándék a döntő! Mindig igyekezni kell a fájdalmat csillapítani!

Természetesen a haldoklást nem szabad meghosszabítani, de ez egészen más dolog. Amint említettem: más, ha a beteget elkísérem a "nagy folyamig", fogom a kezét is, és más ha belelököm! A haldoklót valóban nem szabad magára hagyni.

Tudatosítanunk kell minél szélesebb körben, hogy el kell választanunk a "halálig kísérést" a "halálba segítéstől"! A mostanában sokat tárgyalt és vitatott "tájékozott beleegyezés" jelentse az élet legkülönbözőbb egzisztenciális helyzetében az emberhez méltó cselekvésre szükséges ismeretek megszerzésének elősegítését. Fontos, hogy tudják betegeink, miben határoznak. Világot kell gyújtani, akár a háztetőkről is kell hirdetni! Nekünk keresztyéneknek ismernünk kell a keresztyén többletet érveléseink során. Tudnunk kell, hogy az élet szent, hogy Istentől kaptuk, neki vagyunk érte felelősek. Isten saját képmására teremtett bennünket. A "Ne ölj!" parancs a legrégebbiek közé tartozik, mégis de sokan megszegik, az élet kezdetén, végén, háborúban. Nekünk orvosoknak életpártiaknak kell lennünk, ha keresztyének vagyunk, akkor különösképpen.

Dr. Gajzler Gyula
- Tál és kendő -
1993. 3.sz.

Az egyházak közéleti részvétele nem a hatalom megszerzése, hanem a közjó és a keresztyén értékek megélése szempontjából fontos – jelentette ki Harmati Béla püspök a Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériumának ülése után. Állásfoglalásuk szerint a «lelkészeknek nem lehet megtiltani a pártpolitikát, ám ha képviselőjelöltséget vállalnak, ezen időre szabadságot kell kivenniük.»

•

A közelmúltban rakták le a dunaújvárosi evangélikus templom alapkövét, templomépítés folyik Balatonszárszón, Mátraszentistvánon és Budán, a Kékgolyó utcában is, míg Sopronban kollégiummá alakították át a volt határőrlaktanyát.

•

Harmati Béla püspök sajnálatosnak nevezte, hogy a parlament nem szavazta meg az egyházi ingatlanok kárpótlására szánt hatmilliárd forintot, hiszen ez az önkormányzatokat is sújtja, s kétséges, hogy jövőre az idei szinten lehet folytatni az ingatlanvisszaadásokat. Az önkormányzatok kénytelenek elhalasztani a visszaadott ingatlanok pótlását.

(m-ny)
- Magyar Nemzet -
1993. dec.5.

Értelmes sajtóhibák az egyházi sajtóból

Gyűjtötte: Nagy János

Számtalanszor okozott már kellemetlenséget a "sajtó ördöge". Esetenként egyszerűen érthetetlenné válik a leírt mondat, máskor – nem ritkán – bántóvá, de vannak sajtóhibák, amelyek derűs perceket is szerezhetnek.

Íme az elmúlt évek termése:

Helyes	Hibás
aki hisz, az üdvözül	aki hisz, nem üdvözül
annyi gyülekezet	anyagi gyülekezet
anyagnélküliség	anyanélküliség
arámokkal	áramokkal

az Ékes kapu sántája	az Ékes kapu sátánja
balga szüzek	belga szüzek
család	csalás
Dunaharaszti	Dunaparaszti
egyre értékesebb	egyre érdekesebb
el ne essék	le ne essék
el ne szakasszon	el ne szalasszon
eleveelrendelés	elevenelrendelés
elfoglalom	elfogadom
előfordulhatnak	elfordulhatnak
első	első
fáradozásban	áradozásban
félretétel	felvétel
fogalmáról	forgalmáról
hazuggá	hazugsággá
hihetetlenek	hitetlenek
hitetlen	hihetetlen
hitető	hihető
Hofni és Fineás	Honfi és Fineás
idézet	igézet
igazságos	gazságos
Igéje	Igénye
imádságának	igazságának
Íme	Imre
Isten követői	Isten kövei
jószágigazgató	jogászigazgató
keményebb	kényesebb
kenyérkéregetővé	kenyérégetővé
keresztség	kereszténység
készségesek	egészségesek
következménye	követelménye
kultúrtörténész	kultusztörténész
kutatómunkára	mutatómunkára
látással	állítással
libériai lázadók	liberális lázadók
manók	mások
megáldottál	megállapottál
megbánhatatlan	megbánthatatlan
megtérése	megérése
megvilágosítás	megvalósítás
nagyapáink	nagyapánik
nála nélkül	hála nélkül
ölet	ötlet
ördög szavára	ördög javára
pogrom	program
sáfárságra	sáfársárga
só	szó
szállítási	szállási
szellemi lény	szellemi lány
tanácsolnom	tolmácsolnom
tavasztól késő őszig	tavasztól késő estig
tél	tét
teológiai	technológiai
Tibor	Bibor
Tisza Attila	Tiszta Attila
utolsó falatodat	utolsó feladatodat
Úr	Őr
vétkezni	étkezni
vették fel a keresztséget	vették el a keresztséget
vezetgette	vesztegette

TESTVÉRI ÓVÁS

Átnéztük a protestáns egyházi sajtót az események után...

"...akik felemelik nyelvüket és azt mondják: – az Úr mondta..."

/Jer 23:31/

Paul Yonggi Cho koreai pünkösdista lelkész nagyszabású összejövetelt szervez a Sportcsarnokban. Keresztyén kötelességünk tájékoztatni és elhatárolni magunkat e meghívást illetően. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa részéről dr. Harmati Béla evangélikus püspök, az Ökumenikus Tanács elnöke, valamint dr. Hegedűs Lóránt püspök, a Zsinat lelkészi elnöke, dr. Hecker Frigyes, a Magyarországi Methodista Egyház szuperintendense és Révész Árpád baptista egyházelnök által aláírt körlevél, melyben kifejezik testvéri óvásunkat és egyben elhatárolják magukat a koreai hittérítő nézeteitől és módszereitől. A koreai önmagát evangélistának tartó lelkész módszereiről és tanításának tartalmi részleteiről a kérdés egyik református szakértője, ifj. Alföldy Boruss Dezső készített összeállítást, amely részletesebben is megokolja az egyházvezetők óvó hangját. Az alábbiakban közreadjuk ezt az összeállítást.

Sajátos módszer jellemzi Yonggi Cho kegyességét. E módszer nélkül nem válhatott volna a "világ legnagyobb gyülekezetének" lelkészévé. Szerinte kéréseink azért nem teljesülnek, mert nem nevezzük meg pontosan azokat úgy, ahogyan ezt Isten várná tőlünk. El kell mondani Istennek a kért íróasztal anyagát, a bicikli márkáját, a jövendőbeli férj termetét és érdeklődési körét, s akkor Isten már teljesítheti azt. Addig nem. Az erre kidolgozott és kifejlesztést igénylő módszer teljesen idegen a keresztyénségtől, túl azon, hogy Isten imameghallgatása nem az imapontosítás függvénye. Egy lelki alámerülési technika (pszichonautika) van előttünk, három elemmel: a gondolatformálás, a belső képrögzítés és a ható, teremtő szó kimondása. A gondolatok megformálása hatalmat jelent, megváltoztatja az embert, a másikat, a körülményeket. A hatalom azáltal lesz konkrét, hogy a pozitív gondolkodás által az ember belép a "negyedik dimenzióba" és lehetősége nyílik az ottani erőket használni. Ezután egy belső képlátásra kell jutni, melyben a psziché belső képernyőjére kivetítődik a kívánt kép, gyógyulás, vagy bármi más, amit el kíván érni az "imádkozó". Ez a víziók és álmok világa, a negyedik dimenzióban, mely "Isten világa". Itt kell rögzíteni, pontosítani az "imakérést", amíg az a fantáziában megvalósul. A szakirodalom ezt a belső imaginációs kivetítést vizualizációnak nevezi, mely ismert világi pszichotechnika. Ennek ismert magyarázata elmondja, hogy az anyag valójában energia, az pedig információból származik, s ennek megfordítása is lehetséges, a teremtő fantáziával. A belső képpé rögzített kérést érlelni kell, míg az majd valósággá válik. "Ha Isten egy víziót adott önnek, akkor meg kell tanulnia időt szánni annak érlelésére, kikültésére. Szó szerint terhessé kell válnia a kapott új elképzeléstől. Ez a magja keresztyén filozófiámnak. A gyülekezetnövekedés munkájában valamennyi szabály erre az alapra épül" - írja Yonggi Cho. A harmadik elem a szó hatalmával élés. Ettől függ a gyógyulás, a sikeres élet, hiszen ennek teremtő hatalma van, s "így teremtitek meg Jézus jelenlétét szátokkal" (Cho).

Biblikus gondolkodású olvasóinkkal együtt készíthetjük el a mérleget. 1. A bibliai imádság nem módszer, nem pszichotechnika valaminek elérésére. 2. "sikere", eredménye nem a módszer kifejlesztésétől, hanem Isten szuverénitásától és a hittől függ. 3. nem a képek síkján történik, hiszen ez lelki, pneumatikus cselekedet. 4. fantáziavilágunk és vágyaink nem tiszták (Jer 17:9). 5. Istennek nincs szüksége a mi tanácsainkra (Ézs 40:12-14). 6. A "negyedik dimenzió" nem Isten világa (1Tim 5:16). 7. Megdöbbentő hasonlóságot fedezhet fel a vallástörténész az imént tárgyalt belső képlátás ill. a teremtő szóelemeket illetően. A pogány vallásokban ismert jelenségekre kell gondolnia, melyek a kép-mágia és a szó-mágia. Továbbá szintén a vallástörténet tudományának definíciója is segítséget jelent a tisztázódásban: "a vizualitás és irányított képlátás a leghatásosabb módszer a sátánizmusban a természetfeletti hatalom, tudás és gyógyerők elsajátítására". 8. Az egyszerű bibliaolvasó ember pedig komolyan veszi Isten intő, óvó, figyelmeztető Igéjét a fenti módszerrel kapcsolatban: "Ne hallgassátok azoknak a prófétáknak szavait, akik néktek prófétálnak, az ő szívüknek látását szólják, nam az Úr szájából valót! (Jer 23:16). A próféta, aki álomlátó, beszéljen álmot, akinél pedig az én Igém van, beszélje az én Igémet igazán. Mi köze van a pelyvának a búzával?" (Jer 23:28).

A Reformátusok Lapja, 1993. dec. 5. száma és más protestán egyházi lapok felhasználásával.

HÍREK INNEN-ONNAN

NŐI PRÉDIKÁTOROK AZ AMERIKAI BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNELMÉBEN

Viszonylag kevés átfogó kutatás irányult arra, hogy a női prédikátorok életét, tapasztalatát és a baptista felekezetre gyakorolt hatását dokumentáljuk. A baptisták között Amerikában az első női prédikátor úgy tűnik Caterine Scott, Roger Williams providence-i telepének egyik első lakója volt. John Winthrop neki tulajdonítja, hogy ő bátorította Roger Williamst baptista hitnézeteinek nyilvános bemutatására azzal, hogy bemerítkezett és bemerítette a legelső tagokat, létrehozva ezzel Amerikában az első baptista gyülekezetet.

A Free Will Baptista Közösség történelme számos női prédikátorról és utazó női evangélistáról tud az 1790-1820 közötti években. Közülük az egyiknek Salome Lincoln Mowry-nak az életrajzát 1943-ban adták ki A Prédikátornő címmel.

James Lynch, az American Baptista-Samuel Colgate Historical Library kutatása közben több mint 300 nőt talált, akik prédikátorok voltak vagy baptista gyülekezeteket pásztoroltak 1920 előtt /ideértve még 123 fölavatott és további 135 olyan személyt, akik rendszeresen pásztoroltak gyülekezeteket/. Egyre többen kerülnek ebbe a felsorolásba. Eddig a kutatás az Egyesült Államokban működő Free Will baptistákra, az Északi baptistákra, a Hetednapos baptistákra, a Szeparatista baptistákra és az amerikai svéd baptisták között szolgáló nőkre irányult. Huszonegy nő lelkipásztor szolgált eddig a néger Free baptisták között.

Néhányan a legelső női lelkipásztorok közül, akiknek kirendelését bizonyítani tudjuk: M.A. Brennan, 1876. /Free Will Baptists, Michigan/, Mrs. May C. Jones, 1882. július 9. /Északi baptisták, Seattle, WA-ból/; Experience Fitz Randolph, 1885. /Hetednapos baptisták/, aki West Virginiában nőtt fel és a New York állambeli Alfred Theological Seminary-ban végzett; és Druzilla Freeman, 1885. /Separate Baptists, Indiana./ A legkorábbi Free Will baptista női prédikátor, akinek hivatalos lelkipásztori igazolással való ellátottságát dokumentálhatjuk, kb. 1846-ból, Mrs. Ruby Bixy. Vermontban nőtt fel, férjhez ment és belmisszióba küldték Iowa államba. Sírfeliratán megjegyzik, hogy anyja, Olive Knapp volt előtte a prédikátor.

A nők gyülekezeti lelkipásztorkodásának hagyománya a legerősebb Maine államban, ahol több mint kétszer annyi női lelkipásztor volt, mint Michiganban vagy New Yorkban, amely az összlétszámot tekintve a második helyen áll. 1920 előtt legalább húsz államban és Barbadosban baptista gyülekezeteket nők pásztoroltak. A Free Will baptista közösségben több női lelkipásztor volt, mint az Északi Baptista Szövetségben.

Azt tervezik, hogy 1994-ben kiadják ezt a kutatási eredményt a The American Baptist Quarterly hasábjain. Mivel ez a munka folyamatos, ezért azok, akiknek életrajzi információik vannak az 1920 előtt szolgáló női prédikátorokról, kapcsolatba léphetnek James Lunch-csel, a Rochester, N.Y.-ban levő American Baptist Historical Society-nél.

/The Primary Surce 1993. aug. száma nyomán közli: Gy.K./

DIPLOMÁCIAI BONYODALMAK EGY IZRAELI RÉGÉSZETI LELET KÖRÜL

Alig néhány héttel a palesztin autonómia tervezet kezdete előtt Jerikó térségében izraeli régészek lázas sietséggel kutatnak ókori írásos és tárgyi emlékek után a környéken. A közelmúltban egy kereken 1850 éves papiruszt találtak, a Bar-Kochba felkelés idejéből. Az arámi nyelvű dokumentum gazdasági kérdésekkel foglalkozik; az egyes darabok jelenleg még nincsenek összeillesztve és teljesen megfejtve.

A "tekercs-műveletnek" (operation scroll) nevezett régészeti feltáró akciót, amelynek során 20, összesen 250 régészből álló csoport a Holt-tenger nyugati partján körülbelül száz kilométeres hosszúságban valóságos hajtóvadászatot rendez ókori emlékek után, számos palesztin régész, de Aharon Kempinski, az izraeli régészeti társulat elnöke is bírálta, mondván "az utolsó pillanatban történő ásatásokról" van szó. A kritikát az váltotta ki, hogy Izrael által megszállt és hamarosan visszaadandó területekről van szó, s noha hivatalos izraeli források szerint az ásatásoknak "semmiféle összefüggésük nincs politikai eseményekkel", mivel már évekkel ezelőtt tervbe vették őket, maga Kempinski is a palesztin kollégák elleni "csapás"-nak, valamint az érvényben levő nemzetközi jog megsértésének nevezte az "operation scroll"-t.

A Jeruzsálemi Héber Egyetem régészeti intézetének igazgatója, Gideon Foerster, a Német Katolikus Hírügynökséggel (KNA) folytatott beszélgetésében ugyanakkor védelmébe vette az ásatásokat, elismerte azonban, hogy - noha már régóta tervezték őket - az időpontot "nem túl szerencsésen" választották meg. "Sajnálatosnak" minősítette, hogy "az ásatásokat nem korábban végezték el".

Az Izrael és a Palesztin Felszabadítási Szervezet közötti megbeszélések napirendjén szerepel az ásatások kérdése is a következő években. Ezért most palesztin régészek az utolsó percben végrehajtott "fosztogatás"-ról beszélnek.

Magyar Kurír, 83. évf. 271.

Ez az idézett cikk nem Jézus Krisztus egyedüli Úr voltát, így nem is a mi teológiai törekvésünket és célkitűzéseinket szólaltatja meg, de szükséges látnunk, milyen irányzatok terjednek el a teológiai útkeresés mai időszakában...

Az új világrendet csak új világéthosz biztosíthatja

"Nem jöhet létre új világrend új világéthosz nélkül" – ezt a gondolatot állította előadása középpontjába Hans Küng tübingeni teológus, november 18-án, Bécsben megtartott előadásában. Az első és a második világháború után a világrend békében és szabadságban történő újjáalakításának lehetőségét mindkét esetben eljátszották. A kommunista keleti tömb összeomlása és a katonai tömbök feloszlása után ez a lehetőség most viszont harmadszor is megadatott – vélte Hans Küng.

Napjaink eseményei azonban éppen az ellenkező irányba mutatnak: világszerte kereken 30 helyen zajlik fegyveres összeütközés, államok esnek szét egyre kisebb egységekre, nacionalista és kirekesztő követelések egyre fanatikusabb megfogalmazásban jelentkeznek. A népek, vallások és emberek közötti együttélés szabályainak és formáinak kialakítása ezért ma talán sokkal sürgetőbb, mint valaha.

Egy új világrendet azonban nem lehet kizárólag diplomáciai offenzíva, humanitárius segítség vagy katonai intervenció segítségével elérni - hangsúlyozta a teológus. Ennek kialakításához sokkal inkább szükség van "közös jövőképre, ideálokra, értékekre és célokra", valamint "a népek és vezetőik fokozott globális felelősségére". Mindehhez a vallás nyújthatná a szükséges alapértékeket.

Az igény a világszerte elismert erkölcsi normák iránt nem csak világpolitikai szinten jelentős. A fokozódó erőszak, amely számos társadalomban felfedezhető, a kizsákmányolás, a korrupció, a gyakran parttalan egoizmus, az érdektelenség a társadalom és a közösség élete iránt, a céltalanság és a kapaszkodók hiánya kiváltotta a közvetlen értékek iránti fokozott igényt. Számos területen – környezetvédelem, gazdaság, tömegtájékoztatás, egészségügy – az etikai felelősség újfajta tudata alakult ki.

Az egyes vallások tanbeli különbségei ellenére az emberi együttélés öt nagy parancsa minden világvallásban közös: ne ölj, ne hazudj és ne csapj be senkit, ne lopj, ne élj erkölcstelen életet és ne törj házasságot, segítsd a rászorulókat és a gyöngéket.

Ezek a parancsok talán sokak számára általánosan hangzanak – állapította meg Hans Küng –, de a politikusoknak és a gazdasági szakembereknek címezve ezt a kérdést: "Milyen változást jelentene, ha például a 7. parancs, «ne lopj», ismét tudatosabbá válna mind az egyes emberek életében, mind pedig a nyilvánosság, többek között a bankok szférájában, tehát hogy ez a parancs nemcsak pl. az autó és kerékpárlopásra, hanem a korrupcióra is vonatkozik"?

Napjainkban a vallások elsődleges feladata lenne a béke megteremtése egymás között – hangsúlyozta a teológus. Segítenünk kellene "a félreértések tisztázásában, a traumát okozó emlékek feldolgozásában, a sztereotíi ellenségképek megszüntetésében, a bűn okozta konfliktusok kezelésében társadalmi és egyéni szinten egyaránt; a gyűlöletről és a rombolásról való lemondásban, továbbá az egymás felé fordulás lelkületének kialakításában".

A "világéthosz" megteremtésében tehát a világvallásoknak rendkívüli szerepük és felelősségük van – figyelmeztetett Hans Küng. Ami megkülönbözteti őket a filozófiától, a politikai programizmustól, a nemzetközi szervezetektől és "mindenféle filantróp törekvéstől", az a következőkben foglalható össze: etikai alapnormáikat egy feltétel nélküliből, egy abszolutumból eredeztetik. Ez azt jelenti, hogy normáik emberek milliói számára feltétel nélkül érvényesek, és nem kérdőjelezhetők meg – még akkor sem, ha a gyakorlatban nem mindig követik ill. tartják be őket.

A vallások épp ezért az elemi emberiességgel kapcsolatos alapvető téziseiket másféle tekintéllyel és meggyőző erővel tudnák megalapozni, mint a politikusok, ügyvédek vagy filozófusok.

A vallások további pozitívuma, hogy nem csak "absztrakt életmintákat" kínálnak fel, hanem hiteles vezéralakokra hivatkoznak. Lényeges különbség továbbá, hogy az embereknek egy absztrakt életformát tanítunk-e, vagy egy konkrét, kötelező érvényű életmintára utalunk, és erre hívjuk meg őket – állapította meg Küng.

Ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy a vallások egymás közötti, közösen kialakított "éthosza" nem jelenti a hívők "egységfrontját" a hitetlenekkel szemben. A "világéthosz" törekvése éppen a hívők és a nemhívők szövetségét teszi szükségessé.

A különböző világvallások tagjai számára – folytatta Küng – jelenleg még kevéssé ismert, mi az, ami az etika területén közösnek tekinthető. Mindazt, ami a nagy világvallásokat a különbségek ellenére is egyesíti, először egyenként kell alaposan kidolgozni. A vallások tudósainak ez a munkája most még a kezdeteknél tart, de meglepően nagy érdeklődést váltott ki, és máris bizonyos eredményeket tud felmutatni:

Az UNESCO, amely korábban inkább távol tartotta magát a vallásoktól, 1989-ben Párizsban szimpóziumot rendezett a különböző világvallások résztvevőivel, "Nincs világbéke vallási béke nélkül" címmel. Az amerikai teológusok 1991-ben bemutatták az UNESCO-nak néhány, a világéthosszal kapcsolatban kidolgozott irányelvüket. Legutóbb a "világvallások parlamentje" 100 éves évfordulója alkalmából ez év szeptemberében, Chicago-ban rendezett összejövetelén a történelemben először, alapkonszenzus létrehozására törekedtek a közvetlen, megingathatatlan értékek és mércék vonatkozásában. "Egy ilyen nyilatkozat ugyan nem változtatja meg a világot egyik napról a másikra, de bátorítást ad mindazok számára, akik tenni akarnak ezek megvalósulásáért" – mondta Hans Küng.

KP/MK

●●●

"SZOLGATÁRS-NÉ"

AKIK TÁRSAINK A SZOLGÁLATBAN

Mit tanít a Biblia a szépségről?

A legelső szép asszony, akiről a Biblia megemlékezik Sára, fejedelemasszony /1Móz 12:10-20/. Életében volt egy olyan epizód, amikor szépsége igen nagy veszedelembe sodorta, mert nagyon szép arcú asszony volt. Hasonló eset történt Rebekával, Izsák feleségével Gérárban /1Móz 26:7-11/. Tehát a szépség nem veszélytelen, de ha párosul az engedelmességgel és istenfélő tiszta élettel, a lélekmentésre is hasznos, és Péter a hívő nők életpéldájává teszi /1Pt 3:1-6/. A szelíd és csendes lélek, a szív elrejtett embere, ez értékes az Isten előtt is.

Jób leányairól az van megírva, hogy országszerte nem voltak olyan szép leányok, mint Jób leányai.

De a témával kapcsolatban azt is elmondja a Szentírás, hogy: "Csalóka a báj, múlandó a szépség, de az Urat félő asszony dicséretre méltó." Régi fordítás szerint: "Hiábavaló a szépség, amely asszony féli az Urat, az szerez dicséretet magának." /Péld 31:30/.

Beszél az Írás a szép fiúkról is. Az még önmagában nem bűn, ha egy fiatal, akár fiú, akár leány szép akar lenni. A bűn ott kezdődik, amikor azt, amit Istentől kapott, magának tulajdonítja, büszkélkedik vele, és a hátrányosabb adottságokkal rendelkezőket lenézi. Erre is érvényes az apostoli megállapítás: "Mid van, amit nem kaptál volna? Ha pedig kaptad, légy hálás érte."

Dávidról azt jegyzi fel a Szentírás: "Ő pedig pirospozsgás, szép szemű és jó megjelenésű volt" /1Sám 16:12/. De egyszer olyan dolgot cselekedett, amelyről azt kellett írni: "az Úrnak nem tetszett, amit Dávid elkövetett" .2Sám 11:27b/.

Dánielnek és társainak a megjelenése is az átlagon felüli volt /Dán 1:3-4/. A világ is a színe-javát válogatja a maga céljaira.

A hívő igazi értéke a belső lelki tartalom. A belső lelkivilág viszont kívülről is megtapasztalható, mert az arc a lélek tükre. A leányokat akkor éri csalódás, amikor elvárnák, hogy egy komoly gondolkodású, nemes lelkű és tiszta életű fiú közeledjen hozzájuk, de nem gondolják meg, hogy az ilyen ifjú legalább ilyen leánynak a barátságát fogja keresni. Igyekezzél legalább olyanná lenni, amilyennek a jövendőbelidet szeretnéd látni... Legyenek szép ifjak, akik tiszta életű leányokat érdemelnek. Amikor Dávid áldást kér népe számára, így imádkozik: "Fiaink olyanok legyenek ifjú korukban, mint a nagyra nőtt palánták, leányaink pedig, mint a (templom mintájára) faragott oszlopok" /Zsolt 144:12/.

Nem bűne a fiatalnak, ha szép akar lenni, de nem minden áron, mert akkor könnyen nevetségessé válik.

A szépség esztétikai fogalom. Valakinek, vagy valaminek a tulajdonsága. Régen az esztéták így fogalmazták meg: Szép az, ami érdek nélkül tetszik. A szépség tetszést keltő küllem, mely a látás, hallás számára gyönyörködtető. A szépség Isten ajándéka ugyan, de a lelki gazdagság értékesebb. Ez akkor is kellemes, ha elhervad a virág. A női szépség: drágakő. Sokan látják, de csak egynek a tulajdona lehet.

Bölcs Salamon azt mondja: "Mint a disznó orrában az arany perec, olyan a szép asszony, akinek nincsen okossága... /Péld 11:22/, vagy élő hite. Középkori mondás: A szép asszony a szemnek paradicsom, az erénynek purgatórium, a léleknek pokol. Heine (német filozófus): A szép nők, akiknek nincsen élő hitük, olyanok, mint a virág illat nélkül. Socrates: Ha szép a tested, de rossz a lelked, jó a hajód, de rossz a kormányosod. Olyan a szépség, mint az ünnepi torta: sokat ígér, hamar jóllakunk vele, leghamarább elfogy.

A hívő fiatal se legyen soha elhanyagolt, gondozatlan, rendetlen öltözetű. A hívő bárhol jelenjék meg, mindig Krisztus követségében jár. Egész megjelenése legyen méltó ahhoz, Akit képvisel. Akit elkápráztat a maga szépsége, nem tudja, hogy egy nő igazi értéke a lelki gazdagsága, és ha a lelki gazdagsághoz még testi szépség is párosul, olyan, mint az értékes festmény, szép keretben. A keret önmagában

nem sokat ér, de az értékes festményt kiemeli.

"A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz. Ha pedig a szemed gonosz, egész tested sötét lesz. Ha tehát a benned lévő világosság sötétség, milyen akkor a sötétség!" /Mt 6: 22-23/. A belső lelkivilág kívülről is látható, mert az arc a lélek tükre. Jakab apostol /Jak 1:25/ az Igét a szabadság tökéletes tükrének nevezi. Miért más az Ige tükre minden egyéb tükörnél? Mert ez a tükör nemcsak azt mutatja meg, hogy milyen vagyok, hanem azt is, milyennek kellene lennem...

Ifjak, leányok, az Ige tükrét gyakrabban használjátok, és ne feledjétek el az énekíró szavát: "Oly szép az ember, ki a bűnt egészen elveté, arcáról égi üdv ragyog, mert szíve Jézusé. Mily szép, kiben a Krisztus látható, ki szíve Jézusé."

Fiatalok, az ilyen szépségre törekedjetek!

Egy idős lelkipásztor tanácsai fiataloknak.

H.A.
/Evangéliumi Hírnök, 85. sz./

Gerő Sándorné:

A nők helyzete különböző társadalmakban

1. A pátriárkák korában

Aránylag kevés adat áll rendelkezésünkre az ősatyáktól, az Egyiptomból való kivonulásig a zsidó nép életéről, de azért néhány dologra következtetni lehet. Nóé, Ábrahám, Izsák, Jákób és fiai mint ősatyák családjukban és népük között vezetők voltak. A család vallási és társadalmi szemlélete egybeolvadt, mert a család egyben vallási és társadalmi közösséget is alkotott. Ez egy kicsit megnehezíti, hogy különválasszuk pl. Ábrahám tevékenységét mint családfőét, prófétáét, papét vagy férjét. Mikor egyenes utasítást kap Istentől, hogy jöjjön ki népe közül, akkor ezt mint népének vezetője, mint férj vagy mint próféta vállalta? Valószínű, hogy mindhárom tisztsége számításba jött, mikor vándorútra kelt övéivel együtt.

A pátriárkák korában Isten a nőt is külön egyéniségként kezelte. Mikor az Úr látogatást tesz Ábrahámnál Mamré tölgyesében, Sára nevet Isten ígéretén s mikor szemtől szembe kérdőre vonja az Úr; letagadja (1Móz 18:25). Hágár is szemtől szembe találkozott az Úrral, mikor Sára elől menekült és beszélt is Vele (1Móz 16:7-14).

Ebben az időszakban még nem volt templom és a nyilvános istentiszteletet, a törzs legidősebb tagja végezte, mint a család papja. Ezt látjuk Nóénál, miután kijöttek a bárkából (1Móz 8:18-21), és így kötött Isten szövetséget Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal is, akik szintén oltárt építettek az Úrnak. Az áldozatot egész családjukért, törzsükért mutatták be és Isten ígérete kiterjedt egész nemzetségükre (Jób 1:4-5).

Nincs utalás arra, hogy a nők is végeztek volna hasonló papi áldozat bemutatást, de jelen voltak az áldozatnál és a szövetség ígéi rájuk is vonatkoztak (1Móz 17:1-8).

2. A zsidó társadalomban, Mózes idejében

Amikor Izráel fiai az Egyiptomból való kivonulás után önálló nemzetté szerveződnek, már világosan elkülönül az állam és vallás kulturális szemlélete és érthetőbben rajzolódik ki a nők helyzete is. A "Tízparancsolat", hogy "szeresd az Urat,a te Istenedet..." – az egész népnek szólt. Férfiak és nők egyformán viseltek tisztséget, részt vállaltak közügyekben örökösödés jogán (4Móz 27:1-11). Később női bírája is volt Izráelnek, Deborah személyében, aki egyben próféta is volt, akárcsak Hulda (Bir 4,5, 2Kir 22:14-20).

A zsidó vallás előírta, hogy férfi és nő egyformán személyes kapcsolatban legyen Istennel. Mindenkinek részt kellett vennie az istentiszteleten és teljesíteni kellett egyénenként a személyesen tett fogadásokat (4Móz 30:3-17). Ebben a tekintetben nem volt különbség. Ha azonban az istentiszteleti szertartást vizsgáljuk, kitűnik, hogy a szolgálatok megoszlanak. Az énekesek között ott vannak a nők is.

3. Pogány környezetben

Hogy milyen volt a nők helyzete a pogányok között, arról világos képet ad Eszter könyve. Itt még Vásti királynénak sem jutott más szerepe, csak a férfiak kénye-kedvének kiszolgálása. Nyilván megelégelte ezt a kiszolgáltatottságot és inkább megtagadta a király parancsát, semhogy részeg főurak előtt tetszelegjen, és őket gyönyörködtesse. Ennek

a magatartásnak a következménye lett az a Méd és Perzsa törvény, amit a férfiak bórgőzös fejjel és bosszúból hoztak, nemcsak Vásti királyné ellen, hanem minden nő ellen (Eszter 1:10-22). Sajnos, ez a törvény még ma is érvényben van a mohamedánoknál.

Tudjuk, hogy a babiloni fogság idején a zsidók összeházasodtak a pogány asszonyokkal, s így természetszerűleg nekik is alkalmazkodni kellett a már meglévő Méd és Perzsa törvényhez, ami a férfit abszolút uralkodóvá teszi az asszony felett (Eszter 1:22). Érthető tehát, hogy hazatérésük után ezt a szokást magukkal vitték, tovább gyakorolták, megrontva ezzel az ősi rendet, ami Isten törvényén alapul. Ettől kezdve terjedt el a zsidóság körében is a nők elnyomása és semmibevétele.

4. Az első században még érvényes zsidó felfogás

A Kr. e. 3. században már kialakult a nők elkülönítése a zsinagógákban. A szent sátor építésénél, annak elkészítésére vonatkozó utasításban még nem találunk semmi hasonlót (2Móz 25-31. fejezet). Viszont az ortodox zsinagógákban még ma is el vannak különítve a nők a férfiaktól. Ezen kívül a rabbik olyasmit tanítottak, ami teljesen ellenkezett Isten eredeti szándékával. Az Ó- és Újszövetség közötti időszakban sok olyan jelentős esemény zajlott le, ami befolyásolta az egész zsidó kultúrát. Részben a már említett babiloni fogság, azután a római uralom és idegen befolyás teljesen megrontotta a nők helyzetét. Már nem is tekintették őket értelmes lényeknek, csupán szexuális vágyaik kielégítésének eszközét látták bennük.

Josephus Flavius zsidó történetíró, aki Pál apostolnak kortársa volt, feljegyzéseiben úgy nyilatkozik, hogy: A nő minden tekintetben alacsonyabb rendű a férfinél.

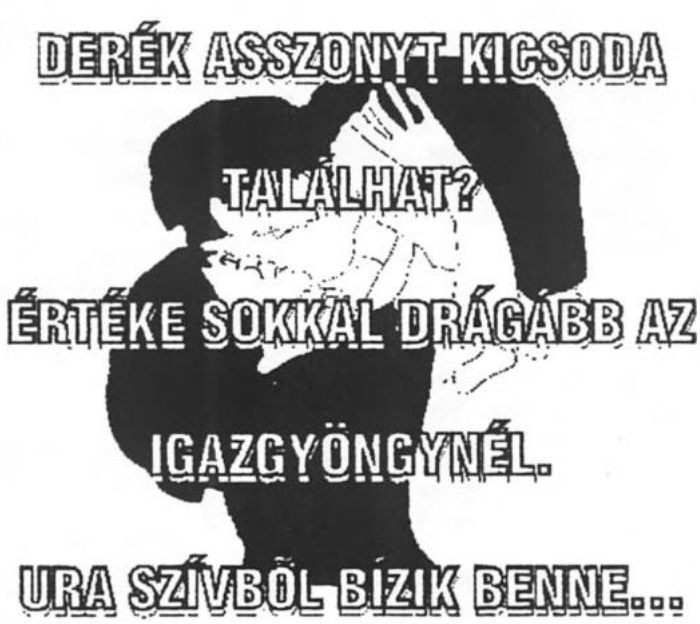
Ez a felfogás erősen érződik a Talmudban is, ami zsidó bölcsöletek gyűjteménye és a Kr. előtti 6. századból ered. Ebben a nőt rabszolgák és pogányok osztályába sorolja és tanulásra alkalmatlannak minősíti.

Jose ben Johana rabbi, Kr.e. 150-ben ezt írta: "Aki sokat társalog asszonnyal, gonoszt hoz a saját fejére és végül a gyehennára jut".

Eliezer ben Zareah rabbi pedig úgy magyarázta 5Móz 31:10-13. versét, hogy az asszonyoknak csak hallgatni kell az igét és nem megtanulni, mert erre nem is lennének képesek. Holott az idézett helyen az Ige világosan kijelenti: "Gyűjtsd össze a népet, a férfiakat, a nőket és a gyermekeket... hogy hallják meg és tanulják meg... ennek a törvénynek minden igéjét".

Nem meglepő tehát, hogy ilyen felfogás mellett nemcsak a farizeusok, hanem még a tanítványok is megbotránkoztak azon, hogy Jézus Krisztus szóba állt a samáriai asszonnyal. De éppen ebből a háttérből tűnik ki világosan, milyen forradalmi volt Jézus Krisztus magatartása a nőkkel szemben, kortársai között.

Mi nők, mindent Krisztusnak köszönhetünk. Ő adta vissza emberi méltóságunkat, Ő állított helyre eredeti funkciónkba és adott szabadságot arra is, hogy neki szolgáljunk. Legyünk érte hálásak!



ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Gyűjtötte: dr. Gerzsenyi László

A Bibliát évszázadokon át leláncolva tartották a kolostorokban, és csak néhány kiváltságos szerzetes olvashatta. A tizenhatodik században Isten felhasznált egy férfit, hogy kiszabadítsa Isten Igéjét. William Tyndale-ben vágy támadt, hogy a Bibliát latinról angolra fordítsa, hogy az átlagemberek is olvashassák.

Erasmus és Luther munkái óriási hatást gyakoroltak reá – látni akarta, hogy mindenki olvashatja Isten igéjét. Amikor Tyndale engedélyt próbált szerezni az Újszövetség lefordításához, óriási ellenállásba ütközött az egyházi hierarchia részéről. Az üldözések elől Németországba menekült. Kölnben 1525-ben kezdte lefordítani Máté és Márk evangéliumát. A kész műből háromszáz példányt Angliába csempésztek. Amikor ezt VIII. Henrik meghallotta, elrendelte, hogy a Bibliákat gyűjtsék össze és azonnal égessék el. Manapság csak öt vagy hat példány létezik belőlük. Tyndale befejezte a Biblia fordítását, és füzeteket írt arról, hogy az egyházban csak a Bibliának lehet egyedüli tekintélye. A király dühében elrendelte, hogy fogják el és börtönözzék be.

William Tyndale árulás áldozata lett, és a belgiumi Antwerpenben börtönözték be. Ott szörnyű körülmények közt volt két éven át. Végül a király elrendelte kivégzését, és a szelíd Tyndale a félelmetes máglyára került, hogy elégessék. Utolsó szavaival így imádkozott: "Uram, nyisd meg Anglia királyának szemeit!"

Csak egy év telt el halála után, és Isten már válaszolt is az imádságára. Ugyanaz a király, VIII. Henrik, elrendelte, hogy a Bibliát terjesszék el egész Angliában és tegyék lehetővé, hogy mindenki olvashassa.

(Biblia)

•

Elmondjam nektek, hogy mi támogatott a szám̈zetésnek ezekben az éveiben olyan emberek között, akiknek a nyelvét sem értettem, és akik magatartása mindig ingatag és gyakran ellenséges volt irántam? Az, amit Jézus Krisztus mondott: "Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig."

– David Livingstone -
(Jézus Krisztus)

Egy angol metodista prédikátor, Peter Mackenzie, Isten vidám kedélyű, hűséges gyermeke, egy ízben erről az igéről prédikált gyülekezetében: "és új éneket énekelnek."

— A mennyben gyönyörű, új énekeket fogunk énekelni – mondta –, és ha majd ott leszek, felkeresem Dávidot, és megkérem, hogy vegye elő hárfáját, jöjjön velem a tanítványokhoz és kezdjük el az egyik szép éneket a másik után. Megkeresem majd ezt a zsoltárt:

Mint a szép híves patakra
A szarvas kívánkozik:
Lelkem úgy óhajt Uramra,
És hozzá fohászkodik.

— Ó, ez nem jó, kedves Péter – mondja valaki a csoportból, mert itt nem énekelhetjük, hogy "Könnyhullásim lett nékem Étkem éjjel és nappal..." Hiszen itt nem kell sírnunk, mert Isten letörölt minden könnyet a szemünkről.

— Igazad van, testvérem, nos, akkor énekeljünk egy másikat. Talán ismerjük mindnyájan ezt az éneket:

Uram, ó add, ha vándorutam
Majd véget ér itt e borúban,
Elérjek hozzád,
S te fényes orcád
Hadd lássam én!

– Péter, Péter, már megint elfelejtetted, hogy a mennyben vagy? – szólt rám valaki a csoport tagjai közül. – Hiszen már célhoz érkeztünk.

— Persze, igazad van. Akkor ti mondjátok meg, hogy itt mit énekeljünk?

A megváltott lelkek egyhangúan válaszoltak: "Énekeljünk új éneket, Mózesnek és a Báránynak énekét és dicséretét!" (Ének)

•

Egyszer egy keresztyén ember így szólt nem keresztyén barátjához: "Túl sokat káromkodsz!"

A hitetlen ezt válaszolta: "Úgy van, de nem gondolom komolyan. Te is sokat imádkozol, és te sem veszed komolyan."

(Ima)

Koreában tett látogatásán figyelte meg két amerikai üzletember, hogy egy fiatal földműves húzott egy ekét, melyet az apja irányított. Amikor ezt elmondták az ottani misszionáriusnak, megtudták, hogy az apa és a fiú keresztyén, akik eladták egyetlen ökrüket, és a pénzt felajánlották imaházépítésre. Az egyik üzletember így szólt: "Milyen rendkívüli áldozat!" A misszionárius ezt felelte: "Ők egyáltalán nem így érzik. Nagy örömükre szolgál, hogy háziállatukat feláldozhatták az Úr munkájára."

(Áldozat)

•

A római császárnő egy ízben elvesztette az ékszereit. Ekkor a következő hirdetményt tették közzé az egész birodalomban: "Aki megtalálja az elveszett tárgyakat és harminc napon belül visszaszolgáltatja, gazdag jutalomban részesül; ha azonban valaki harminc nap eltelte után sem jelentkezik velük, halállal büntettetik." Egy istenfélő ember megtalálta a kincseket, de csak harminc nap letelte után szolgáltatta be azokat. "Elutaztál?" – kérdezte a császárnő. "Nem, otthon voltam" – felelte. "Talán nem tudtál a hirdetésről?" – "De tudtam róla" – mondta a hívő ember. "Akkor miért nem szolgáltattad be a kincseket a harminc nap letelte előtt? Halálbüntetés vár rád!" A hívő így szólt: "Meg akartam mutatni, hogy nem a büntetéstől való félelem miatt hozom vissza, amit elvesztettél, hanem a Mindenhatótól való félelem miatt." A császárnő megkegyelmezett neki és békében elbocsátotta.

(Istenfélelem)

•

Egy legenda szerint a kivonulás éjszakáján egy fiatal zsidó leány – a család elsőszülötte – nyugtalanul feküdt betegágyán, és nem tudott aludni. Aggódva kérdezte apjától: "Apu, tényleg ott van a vér az ajtófélfán?" Az apa azt felelte, hogy elrendelte a vér odafestését. A nyugtalan leány nem nyugodott meg mindaddig, amíg apja föl nem vette, és oda nem vitte az ajtóhoz, hogy saját szemével lássa a vér jelét. És íme, a vér nem volt az ajtón. A parancsot nem teljesítették, és az apa még éjfél előtt igyekezett az ajtóra festeni a védelem jelét.

(Engesztelés)

•

Amikor Antigonus felkészült rá, hogy tengeri csatát vívjon Ptolemaus hajóival, a kapitány felkiáltott: "Ó, mennyivel többen vannak, mint mi!" A bátor király így szólt: "Igazad van, ha a létszámukat nézed, és túlszárnyalnak minket; de engem mennyinek számolsz?" A mi bizonyosságunk nem önmagunkban van, hanem Krisztusban és az ő áldozatában.

(Üdvbizonyosság)

Egy orosz katona őrködött egy hideg éjszakán az egyik poszton. Egy szegény paraszt ment arra, megszánta a katonát, és levetve kabátját, odaadta a katonának. Azt mondta, hogy ő már nemsokára hazaérkezik, de a katonának egész éjszaka vigyáznia kell a posztján. A hideg olyan kemény volt, hogy a katonát holtan találták meg másnap reggel. Egy kis idővel később haldoklott a szegény ember, és álmában Jézus jelent meg neki, akihez így szólt a szegény ember: "A kabátom van rajtad." Jézus ezt válaszolta: "Igen, ezt a kabátod adtad kölcsön azon az éjszakán, amikor szolgálatban voltam és mellettem elhaladtál. Mezítelen voltam, és felruháztál."

(Jócselekedet)

•

Africaner, a hírhedt hottentotta törzsfőnök, rémülete volt az egész vidéknek. Szomszédaival állandóan kegyetlenül háborúskodott, teheneket lopott, kunyhókat égetett föl, nőket rabolt el és megölte ellenségeinek gyermekeit. Amikor Robert Moffat, az Élet Fejedelmének küldötte kezdett bizonyságot tenni Africanernek, barátai figyelmeztették, hogy a vérengző szörnyeteg majd ivókupát csinál a fejéből, mert nincs olyan hatalom, mely megváltoztathatná. De Moffat odament a törzsfőnökhöz, és elmondta neki az élet igéjét. Az ige behatolt Africaner szívébe és megtért. Kiszabadult a halál szorításából, a pokol hatalmából, és keresztyén törzsfőnök lett belőle. Amikor egy holland farmer, akinek nagybátyját Africaner ölte meg, látta a megtért hottentottát, felkiáltott: "Ó, Istenem, mit meg nem tud tenni a te kegyelmed. Milyen csodálatos a hatalmad!"

(Kegyelem)

•

Bostonban egy nagy épületet emeltek, amelyben 8000 ember fért el, hogy Moody abban prédikáljon. Egy hónapon át az istentiszteleteken az épület mindig megtelt. Az utolsó összejövetelen azonban már egy órával az istentisztelet előtt zsúfolásig megtelt a nagy terem. Minden ajtót bezártak, csak a hátsó ajtót tartották nyitva, ahol a munkások beléphettek. Sokan be akartak menni, de a rendőrök sorfala nem engedte őket. Az államtanácsból is voltak a hallgatók soraiban, meg a városi hivatalok éléről, de több embert nem engedhettek be. Egy férfi érkezett és a rendőr rászólt: "Nem, uram, nem léphet be." Az ezt mondta: "Csak egy fél napra jöttem a városba, és meg akarom hallgatni Moodyt." Odaadta névjegykártyáját – ő volt New England állam kormányzója, de a rendőr őt sem engedte be: "Hiába engednénk be, nem lenne önnek ülőhelye, de a kapott parancs nagyon szigorú." Ezután jött egy egyszerű vidéki ember. Még a haját és a szakállát sem igazította meg, s keze

kérges volt a kemény munkától. Ezt mondta a rendőröknek: "Be kell mennem." A rendőrök félrelökték, de nem tágított: "Menjenek be és mondják meg William testvéremnek, hogy George be akar menni." A rendőr bement. Már énekeltek Moody prédikációja előtt. Amikor Moody meghallotta, hogy a testvére, George akar bemenni, kérte, hogy adjanak neki szabad utat. Már semmi hely sem volt részére, ezért Moody fölvezette a szószékhez és leültette a saját székére. Így lesz majd az utolsó napon, amikor a föld királyai és nagyjai nem léphetnek be, de Isten legkisebb gyermekei beléphetnek, mert ezt mondják. "Testvéred vár odakünn és be akar lépni." Jézus azonnal beengedi és a trónjára ülteti őket. (Mennyország)

•

Egyszer egy elmebeteg-intézet kapusát megkérdezték: "Nem fél attól, hogy ezek az őrültek majd összefognak és leteperik, hogy kitörhessenek az épületből?" A kapus ezt válaszolta: "Nem, mert az elmebetegek sohasem egyesülnek!" (Egység)

•

1818-ban Tamatoe, az egyik dél-tengeri sziget, Huahine királya, keresztyénné lett. Nemsokára fölfedezte, hogy a bennszülöttek összeesküvést szőnek ellene és más megtértek ellen, hogy majd összefogdossák és megégessék őket. A király csapatot szervezett és elfogta az összeesküvőket, majd lakomát rendezett nekik. A váratlan kedvesség annyira meglepte a vadembereket, hogy elégették bálványaikat és ők is keresztyének lettek.
(Keresztyénség)

•

Charlotte Elliott megkérdezte Caesar Milantól, hogy miként lehetne keresztyénné. Az idős ember így válaszolt: "Kedvesem, az nagyon egyszerű. Egyszerűen csak jöjj Jézushoz." A kérdező nő ezt mondta: "De nagyon bűnös vagyok. Elfogad engem úgy, amint vagyok?" "Igen, elfogad, amint vagy, és másként nem is fogad el." Aztán az asszony így szólt: "Ha elfogad, ahogy vagyok, akkor hozzá jövök." Aztán hazament a szobájába, leült íróasztalához és megírta e gyönyörű éneket:

"Amint vagyok, sok bűn alatt...
Isten Báránya, ím jövök."

(Megtérés)

•

Skóciában az egyik úton haladt egy egyszerű asszony és a fia. A fiú világot akart látni. Végül az anya megállt, nem kísérhette tovább a fiát, és így szólt hozzá: "Robert, ígérj meg nekem valamit." "Mit ígérjek meg? – kérdezte a fiú. – Ígérj meg nekem valamit – mondta ismét az édesanya. A fiú tovább unszolta édesanyját: – Meg kell mondanod, mit akarsz, mielőtt megígérném." Az anya ismét kérlelte fiát: "Robert, olyasvalamit kell megígérned, amit könnyen meg tudsz tenni. Megígéred édesanyádnak?" A fiú anyja szemébe nézett és így szólt: "Rendben van, anya. Megteszek bármit, amit kívánsz." Az édesanya összecsapta a kezét és magához ölelte fiát, majd így szólt. "Robert, te most elmégy a gonosz világba. Kezdj minden napot Istennel. Fejezz be minden napot Istennel." Aztán megcsókolta őt, és útra bocsátotta. Robert Moffat azt mondja, hogy ez a csók tette misszionáriussá. Amikor Robert Moffat bekerült Isten országába, akkor vele együtt egy egész kontinens belépett oda.
(A döntés ideje)

•

Hajlamosak vagyunk arra, hogy "nagy" és "kis" bűnökről beszéljünk. Van egy indián közmondás, mely így hangzik: "Nincs különbség a nagy és a kicsi között, ha kígyóról van szó." Mindegyik egyforma – kígyó. (Bűn)

•

Amikor egy idős vak francia asszony huszonöt frankot adott a missziómunkára, egyik barátja azt mondta neki, hogy többet adott, mint amennyit megengedhetne magának. Az idős asszony ezt válaszolta: "Nem. A többi asszony huszonöt frankot költ a lámpába való olajra. Én vak vagyok, nincs szükségem lámpára, ezért odaadhatom a frankjaimat, hogy mások életét megvilágosítsam." (Adakozás)

•

Amikor skóciai barátai írtak James Chalmers misszionáriusnak az Új Hebridák szigetére, megkérdezték tőle, hogy mire volna szüksége. A misszionárius ezt válaszolta: "Küldjetek egy úrvacsora-készletet." Akkor még nem volt gyülekezet azon a helyen, sőt egy ember sem tért meg, de hitte, hogy előbb vagy utóbb szükség lesz a készletre. (Hit)

•

Celsus, az őskeresztyének bírálója mondta: "Ezek a keresztyének szeretik egymást, mielőtt megismerkednének." (Szeretet)

•

Phillips Brooks prédikátor tanította: "Az igazi megalázkodás nem az, hogy addig hajolunk, amíg már önmagunknál is kisebbek vagyunk, hanem az, hogy egyenesen megállunk teljes magasságunkban valaki mellett, aki na-

gyobb nálunk, és meglátjuk, hogy nagyságunk valójában nagyon kicsiny." (Alázat)

•

Egy férfi kiment az állomásra, hogy találkozzék egy misszionáriussal: "Remélem, meg fogom ismerni" – mondta. Barátja ezt válaszolta: "Ó, igen. Valakit majd segít leszállni a vonatról." (Szolgálat)

•

Valaki beszélt egy kínai rizstermelőről, aki dombon levő földjéről látta, amint az óceán hirtelen visszahúzódik, és tudta, hogy a földrengés következtében támadt visszahúzódást hatalmas szökőár követi. Azt is tudta, hogy szomszédjai a mély földeken dolgoznak és mindnyájan elpusztulnának, ha nem menekülnének azonnal. A földműves felgyújtotta a saját házát, és félreverte a templom harangját. Szomszédai látva a tüzet, azonnal fölsiettek a dombra. Onnét figyelték aztán, hogy a szökőár miként söpör végig otthagyott földjeiken. (Önfeláldozás)

•

Amikor megkérdezték egy gyülekezetbe járó süketnémától, hogy miért jár imaházba, ezt írta egy papírlapra: "Hogy bemutassam, melyik oldalon állok." (Gyülekezet)

•

Egy angol lap díjat ajánlott föl annak, aki a legjobb meghatározást adja a barátról. Az ezer és ezer válasz között ilyenek voltak: "A barát megsokszorozza az örömet, megosztja a fájdalmat, és őszintesége folt nélküli." "A barát az, aki megérti a némaságunkat." "Óra, amely mindig jól jár és sohasem jár le."
A győztes definíció a következő volt: "A barát az, aki akkor jön hozzád, amikor az egész világ elhagy." (Barátság)

•

Egy kisleány egy este fölnézett a csillagos égboltra és felkiáltott: "Ha a mennyország fonákja is ilyen szép, milyen lehet a másik oldala?!" (Mennyország)

•

Emerson mondta: "A hős nem bátrabb az átlagembernél, de öt perccel tovább tart a bátorsága." (Kitartás)

•

Senkinek sincs olyan jó memóriája, hogy mindig következetesen hazudjon.
– Abraham Lincoln –
(Hazugság)

VIDÁM ESETEK

Gyűjtötte: dr. G. L.

Ingatlanközvetítő: "A szóban forgó házról elmondom mind a jó, mind a rossz pontokat. A rossz pontok a következők: tőle északra van egy gyógyszergyár, délre egy sertéshizlalda, keletre egy papírgyár és nyugatra a város szemétgyűjtő telepe."
Vevőjelölt: "És mi a jó pont?"
Ingatlanközvetítő: "A jó pont az, hogy ön mindig tudni fogja, merről fúj a szél."

•

Eladónő: Ez a cipő eltart önnek, amíg él. Igen erős bőrből készült."
Vásárló: Éppen ilyent keresek. Meg is veszem.
Eladónő: Hány párat parancsol belőle?

•

Az eddigi leghosszabb prédikációt Clinton Locy mondta 1944 februárjában, amikor Washington államban egy templomban 48 órán és 18 percen át prédikált. A Biblia mindegyik könyvéből vett alapigét, és nyolc hallgató végig jelen volt a prédikáción.

•

A lelkipásztor fiától megkérdezték: "Apukád kétszer is el szokta mondani ugyanazt a prédikációt?"
A fiú egy kis fontolgatás után ezt válaszolta: "Igen, csakhogy más helyeken erősíti fel a hangját."

•

Zsuzsitól odahaza megkérdezték, hogy miről szólt a prédikáció. Azt válaszolta, hogy a bűnről volt szó. "És mit mondott a prédikátor a bűnről?" – faggatták tovább a kisleányt. "Nagyon ellenezte" – hangzott a tömör felelet.

•

Egy lelkipásztor vajat vett az egyik gyülekezeti tag üzletében, de tíz centtel kevesebb pénzt vitt magával. Erre így szólt az elárusítónő: "Nem baj, majd leprédikálja nekem a tíz centet." A zavarba került lelkipásztor ezt mondta: "De nekem nincsenek tíz centes prédikációim." "Ó – mondta az eladónő – nem baj, majd meghallgatom önt kétszer."

•

— Olvastam, hogy a tudósok hamarosan kitalálják, hogy egy lakást egyetlen széndarabbal hogyan lehet fűteni egy egész éven át.

— A mi elöljáróink már évek óta így fűtik a templomot.

•

A gyülekezeti órán arról tanácskoztak, hogy a régi imaház helyett újat kellene építeni. A legtöbben egyetértettek ezzel, de nem mertek határozni mindaddig, amíg a gyülekezet leggazdagabb diakónusa nem nyilatkozott. Végre ő is felállt és így szólt: "A régi imaház helyett újat kellene építeni, de azt hiszem, a régit is kijavíthatnánk. A renováláshoz felajánlok ezer dollárt." Amikor leült a padra, egy jókora vakolatdarab zuhant a fejére. Az első döbbenet után ismét felállt, és újabb ezer dollárt ajánlott fel. Valaki a hátsó padban félig hallhatóan így sóhajtott fel: "Uram, hullass rá még egyet!..."

•

A misszionáriust ellenséges tekintetű bennszülöttek vették körül a dél-amerikai őserdő mélyén. Tudta, hogy mérgezett nyilakkal és dárdákkal vannak fölszerelve, tehát hirtelen határoznia kellett, hogy mit mond. Éppen ekkor húzott el fejük felett egy repülőgép, ezért így szólt: "Látjátok azt a nagy madarat. Az az én barátom. Ha bántani próbáltok, az a madár megbosszulja." A törzsfőnök fölnézett az égre, majd így szólt. "Az nem madár. Az egy Boeing 747-es lökhajtásos gép."

•

Egy amerikai mérnök dolgozott az egyik Csendes-óceáni szigeten és látott egy bennszülöttet, aki egy forró üst mellett ült, és az amerikai látogató nagy meglepetésére, olvasta a Bibliát. Ezért így szólt a bennszülöttthöz: "Amerikában már régen felhagytunk a Biblia olvasásával. Manapság már kevesen hisznek benne." A bennszülött így válaszolt: "Jó, hogy a Biblia előbb jött ide, mint te, mert ha nem így történt volna, akkor most te főnél az üstben."

•

Egy napon Goethe, a nagy német költő és Beethoven, a zeneszerző együtt sétálgatott. Akármerre mentek, az emberek élénken üdvözölték őket és meghajoltak előttük. Goethe felkiáltott: "Nem örjítő dolog? Az ember egyszerűen nem tud elmenekülni a hódolat elől." Beethoven szerényen megjegyezte: "Ne legyen túlzottan elkeseredve miatta; lehetséges, hogy egyik-másik hódolat nekem szól."

•

A vasárnapi iskolai tanító megkérdezte a gyerekektől: "Honnét származik az őrdög?" Egy kisgyermek azonnal válaszolt: "Az énekkarból."

•

A lelkipásztor kinézett az ablakon és látta, hogy egy pletykafészek közeledik a lakásához, akit Mrs. Kingnek hívnak. Szólt feleségének, hogy foglalkozzék az asszonnyal, mert sok a dolga. Egy órával később kinyitotta irodájának ajtaját, és mivel semmit sem hallott, odakiáltott feleségének: "Elment már az a pletykafészek?" Egy pillanatnyi fájdalmas csend után a lelkipásztorné így válaszolt. "Igen, drágám, ő már régebben elment, de most itt van nálunk Mrs. King."

•

A férj és a feleség azon vitázott, hogy melyikünknek vannak különb rokonaik. A vita ezzel zárult. "El kell ismerned – mondta a feleség –, hogy az én rokonaim különbek a tieidnél, és akkor én is elismerem, hogy neked jobb anyósod van, mint nekem!"

A szíves vendéglátás

Hittanórán a bűnbánó Magdolna történetéhez egy kis kortörténelmet is ad a hitoktató:

— Tudjátok, gyerekek, keleten az udvariassághoz tartozik, hogy az érkező vendég lábát a szolga megmosta és megtörölte.

Következő órán az egyik hittanos így mondta vissza a hallottakat:

— Keleten az volt a szokás, hogy a vendéget megérkezése után azonnal megkínálták egy kis lábvízzel.

Egyháztörténelem – más szavakkal

A professzor felelteti a teológiai hallgatót:
— Mondd el, hogyan lett király István?
— 1001-ben Istvánt az esztergomi érsek *felkente* a trónra... – hangzott a felelet.

A MAGYARORSZÁGI BAPTISTA EGYHÁZ 1994. ÉVI ESEMÉNYNAPTÁRA

Jeles napok, országos, missziókerületi és egyéb közérdeklődésre számot tartó események

Az eseménynaptár az 1994. január 10-ig beérkezett adatok alapján készült. Tavaly óta bővült ugyan, lehetett volna teljesebb is, ám néhányan még mindig nem ismerték föl egy ilyen összeállítás jelentőségét. Hisszük, hogy ez a másodízben közölt eseménynaptár önmagáért fog beszélni, és így azok, akik hasznát tapasztalták, az adatközlők sorába állva segítik egy teljes naptár összeállítását.

Előfordulhat, hogy a rendezők egy-egy általuk megadott időponttól évközben eltérnek, ha erről időben értesítenek minket, a változást közhírré tesszük.

Az események egy részét a Békehírnök is fölveszi munkaprogramjába, és azokról hírben, tudósításban tájékoztatja az olvasókat. A rendezőket kérjük, hogy a fennmaradó többi eseményről ők szervezzék meg a szükséges tájékoztatást.

Az országos jelentőségű eseményeket kiemelt szedéssel jelezzük.

Az MBE Elnöksége

Az egész esztendő a Családok Nemzetközi Éve az ENSZ határozata alapján

Január

1. Sz.	Újév napja
8. Sz.	Budapesti MK Tanácsülés — Székház
	Északi MK Tanácsülés — Miskolc
11. K.	**MISSZIÓBIZOTTSÁG**
14. P.- 19. Sz.	Az EBF Ifjúsági titkárainak és gyermekmunkásainak Konferenciája — Belgium
15. Sz.	Tiszántúli MK Közgyűlés — Debrecen
22. Sz.	Északi MK Bibliaiskola — Eger
25. K.	Budapesti MK LMK — Bp. Váci út
26. Sz. - 30. V.	EBF tanácskozás /Dorfweil/
30. V. 10.05	Kossuth Rádió — Baptista istentisztelet

Február

1. K.	Bp. MK Gyülekezetimunkás találkozó — Bp. József u.
	Északi MK. LMK — Eger
2. Sz.	Déli MK LMK — Jánoshalma
4. P.	13.30 Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
5. Sz.	Ifjúsági Tanács
6. V.	**BAPTISTA VILÁGSZÖVETSÉG VASÁRNAPJA**
8. K.	**SZÖVETSÉGI TANÁCS**
12. Sz.	Északi MK Bibliaiskola — Miskolc
	Nőbizottság — Székház
19. Sz.	Dél-dunántúli Lelkimunkás találkozó — Pécs-Somogy
20. V.	16.00 után TV 1 — Örömhír /20 perces baptista műsor/

22. K.	Tiszántúli MK LMK — Újfehértó
26. Sz.	Észak-dunántúli Lelkimunkás találkozó — Komárom

Március

1. K.	**SZENT ÖSSZEGYÜLEKEZÉS** — Békés
5. Sz.	Bp. MK Ifjúsági nap — Pestszenterzsébet
	Északi Mk Tanácsülés — Eger
	Körösvidéki MK Női csendesnap — Békés
8. K.	**MISSZIÓBIZOTTSÁG**
12. Sz.	Bp. MK tanácsülés — Székház
	Déli MK női nap
	Dunántúli MK Ifjúsági konferencia — Győr
	Északi MK Bibliaiskola — Eger
13. V.	**BÉKEHÍRNÖK VASÁRNAPJA /Célgyűjtés a sajtóra/**
15. K.	Nemzeti ünnep
18. P. 13.00	Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
19. Sz.	Tiszántúli MK Női Nap — Debrecen
	Északi MK Ifjúsági találkozó — Miskolc
25. P.	**ORSZÁGOS LELKIPÁSZTOR KONFERENCIA** — BUDAPEST
	ORSZÁGOS LELKIPÁSZTORNÉ KONFERENCIA — BUDAPEST
26. Sz.	**SZÖVETSÉGI KÖZGYŰLÉS** — BUDAPEST
26. Sz. - ápr. 3. V.	EBF Nemzetközi Bibliaiskola — Hamburg
27. V.	Ifjúsági Vasárnap /a gyülekezetekben/
29. K.	Bp. MK LMK — Vácegres
	Északi MK LMK — Salgótarján
31. Cs.	Nagycsütörtök

Április

1. P.	Nagypéntek
3. V.	HÚSVÉTVASÁRNAP — **CÉLGYŰJTÉS A PESTSZENTERZSÉBETI IMAHÁZRA**
4. H.	HÚSVÉTHÉTFŐ
5. K.	Bp. MK Gyülekezetimunkás-találkozó — Újpest
8. P. - 10. V.	**IFJÚSÁGI KONFERENCIA** — Békés
12. K.	**SZÖVETSÉGI TANÁCS** — Békés
13. Sz.	Déli MK LMK — Miske
16. Sz.	Északi MK Lelkimunkás találkozó — Kazincbarcika
	Baptista Nevelőszülők Konferenciája — Jánoshalma
21. Cs.- 24. V.	EBM Közgyűlés — Schmiedeberg
23. Sz.	Baptista Világszövetség Férfi Imanapja
23. Sz.- 24. V.	A százéves Nap utcai gyülekezet jubileuma
29. P. 13.30	Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
30. Sz.	**BAPTISTA VILÁGSZÖVETSÉG FÉRFI IMANAPJA** — Kispest I.
30. Sz.- V. 1.	**IFJÚSÁGI KONFERENCIA** — Pécs

Május

1. V.	Szülők /anyák/ napja
3. K.	Tiszántúli MK LMK — Nyíregyháza
6. P.- 7. Sz.	Dunántúli MK Konferencia — Székesfehérvár
7. Sz.	Ifjúsági Tanács
	8.15 TV 1 — Jó reggelt adj, Istenem! /Baptista gyermekműsor/
	Északi MK Tanácsülés — Miskolc
7. Sz.- 8. V.	Az osztrák baptisták közgyűlése

10. K.	**MISSZIÓBIZOTTSÁG**
12. Cs.	Mennybemenetel napja
13. P. - 14. Sz.	**BIBLIA KONFERENCIA** — Budapest
14. Sz.	8.15 TV 1 — Jó reggelt adj, Istenem! /Baptista gyermekműsor/
15. V.	16.05 TV 1 — Örömhír /20 perces ökumenikus műsor/
17. K.	Északi MK LMK — Recsk
18. Sz.	Déli MK LMK — Dömsöd
21. Sz.	Bp. MK Tanácsülés — Székház
	8.15 TV 1 — Jó reggelt adj, Istenem! /Baptista gyermekműsor/
22. V.	Pünkösdvasárnap — **CÉLGYŰJTÉS A MÁTÉSZALKAI IMAHÁZRA**
23. H.	Pünkösdhétfő
	11.00 TV 1 — Baptista istentisztelet
24. K.	Bp. MK LMK — Vác
25. Sz.- 29. V.	EBF Missziói Titkárok Konferenciája — Olaszország
28. Sz. 8.15	TV 1 — Jó reggelt adj, Istenem! /Baptista gyermekműsor/
	Északi MK Női nap — Szirma
	Ifjúsági nap — Pécel

Június

4. Sz.	Északi MK Bibliaiskola — Miskolc
4. Sz.- 30. Cs.	SITE — Rüschlikon
7. K.	**SZÖVETSÉGI TANÁCS** - Székház
	Bp. MK. Gyülekezetimunkás-találkozó — Pestszenterzsébet
12. V.	**A BAPTISTA IFJÚSÁG VILÁGIMANAPJA**
13. H. - 18. Sz.	Építőtábor Tahiban
17. P. 13.30	Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/

19. V.	Déli MK Konferenciája — Dunavecse
20. H. - 23. Cs.	Táborrendezés /Nőbizottság/ — Tahi
24. P. - 26. V.	**ORSZÁGOS NŐKONFERENCIA** — Tahi
26. V. 10.05	Kossuth Rádió — Baptista istentisztelet
26. V. - júl. 10. V.	EBF Ifjúsági Bizottság missziói csoportjai Albániában
27. H. - júl. 3. I.	**ORSZÁGOS GYERMEKHÉT** — Tahi

Július

4. H. - 10. V.	**NEMZEDÉKEK EGYÜTT AZ ÚR ELŐTT** — Tahi
	Ifjúsági vezetőképző
4. H. - 11. H.	Északi MK Gyermektábor
10. V. 16.05	TV 1 — Örömhír / 20 perces baptista műsor/
11. H. - 17. V.	**A BUDAPESTI MK IFJÚSÁGI HETE** — Tahi
16. Sz.- 24. V.	EBF Ifjúsági Táborozás — Svédország
17. V.	Ifjúsági Tanács — Tahi
	Déli MK konferenciája — Baja
18. H. - 24. V.	**II. ORSZÁGOS GYERMEKHÉT** — Tahi
	BVSZ Tanácsülés — Uppsala, Svédország
25. H. - 31. V.	**III. ORSZÁGOS GYERMEKHÉT** — Tahi
	EBF Kongresszusa — Lillehammer, Norvégia

Augusztus

1. H. - 4. Sz.	Európai Teológiai Tanárok Konferenciája — Norvégia
1. H. - 7. V.	**MISSZIÓI MUNKAÁGAK HETE** — Tahi
	Ifjúsági Tábor — Bodajk
5. P. 13.30	Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/

8. H - 14. V.	**NEMZEDÉKEK EGYÜTT AZ ÚR ELŐTT** — Tahi
10. Sz. 20.50	TV 2 Útmutató /30 perces ökumenikus műsor/
14. V.	Északi MK konferenciája — Noszvaj
	Körösvidéki MK Tábori nap — Békés
15. H. - 19. P.	**ORSZÁGOS LELKIPÁSZTORTOVÁBBKÉPZŐ-TANFOLYAM** — Tahi
20. Sz.- 21. V.	**ORSZÁGOS KONFERENCIAI NAPOK** — Tahi
22. H. - 27. P.	A BTA és a BMF hallgatóinak és tanárainak hete és lelkigyakorlata – Tahi
28. V.	**BAPTISTA FŐISKOLÁSOK ÉS EGYETEMISTÁK**
	KONFERENCIÁJA — Tahi
	Déli MK konferenciája — Dömsöd
29. H. - szept. 3. Sz.	**ÉPÍTŐTÁBOR** — Tahi

Szeptember

3. Sz.	Északi MK Tanácsülés — Eger
9. P.	13.30 Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
10. Sz.	Bp. MK Tanácsülés — Székház
	Dunántúli MK Női nap — Bethesda Missziói Ház
	Északi MK Ifjúsági nap — Mátraszőlős
13. K.	**MISSZIÓBIZOTTSÁG**
17. Sz.	**MOBISZ KÖZGYŰLÉS**
20. K.	Tiszántúli MK LMK — Derecske
21. Sz.	Déli MK LMK — Baja
21. Sz.- 25. V.	EBF Tanácsülés — Németország
24. Sz. Bp.	MK Nőkonferencia — Bethesda Missziói Ház
	Dunántúli Ifjúsági csendesnap — Székesfehérvár
	Északi MK Bibliaiskola — Eger

27. K. Bp. Mk LMK — Szokolya
Északi MK LMK — Boldva

Október

1. Sz. **VASÁRNAPI ISKOLAI TANÍTÓK ORSZÁGOS KONFERENCIÁJA**
Északi MK Bibliaiskola — Miskolc
2. V. **CÉLGYŰJTÉS A VASÁRNAPI ISKOLÁÉRT**
16.05 TV 1 — Örömhír /20 perces baptista műsor/
4. K. Bp. MK Gyülekezetimunkás-találkozó — Bp. Nap u.
7. P. 13.30 Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
15. Sz. Északi MK Lelkimunkás találkozó — Lénárddaróc
18. K. Száz éve született dr. Somogyi Imre
19. Sz. Déli MK LMK — Kelebia
21. P. - 23. V. **IFJÚSÁGI KONFERENCIA** — Kiskőrös
23. V. Nemzeti ünnep
31. V. Reformáció vasárnapja

November

5. Sz. Északi MK Tanácsülés — Miskolc
7. H. **A BAPTISTA VILÁGSZÖVETSÉG NŐI IMANAPJA**
8. K. **MISSZIÓBIZOTTSÁG**
11. P. 13.30 Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
12. Sz. Bp. MK Tanácsülés — Székház
Dunántúli Lelkimunkás találkozó — Kaposvár
Északi MK Közgyűlés — Miskolc

19. Sz.	Észak-dunántúli Lelkimunkás találkozó — Tét
20. V.	Örökkévalóság vasárnapja
21. H. - 23. Sz.	Tiszántúli MK LMK — Hajdúszoboszló
26. Sz.	Bp. MK. Választóközgyűlés — Bp. József u.
	Déli MK Közgyűlés — Kiskőrös
	Északi MK Bibliaiskola — Eger
27. V.	Advent első vasárnapja
29. K.	Északi MK LMK — Miskolc

December

10. Sz.	Északi MK Bibliaiskola — Miskolc
13. K.	**SZÖVETSÉGI TANÁCS** — Székház
15. Cs.	Déli MK LMK — Csengőd
17. Sz.	Tiszántúli MK Közgyűlés
24. Sz.	Szenteste
25. V.	Karácsony I. napja
	CÉLGYŰJTÉS A TEOLÓGIA ÉPÍTKEZÉSÉRE
	16.05 TV1 — Örömhír /20 perces ökumenikus műsor/
26. H.	Karácsony II. napja
30. P.	13.30 Kossuth Rádió — Az Úr közel /Baptista félóra/
31. Sz.	ÓÉV estéje

FODOR FERENC

szolgatársunk az Úrhoz költözött. 1993. december 14-én kapta meg a hazahívó szót. 51 évet kapott testvérünk a küzdésre, melynek utolsó éveit egyre súlyosbodó betegség próbái mellett töltötte.
Temetése december 20-án volt a balatonszemesi temetőben.

SZOLGATÁRS
Baptista Lelkészségi tájékoztató

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás

Megjelenik: kéthavonta
Szerkesztőség:
1062 Budapest, Aradi u. 48.

Tel.: 132-23-32, 132-79-85
Fax: 131-01-94

Készült a Magyarországi Baptista Egyház sokszorosító gépén

Egy lap előállítási költsége: 250 Ft.

NÉHÁNY VÁLTOZÁS AZ ADÓZÁS RENDJÉBEN

A természetbeni juttatások

1994-től az adóköteles természetbeni juttatások után azt nyújtó kifizetőnek kell a magánszemély helyett 44 százalék adót fizetnie. Így a magánszemély már olyan juttatást kap, amely számára nem jár adókötelezettséggel.

Pontosítja a törvény a munkásszállás fogalmát: a jövőben a cégek nem bérelhetnek adómentesen lakást munkásszállás címén a velük kapcsolt vállalkozási (tulajdonosi) jogviszonyban álló magánszemélynek vagy hozzátartozójának. Az átvállalt lakásbérleti (albérleti) díj, ill. az ahhoz adott hozzájárulás ugyanis a jövőben is a magánszemély összevonás alá tartozó jövedelme lesz, s e bevételből költségek nem vonhatók le. Vagy ha például egy ilyen szálláshelyet a kifizető üzemeltet, akkor az azonos színvonalú szállás (lakás) bérleti díjának és az elhelyezett magánszemély által fizetett térítésnek a különbözete lesz az az érték, amely után a cégnek 44 százalék adót kell fizetnie.

Adómentes 1994-ben a természetben nyújtott étkeztetés havi 1200 forintig (1993-ban ez az értékhatár 1000 forint volt), ill. az ezt helyettesítő, kizárólag fogyasztásra kész étel vásárlására szolgáló utalvány. Nem adóköteles az a kedvezmény, amelyet egy cég úgy nyújt, hogy az bárki számára hozzáférhető (például szezonvégi kiárusítást tart, utazási kedvezményt ad valamely kiállítás megtekintésére).

Sokakat érint kedvezőtlenül, hogy 1994-től megváltozik a munka- és formaruha-juttatás adómentessége. A törvény munka- és formaruhaként kizárólag olyan termékek adómentességét fogadja el, amelyek - mint például a közlekedési dolgozók kötelezően előírt formaruhája – megtalálhatók a törvény mellékletében levő felsorolásban (lásd HVG Adókülönszám 1994-re, 94. old. 4. számú melléklet).

A köztisztviselők ruhapénze – jóllehet a vonatkozó kormányrendelet költségtérítésnek nevezi – csak azok számára nem adóköteles, akik a munkakörükhöz szükséges olyan ruházatot vásárolnak érte (és ezt számlával is igazolják), amely a jövedelemadótörvény 4. számú mellékletében (lásd előző hivatkozás) is szerepel.

Változás ugyanakkor, hogy a kiküldetési rendelvény alapján a saját gépjármű használata címén adott térítés is olyan bevétel, amelyet be kell vallani, és költségként útnyilvántartás alapján számolható el. Ha azonban a saját személygépkocsi használata címén a munkáltató olyan összegű térítést ad, amely az üzemanyagnormánál és a kilométerenként 3 forintnál nem több, a dolgozó nyilatkozhat a munkáltatójának arról, hogy – ha az utazási költségtérítésen kívül más oka nem lenne rá – nem kíván adóbevallást tenni. Ekkor – a költségtérítést is figyelembe véve – a cég számolja el a munkavállaló adóját.

HVG * ADÓKÜLÖNSZÁM 1994-RE 13-15-ik oldal
/Melléklet: 94. oldal/

Lapzárta után kaptuk az alábbi véleményösszesítő tanulmányt:

BESZÁMOLÓ

Az 1994. évi országos Lelkipásztor-továbbképző Tanfolyamról – a lelkészi kar véleménynyilvánítása alapján –

Az Országos Lelkipásztor-továbbképző- tanfolyamról (a továbbiakban: OLTT) az SZM. 39. §-a többek között így rendelkezik:

"...a Szövetség lelkipásztorainak teológiai, missziói, kulturális továbbképző szerve és szolgatársi közössége. A tanfolyam szervezése a főtitkár és – igazgatói minőségben – a dékán hatáskörébe tartozik, a Tanügyi Bizottsággal, valamint a Misszióbizottsággal együttműködve."

E szabályozással összhangban minden egyéb tevékenységet megelőzően az 1993. november 12-én kibocsátott körlevéllel megkerestük a lelkipásztorokat, hogy a témával, az előadókkal, a napirenddel, a szervezéssel és egyéb OLTT vonatkozású kérdéssel összefüggésben tárják fel javaslataikat. Az aktív lelkipásztorok fele élt e lehetőséggel. A javaslatok rendszerező feldolgozása a következőkben olvasható.

1. Az OLTT '94 helyszínére és idejére vonatkozó előterjesztést a véleménynyilvánítók több mint 75 %-a támogatta, 9 % nem nyilatkozott, vagy bármely megoldást el tud fogadni, 15 % ellenezte. Ezen adatokat ismertettük az 1993. december 3-i Országos Lelkipásztor Konferenciával, amely aztán testületileg is áldását adta arra, hogy az OLTT '94-et a Tahi Konferenciai Központban 1994. augusztus 15-től 19-ig rendezzük meg. (Az OLTT résztvevői a tanfolyam során használt szálláshelyüket megtartva vehetnek részt az augusztus 20-21-én sorra kerülő Országos Konferenciai Napokon.)

2. Az OLTT témájára, témáira beérkezett javaslatok egyfelől témaköröket, másrészt kézzelfogható témákat jelöltek meg.

Egy fiatal lelkipásztor általánosságban kívánatosnak tartaná, hogy a tanfolyam – nevéhez híven – szakismeretet, sőt bizonyos fokú képesítést nyújtson. Ha ez 1994-re még talán nem valósulhat is meg, de az alkalom színvonalassá tételére kötelez bennünket.

a/ Témakörök:

— Izagógika, egzegétika és herméneutika
— Időszerű bibliai kérdések
— Ekléziológia
— Eszkhatológia
— Keresztyén etika
— Homiletika
— Poimenika
— Lelkipásztori etika
— Pszichológia

b/ Kézzelfogható témák:

— Okkult vagy annak vélhető jelenségek kezelése (természetgyógyászat, bioenergia, vízáramlások, stb.).
— Az Újszövetség tanítása a gyülekezet küldetéséről.
— Az utolsó idők kérdései a közelgő ezredforduló jegyében .
— A felnőtt vasárnapi iskolai anyag bevezetése.
— A kiscsoportok képzése és irányítása a gyülekezetben.
— Istentiszteleti szokásaink a változó világban.
— A test és a lélek kapcsolata – speciális egészségügyi kérdések.
— A család- és beteglátogatás végig- és újragondolva az Ige fényében.
— Amit a házasságról tudnunk kell (udvarlás, eljegyzés, házasságkötés, gyermekvállalás, újraházasodás).
— Gyülekezeteink etikai és fegyelmi problémái.
— A gyülekezeti fegyelmezés.
— A lelkipásztor feladatai, kötelezettségei. (Mennyire kell tolerálnunk a gyülekezet igényeit?)
— "Viselj gondot magadról!"
— A gyülekezetplántálás.

— A gyülekezet-öntözés (meglévő szórványaink új életre keltése).

— A gyülekezeti munka hosszú- és rövidtávú tervezésének szükségessége, lehetőségei és határai.

c/ Egyéb, témát érintő javaslat:

— Missziókerületek missziói stratégiájának bemutatása, megvitatása.

— A lelkigondozással, az evangélizációval, az egyházszervezettel és tanbeli kérdésekkel összefüggő, fakultatív szemináriumok.

— A lelkészkör, mint etikai és érdekvédelmi közösség megszervezése.

Megyjegyzés: A részletes közérdekű tájékoztató kerüljön az OLTT első napjára, hogy a tárgyilagos közléssel elejét vegyük a későbbi kötetlen beszélgetéseket terhelő mende-mondáknak.

3. Az OLTT előadóira vonatkozó javaslatok:

Számos megszólaló nyomatékosan kérte, hogy magyarországi, és ezen belül is baptista előadók legyenek. Ezzel egybecseng, hogy van, aki külföldit Erdélyből meghívhatónak tart. Nem baptista hazai előadóként javasolta valaki Cseri Kálmánt és dr. Gyökössy Endrét.

Közösségünkből három név szerint kért előadó szerepel egy-egy ajánlásban: dr. Almási Tibor, Hetényi Attila és dr. Páth Géza. (A két utóbbitól várná a javaslattevő a Szentlélekről szóló bibliikus és népszerű, nyomtatásban is megjelentetendő előadást).

Arra alkalmas nyugdíjasok megszólaltatására is érkezett ajánlat, s egy már eddig is lehetőség szerint méltányolt kérés: az ún. egyszerű, mellőzött (?) testvérek se kerüljék el figyelmünket.

Az egyetlen, külföldiek igénybevételét is számításba vevő hozzászólás a gyülekezet-tervezés témára a BEE vagy a Timóteus Társaság előadóit ajánlja.

4. Az OLTT napirendjét illető javaslatok:

a/ Az általános időbeosztással kapcsolatban vissza-visszatérő kérés, hogy ne legyen túlfeszített a program, összesítve napi nyolc óránál több egyhelyben ülésre ne kényszerüljön senki sem.

b/ Istentisztelet csak az OLTT elején és végén legyen. Az így fölszabaduló időt fordítsuk egyéb lelki foglalkozásokra.

c/ A napi időbeosztás keddtől péntekig három foglalkoztatási szakaszt tartalmazna: 9-12-ig, 15-18-ig és 19-20-ig. (A második szakasz későbbi kezdése megfontolandó, vagy 15-től lehetne fakultatív szeminárium.)

d/ Általános igény, hogy az OLTT legyen változatos, irányuljon a teljes emberre, s tegye lehetővé a közösség gyakorlását, az elmélyülést, a tanulást, a tapasztalatcserét, a kikapcsolódást és a pihenést. Ezért kapjon helyet a programban az előadás és a felkért hozzászólás (korreferátum), az eszmecsere a nagy közösségben és a kiscsoportokban, a kínálat tartalmazzon szabadon választható szemináriumot, elegendő időt az együttes imádkozásra (bűnbánattal is!), istentiszteletet, úrvacsorai közösséget, testmozgást, művelődést és vidámságot. Tegye lehetővé a fórumok keretében a szervezett és azon kívül a kötetlen "kibeszélést". Meggondolandó egy fél- vagy egésznapos kirándulás is. Végül ne maradjon el az örömszüret!

Megjegyzés: Az igény-lista látszólag zsúfoltnak hat, de jó szervezéssel mindez erőltetettség nélkül érvényesíthető a napi programba.

5. Az OLTT szervezésével kapcsolatos javaslatok lényege:

a/ Jó előre történjen meg a szervezés, időben kapjanak tájékoztatást a lelkipásztorok. Egy misszió-kerületi titkár az általa legfőbb kritikusokként megismert személyeket bízná meg az OLTT megszervezésével. (Testvérünk a neveket is leírta.) Ha nem feltétlenül így, de a hivatalból kötelezett szervezőkön kívül be kell vonni a különféle lelkipásztori korosztályok képviselőit, elsősorban azok köréből, akik vették a fáradságot, hogy kérdésünkre részletesen kidolgozott választ küldjenek.

b/ A rendezésbe a korábbi évek gyakorlatát követve be kell vonni azokat, akik kedvvel, hozzáértéssel és készséggel fáradoznak azért, hogy minden zavartalanul működjék.

c/ Megszívlelendő az a tanács, hogy az OLTT programjain nem feltétlenül az Elnökségnek kell elnökölnie. Ez már korábban is bevált.

d/ Az általános szervezés menete: 1993. december 17-én konzultáció a Tanügyi Bizottsággal. Az ennek során kialakult anyag megvitatása a Misszióbizottsággal 1994. január 11-én. A közzétételre alkalmas tervezet bemutatása a Tanügyi Bizottságnak 1994. február 2-án, s ezt követően azonnal sor kerülhet az előadók és egyéb közreműködők felkérésére.

Győri Kornél

Mert a pap ajkai őrzik az Isten ismeretét, és tanítást várnak a szájából, hiszen a Seregek Urának követe ő!

/Mal 2:7/